

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย นโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับบริบทของเกษตรกร
ปลาสลิดจังหวัดสมุทรปราการ

The Large Agricultural Land Plot Program and The Context of
Snakeskin Gourami (*Trichogaster Pectorolls*) Farmers
in Samut Prakan Province

โดย บรรณเจตศักดิ์ สันหนักดี และคณะ
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

30 พฤศจิกายน 2562

สัญญาเลขที่ RDG61A0016-07

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย นโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับบริบทของเกษตรกรปลาสด จังหวัดสมุทรปราการ
The Large Agricultural Land Plot Program and The Context of Snakeskin
Gourami (Trichogaster Pectorolls) Farmers in Samut Prakan Province

คณะผู้วิจัย

สังกัด

1. บรรเจิดศักดิ์ สันหักดี	คณะบริหารธุรกิจ มฉก.
2. ชุตีระ ระบอบ	คณะบริหารธุรกิจ มฉก.
3. บุญยาพร ภูทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
4. พิษณุ ววรรณกุล	คณะบริหารธุรกิจ มฉก.
5. กนต์ติกมาฐ รัตนปริญญาณกุล	คณะบริหารธุรกิจ มฉก.

ชุดโครงการวิจัยการสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจปลาสด

จังหวัดสมุทรปราการ

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (มฉก.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกสว.และมฉก. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

คำนำ

รายงานวิจัยของโครงการวิจัย นโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับบริบทของเกษตรกรพลาสติก จังหวัดสมุทรปราการ จัดเป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการวิจัยคณะกรรมการธุรกิจ เรื่อง “การสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ พลาสติกจังหวัดสมุทรปราการ” ภายใต้โครงการวิจัยทำทนายไทย กลุ่มเรื่องนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (มฉก.) จัดทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาผลของนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับเกษตรแปลงใหญ่ที่มีต่อเกษตรกรและห่วงโซ่อุปทาน พลาสติก ในจังหวัดสมุทรปราการ 2)วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับระบบและกลไกของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ที่สนับสนุนเกษตรกรพลาสติกในด้านการลดต้นทุน การกำหนดราคา การเจรจาต่อรอง และช่องทางการจำหน่ายพลาสติก 3)สำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยง (เกษตรกรแปลงใหญ่) ผู้แปรรูป ผู้รับซื้อ และผู้ขายพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ 4)เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ในอันที่จะทำให้พลาสติกของจังหวัดสมุทรปราการสามารถสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้

รายงานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงาน ชุดโครงการวิจัยการสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจพลาสติก จังหวัดสมุทรปราการ และเพื่อเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงและการแปรรูปพลาสติกให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ ตลอดจนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในภาพรวม

คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณ คุณโยธิน เทติวงศ์วรกุล คุณปริญญา ขำวารี ทั้งสองท่านจาก สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ และคุณปรีชา สมานมิตร และสมาชิกแปลงใหญ่ที่ช่วยแนะนำ และ อนุเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้จัดทำ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์กับเกษตรกรแปลงใหญ่ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

ซึ่งถ้าหากมีข้อผิดพลาดประการใด ทางคณะผู้วิจัย ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คณะผู้วิจัย

31 ตุลาคม 2562

สารบัญ

บทที่		หน้า
	คำนำ	ก
	สารบัญ	ข
	สารบัญตาราง	จ
	สารบัญรูปภาพ	ฉ
	บทคัดย่อ	ช
	Abstract	ซ
	บทสรุปผู้บริหาร	ฅ
ส่วนที่ 1	ข้อมูลโครงการ	ฉ
ส่วนที่ 2	การรายงานเนื้อหา	1
บทที่ 1	บทนำ	1
	1.1 ความเป็นมา หลักการและเหตุผล	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
	1.3 คำถามการวิจัย	3
	1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
	1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
	1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	7
	1.7.1 เป้าหมายของผลิตผล (output) และตัวชี้วัด	7
	1.7.2 เป้าหมายของผลลัพธ์ (outcome) และตัวชี้วัด	7
บทที่ 2	การทบทวนวรรณกรรม และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	2.1 แนวคิดนโยบายเกษตรแปลงใหญ่	8
	2.2 จังหวัดสมุทรปราการกับเกษตรแปลงใหญ่	25
	2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน	41
	2.4 แนวคิดกระบวนการเพิ่มมูลค่าพลาสติก	44
	2.5 แนวคิดกิจกรรมหลักและต้นทุนพลาสติก	47

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
	2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
บทที่ 3	ระเบียบวิธีการวิจัย	53
	3.1 วิธีการศึกษา	53
	3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	56
	3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
บทที่ 4	การวิเคราะห์ข้อมูล	59
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
	4.1 ผลของนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับเกษตรแบบแปลงใหญ่ที่มีต่อเกษตรกร และ ห่วงโซ่อุปทานพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการ	59
	4.2 วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค จุดอ่อนและจุดแข็ง เกี่ยวกับระบบและกลไก ของนโยบายเกษตรแบบแปลงใหญ่ที่สนับสนุนเกษตรกรพลาสติกในด้านการ ลดต้นทุน การกำหนดราคา การเจรจาต่อรอง และช่องทางการจำหน่ายปลา สติก	67
	4.3 สสำรวจความคิดเห็นของตัวแทนส่วนราชการ เกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป ผู้รับซื้อ และผู้ขายพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการเกี่ยวกับนโยบายเกษตร แบบแปลงใหญ่	76
	4.4 ผลการวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม	81
	4.5 แนวทางพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกให้สอดคล้องกับ นโยบายเกษตรแบบแปลงใหญ่ในอันที่จะทำให้พลาสติกของจังหวัด สมุทรปราการสามารถสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้	91
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	93
	5.1 สรุป	93
	5.2 อภิปรายผลการศึกษา	94
	5.3 ข้อเสนอแนะ	95

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	101
ผลสัมฤทธิ์	102
แบบสอบถาม	118
รายงานการประชุม	133
ประวัติย่อผู้วิจัย	154

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 4-1	ตารางเปรียบเทียบต้นทุนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่(พลาสติก) แปลงปีงบประมาณ 2561 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ (งบประมาณปี 2562)	61
ตารางที่ 4-2	การวิเคราะห์ความคิดเห็นสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์พลาสติกบางบ่อ เกี่ยวกับผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ต่อเกษตรกร	81
ตารางที่ 4-3	การวิเคราะห์ความคิดเห็นหน่วยงานราชการและหน่วยงานสนับสนุนเกี่ยวกับผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ต่อเกษตรกร	84
ตารางที่ 4-4	การวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้ประกอบการ/ผู้ขายพลาสติกเกี่ยวกับผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ต่อเกษตรกร	85

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 2-1 ขั้นตอนการดำเนินงานส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่-ใหม่	10
ภาพที่ 2-2 องค์ประกอบของแปลงใหญ่	10
ภาพที่ 2-3 แผนภาพการเชื่อมโยงงานตามนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวง เกษตรและสหกรณ์(เพื่อยกกระดาษ A4)	21
ภาพที่ 2-4 ขอรับสินเชื่อเกษตรแปลงใหญ่	25
ภาพที่ 2-5 แผนที่แปลงใหญ่จังหวัดสมุทรปราการ (14 แปลงใหญ่)	29

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับเกษตรแปลงใหญ่ที่มีต่อเกษตรกรและห่วงโซ่อุปทานพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับระบบและกลไกของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ด้านการลดต้นทุน การกำหนดราคา การเจรจาต่อรอง และช่องทางการจำหน่าย สำนวจความคิดเห็นของเกษตรกรแปลงใหญ่ ผู้เลี้ยงผู้แปรรูป ผู้รับซื้อ ผู้ขายพลาสติก และตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกให้สามารถสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้ ใช้แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มย่อย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 48 ราย วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ การแจกแจงความถี่ และการวิเคราะห์เนื้อหา

อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการรวมตัวตามนโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่ได้รับมาตรฐานการรับรองฟาร์ม GAP ทุกแปลง ทำให้เป็นผลิตภัณฑ์อินทรีย์ สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค มีความสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน แหล่งข้อมูลความรู้ ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ปัญหาสำคัญของเกษตรกรปัจจุบัน คือ เงินทุนในการเลี้ยงพลาสติกที่มีผลโดยตรงต่อผลผลิต ใช้เวลาในการเลี้ยงแต่ละรอบมีระยะเวลาอันยาวนานมีผลผลิตปีละ 1 ครั้ง และยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์(GI) แนวทางการลดต้นทุนคือ เกษตรกรควรมีการแลกเปลี่ยน เพาะพันธุ์และจำหน่ายพันธุ์ปลาที่จะนำมาเลี้ยงกันเอง และการรวมตัวกันจัดหาวัตถุดิบในการเลี้ยงไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง สามารถเจรจาต่อรองราคาพลาสติก ภาครัฐควรให้การส่งเสริมผลักดันด้านการเลี้ยง การเพิ่มผลผลิต การแปรรูปผลผลิต

การดำเนินงานของเกษตรแปลงใหญ่พลาสติกมี 2 ประเด็น ได้แก่ การอนุมัติวงเงินกู้ (จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) อัตราดอกเบี้ยต่ำ ร้อยละ 0.01 เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนและจัดตั้งห้องเย็นสำหรับแช่พลาสติก ที่ผ่านมายังไม่มีผลลัพธ์เป็นรูปธรรม การรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่จะช่วยให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง ผลดีจะเกิดจากการประกันราคาขายพลาสติกสด การกำหนดมาตรฐานการเลี้ยงยังทำได้ยากเพราะผู้เลี้ยงแต่ละคนมีเทคนิคและวิธีเลี้ยงที่แตกต่างกัน ควรกำหนดเป็นแบบอย่างเดียวกันเพราะมีผลต่อขนาดของพลาสติกและการกำหนดราคา

Abstract

This research aims to study government policy's results about large agricultural land plot toward farmers and snakeskin gourami supply chain in Samutprakarn Province, SWOT analysis of system and mechanism of the policy in cost reduction, pricing, bargaining and channel distribution. The opinion survey of large agricultural land plot's policy, farmers, processors, buyer and sellers and government sector's representative to find guideline of potential development in farming and processing to have competitive advantage. The samples were undertaken 48 using survey technique, questionnaire, interview and focus group. Statistically analyze by using average, percentage, frequency and content analysis.

Research results found that large agricultural land plot' performance have system and mechanism must get cooperation between farmers, entrepreneurs and government sectors to have the participate seriously and continuously in the career fish farmer and processor snakeskin gourami in Samutprakarn Province. The result of gathering along with large agricultural land plot to have standardization in GAP every farming to be organic product relevant to consumer' need. The accessibility to funding source, knowledge sources and the help government and private agencies. The farmer's primary problem in nowadays were funding that effect to productivity, long period farming, productivity one time per year and have not register in GI. The guideline of cost reduction were there should have farmer's discussion and exchange views about fish species farming and selling, materials source's cooperation in own group not via middleman, have skill in price's negotiation. The government sectors should promote and encourage in farming, productivity and product processed.

The operation of large agricultural land plot have 2 issues, loan approval (from Bank for agriculture and cooperatives) minimum rate of interest 0.01 for working capital and to have cold room for snakeskin gourami fish which have not still not concrete. The integration of large agricultural land plot will create bargaining power with the middleman. The advantage of fresh fish price guarantee, set the same standard was difficult because farmers have own and different techniques and patterns of farming they should have the same pattern which effect to size and pricing.

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (มฉก.) ได้สนับสนุนโครงการวิจัยการสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจปลาสดจังหวัดสมุทรปราการ เป็นโครงการระยะที่สองต่อเนื่องจากโครงการแรก “วิจัยนวัตกรรมพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่เศรษฐกิจปลาสด บางบ่อตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้นผู้วิจัย จึงมุ่งศึกษาถึงนโยบายส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ของภาครัฐที่สนับสนุนกลุ่มเกษตรกร จึงได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง นโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับบริบทของเกษตรกรปลาสดจังหวัดสมุทรปราการ (The Large Agricultural Land Plot Program and The Context of Snakeskin Gourami (Trichogaster Pectorolls) Farmers in Samut Prakan Province) สัญญาเลขที่ RDG61A0016-07 ได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 201,395.00 บาท(สองแสนหนึ่งพันสามร้อยเก้าสิบบาทถ้วน) ระยะเวลาในการดำเนินงาน 1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 ถึง วันที่ 31 ตุลาคม 2562)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาผลของนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับเกษตรแปลงใหญ่ที่มีต่อเกษตรกรและห่วงโซ่อุปทานปลาสดในจังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคเกี่ยวกับระบบและกลไกของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ที่สนับสนุนเกษตรกรปลาสดในด้านการลดต้นทุน การกำหนดราคา การเจรจาต่อรอง และช่องทางการจำหน่ายปลาสด 3) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป ผู้รับซื้อ และผู้ขายปลาสดในจังหวัดสมุทรปราการเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ 4) เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงและแปรรูปปลาสดให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ในอันที่จะทำให้ปลาสดของจังหวัดสมุทรปราการสามารถสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้

ผลการศึกษา แปลงใหญ่นุรักษ์ปลาสดบางบ่อ มีสมาชิก 26 คนรวมพื้นที่ 740.5 ไร่ ได้เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมแปลงใหญ่ในปีงบประมาณ 2561 ตามนโยบายส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ มีเป้าหมายโครงการ 5 ข้อที่ต้องดำเนินการให้บรรลุภายใน 3 ปี มีดังนี้ 1) การลดต้นทุนร้อยละ 20 2) การเพิ่มประสิทธิภาพร้อยละ 20 3) การพัฒนาคุณภาพ 4) การตลาด และ 5) การบริหารจัดการ ผลจากการดำเนินงานกลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์ปลาสดสามารถที่จะลดต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัมได้ร้อยละ 22.19 และลดต้นทุนการผลิตต่อไร่ได้ร้อยละ 13.22 การเพิ่มประสิทธิภาพมีผลผลิตเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 11.53 มีอัตราการรอดของลูกปลาสูงขึ้นร้อยละ 41.30 การพัฒนาคุณภาพ มีการรับรองฟาร์มมาตรฐาน(GAP) การตลาด เกษตรกรผู้เลี้ยงแปลงใหญ่จะมีการขายหน้าบ่อกับผู้รับซื้อ

รายเดิม และการบริหารจัดการ มีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ปลาสด บางบ่อ และแปรรูป คาดว่าจะบรรลุเป้าหมายทั้ง 5 ข้อในปีที่ 3 ของโครงการ

การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค เกี่ยวกับนโยบายสนับสนุนเกษตรแปลงใหญ่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลาสด มีจุดแข็งและโอกาส คือ เกษตรกรมีความห่วงใยในอาชีพ มีโอกาสการกู้ยืมตามนโยบายสินเชื่อเพื่อเกษตรแปลงใหญ่อัตราดอกเบี้ยต่ำร้อยละ 0.01 มีการรับรองฟาร์มมาตรฐาน(GAP) หน่วยงานรัฐและสถาบันการศึกษาสนับสนุนทางด้านวิชาการและงานวิจัย มีอำนาจในการต่อรองกับผู้ซื้อและพ่อค้าคนกลางได้ สำหรับจุดอ่อนและอุปสรรค สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่มีอายุมากยึดมั่นการเลี้ยงแบบดั้งเดิม ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดต้นทุน สมาชิกส่วนใหญ่เช่าที่ดิน การขายสินค้าผูกขาดกับผู้ซื้อรายเดิม กลุ่มเกษตรกรยังไม่นำความรู้ที่ได้รับจากภาครัฐมาประยุกต์ใช้ และปริมาณน้อยคุณภาพไม่ดี

การวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลาสด บางบ่อ เกษตรกรแปลงใหญ่ ผู้แปรรูป เกี่ยวกับนโยบายแปลงใหญ่ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในการเลี้ยงและการแปรรูปปลาสดให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อที่จะทำให้ปลาสดของจังหวัดสมุทรปราการสามารถสร้างรายได้เปรียบในเชิงแข่งขัน ผลการศึกษาพบว่า นโยบายเกษตรแปลงใหญ่มีผลต่อเกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป ทำให้เกิดการรวมกลุ่มกัน สร้างความเข้มแข็งในกลุ่ม มีการรับรองมาตรฐานฟาร์ม(GAP) เป็นการเพิ่มคุณภาพของกระบวนการผลิต สามารถยกระดับราคาสินค้า จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถลดต้นทุนรวมได้ เพราะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้มีการเลี้ยงที่เหมาะสม เข้าใจในการพัฒนาอุตสาหกรรมปลาสดมากขึ้น สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ ได้รับข่าวสารของทางราชการมากขึ้น ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเป็นเกษตรยุคใหม่(Smart Farm) มีช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้น มีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นว่านโยบายเกษตรแปลงใหญ่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกร สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ ได้รับข่าวสารของทางราชการ

เมื่อนำผลการศึกษาแต่ละส่วนมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงและแปรรูปปลาสดให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ ได้ดังนี้ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ยุค 4.0 เพื่อใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและแปรรูป ควรมีการลงทุนวางท่อน้ำ ปรับสภาพน้ำและเก็บกักน้ำ ปรับสภาพบ่อเลี้ยง ก่อนการเลี้ยง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก ส่งเสริมสมาชิกเพาะเลี้ยง แลกเปลี่ยนพันธุ์ปลา ระบุการรับรองมาตรฐานฟาร์ม(GAP)และ(ถ้าได้)มาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์(GI) ฮาลาล และ ออย. บนหีบห่อผลิตภัณฑ์โดยเน้นว่าเป็นปลาสดปลอดสารพิษ (Organic) ตั้งศูนย์การเรียนรู้และจำหน่ายปลาสดแปรรูป เสริมความรู้และคำแนะนำเรื่องการวางแผนธุรกิจ

ส่วนที่ 1

ข้อมูลโครงการ

สัญญาเลขที่	RDG61A0016-07
ชื่อโครงการ	นโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับบริบทของเกษตรกรปลาสด จังหวัดสมุทรปราการ The Large Agricultural Land Plot Program and the Context of Snakeskin Gourami (Trichogaster Pectorolls) Farmers in Samut Prakan Province
หัวหน้าโครงการ	บรรเจิดศักดิ์ สัมหนักดี
หน่วยงานต้นสังกัด	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
หน่วยงานร่วมโครงการ	วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ระยะเวลาดำเนินการ	1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2561 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2562)

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (มฉก.) ได้สนับสนุนโครงการวิจัยการสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจปลาสลิดจังหวัดสมุทรปราการ เป็นโครงการระยะที่สองต่อเนื่องจากโครงการแรก “วิจัยนวัตกรรมพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่เศรษฐกิจปลาสลิด บางบ่อตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้นผู้วิจัย จึงมุ่งศึกษาถึงนโยบายส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ของภาครัฐที่สนับสนุนกลุ่มเกษตรกร จึงได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง นโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับบริบทของเกษตรกรปลาสลิดจังหวัดสมุทรปราการ (The Large Agricultural Land Plot Program and The Context of Snakeskin Gourami (Trichogaster Pectorolls) Farmers in Samut Prakan Province) สัญญาเลขที่ RDG61A0016-07 ได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 201,395.00 บาท(สองแสนหนึ่งพันสามร้อยเก้าสิบบห้าบาทถ้วน) ระยะเวลาในการดำเนินงาน 1 ปี(ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 ถึง วันที่ 31 ตุลาคม 2562)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาผลของนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับเกษตรแปลงใหญ่ที่มีต่อเกษตรกรและห่วงโซ่อุปทานปลาสลิดในจังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคเกี่ยวกับระบบและกลไกของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ที่สนับสนุนเกษตรกรปลาสลิดในด้านการลดต้นทุน การกำหนดราคา การเจรจาต่อรอง และช่องทางการจำหน่ายปลาสลิด 3) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป ผู้รับซื้อ และผู้ขายปลาสลิดในจังหวัด

สมุทรปราการเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ 4) เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ในอันที่จะทำให้พลาสติกของจังหวัดสมุทรปราการสามารถสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้

ผลการศึกษา แปลงใหญ่อุรักษ์พลาสติกบางบ่อ มีสมาชิก 26 คนรวมพื้นที่ 740.5 ไร่ ได้เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมแปลงใหญ่ในปีงบประมาณ 2561 ตามนโยบายส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ มีเป้าหมายโครงการ 5 ข้อที่ต้องดำเนินการให้บรรลุภายใน 3 ปี มีดังนี้ 1) การลดต้นทุนร้อยละ 20 2) การเพิ่มประสิทธิภาพร้อยละ 20 3) การพัฒนาคุณภาพ 4) การตลาด และ 5) การบริหารจัดการ ผลจากการดำเนินงานกลุ่มแปลงใหญ่อุรักษ์พลาสติกสามารถที่จะลดต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัมได้ร้อยละ 22.19 และลดต้นทุนการผลิตต่อไร่ได้ร้อยละ 13.22 การเพิ่มประสิทธิภาพมีผลผลิตเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 11.53 มีอัตราการรอดของลูกปลาสูงขึ้นร้อยละ 41.30 การพัฒนาคุณภาพ มีการรับรองฟาร์มมาตรฐาน(GAP) การตลาด เกษตรกรผู้เลี้ยงแปลงใหญ่จะมีการขายหน้าบ่อกับผู้รับซื้อรายเดิม และการบริหารจัดการ มีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์พลาสติก บางบ่อ และแปรรูป คาดว่าจะบรรลุเป้าหมายทั้ง 5 ข้อในปีที่ 3 ของโครงการ

การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค เกี่ยวกับนโยบายสนับสนุนเกษตรแปลงใหญ่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกลุ่มแปลงใหญ่อุรักษ์พลาสติก มีจุดแข็งและโอกาส คือ เกษตรกรมีความห่วงแหนในอาชีพ มีโอกาสการกักขังตามนโยบายสินเชื่อเพื่อเกษตรแปลงใหญ่อัตราดอกเบี้ยต่ำร้อยละ 0.01 มีการรับรองฟาร์มมาตรฐาน(GAP) หน่วยงานรัฐและสถาบันการศึกษา สนับสนุนทางด้านวิชาการและงานวิจัย มีอำนาจในการต่อรองกับผู้ซื้อและพ่อค้าคนกลางได้ สำหรับจุดอ่อนและอุปสรรค สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่มีอายุมากยึดมั่นการเลี้ยงแบบดั้งเดิม ไม่มีความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดต้นทุน สมาชิกส่วนใหญ่เช่าที่ดิน การขายสินค้าผูกขาดกับผู้ซื้อรายเดิม กลุ่มเกษตรกรยังไม่นำความรู้ที่ได้รับจากภาครัฐมาประยุกต์ใช้ และปริมาณน้อยน้อยคุณภาพไม่ดี

การวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลาสลิด บางบ่อ เกษตรกรแปลงใหญ่ ผู้แปรรูป เกี่ยวกับนโยบายแปลงใหญ่ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในการเลี้ยงและการแปรรูปปลาสลิดให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อที่จะทำให้ปลาสลิดของจังหวัดสมุทรปราการสามารถสร้างความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน ผลการศึกษาพบว่า นโยบายเกษตรแปลงใหญ่มีผลต่อเกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป ทำให้เกิดการรวมกลุ่มกัน สร้างความเข้มแข็งในกลุ่ม มีการรับรองมาตรฐานฟาร์ม(GAP) เป็นการเพิ่มคุณภาพของกระบวนการผลิต สามารถยกระดับราคาสินค้า จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถลดต้นทุนรวมได้ เพราะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้มีวิธีการเลี้ยงที่เหมาะสม เข้าใจในการพัฒนาอุตสาหกรรมปลาสลิดมากขึ้น สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ ได้รับข่าวสารของทางราชการมากขึ้น ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเป็นเกษตรกรยุคใหม่(Smart Farm) มีช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้น มีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นว่านโยบายเกษตรแปลงใหญ่ ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกร สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ ได้รับข่าวสารของทางราชการ

เมื่อนำผลการศึกษาแต่ละส่วนมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงและแปรรูปปลาสลิดให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ ได้ดังนี้ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ยุค 4.0 เพื่อใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและแปรรูป ควรมีการลงทุนวางท่อน้ำ ปรับสภาพน้ำและเก็บกักน้ำ ปรับสภาพบ่อเลี้ยง ก่อนการเลี้ยง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก ส่งเสริมสมาชิกเพาะเลี้ยง แลกเปลี่ยนพันธุ์ปลา ระบุการรับรอง

มาตรฐานฟาร์ม(GAP)และ(ถ้าได้)มาตรฐานสิ่งปฏิกูลทางภูมิศาสตร์ (GI) ฮาลาน และ อย. บนหีบห่อผลิตภัณฑ์โดยเน้นว่าเป็นพลาสติกปลอดสารพิษ (Organic) ตั้งศูนย์การเรียนรู้และจำหน่ายพลาสติกแปรรูป เสริมความรู้และคำแนะนำเรื่องการวางแผนธุรกิจ

ส่วนที่ 2

การรายงานเนื้อหา

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา หลักการ และเหตุผล

พลาสติกเป็นผลผลิตจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นสิ่งที่สร้างจากความรู้ ความคิด ความเชื่อ และความสามารถที่ชุมชนในท้องถิ่นได้จากประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ในพื้นที่ และมีการสืบทอดประยุกต์ใช้ความรู้ให้มีการพัฒนามาเป็นลำดับอย่างต่อเนื่อง (เรื่องไร โตกฤษณะ, 2559) ปัจจุบันนี้ ผลผลิตจากภูมิปัญญาท้องถิ่นนับวันจะสูญหายไป เนื่องจากองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ไม่มีผู้สืบทอดเนื่องจากไม่เป็นที่นิยมหรือดึงดูดใจของคนรุ่นใหม่ เนื่องจากเห็นว่าผลผลิตมีราคาไม่แน่นอน ต้องใช้ความอดทนสูง สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับพลาสติกมีการเปลี่ยนแปลงไปซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการทำอุตสาหกรรมการเลี้ยงพลาสติกในตอนต้นน้ำส่งผลกระทบต่อทั้งในตอนกลางน้ำ และปลายน้ำติดตามมาอีกทั้งความช่วยเหลือและสนับสนุนจากระบบและกลไกของภาครัฐยังไม่สามารถบรรเทาหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างจริงจังและตรงจุด ทำให้ปัญหาที่สำคัญยังไม่ได้รับการแก้ไข ความเข้าใจของภาครัฐและเกษตรกรยังมีความคลาดเคลื่อนและตั้งอยู่บนสมมติฐานที่แตกต่างกัน

การสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจพลาสติกจังหวัดสมุทรปราการเป็นการวิจัยระยะที่สองภายใต้โครงการวิจัยทำทนายไทยกลุ่มเรื่องนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่ โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สืบเนื่องจากโครงการแรกคือ “วิจัยนวัตกรรมพัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่เศรษฐกิจพลาสติกบางบ่อตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ” ภายใต้โครงการระยะที่สองนี้มีจุดมุ่งหมายให้จังหวัดสมุทรปราการเป็นแหล่งผลิตแปรรูปและจำหน่ายพลาสติกที่มีมูลค่าสูง โดยวัดจากผู้เพาะเลี้ยงและผู้แปรรูปมีผลตอบแทนที่ดีกว่าเดิม และผู้เพาะเลี้ยงสามารถรักษาพื้นที่เพาะเลี้ยงไว้ได้ ซึ่งเป็นกรอบโจทย์วิจัยที่ได้มาจากการประชุมระดมสมองและประสานความร่วมมือของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจพลาสติกจังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 ณ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรที่เป็นเสาหลักของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ได้พยายามกำหนดแนวทางการพัฒนาโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการจัดทำแผนที่การพัฒนา (Road Map) โดยมีโครงการที่สำคัญคือ การปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ และสินค้าประมง เริ่มตั้งแต่ปีพ.ศ. 2558 ในเรื่องของการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มโอกาสในการแข่งขัน ในรูปแบบของเกษตรแปลงใหญ่ ส่งเสริมให้ยึดแนวทางการรวมกลุ่มเกษตรกรในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกัน (Area-bases Approach) ร่วมกันพัฒนาตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีการดำเนินงานในลักษณะการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีผู้จัดการแปลงเป็นผู้บริหารจัดการพื้นที่ในทุกกิจกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิตของเกษตรกรรายย่อย เพื่อให้เกิดการผลิตที่ประหยัดต่อขนาด และเพิ่มอำนาจต่อรองให้กับเกษตรกร รวมถึงเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและเกษตรกร เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการเกษตรอย่างเป็นรูปธรรม (สมชาย ชาญณรงค์กุล, 2559)

จากผลการศึกษาวิจัยในระยะที่หนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับพลาสติกโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การระดมความคิด และสัมมนากลุ่มย่อย พบว่าสถานการณ์การเลี้ยงพลาสติกจังหวัดสมุทรปราการนั้น บุคคลผู้มีส่วนได้เสียกับพลาสติก เริ่มตั้งแต่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงและแปรรูปยังประสบปัญหาในหลายด้านที่สะสมกันมาเป็นระยะเวลานานได้แก่ราคาผลผลิตมีความผันผวนหรือไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อ เกษตรกรหรือผู้ขายผลผลิตขาดอำนาจในการเจรจาต่อรองก่อให้เกิดการเสียเปรียบด้านราคา การลดต้นทุนกระบวนการเกี่ยวกับพลาสติกยังกระทำเพียงบางจุดไม่สอดคล้องกัน เกษตรกรผู้เลี้ยงและผู้แปรรูปขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนในทางวิชาการ ทำให้ไม่สามารถทราบต้นทุนหรือกำไรที่แท้จริง รวมทั้งอุปสรรคจากคู่แข่งต่างพื้นที่หรือนอกจังหวัด ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงและผู้แปรรูปพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการมีความเสียเปรียบในเชิงของการแข่งขันและกำลังสูญเสียอัตลักษณ์ของพลาสติกดั้งเดิมที่มีชื่อเสียงมาเป็นระยะเวลานานโดยเฉพาะพลาสติกของอำเภอบางบ่อและอำเภอใกล้เคียงกำลังลดน้อยลง ทั้งนี้ ถึงแม้ภาครัฐจะกำหนดแนวทางการพัฒนาในรูปแบบของเกษตรแปลงใหญ่มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วก็ตาม แนวทางสำคัญในการแก้ไขปัญหาประการหนึ่งก็คือ การศึกษาและวิเคราะห์อย่างจริงจังเกี่ยวกับนโยบาย ระบบและกลไกของภาครัฐเพื่อสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าหรือลดการเสียเปรียบด้านราคาโดยการวิเคราะห์ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์พลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการรวมทั้งวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในอันที่จะกำหนดแนวทางแก้ไขและสนับสนุนให้อุตสาหกรรมพลาสติกมีความเติบโตที่ยั่งยืน พัฒนาขีดความสามารถในเชิงของการแข่งขันเน้นการเสริมสร้างอัตลักษณ์ให้กับพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการรวมถึงการลดต้นทุนในกิจกรรมเริ่ม

ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดบนพื้นฐานการวิเคราะห์ต้นทุนทางด้านเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถขายพลาสติกในราคาขายที่เป็นธรรมต่อผู้เพาะเลี้ยงพลาสติก มีอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้าคนกลางหรือนายหน้ารับซื้อพลาสติกเพื่อลดความเสียหายเปรียบด้านราคาตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนและสังคมสืบไป

นับเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้บริการด้านวิชาการแก่สังคมควรมีบทบาทในการนำองค์ความรู้ทางวิชาการเข้าไปประยุกต์ใช้เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขหรือเพื่อพัฒนาให้เกษตรกรผู้เลี้ยงพลาสติกมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเป็นการพัฒนาชุมชนและสังคมที่ยั่งยืนงานวิจัยครั้งนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อตอบโจทย์วิจัยในอันที่จะนำเสนอแนวทางให้กับภาครัฐกำหนดนโยบายสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าหรือลดการเสียหายเปรียบด้านราคาของเกษตรกรผู้เลี้ยงและผู้แปรรูปพลาสติกโดยการวิเคราะห์ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์พลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการ

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

ในการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาผลของนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับเกษตรแปลงใหญ่ที่มีต่อเกษตรกรและห่วงโซ่อุปทานพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการ
- 2) เพื่อวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคเกี่ยวกับระบบและกลไกของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ที่สนับสนุนเกษตรกรพลาสติกในด้านการลดต้นทุน การกำหนดราคา การเจรจาต่อรอง และช่องทางการจำหน่ายพลาสติก
- 3) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป ผู้รับซื้อ และผู้ขายพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่
- 4) เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ในอันที่จะทำให้พลาสติกของจังหวัดสมุทรปราการสามารถสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้

1.3 คำถามวิจัย

นโยบายเกษตรแปลงใหญ่ของภาครัฐจะสามารถสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าหรือลดการเสียหายเปรียบด้านราคาของเกษตรกรในห่วงโซ่อุปทานพลาสติกของจังหวัดสมุทรปราการได้อย่างไร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

พื้นที่ศึกษา คือพื้นที่เกษตรแปลงใหญ่พลาสติก บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จากพื้นที่การเลี้ยงพลาสติกใน 6 อำเภอ ของจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ อำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี อำเภอบางเสาธง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระประแดง และอำเภอเมืองสมุทรปราการเนื่องจากเป็นอำเภอที่มีการเลี้ยงและจำหน่ายพลาสติกกันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะศูนย์กลางที่อำเภอบางบ่อ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่รัฐบาลจัดตั้งศูนย์เรียนรู้และแปรรูปพลาสติกสำหรับกลุ่มภาคกลางตอนกลาง (จังหวัดสมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี)

กรอบของประชากรและตัวอย่าง ในวิจัยนี้จะศึกษาโดยเน้นบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในอุตสาหกรรมพลาสติก บางบ่อของจังหวัดสมุทรปราการที่สังกัดหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงแปลงใหญ่และผู้แปรรูปพลาสติก ได้แก่ หน่วยงานในระดับจังหวัดที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงอุตสาหกรรม องค์การหรือหน่วยงานในระดับท้องถิ่น สถาบันการเงินจังหวัดสมุทรปราการ ชมรมหรือสมาคมที่เกี่ยวข้องกับพลาสติก

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

พลาสติก หมายถึง ปลาที่มีรูปร่างลักษณะคล้ายปลากระดี่หม้อแต่ขนาดโตกว่า ลำตัวแบน ข้างท้องยาว มีครีบเดียว ลำตัวมีสีเขียวออกเทาหรือมีสีคล้ำเป็นพื้น และมีริ้วดำพาดขวางตามลำตัวจากหัวถึงโคนหาง โดยมีชื่อเรียกทางวิทยาศาสตร์ว่า *Trichogaster Pectoralis* แหล่งกำเนิดในพื้นที่แถบประเทศอินโดจีน ได้แก่ ประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินเดีย พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม โดยพลาสติกที่พบในประเทศไทยมักอยู่ตามแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำต่าง ๆ ตามเขตลุ่มแม่น้ำในภาคกลาง ในการวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะพลาสติกที่เลี้ยงและจำหน่ายอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการเท่านั้น

ผู้เลี้ยงพลาสติก หมายถึง เกษตรกรผู้เลี้ยงพลาสติกแปลงใหญ่นุรักษ์พลาสติก บางบ่อ โดยอาจเป็นผู้เลี้ยงพลาสติกเพียงอย่างเดียว หรือเป็นทั้งผู้เลี้ยงและผู้แปรรูป และผู้จำหน่ายพลาสติกในขณะเดียวกัน

ผู้แปรรูปพลาสติก หมายถึง เกษตรกรผู้นำพลาสติกมาแปรรูปในลักษณะต่าง ๆ ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยอาจเป็นผู้แปรรูปพลาสติกเพียงอย่างเดียว หรือเป็นทั้งผู้เลี้ยงและผู้แปรรูปและผู้จำหน่ายพลาสติกในขณะเดียวกัน

ต้นทุน หมายถึง เงินที่เกษตรกรใช้ในการเลี้ยงปลาสด ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปร ได้แก่ ต้นทุนที่เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดจ่ายเมื่อเลี้ยงปลาสด เช่น ค่าแรงงาน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซื้อพันธุ์ปลา ค่าอาหารปลา และค่าซ่อมแซมเครื่องจักรอุปกรณ์ ตัวทุนคงที่ หมายถึง ต้นทุนที่เกษตรกรต้องจ่าย หรือเงินที่ต้องจ่ายไม่ว่าจะทำการเลี้ยงหรือผลิตหรือไม่ก็ตาม เช่น ค่าเสื่อมราคา ค่าเครื่องจักร อุปกรณ์ ค่าเช่าที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน รวมทั้งค่าเสียโอกาสเงินทุน

ต้นทุนการเลี้ยงปลาสด ในงานวิจัยนี้หมายถึง ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดในโซ่อุปทานการเลี้ยงปลาสด ประกอบด้วยต้นทุนหลัก 3 ประการ ได้แก่

1. ต้นทุนที่ใช้ในการเลี้ยงปลาสดในแต่ละรอบการเลี้ยง ประกอบด้วย ต้นทุนซื้อพันธุ์ปลาสด ต้นทุนอาหารปลาสด ค่าแรงงาน(ตัดหญ้า/ปรับพื้นที่) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
2. ต้นทุนการจัดเก็บผลผลิตปลาสดที่ได้ (ค่าแรงงาน ค่าเครื่องมืออุปกรณ์ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง)
3. ต้นทุนการขายปลาสด

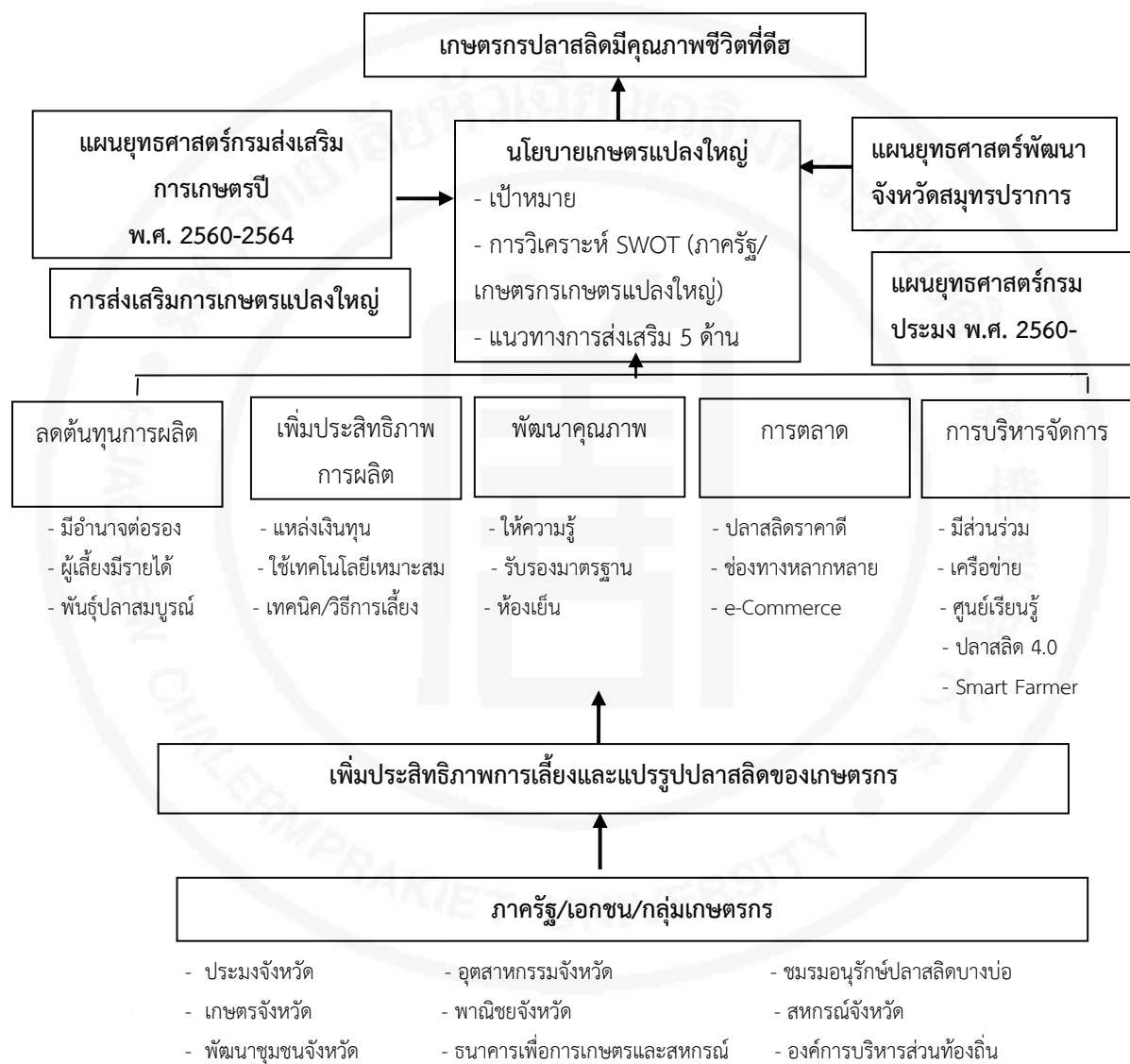
ความเสียเปรียบด้านราคา หมายถึง การที่เกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป หรือผู้จำหน่ายปลาสดไม่สามารถกำหนดราคาที่เหมาะสมกับต้นทุนและรายได้ที่พึงได้รับจากอุตสาหกรรมปลาสดในจังหวัดสมุทรปราการ

นโยบายเกษตรแปลงใหญ่ แนวทางสนับสนุนและส่งเสริมของภาครัฐในการรวมกลุ่มเกษตรกรในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกัน (Area-bases Approach) ร่วมกันพัฒนาตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีการดำเนินงานในลักษณะการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มโอกาสในการแข่งขัน รูปแบบของเกษตรแปลงใหญ่ มีผู้จัดการแปลงเป็นผู้บริหารจัดการพื้นที่ในทุกกิจกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ

บริบทของเกษตรกร หมายถึง สภาพการณ์ของการมีส่วนร่วมของสมาชิกเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ปลาสด บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับปลาสด ในที่นี้หมายถึง หน่วยงานในระดับจังหวัดที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงอุตสาหกรรม องค์กรหรือหน่วยงานในระดับท้องถิ่น สถาบันการเงินในจังหวัดสมุทรปราการ ชมรมหรือสมาคมที่เกี่ยวข้องกับปลาสด

1.6 กรอบแนวความคิด

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 เป้าหมายของผลผลิต (Output) และตัวชี้วัด

ระยะเวลา	ผลผลิต (Output)	ตัวชี้วัด
เดือนที่ 1-6	สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลภาครัฐและเกษตรกรเกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ที่มีต่อการเลี้ยงปลาสลิดของจังหวัดสมุทรปราการ	<ul style="list-style-type: none"> - ลดต้นทุนการผลิต - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต - พัฒนาคุณภาพ - การตลาด - การบริหารจัดการ
เดือนที่ 6-12	แนวทางการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรปลาสลิดตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ที่สอดคล้องกับระบบและกลไกของภาครัฐเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์ภาพรวมของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรที่อยู่ในห่วงโซ่ของผู้เลี้ยงและผู้แปรรูปทั้งด้านบวกและด้านลบ - สรุปผลการวิจัยให้ได้แนวทางสำหรับเกษตรกรในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ

1.7.2 เป้าหมายผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact)

เป้าหมาย

1. ได้ประเมินภาพรวมแนวนโยบายของภาครัฐเกี่ยวกับปลาสลิดในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เป็นแนวทางสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงและผู้แปรรูปปลาสลิดสามารถลดต้นทุน/ค่าใช้จ่าย

และลดความเสียหายเปรียบในด้านราคา

ผลกระทบ

1. การพัฒนาเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสลิดมีรายได้เพิ่มขึ้น
2. เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนหรือสังคม

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง นโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับบริบทของเกษตรกรพลาสติกจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดนโยบายเกษตรแปลงใหญ่
- 2.2 จังหวัดสมุทรปราการกับเกษตรแปลงใหญ่
 - 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน
 - 2.4 แนวคิดกระบวนการเพิ่มมูลค่าพลาสติก
 - 2.5 แนวคิดกิจกรรมหลักและต้นทุนพลาสติก
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดนโยบายเกษตรแปลงใหญ่

ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของโลกเนื่องจากมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ เช่น การเป็นแหล่งวัตถุดิบที่มีความหลากหลาย มีที่ตั้งได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ สภาพภูมิอากาศเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ลำดับต้น ๆ ของโลก มีแรงงานในภาคเกษตรกรรมจำนวนมาก มีพื้นที่สำหรับทำการเกษตรอย่างกว้างขวาง ทำให้ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของโลก แต่ในระยะเวลาที่ผ่านมาเกษตรกรของไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความไม่แน่นอนของราคาผลผลิตทางการเกษตร การเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งน้ำ ฝืนดิน อากาศ ปัญหาก็แล้งและปัญหาอุทกภัย ปัญหาด้านราคา ประสิทธิภาพในด้านการผลิต รวมทั้งปัญหาหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรที่ยังอยู่ระดับสูง ขณะเดียวกันพื้นที่เกษตรส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทานมากถึงร้อยละ 80 โดยภาครัฐพยายามที่จะให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อให้ประชาชนในภาคเกษตรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน จากสภาพปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อย มีพื้นที่ไม่มากนัก อยู่อย่างกระจัดกระจายทำให้ไม่สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือจากภาครัฐ ขาดโอกาสในการต่อรองทางการตลาด (กรมประมง, 2560) ภาครัฐจึงมีแนวนโยบายส่งเสริมให้รวมพื้นที่ของเกษตรกรรายย่อยหลายรายให้เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ และดำเนินการบริการจัดการผลิตในพื้นที่นั้นร่วมกันโดยมีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้ขับเคลื่อนการแก้ปัญหาที่สำคัญ โดยได้มีการกำหนดแผนที่สำหรับกำหนดแนวทางการพัฒนา (Road Map) คือ การปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์และสินค้าประมง เริ่มตั้งแต่ปีพ.ศ. 2558 เพื่อการลดต้นทุนการผลิตของ

เกษตรกรรายย่อยเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เพิ่มศักยภาพในการผลิตโดยการรวมพื้นที่ทางการเกษตรแปลงใหญ่ ก่อให้เกิดกิจกรรมลดต้นทุนการผลิต เพิ่มโอกาสในการแข่งขัน ในการส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่นั้นยึดพื้นที่ของเกษตรกรที่อยู่ใกล้เคียงรวมกลุ่มเข้าด้วยกัน (Area-based Approach) ดำเนินงานในลักษณะบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้จัดการแปลงเป็นผู้บริหารจัดการพื้นที่ในทุกกิจกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทานเริ่มตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2559)

2.1.1 นโยบายเกษตรแปลงใหญ่

เกษตรแปลงใหญ่ คือ โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นหนึ่งในโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โครงการเกษตรแปลงใหญ่มีวัตถุประสงค์ตั้งนี้ประการแรก สนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันและมีการบริหารจัดการร่วมกัน ทำให้เกิดการรวมกันของผลผลิตและจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับแน่นอน ประการที่สอง เกษตรกรสามารถต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น และผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน มีพื้นที่เป้าหมายของการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน 30 ล้านไร่ ในระยะเวลาโครงการปี พ.ศ.2560-2564 มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานรับผิดชอบรอง ได้แก่ กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมชลประทาน กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมหม่อนไหม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (วิริยะ คล้ายแดง, 2561) โดยมีเป้าหมายในการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิตของเกษตรกรรายย่อย เพื่อให้เกิดการผลิตที่ประหยัดต่อขนาด และเพิ่มอำนาจต่อรองให้กับเกษตรกร รวมถึงเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกร เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการเกษตรอย่างเป็นรูปธรรม (สมชาย ชาญณรงค์กุล, 2559)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2559) ได้กำหนดวิธีการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเตรียมการ ได้แก่ การจัดตั้งทีมงาน การสร้างการรับรู้ การรวมกลุ่มเกษตรกร การกำหนดพื้นที่เป้าหมายและจัดทำแผนที่รายแปลง การจัดทำข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลเกษตรกรรายแปลง การคัดเลือกแปลงต้นฉบับ และการบูรณาการกิจกรรม
2. การพัฒนาผู้จัดการแปลงและการพัฒนาเกษตรกร
3. ผู้จัดการแปลงและเกษตรกร กำหนดแผนปฏิบัติการ และหน่วยงานต่าง ๆ ในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ

4. การประชาสัมพันธ์ ติดตาม และประเมินผล

รูปภาพที่ 2-1 ขั้นตอนการดำเนินงานส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่-ใหม่
 ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร

องค์ประกอบของการส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ประกอบด้วย 4 ส่วน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2559) ได้แก่

1. ผู้จัดการพื้นที่ (Field Manager)
2. พื้นที่แปลงใหญ่ (Land Plot)
3. เกษตรกร (Farmer) และการ
4. บริหารจัดการแปลง (Management)

รูปภาพที่ 2-2 องค์ประกอบของแปลงใหญ่
 ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร

จากผลการดำเนินการส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ในพื้นที่นำร่องปีพ.ศ. 2559 มีข้อดีได้แก่ เป็นการส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และวิธีในการผลิตสินค้ามากขึ้น แตกต่างจากเดิมที่มีการทำการผลิตแบบแยกจากกันแต่ละเกษตรกร ทำให้พบว่าศักยภาพในการผลิตสินค้าเพิ่มขึ้น ทั้งในแง่ของเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต ทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการลดต้นทุนการผลิตสินค้า และจากการรวมกลุ่มกันซื้อปัจจัยการผลิตในปริมาณมาก และมีการนำความรู้ทางด้านการตลาดทำให้ขายสินค้าได้ในราคาและปริมาณที่ต้องการ แต่เมื่อพิจารณาถึงปัญหาของการส่งเสริมนโยบายเกษตรแปลงใหญ่พบว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณาดังนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างมาก ยังไม่เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม พื้นที่ทำการเกษตรอยู่กระจัดกระจายทำให้ยากต่อการบริหารจัดการของผู้จัดการแปลง การส่งเสริมกับเกษตรกรคนละช่วงเวลาทำให้เกษตรกรต้องสละเวลาที่ใช้ในการทำการเกษตรหรือประกอบอาชีพเพื่อเข้ามาร่วมรับการอบรมหรือประชุม ทำให้เกษตรกรเสียโอกาสในการออกไปประกอบอาชีพ สำหรับประเด็นด้านการนำไปปฏิบัติ พบว่า ลักษณะการผลิตของเกษตรแปลงใหญ่ในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรก เป็นกลุ่มที่มีการวางแผนการผลิตร่วมกัน ทำการตลาดร่วมกัน ส่งผลให้มีการผลิตที่ประหยัดต่อขนาด และกลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่มีการผลิตแยกกัน แต่ทำตลาดร่วมกัน ซึ่งการผลิตของเกษตรกรกลุ่มนี้ ถึงแม้ว่าจะมีการรวมกลุ่มกันแต่ไม่ทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาด

การปรับโครงสร้างการผลิตเป็นแปลงใหญ่

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้กำหนดการปรับโครงสร้างการผลิตเป็นแปลงใหญ่ โดยมีเป้าหมายการดำเนินงาน ดังนี้

1. มีพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดในแต่ละจังหวัด
2. มีการกำหนดเป้าหมายการผลิต เทคโนโลยี ประสิทธิภาพในการผลิต ขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนถึงการจำหน่ายสู่ตลาดทุกแห่ง
3. มีข้อมูลเบื้องต้นและมีการประเมินผลโครงการทุกปีการผลิต
4. มีการสร้างผู้จัดการโครงการภาครัฐและเอกชน และเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ตลอดจนการใช้แหล่งส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งภาครัฐและเกษตรกรในพื้นที่ที่ได้ประโยชน์สูงสุด
5. ทุ่มเกษตรกรกำลังของภาครัฐและเอกชนในพื้นที่แปลงใหญ่เพื่อให้เห็นผลและเกิดการขยายผล
6. ต้องพิสูจน์ได้ว่าการลดต้นทุนการผลิต มีประสิทธิภาพในการผลิต และการถ่ายทอดเทคโนโลยี

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรประเมินถึงระบบการส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ว่า จะทำให้เกิดความร่วมมือในการผลิต โดยเกษตรกรและองค์การเกษตรกรในพื้นที่ที่ติดต่อกันเป็นแปลงใหญ่ ทำให้

เกิดขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ (Economy of Scale) เพื่ออำนาจการต่อรองของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต (Production Process) และห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ได้แก่ การจัดการปัจจัยการผลิต การผลิต เทคโนโลยี การเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการผลิตการแปรรูปเบื้องต้น และการตลาด (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2561)

การส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่เริ่มจากสินค้าการเกษตร 9 ชนิดได้แก่ ข้าว พืชไร่ ไม้ยืนต้น ผัก/สมุนไพร ไม้ผล หม่อน ถั่วฝักยาว ปศุสัตว์ และประมง พื้นที่แปลงใหญ่ต้นแบบกระจายอยู่ทั่วประเทศ รวม 600 แปลง สินค้าเกษตร 32 ชนิด เกษตรกรเข้าร่วม 96,554 ราย พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมมากที่สุดคือ ข้าว มีเกษตรกรเข้าร่วม 63,741 ราย มีพื้นที่ทั้งสิ้น 944,718.30 ไร่ รองลงมาคือ ไม้ยืนต้น พืชไร่ ตามลำดับ มีจุดมุ่งหมายคือ ลดต้นทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของต้นทุนทั้งหมด และเพิ่มผลผลิตไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 จากผลผลิตที่ผลิตได้ พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีต้นทุนการผลิตที่ลดลงและมีผลผลิตเพิ่มขึ้น(กมลรัตน์ ธีระพงษ์ ,2561 น.53)

การที่เกษตรกรมีการรวมตัวเป็นเกษตรแปลงใหญ่ ทำให้สมาชิกมีการปรับตัวและมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น ระบบน้ำหยด เป็นต้น มีการรวมกลุ่มสมาชิกแปลงใหญ่ เป็นสหกรณ์ 122 กลุ่ม วิสาหกิจชุมชน 393 กลุ่ม และมีการพัฒนาจากเกษตรกรเป็น Smart Farmers จำนวน 67,200 ราย (ดลมนัส กาเจ ,2560)

ปี 2559 มีจำนวนแปลงใหญ่เข้าร่วมจำนวน 606 แปลงจำนวนเกษตรกร 82,794 ราย คิดเป็นพื้นที่ 1,276,040 ไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร 2562)

ปี 2560 มีจำนวนแปลงใหญ่เข้าร่วมจำนวน 1,788 แปลงจำนวนเกษตรกร 128,336 ราย คิดเป็นพื้นที่ 1,721,175 ไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร 2562)

ปี 2561 มีจำนวนแปลงใหญ่เข้าร่วมจำนวน 1,718 แปลงจำนวนเกษตรกร 94,457 ราย คิดเป็นพื้นที่ 1,279,917 ไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร 2562)

ปี 2562 มีจำนวนแปลงใหญ่เข้าร่วมจำนวน 1,417 แปลงจำนวนเกษตรกร 70,957 ราย คิดเป็นพื้นที่ 913,890 ไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร 8 พฤษภาคม 2562)

แนวโน้มจำนวนแปลงใหญ่เข้าร่วมเติบโตขึ้นทุกปี เพราะเกษตรกรพบว่าการทำเกษตรแปลงใหญ่ ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้เฉลี่ยร้อยละ 20 ตามแผนยุทธศาสตร์ 20 ปีในปี พ.ศ. 2579 กรมส่งเสริมการเกษตรตั้งเป้าหมายจะมีจำนวนแปลงใหญ่ 14,500 แปลง พื้นที่ 90 ล้านไร่ (ไทยโพสต์,2561)

2.1.2 โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปีงบประมาณ 2561

การส่งเสริมการผลิตแปลงใหญ่ตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
หลักคิดและแนวทางการดำเนินงาน

1. เป็นการปรับวิธีการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เพื่อช่วยให้เกษตรกรรายย่อยลดต้นทุนการผลิตลง สามารถใช้เครื่องมือ เครื่องจักรกลมาช่วยในการผลิตได้ เข้าถึงเทคโนโลยีได้มากขึ้น มีความสามารถในการจัดการการผลิตผลผลิตอย่างมืออาชีพ (Farmer Manager) สามารถเข้าถึงการตลาดและมีอำนาจต่อรองทางการตลาดสูงขึ้น

2. การดำเนินการ เป็นการส่งเสริมให้พื้นที่การผลิตสินค้าชนิดเดียวกันรวมการผลิตเป็นแปลงใหญ่ขึ้น โดยที่เจ้าของแปลงทุกแปลงยังคงเป็นเจ้าของและผู้ผลิตในแปลงนั้นๆอยู่

3. มีการช่วยเหลือให้การจัดการในลักษณะแปลงใหญ่มีความเป็นไปได้และมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีผู้มาช่วยทำหน้าที่เป็นผู้จัดการพื้นที่โครงการ (Filed Manager)

4. การเลือกพื้นที่และชนิดสินค้า จำเป็นต้องทำร่วมกัน แต่หน่วยงานจะแยกกันทำเป็นของแต่ละหน่วยงานไม่ได้ เพราะการดำเนินงานโครงการแปลงใหญ่ต้องบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายด้าน (Function /Commodity Approach) เข้าไปช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่โครงการที่เลือกไว้แล้ว โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง Area Approach เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม. เป็นหน่วยงานหลัก เสนอพื้นที่เป้าหมาย โดยพื้นที่ทั่วไปกรมส่งเสริมการเกษตรเลือกพื้นที่ในเขตชลประทาน (เฉพาะ) ชลประทานเลือก พื้นที่เขต สปก. สปก.เลือก แล้วพิจารณาความเหมาะสมร่วมกับหน่วยงาน Commodity (โดยพื้นที่ในเขตชลประทาน และ สปก. ให้ดำเนินการร่วมกับ เกษตรจังหวัด ด้วย)

5. มอบหมายให้หน่วยงานเลือกพื้นที่ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการพื้นที่โครงการ (Field Manager) เนื่องจากเป็นผู้รู้จักพื้นที่ คน และสินค้าแล้ว ในกรณีของ กรมส่งเสริมการเกษตร ได้จัดระบบให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้จัดการพื้นที่ไว้แล้ว และให้ใช้ระบบ MRCF เป็นระบบปฏิบัติงาน เน้นการจัดการข้อมูลพื้นที่ การเชื่อมโยง IT Smart Phone ฯลฯ การมีส่วนร่วมกับชุมชน (ศบกด.) และการบูรณาการหน่วยงานร่วม

6. พื้นที่ที่ได้รับเลือกเข้าร่วมโครงการต้องมีหลักเกณฑ์การพิจารณา ทั้งในส่วนของ กรมส่งเสริมการเกษตร เลือกชนิดสินค้า 219 จุด ส่งเสริมแปลงใหญ่ โดยพื้นที่ที่เลือกต้องมีขนาดพื้นที่ทำการผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน ติดกัน หรือต่อเนื่องกัน มีลักษณะทางสังคม การปกครอง ที่จะบริหารจัดการร่วมกันได้ ระหว่าง 300-5,000 ไร่ ขึ้นกับชนิดพืช ลักษณะพื้นที่และความพร้อมของเกษตรกรและการตลาด

7. จะต้องมีข้อมูลของพื้นที่ เช่น ระดับ Zoning (S1, S2, S3 และ N) ควรเลือกพื้นที่

โครงการที่เหมาะสม S1-S3 เป็นพื้นที่ดำเนินการ ต้องมีข้อมูลของเกษตรกรที่ทำการผลิตในโครงการว่าเป็นเกษตรกร Smart Farmers ต้นแบบ Smart Farmer หรือ Developing Smart Farmers จำนวนเท่าไร ต้องมีข้อมูลของการผลิตสินค้าว่ามีการผลิตพันธุ์อะไร ผลผลิตเป็นอย่างไร ปัญหาการผลิตอยู่ตรงไหน ตลาดอยู่ที่ใด ปัญหาและแนวทางการพัฒนาเป็นอย่างไร สุดท้ายต้องมีประเด็นในการส่งเสริม (Impact Point) เพื่อกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน ในฐานะผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ เช่น พันธุ์ข้าว จากนักวิชาการกรมการข้าว การใช้ปุ๋ย จากกรมพัฒนาที่ดิน เป็นต้น

8. ผู้จัดการ จะเป็นผู้บริหารจัดการข้อมูล คน พื้นที่ กิจกรรมให้สอดคล้องกัน ต้องมีอำนาจเชื่อมโยงให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ เข้ามาทำงานในพื้นที่ได้ตรงประเด็น และได้อย่างรวดเร็ว ไม่ผ่านขั้นตอนมาก จึงควรมีการมอบอำนาจให้ผู้จัดการในพื้นที่สามารถดำเนินการติดต่อ ประสานงาน ตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆได้

9. การบริหารจัดการโครงการจำเป็นต้องมีการดูแลอย่างเป็นระบบ จึงต้องมีการกำหนดให้ในพื้นที่โครงการมีผู้จัดการโครงการ Field Manager ในระดับจังหวัด มี Project Managers เพื่อบูรณาการโครงการเชื่อมโยงหน่วยงานสนับสนุน Field Managers ระดับนโยบาย เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการโครงการ ควรมีการกำหนดให้ Program Director (รองปลัดฯ) และ Program Managers (อธิบดี) ขึ้นมากำกับดูแลบูรณาการโครงการ

10. จุดอ่อนที่สำคัญของการพัฒนาการเกษตร คือ แต่ละหน่วยงานเข้าไปดำเนินการกันเอง มีเป้าหมายตนเอง ทั้งพื้นที่และเกษตรกร เน้นหลักเฉพาะงานตนเอง ยังขาดความเข้าใจในโครงการบริหารจัดการที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มี กรมส่งเสริมการเกษตร เหมือนกรมการปกครอง บริหารจัดการพื้นที่ หรือเหมือนทหารรบ หน่วยงาน กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมหม่อนไหม กรมประมง กรมปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานดูแล Commodity ที่เข้าไปทำงานกับเกษตรกรอำเภอ เหมือนกับทุกคนไปทำหน้าที่นายอำเภอ (กรมส่งเสริมการเกษตร 24 กุมภาพันธ์ 2558)

แผนปฏิบัติการสนับสนุนแปลงใหญ่ ของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จจัดประชุมทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานและร่วมกัน จัดทำแผนปฏิบัติการสนับสนุนแปลงใหญ่ ของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ โดยนำแผนปฏิบัติงานของกลุ่มแปลงใหญ่ มาจัดทำเป็นแผนเพื่อบูรณาการในการสนับสนุน และติดตาม

2.1.3 แนวทางการพัฒนาแปลงใหญ่ปีที่ 2 (ปี 2561)

เป็นแปลงใหญ่ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาเกษตรและสหกรณ์ และได้แจ้งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบเป็นปีที่ 2 มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. จัดเวทีวิเคราะห์ เพื่อจัดทำแผนและเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่ม โดยใช้ข้อมูลแผนการผลิต รายบุคคลประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 5 ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน GAP การตลาด และการบริหารจัดการ

2. ถ่ายทอดองค์ความรู้ การพัฒนาการผลิต การตลาดและการบริหารจัดการตามที่ได้จากการวิเคราะห์ในข้อ 1) ใน 3 ประเด็นหลัก คือ

2.1 เทคโนโลยีการลดต้นทุนและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเพิ่มรายได้ การจัดเวทีการถ่ายทอดองค์ความรู้ อัจฉริยภาพการกับกิจกรรมต่าง ๆ จากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือกระทรวงอื่น ๆ และภาคเอกชน เช่น การทำการเกษตรผสมผสาน การผลิตพืชทางเลือกเพื่อเพิ่มรายได้ การยกระดับมาตรฐานการเกษตรเพื่อพัฒนาคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต อาทิ การพัฒนาสินค้าเกษตรตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) หรือมาตรฐานอินทรีย์ เป็นต้น

2.2 บริหารจัดการตลาด เป็นเวทีการให้ความรู้ด้านตลาด เช่น การเชื่อมโยงตลาดในระดับชุมชนหรือระดับจังหวัด การเจรจาจัดทำแผนการตลาดเพื่อนำมาสู่การผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่า ปรับปรุงคุณภาพผลผลิต การเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านระบบสารสนเทศ เป็นต้น

3. พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและเสริมสร้างความเข้มแข็ง

4. ถ่ายทอดความรู้ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มและการแปรรูป

5. สนับสนุนการรวมกลุ่มและมีการจัดการร่วมกัน

6. สนับสนุนการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการ

เพื่อความยั่งยืนในการดำเนินการของแปลงใหญ่การพัฒนาเจ้าหน้าที่และผู้จัดการแปลงในด้านต่าง ๆ พร้อมการพัฒนาแปลงในเรื่อง เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับแปลงใหญ่ การวางแผนการผลิต การบริหารจัดการแปลงใหญ่ การจัดทำบัญชี/การเงิน และอื่น ๆ ตามสมควร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ทำการประเมินผลระหว่างการดำเนินงานการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในภาพรวมเพื่อการจัดคุณภาพขั้นแปลงใหญ่ มีการประเมินผล 2 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนเมษายนของทุกปี และจัดส่งรายงานผลการประเมินผลภายในเดือน พฤษภาคมของทุกปี

ครั้งที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนกันยายนของทุกปี และจัดส่งรายงานผลการประเมินผลภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

การจัดคุณภาพชั้นแปลงใหญ่ คือ การประเมินผลเบื้องต้นในการดำเนินการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่แต่ละแปลง เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของแปลงใหญ่ในแต่ละแปลง เป้าหมายของการประเมินเพื่อจัดคุณภาพชั้นแปลงใหญ่

วิธีการประเมิน

- 1) คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด (Single Command : SC) จัดประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจและวางแผนการประเมิน
- 2) ผู้จัดการแปลงเป็นผู้รวบรวมหลักฐานการดำเนินงานต่างๆ เสนอให้กับคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จในระดับจังหวัด เพื่อเตรียมการประเมิน
- 3) คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จในระดับจังหวัด ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในพื้นที่ ร่วมกับผู้จัดการแปลง และคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่แต่ละแปลง โดยพิจารณาและให้คะแนนตามแบบประเมินแปลงใหญ่เพื่อจัดคุณภาพชั้น
- 4) ผู้จัดการแปลง จัดเวทีเพื่อระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงาน และส่งให้คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จในระดับจังหวัด
- 5) คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จในระดับจังหวัด รวบรวมผลการประเมินการจัดคุณภาพชั้นแปลงใหญ่ และแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงาน เสนอต่อฝ่ายเลขานุการ (กรมส่งเสริมการเกษตร 2558)

การให้คะแนน แบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 : การรวมกลุ่มเกษตรกร	20 คะแนน
ส่วนที่ 2 : การบริหารจัดการ	20 คะแนน
ส่วนที่ 3 : ผลการดำเนินงาน	40 คะแนน
ส่วนที่ 4 : การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้	10 คะแนน
ส่วนที่ 5 : ความยั่งยืนในการดำเนินการ	10 คะแนน
รวม	100 คะแนน

การจัดแบ่งเกรด

- เกรด A คะแนน 75 – 100 คะแนน
- เกรด B คะแนน 60 – 74 คะแนน
- เกรด C คะแนน น้อยกว่า 60

2.1.4 ยุทธศาสตร์กรมประมง

การประมงของไทยมีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจ ในปี 2557 มีสัดส่วนร้อยละ 8 ของ GDP ภาคการเกษตร มีผลผลิตรวม 2.56 ล้านตัน มีมูลค่า 145,414.1 ล้านบาท ประกอบด้วย ผลผลิตจากการจับ 1.67 ล้านตันมีมูลค่า 62,403.90 ล้านบาท และจากการเพาะเลี้ยง 0.89 ล้านตัน มีมูลค่า 83,050.23 ล้านบาท

กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมประมง 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) รายงานเกี่ยวกับสถานการณ์การประมงของประเทศไทยในประเด็นที่เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ กล่าวคือ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทยเริ่มมีการพัฒนาหลักจากปีพ.ศ. 2506 เป็นต้นมา มีการขยายการเลี้ยงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการประสบความสำเร็จในการผสมเทียมสัตว์น้ำหลายชนิด มูลค่าของผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยในปีพ.ศ. 2557 มีมูลค่า 83,050.23 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 14,451.49 ล้านบาท (ร้อยละ 21) โดยมีชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญได้แก่ กุ้งทะเล หอยทะเล ปลานิล ปลาดุก ปลาสร้อย และกุ้งก้ามกราม และนอกจากการเพาะเลี้ยงเพื่อการบริโภคแล้ว ยังมีการเพาะเลี้ยงปลาสวยงามซึ่งเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย จำหน่ายทั้งภายในประเทศและส่งออก (กรมประมง, 2560) กรมประมงมีภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ การศึกษา วิจัย พัฒนา และส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการประมง และการพัฒนาธุรกิจด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำการประมง การแปรรูปสัตว์น้ำ และอาชีพที่เกี่ยวข้องให้มีความมั่นคงและมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ สำหรับการแปรรูป ปัจจุบันหลักคือวัตถุดิบและแรงงาน ในปัจจุบันสัตว์น้ำมีจำนวนลดลงจึงทำให้วัตถุดิบในการผลิตขาดแคลน อีกทั้งจำนวนแรงงานในประเทศไทยลดลงและอัตราค่าแรงงานในประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้น เพื่อแก้ปัญหานี้ทำให้อุตสาหกรรมแปรรูปมีการขยายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ขณะที่ภายในประเทศจะพึ่งพาแรงงานต่างด้าวแทน

กรมประมงได้จัดทำยุทธศาสตร์กรมประมง พ.ศ. 2560 – 2564 โดยกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน มีการวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอกและคาดการณ์เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงปัจจัยสำคัญต่างๆ เช่น สภาพสังคม เทคโนโลยี ภาวะเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น และต้องใช้ข้อมูลจากปัจจัยภายในองค์กร นำข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค มีการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงด้านต่างๆ เช่น การแก้ไขกฎหมายประมง การปรับโครงสร้างกรมประมง ต้องให้มีความสอดคล้องและสนับสนุนนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆของชาติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 -2579)

ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ 6 ด้าน คือ

1. ยุทธศาสตร์ความมั่นคง สร้างเสถียรภาพทั้งภายในและภายนอกประเทศ ป้องกันภัยคุกคามและสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย

2. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับผลิตภาพการผลิตและการใช้วัตรกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งในสาขาอุตสาหกรรม เกษตรและบริการ การสร้างความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าและการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ทั้งนี้ภายใต้กรอบการปฏิรูปและพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้าน อันได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การพัฒนาทุนมนุษย์ และการบริการจัดการทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน พัฒนาคคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่ง มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมายมีคุณธรรม จริยธรรม

4. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

5. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เร่งฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงต่อรากฐานทรัพยากรธรรมชาติมั่นคงทางด้านน้ำ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงจากสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติธรรมชาติ และพัฒนาไปสู่สังคมสีเขียว

6. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการจัดการภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกระจายภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสมมี ธรรมาภิบาล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้นำวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์แห่งชาติมาเป็นวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และนำยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 6 ด้านมากำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ มียุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับกรมประมงอยู่ 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ คือยุทธศาสตร์ที่ 3, 4 และ 6 มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน สำหรับแนวทางพัฒนาตามยุทธศาสตร์นี้

1. สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม ให้มีความสำคัญกับ การส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้า

2. ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ ให้มีความสำคัญกับ การพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าการเกษตรและอาหาร ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้มีคุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์

3. เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมเกษตร โดยให้ความสำคัญกับ เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด มีการใช้เทคโนโลยี/เครื่องจักรสมัยใหม่ในขบวนการผลิต สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร โดยการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ถือเป็นแผนงานและโครงการสำคัญของยุทธศาสตร์นี้

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน แนวทางการพัฒนาเกี่ยวข้องกับ การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรมมีการปกป้องและอนุรักษ์ทรัพยากร อนุรักษ์พันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย ให้มีความโปร่งใส ทันสมัย

ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และบริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรและใช้เทคโนโลยี

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า มีแนวทางดังนี้ ส่งเสริมการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและมูลค่าสูง มุ่งสู่การเป็นฟาร์มอัจฉริยะ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นการขับเคลื่อนเกษตร 4.0

ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยการเชื่อมโยงบูรณาการการทำงานของหน่วยงานทุกภาคส่วน โดยกลไกประชารัฐและปรับระบบบริหารงานให้ทันสมัย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบาย มุ่งเน้นให้ยกระดับสินค้าเกษตรสู่ความมั่นคง เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น หนี้สินลดลง มีฐานทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เปรียบเทียบเหมือนการยกกระดาศ A4

แนวคิด“การยกกระดาศ A4” กำหนดเป้าหมายปลายทางคือ ต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรและรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการวางแผนจากปลายทางย้อนกลับมาจุดเริ่มต้น จะต้องทำอย่างไรเพื่อที่บรรลุเป้าหมาย ในการนี้จะต้องทำให้สินค้าเกษตรมีคุณภาพ ลดต้นทุนให้ได้ร้อยละ 20 และเพิ่มผลผลิตร้อยละ 20 โดยมีโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นโครงการสำคัญ และมีแนวทาง/หลักการโครงการ ดังนี้

1. เกษตรกรเป็นผู้เรียนรู้ และปรับปรุงการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด โดยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี ช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เพื่อให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มีกระบวนการแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลผลิต ผ่านมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของสากลเพื่อยกระดับสินค้า

2. ภาครัฐเป็นหน่วยสนับสนุนข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจ พัฒนา/ส่งเสริม/อาชีพแก่เกษตรกร ตลอดจนการให้ความรู้ในการผลิต การพัฒนาระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการเก็บรักษาคุณภาพการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า การบรรจุภัณฑ์และการตลาด โดยผ่านทางการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร มีการบูรณาการภารกิจตามหน้าที่ของส่วนราชการภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้าด้วยกัน ตั้งแต่กระบวนการคิด วิเคราะห์ จัดทำแผน ไปจนถึงการดำเนินการส่งเสริมโครงการต่าง ๆ จะต้องมีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกันและกัน เมื่อมีการดำเนินการถึงกระบวนการสุดท้ายในแต่ละโครงการ จะบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการเกษตรให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

รูปภาพที่ 2-3 แผนภาพการเชื่อมโยงงานตามนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เพื่อยกกระทาช A4)

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2560

กรมประมงได้จัดทำยุทธศาสตร์กรมประมง พ.ศ. 2560 – 2564 กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ได้ทั้งหมด 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร โดยการส่งเสริมระบบการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และครบวงจรตามความต้องการของตลาด มีตลาดรองรับที่แน่นอน มีการสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร เพื่อการรวมกลุ่มให้การบริหารจัดการการผลิตและการตลาดพร้อมทั้งมีการพัฒนาการถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสมกับพื้นที่และสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและตรวจสอบสินค้าประมงให้มีมาตรฐานเพื่อเพิ่มมูลค่าและความสามารถในการแข่งขัน โดยการพัฒนาระบบการตรวจสอบรับรองสินค้าประมง มีการรับรองสินค้าประมงที่มีคุณภาพและความปลอดภัยตามมาตรฐานที่กำหนด พร้อมทั้งจะพัฒนาเป็นสินค้าอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าและเพิ่มคุณภาพ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการด้านการประมงและทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีความยั่งยืนและคงความหลากหลาย โดยการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำและแหล่งที่อยู่อาศัย สนับสนุนให้ชาวประมงมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากร มีการควบคุมและป้องกันการทำประมงตามกฎหมาย เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการองค์การสู่ความเป็นเลิศ โดยเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงาน มีการบริหารจัดการงบประมาณมีประสิทธิภาพ เป็นต้น
(กรมประมง, 2560)

2.1.5 ความต้องการวิธีการส่งเสริมของเกษตรกรที่เข้าร่วมเกษตรแปลงใหญ่

จากผลการสำรวจความต้องการของเกษตรกรที่เข้าร่วมเกษตรแปลงใหญ่ปลาสดมีความต้องการในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. ส่งเสริมรายบุคคลต้องการให้เจ้าหน้าที่ไปเยี่ยมในพื้นที่ สามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางโทรศัพท์ได้
2. ส่งเสริมรายกลุ่ม ต้องการมีการจัดทำแปลงเรียนรู้ ศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้
3. ความต้องการความรู้ในการแนะนำส่งเสริมเกษตรกรเข้าร่วมแปลงใหญ่มีความต้องการความรู้ทางด้านการผลิตดังนี้ ด้านการแปรรูป การให้ความรู้การเข้าสู่มาตรฐานสินค้า ส่วนความรู้ทางด้านการตลาด เกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่าย การเพิ่มมูลค่าสินค้า
4. ความต้องการสนับสนุนจากการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ การให้ความช่วยเหลือจากผู้จัดการแปลงใหญ่ การจัดหาตลาดให้กับสินค้า องค์ความรู้เพื่อการเข้าสู่มาตรฐาน การสนับสนุนจากหน่วยงานราชการและท้องถิ่น สุดท้ายคือแหล่งเงินทุน

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร ด้านการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐให้การสนับสนุนกลุ่มน้อยเกินไป ให้ข้อมูลไม่ชัดเจน เวลาตรวจเยี่ยมน้อยไป ด้านสมาชิกที่เข้าร่วม ขาดเงินทุนในการผลิตสินค้า กลุ่มขาดความเข้มแข็ง มีแรงงานในครัวเรือนน้อย และสมาชิกขาดความรู้ในการทำแปลงใหญ่ (จิรวุฒิ มงคล และคณะ, 2559)

ผลการดำเนินการส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ในพื้นที่นาร่องปี พ.ศ. 2559 สามารถจำแนกข้อดีจากการเข้าส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่มี ด้านเกษตรกรพบว่าอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันพูดคุยกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิธีการผลิตสินค้า จากเดิมที่ผลิตแบบตัวใครตัวมัน ด้านการผลิต มีศักยภาพในการผลิตสินค้าเพิ่มขึ้น ในแง่ของเทคโนโลยีและเทคนิคที่ใช้ในการผลิต ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นมีต้นทุนการผลิตลดลง ด้านการส่งเสริมการตลาดพบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะให้คำแนะนำและให้ความรู้ในการทำการตลาดสินค้าเกษตรให้กับเกษตรกร ด้านการจัดการทรัพยากร ส่งผลให้เกษตรกรมีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งผลดีต่อสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค (กมลรัตน์ ธิระพงษ์, 2561)

ปัญหาของการเข้าไปส่งเสริมนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ ด้านเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมีอายุค่อนข้างมาก เกษตรกรรายย่อยที่พื้นที่ทำการเกษตรอยู่กระจัดกระจายอยากต่อการบริหารจัดการของผู้จัดการแปลง ด้านหน่วยงานที่เข้ามาส่งเสริม หลายครั้งที่หน่วยงานเข้าไปส่งเสริมเกษตรกรทำให้เกษตรกรต้องสละเวลามาประชุม อบรม ทำให้เสียเวลาออกไปประกอบอาชีพ(บทความ:นโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับบริบทของภาคเกษตรไทยในปัจจุบัน (กมลรัตน์ ธีระพงษ์, 2561)

ปัญหาของการเข้าไปส่งเสริมนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ ของจังหวัดอุดรธานี ด้านเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมีอายุค่อนข้างมากลำบากในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการเกษตร เกษตรกรบางรายมีภาระผูกพันกับโรงสีข้าวที่ไม่ได้เข้าร่วมกับโครงการของรัฐ เกษตรกรรายย่อยที่พื้นที่ทำการเกษตรอยู่กระจัดกระจายอยากต่อการบริหารจัดการของผู้จัดการแปลง ด้านการทำงานแบบบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่รับผิดชอบงาน หลายครั้งที่หน่วยงานเข้าไปส่งเสริมกับเกษตรกรคนละช่วงเวลาทำให้เกษตรกรต้องสละเวลาไปประชุม อบรม ทำให้เสียเวลาออกไปประกอบอาชีพ บุคลากรผู้รับผิดชอบในแต่ละหน่วยงาน มีบางส่วนไม่เข้าใจอย่างทอ่งแท้ในการปฏิบัติงาน (บทความ:นโยบายเกษตรแปลงใหญ่: บริบทพื้นที่และสภาพปัญหาในการปฏิบัติงาน (Chiranan et al., 2561)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มองว่าความสำเร็จของการทำเกษตรแปลงใหญ่เป็นการเดินตามรอยเศรษฐกิจพอเพียงพึ่งพาตนเองได้จึงนำโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ไปใช้กับกิจกรรมเศรษฐกิจอื่น เช่นการประมง การเลี้ยงไก่ดำ การปลูกอ้อย เป็นต้น จากข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระบุเป้าหมายการดำเนินงานเกษตรแปลงใหญ่ ปี พ.ศ.2559 จำนวน 600 แปลง ลดต้นทุนร้อยละ 20 เพิ่มผลผลิตร้อยละ 20 ยกระดับคุณสินค้าสู่มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ประสบผลสำเร็จ ร้อยละ 80 จำนวน 480 แปลงใน 600 แปลง ส่วนเกษตรแปลงใหญ่ปี 2560 มีใหม่ 400 แปลงเตรียมความพร้อม 512 แปลง การดำเนินงานแปลงใหม่ 400 แปลง มีเป้าหมายลดต้นทุนร้อยละ 20 เพิ่มผลผลิตร้อยละ 20 เช่นเดียวกับปีพ.ศ. 2559 สังเกตว่าการบริการจัดการอยู่ภายใต้ภาคราชการ มีทีมงานหลัก คือ สหกรณ์จังหวัดดูแลด้านการตลาด เกษตรจังหวัดดูแลเรื่องการเพิ่มผลผลิตพัฒนาที่ดินดูแลบริหารจัดการ ส่วนผู้จัดการแปลงใหญ่คือ ประมงอำเภอ/เกษตรอำเภอ/ ปศุสัตว์อำเภอ/สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม(สปก.)/สหกรณ์/ชลประทาน หลักการดำเนินงานเกษตรแปลงใหญ่พื้นที่สอดคล้องกับ Agri-map มีลักษณะเป็นกลุ่มอยู่แล้วเช่น กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน เป็นต้นมีตลาดรองรับการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในพื้นที่ กำหนดเป้าหมายชัดเจน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิต ส่วนผู้จัดการแปลงมีความสามารถสร้างความร่วมมือในรูปแบบประชารัฐ สหกรณ์ ภาคเอกชน สร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาสินค้าและบรรจุภัณฑ์ เกษตรแปลงใหญ่ใช้ศูนย์การเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นกลไกการขับเคลื่อนการทำเกษตรทั้งระบบ

การครอบงำความรู้เกี่ยวกับระบบการเปลี่ยนแปลงการเกษตรของเกษตรกรไทย ในความคิด กระบวนการผลิต แบบแผนในการบริโภค รวมถึงอำนาจทางการจัดการธุรกิจเกษตรของบรรษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ให้เกิดเป็น “เครือข่าย” เป็นการสะสมทุนระดับโลก ของระบบทุนนิยม โดยเชื่อมกับทุนเกษตรระดับชาติและระดับท้องถิ่นในตลาดปัจจัยการผลิตเกษตร และตลาดผลผลิตการเกษตร จึงเกิดภาวะที่เกษตรกรถูกเอาเปรียบในลักษณะ “ซื้อแพง-ขายถูก”(monopsony/monopoly) คือเกษตรกรต้องซื้อปัจจัยการผลิตในตลาดผูกขาดในราคาสูง เสียค่าเช่าที่ดิน/นา ค่าปุ๋ย ค่าสารเคมี เครื่องมือทางการเกษตรในราคาสูง แต่เมื่อได้ผลผลิตนำออกจำหน่ายในราคาถูกเพราะถูกกดราคา ทำให้เกษตรกรมีผลขาดทุน เมื่อเป็นธุรกิจการเกษตรของบริษัทใหญ่จึงสามารถควบคุมภาคเกษตรได้ตั้งแต่ต้นน้ำ(ผ่านนโยบายภาครัฐ/การผลิต) กลางน้ำ(ตลาดขายปัจจัยการผลิตหรือรับซื้อสินค้าก่อนการแปรรูป) และปลายน้ำ(ตลาดขายผลิตภัณฑ์เกษตรในประเทศตามห้างร้านและภาคส่งออกสู่ตลาดโลก) อุปสรรคสำคัญที่เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีความมั่นคงในที่ดินสูง ร้อยละ 72 ของพื้นที่เกษตรทั่วประเทศ เกิดจากการเช่าที่ทำกิน ที่ดินเกษตรติดจำนอง ผู้ที่มีที่ดินเป็นของตนเองร้อยละ 28 ของพื้นที่เกษตรทั่วประเทศ (วิวัฒน์ชัย อัทธการ, 2561)

2.1.6 โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการเกษตรแบบแปลงใหญ่

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินงานสนับสนุนการเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรเป็นกลุ่มแปลงใหญ่เพื่อการบริหารจัดการตั้งแต่การผลิตสินค้า การแปรรูป และการจัดจำหน่าย มีการบูรณาการการทำงานระหว่างเกษตรกร ภาครัฐและเอกชนเพื่อให้เกิดการลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพสินค้า การตลาดและการบริหารจัดการที่ดี ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้นำเสนอโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการเกษตรแบบแปลงใหญ่ต่อคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2559 อนุมัติโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน 2,000 แปลง วงเงินงบประมาณ 23,000 ล้านบาท โดยมอบให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสนับสนุนสินเชื่อให้แก่ สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน โดยโครงการมีเกณฑ์การสนับสนุนสินเชื่อ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2559)

1. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือค่าลงทุนในการพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เช่น จัดทำปัจจัยการผลิต จัดหาหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน : โรงเรือน/โรงคัดแยก จัดหาเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ทางการเกษตร เงินทุนหมุนเวียนเพื่อรับซื้อผลผลิต เป็นต้น

2. สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน 1 แปลงต่อ 1 กลุ่มไม่เกินวงเงิน 10 ล้านบาท มีจำนวนเกษตรกรเข้าร่วมโครงการขอสนับสนุนสินเชื่อไม่น้อยกว่า 15 ราย

ในการขอสินเชื่อ คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ต้องเห็นชอบในโครงการของกลุ่มแปลงใหญ่เสนอขอรับการสนับสนุนสินเชื่อ ต่อจากนั้นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติสินเชื่อกลุ่มแปลงใหญ่ มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.01 ต่อปี กลุ่มแปลงใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการรับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 0.01 ต่อปี ส่วนที่เหลือรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3.00 ต่อปี โครงการนี้มีระยะเวลาโครงการตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 – วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2570 ระยะเวลาการจ่ายเงินกู้ วันที่ 1 ธันวาคม 2559 – วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564 มีระยะเวลาการชดเชยดอกเบี้ยภายใน 5 ปีแต่ไม่เกินวันที่ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2569

รูปภาพที่ 2-4 ขอรับสินเชื่อเกษตรกรแปลงใหญ่

ที่มา : กรมปศุสัตว์

2.2 จังหวัดสมุทรปราการกับเกษตรกรแปลงใหญ่

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ ได้ดำเนินการสนับสนุนโครงการเกษตรแปลงใหญ่ เช่น

1. วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2560 สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สมุทรปราการ จัดโครงการอบรมเกษตรกร หลักสูตร “สอนเสริมการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบ

อาชีพ”โดยนายถนอม ยังเจริญ ครูบัญชีต้นแบบเกษตรกรดีเด่น สาขาบัญชีฟาร์มปีพ.ศ. 2559 เป็นผู้บรรยาย ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สมุทรปราการ 2560)

2. วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2560 สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรที่ 3 จังหวัดระยอง กรมส่งเสริมการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ร่วมกับจังหวัดสมุทรปราการ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ และทุกหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการจัดการโครงการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในการลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP การตลาดและการบริหารจัดการ ให้เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกัน มีการบรรยาย เรื่องการขับเคลื่อนงานเกษตรแปลงใหญ่ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เริ่มโครงการตั้งแต่ปีพ.ศ. 2558 เป็นการรวมตัวของเกษตรกรรายย่อยที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันมีพื้นที่ใกล้เคียงกัน รวมตัวกันเป็นกลุ่มแปลงใหญ่

ต่อมาตามเกณฑ์การรวมตัวเกษตรกรแปลงใหญ่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2560 ได้ปรับหลักเกณฑ์ใหม่ในการจัดตั้งแปลงใหม่สินค้า ด้านพืช ประมง และ ปศุสัตว์ เกษตรกรมีจำนวนไม่น้อยกว่า 30 ราย หรือพื้นที่รวมกัน 300 ไร่ขึ้นไป โดยผ่านการรับรองจากคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (Single Command หรือ SC) แล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนากาเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดต่อไป หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการได้จัดประชุมสัมมนาเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินกิจการทางการเกษตร มีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือ MOU ซื่อขายปัจจัยการผลิตและผลผลิตสินค้าเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีการจัดสถานีเรียนรู้ 3 สถานีหลัก ได้แก่ สถานีน้ำเพื่อการเกษตรจากสำนักงานชลประทานสมุทรปราการ สถานีพัฒนาที่ดินเพื่อการเกษตรจากสถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ และสถานีข้าวคุณภาพและเมล็ดพันธุ์จากศูนย์วิจัยข้าวจังหวัดปทุมธานี (ที่มา : dailynews.co.th, มีนาคม 20., 2560)

3. วันที่ 25 มกราคม 2561 โครงการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการตลาดของสหกรณ์และเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่ ครั้งที่ 3 ที่ห้องประชุมชั้น 4 สำนักงานเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางป่อสมุทรปราการ สหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ จัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลง MOU โครงการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการตลาดของสหกรณ์และเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่ ครั้งที่ 3 ได้รับงบประมาณโครงการส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานด้านพืช ให้ดำเนินกิจกรรม เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการตลาดของสหกรณ์และเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่ ประกอบด้วกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ ประชุมเชิง

ปฏิบัติการของเกษตรกรและผู้แทนสถาบันเกษตรกร/จัดทำบันทึกข้อตกลง MOU สนับสนุนด้านการตลาด ซึ่งมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และพัฒนาสถานที่จำหน่ายสินค้า รวมทั้งการติดตามประเมินผล โดยได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ และจัดทำบันทึกข้อตกลง MOU ขึ้น ในวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2561 โดยมี ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ประกอบไปด้วย เกษตรกรแปลงใหญ่ทั่วไปพลาสติก อำเภอบางบ่อ จำนวน 20 คน แปลงใหญ่ทั่วไปปลานิลกุ้งขาว บางบ่อ,เปรัง อำเภอบางบ่อ จำนวน 20 คน แปลงใหญ่ข้าว คลองสวน,คลองนิยม อำเภอบางบ่อ จำนวน 10 คน รวมเกษตรกรแปลงใหญ่ เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 50 คน สำหรับพิธีลงนามบันทึกข้อตกลง MOU มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนธุรกิจของตนเอง และแผนธุรกิจเกษตรกรแปลงใหญ่ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลในการใช้การตลาดนำการผลิตทางการเกษตร และขับเคลื่อนนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร ให้เป็นสถาบันเกษตรกรที่เข้มแข็ง โดยมีการบูรณาการเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทุกหน่วยงานลงไปร่วมกันดูแลเกษตรกรในระบบแปลงใหญ่อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม มีการให้ความรู้และศึกษาดูงาน เพื่อยกระดับการผลิตและมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อให้ผู้บริโภคและผู้ซื้อสินค้าเกษตรเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้า โดยมีผู้ซื้อสินค้าเกษตรกรเข้าร่วมลงนามบันทึกข้อตกลง MOU ดังนี้

1. บริษัทประชารัฐรักสามัคคีสมุทรปราการ
2. สหกรณ์บริการโรงพยาบาลสำโรงการแพทย์ จำกัด
3. สหกรณ์บริการเพื่อการศึกษาและพัฒนาอาชีพ จำกัด
4. สหกรณ์การเกษตรบางบ่อ จำกัด

(ที่มาข้อมูล prakannews.com, มกราคม 29, 2561)

โครงการเกษตรแปลงใหญ่ของจังหวัดสมุทรปราการ ได้มีการจัดตั้งแปลงใหญ่ในพื้นที่ทุกอำเภอ และได้ผ่านกระบวนการแล้วจำนวน 15 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 658 ราย พื้นที่ทั้งสิ้น 12,500 ไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2562) ประกอบด้วย

1. แปลงใหญ่ข้าว ตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ เกษตรกร 48 ราย พื้นที่รวม 1,081 ไร่
2. แปลงใหญ่หอยแครง ตำบลนาเกลือ อำเภอมะขามโพธิ์ เกษตรกร 30 ราย พื้นที่ 1,014 ไร่
3. แปลงใหญ่ปลานิลและกุ้งขาว ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ เกษตรกร 64 ราย พื้นที่ 1,950 ไร่
4. แปลงใหญ่ข้าว ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง เกษตรกร 51 ราย พื้นที่รวม 1,344 ไร่
5. แปลงใหญ่ปลานิลและกุ้งขาว ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง เกษตรกร 75 รายพื้นที่ 1,876 ไร่

6. แปลงใหญ่ผักกระเฉด ตำบลหนองปรือ อำเภอบางพลี เกษตรกร 50 ราย พื้นที่ 306 ไร่
 7. แปลงใหญ่ไม้ประดับ ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอกระประแดง เกษตรกร 36 ราย พื้นที่ 40 ไร่
 8. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ 5 ตำบลคลองนินมยตรา อำเภอบางบ่อ เกษตรกร 50 ราย พื้นที่ 1,249 ไร่
 9. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ 1,2,3,4 และหมู่ที่ 6 ตำบลคลองนินมยตรา อำเภอบางบ่อ เกษตรกร 64 ราย พื้นที่ 1,582 ไร่
 10. แปลงใหญ่มะม่วงน้ำดอกไม้ ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี เกษตรกร 30 ราย พื้นที่ 120 ไร่
 11. แปลงใหญ่มะม่วงน้ำดอกไม้ ตำบลทรงคนอง อำเภอกระประแดง เกษตรกร 50 ราย พื้นที่ 123 ไร่
 12. แปลงใหญ่ปลานิล กุ้งขาว ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี เกษตรกร 20 ราย พื้นที่ 646 ไร่
 13. แปลงใหญ่ปลาสด ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ เกษตรกร 30 ราย พื้นที่ 889 ไร่
 14. แปลงใหญ่เปิดปากน้ำ ตำบลบางพลีน้อย อำเภอบางบ่อ เกษตรกร 30 ราย พื้นที่ 9 ไร่
 15. แปลงใหญ่มะพร้าวน้ำหอม ตำบลคลองนินมยตรา อำเภอบางบ่อ เกษตรกร 30 ราย พื้นที่ 271 ไร่
- (ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร 8 พฤษภาคม 2562)

แผนที่แปลงใหญ่จังหวัดสมุทรปราการ

แปลงใหญ่ดินแดนบัว สมุทรปราการ	แปลงใหญ่ที่ส่งเสริมข้าวหอมมะลิ สมุทรปราการ
จำนวนเกษตรกร 48 ราย พื้นที่ 1,081 ไร่	จำนวนเกษตรกร 30 ราย พื้นที่ 120 ไร่
แปลงใหญ่ที่ไม่ใช่ตลาดน้ำ สมุทรปราการ	แปลงใหญ่ที่ไม่ใช่พืชเกษตร สมุทรปราการ
จำนวนเกษตรกร 30 ราย พื้นที่ 9 ไร่	จำนวนเกษตรกร 50 ราย พื้นที่ 306 ไร่
แปลงใหญ่ที่ไม่ใช่ปลา-กุ้งขาว สมุทรปราการ	แปลงใหญ่ที่ไม่ใช่ข้าว สมุทรปราการ
จำนวนเกษตรกร 55 ราย พื้นที่ 1,693 ไร่	จำนวนเกษตรกร 51 ราย พื้นที่ 1,344 ไร่
แปลงใหญ่ที่ไม่ใช่ข้าว สมุทรปราการ	แปลงใหญ่ที่ไม่ใช่ปลา-กุ้งขาว สมุทรปราการ
จำนวนเกษตรกร 64 ราย พื้นที่ 1,582 ไร่	จำนวนเกษตรกร 66 ราย พื้นที่ 1,767 ไร่
แปลงใหญ่ที่ไม่ใช่ข้าว สมุทรปราการ	แปลงใหญ่ที่ไม่ใช่สวนผลไม้ สมุทรปราการ
จำนวนเกษตรกร 50 ราย พื้นที่ 1,249 ไร่	จำนวนเกษตรกร 50 ราย พื้นที่ 123 ไร่
แปลงใหญ่ที่ไม่ใช่ผลไม้ สมุทรปราการ	แปลงใหญ่ที่ไม่ใช่สวนผลไม้ สมุทรปราการ
จำนวนเกษตรกร 30 ราย พื้นที่ 889 ไร่	จำนวนเกษตรกร 36 ราย พื้นที่ 40 ไร่
แปลงใหญ่ที่ไม่ใช่ปลา-กุ้งขาว สมุทรปราการ	แปลงใหญ่ที่ไม่ใช่สวนผลไม้ สมุทรปราการ
จำนวนเกษตรกร 20 ราย พื้นที่ 646 ไร่	จำนวนเกษตรกร 30 ราย พื้นที่ 1,014 ไร่

**โครงการส่งเสริมเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่
จังหวัดสมุทรปราการ**

**สำนักงานเกษตรและสหกรณ์
จังหวัดสมุทรปราการ**

เลขที่ 31/1 ถนนศรีสมุทร ตำบลปากน้ำ
อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรปราการ 10270
โทรศัพท์ 0-2389-5865,67
paco_spk@opsmaoc.go.th
เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ

พฤษภาคม ๒๕๖๑

รูปภาพที่ 2-5 แผนที่แปลงใหญ่จังหวัดสมุทรปราการ (14 แปลงใหญ่)

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ (2561)

2.2.1 แนวทางดำเนินงานเกษตรแปลงใหญ่พลาสติกจังหวัดสมุทรปราการ

เกษตรกรผู้เลี้ยงพลาสติกได้รวมตัวจัดตั้ง “กลุ่มอนุรักษ์พลาสติกบางบ่อ” ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ นำโดยคุณปรีชา สมานมิตร ได้รับการเชิญชวนเข้าโครงการเกษตรแปลงใหญ่โดยมีนักวิชาการมาให้ความรู้ ทางกลุ่มจึงเริ่มมีการประชุมมาตั้งแต่ประมาณ 2 ปี ก่อนที่จะเป็นการประชุมเพื่อขอจดทะเบียนเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยทางกลุ่มอนุรักษ์พลาสติกบางบ่อ กับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ประชุมร่วมกันจำนวน 6 ครั้ง ในที่ประชุมกลุ่มอนุรักษ์พลาสติกบางบ่อ ตกลงขอสมัครเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2560 มีจำนวนสมาชิก 30 คน รวมพื้นที่ 889 ไร่ เป็นกลุ่มเกษตรแบบแปลงใหญ่ ประจำปีงบประมาณ 2561 มีการดำเนินการ ดังนี้

1. บริษัทประชารัฐสามัคคีสมุทรปราการ (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด มีการประชุมร่วมกับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงพลาสติกกลุ่มต่างๆ จำนวน 6 ครั้ง ในการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการเกษตรกรผู้เลี้ยงพลาสติก ทางด้านการพัฒนาการเลี้ยงพลาสติก การแปรรูป การตลาดตลอดจนการจัดกลุ่ม(กลุ่มผู้เลี้ยงและกลุ่มผู้แปรรูป)ตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ของรัฐบาล

2. นโยบายเกษตรแปลงใหญ่รัฐบาลได้เริ่มตั้งแต่ปี 2559 มีเงื่อนไข ด้านประมงและปศุสัตว์ มีขนาดพื้นที่ 300 ไร่ขึ้นไปหรือเกษตรกรรวมตัวกันไม่น้อยกว่า 50 รายขึ้นไป ได้ทำการปรับเปลี่ยน เป็น ขนาดพื้นที่ 300 ไร่ขึ้นไปหรือเกษตรกรรวมตัวกันไม่น้อยกว่า 30 รายขึ้นไป สำหรับกลุ่มอนุรักษ์ ปลาสดิบางบ่อ เข้าตามเกณฑ์คือ มีจำนวนสมาชิก 30 คน รวมพื้นที่ 889 ไร่

3. จากการที่เกษตรกรรายย่อยรวมตัวกันเข้าโครงการเกษตรแปลงใหญ่นี้เพื่อที่จะสามารถ พัฒนาการบริหารจัดการร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพได้แก่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตาม เป้าหมายในการพัฒนาเกษตรแปลงใหญ่มี 5 ด้าน คือ (1) ลดต้นทุนการผลิตร้อยละ 20 (2) เพิ่ม ผลผลิตร้อยละ 20 (3) เพิ่มคุณภาพ (4) ด้านการตลาด (5) การบริหารจัดการ โดยกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ และกำหนดให้ทุกหน่วยงานบูรณาการลงทำงานในพื้นที่แปลงใหญ่ เพื่อสนับสนุนเกษตรกร

4. ประมงจังหวัดได้มีการชี้แจงขั้นตอนการรับสมัครเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริม เกษตรกรแบบแปลงใหญ่ สรุปได้ดังนี้

1) ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้เกษตรกรทราบ

2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะจัดตั้งกลุ่ม ตั้งคณะกรรมการกลุ่ม วางแผนการ ผลิต จัดทำข้อมูลรายชื่อสมาชิก และโครงสร้างการบริหารจัดการ และยื่นใบสมัครเข้าร่วมโครงการ แปลงใหญ่ที่สำนักงานเกษตรอำเภอหรือหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด/ อำเภอ

3) เมื่อหน่วยงานภาครัฐรับใบสมัครของกลุ่มเกษตรกรแล้ว หน่วยงานภาครัฐจะ ตรวจสอบเอกสารให้ครบถ้วนและส่งเอกสารให้ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานขับเคลื่อนนโยบายกระทรวง เกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (SC)

4) ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบ เบ็ดเสร็จ (SC) จะนำเสนอเอกสารต่อคณะทำงานขับเคลื่อนเพื่อพิจารณารับรองแปลงใหญ่ ผลของการ พิจารณาเป็น 2 กรณี คือ ผ่าน หรือ ปรับปรุง ถ้ากรณีแรก “ผ่าน” ให้ประธานคณะทำงานขับเคลื่อน ลงนามรับรองแปลง ส่งผลให้คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดทราบ แจ้ง ให้ผู้จัดการแปลงเพื่อดำเนินงานตามแผนและเข้าสู่กระบวนการพัฒนาแปลงใหญ่ ผลที่ได้นำเสนอ ส่งเสริมการเกษตรเพื่อจัดทำฐานข้อมูลแปลงใหญ่ กรณีที่สอง “ปรับปรุง” ส่งเรื่องกลับไปให้เกษตรกร เพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ เมื่อดำเนินการตามข้อเสนอแนะเรียบร้อยแล้วให้ส่งกลับมา ที่คณะทำงานขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (SC) เพื่อดำเนินการ พิจารณาอีกครั้ง

สำหรับกลุ่มอนุรักษ์พลาสติกบางบ่อ มีการประชุมและสำรวจข้อคิดเห็นของผู้เลี้ยงพลาสติกมาหลายครั้ง ทางกลุ่มสามารถรวบรวมรายชื่อผู้เลี้ยงพลาสติกได้จำนวน 30 คนมีพื้นที่รวม 889 ไร่ ได้จัดตั้ง กลุ่มแปลงใหญ่พลาสติก เพื่อให้การผลิต การแปรรูปรวมถึงการตลาดได้มาตรฐาน รักษาชื่อเสียงของพลาสติกบางบ่อให้ยั่งยืน นอกจากนี้ทางกลุ่มได้กำหนดชื่อแปลงใหญ่ คือ “กลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์พลาสติกบางบ่อ” เป้าหมายสินค้า เลี้ยงพลาสติกเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐาน GAP และ GI มีคุณสมบัติเฉพาะและมีชื่อเสียงมายาวนาน และจะทำการแปรรูปสินค้าให้ผ่านการรับรองมาตรฐาน ออย. และ ฮาลาล และอื่น ๆ เพื่อให้การบริหารจัดการแปลงใหญ่มีประสิทธิภาพ และตามเงื่อนไขการจัดตั้งเกษตรแบบแปลงใหญ่ต้องมีการเลือกตั้งผู้จัดการแปลงและผู้ช่วยผู้จัดการแปลง ทางกลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์พลาสติกบางบ่อและภาครัฐได้มีมติจากที่ประชุมแต่งตั้ง

1. นายสมพงษ์ กลิ่งผล ผู้ช่วยประมงอำเภอบางบ่อ ผู้จัดการแปลงใหญ่
2. นายสุธี สมานมิตร เกษตรกรแปลงใหญ่ ผู้ช่วยผู้จัดการแปลงใหญ่
3. นางสาวเกศสุดา ธรรมสาร หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรฯ ผู้ช่วยผู้จัดการแปลงใหญ่
4. นายสุวิชัย ฉัตรชุมสาย รองประธานบริษัทประชารัฐฯ ผู้ช่วยผู้จัดการแปลงใหญ่

นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินงานของแปลงใหญ่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด และการติดต่อกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง จึงมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มแปลงใหญ่ และโครงสร้างการบริหารงาน มีมติจากการประชุม ได้เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มแปลงใหญ่ ดังนี้

1. นายปรีชา สมานมิตร ประธาน
2. นายสุธี สมานมิตร กรรมการ
3. นางมาเลียม เกิดบัว กรรมการ
4. นางสร้อยภรณ์ ฉิมบ้านไร่ กรรมการ
5. นายเฉียบ อำแพง กรรมการ
6. นายทรงเกียรติ โชติมัน กรรมการ
7. นายสมชาย กล่อมสกุล กรรมการ

คณะกรรมการบริหารกลุ่มแปลงใหญ่ได้มีการเลือกตั้งในกลุ่มเพื่อจัดโครงสร้างการบริหารงาน ดังนี้

1. นายปรีชา สมานมิตร ประธาน
2. นายเฉียบ อำแพง รองประธานกรรมการ
3. นางสร้อยภรณ์ ฉิมบ้านไร่ เลขานุการ
4. นางมาเลียม เกิดบัว เภรัญญิก
5. นายทรงเกียรติ โชติมัน กรรมการ

6. นายสุธี สมานมิตร กรรมการ

7. นายสมชาย กล่อมสกุล กรรมการ

เพื่อให้การดำเนินงานของแปลงใหญ่ ประสบความสำเร็จ ในการการติดต่อกับหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทางคณะกรรมการบริหารกลุ่มแปลงใหญ่ ได้ มอบหมายผู้ดูแลด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการผลิต นายปรีชา สมานมิตร
2. ด้านการแปรรูป นายสุธี สมานมิตร
3. ด้านการควบคุมคุณภาพ นางสาวลภรณ์ ฉิมบ้านไร่
4. ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ นายสมชาย กล่อมสกุล

ในส่วนของการบริหารจัดการในกลุ่มแปลงใหญ่ปลาสด จากการสอบถามสมาชิกเกษตรกร แปลงใหญ่ คณะกรรมการบริหารกลุ่มแปลงใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่	รายชื่อ	เดิม	ปัจจุบัน
1	นายปรีชา สมานมิตร	ประธาน	ประธาน
2	นายเฉียบ อำแพง	รองประธานกรรมการ	รองประธานกรรมการ 1
3	นางสาวลภรณ์ ฉิมบ้านไร่	เลขานุการ	เลขานุการ
4	นางมาเลียม เกิดบัว	เหรัญญิก	เหรัญญิก
5	นายทรงเกียรติ โชติมัน	กรรมการ	กรรมการ
6	นายสุธี สมานมิตร	กรรมการ	รองประธานกรรมการ 2
7	นายสมชาย กล่อมสกุล	กรรมการ	กรรมการ

กลุ่มอนุรักษ์ปลาสดบางบ่อได้ทำการประชุมและของจัดตั้งเป็น “กลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์ ปลาสดบางบ่อ” ดังนั้น กลุ่มแปลงใหญ่มีมติมอบหมายให้ นาย ปรีชา สมานมิตร เป็นผู้แทนยื่นใบ สมัครเข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่ตามนโยบายของรัฐบาล พร้อมบัญชีรายชื่อเกษตรกรแปลงใหญ่ โครงสร้างกลุ่มตามมติที่ประชุมและเป้าหมายในการพัฒนา 5 ด้าน ดังนี้

ลำดับที่	ประเด็นพัฒนา	เป้าหมายการพัฒนา
1.	ลดต้นทุนการผลิต	1. เพาะเลี้ยงพันธุ์ปลาขึ้นเองภายในกลุ่ม 2. สมาชิกผลิตอาหารปลาขึ้นเองภายในกลุ่ม 3. ลดต้นทุนการผลิต 25 บาทต่อกิโลกรัม ลดลงเหลือ 20 บาทต่อกิโลกรัม (ลด 20 %)

ลำดับที่	ประเด็นพัฒนา	เป้าหมายการพัฒนา
2.	เพิ่มการผลิต	1. คัดเลือกพันธุ์พลาสติกให้มีคุณภาพและสมบูรณ์ 2. การพัฒนาอาหารพลาสติกให้มีคุณภาพเพื่อเพิ่มการเจริญเติบโต 3. ผลผลิตเดิม 200 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มผลผลิตเป็น 240 กิโลกรัมต่อไร่ (เพิ่ม 20%)
3.	เพิ่มคุณภาพ	1. สร้างมาตรฐานการผลิต เพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐาน GAP และ GI 2. ควบคุมการผลิตให้มีคุณภาพ
4.	การตลาด	1. เพิ่มช่องทางการตลาด 2. นำสินค้าสู่ตลาดประชารัฐ
5.	การบริหารจัดการ	1. วางแผนการผลิตเพื่อให้ผลผลิตออกตรงตามเวลา และมีรายได้เพิ่มขึ้น ชุมชนเข้มแข็ง 2. นำหลักการบริหารกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์มาใช้ในการบริหารจัดการ 3. สร้างความเข้มแข็งให้กับสมาชิกในกลุ่ม เพิ่มประสิทธิภาพลดต้นทุนการผลิต สร้างมาตรฐานของการผลิต ทั้งปริมาณและคุณภาพ พร้อมคัดเลือกสินค้าสู่ตลาดประชารัฐซึ่งเป็นศูนย์กระจายสินค้าสู่ชุมชน

ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิก ดังนั้นสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่พลาสติก ได้แจ้งให้ทางสำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการเรื่องแจ้งเปลี่ยนแปลงสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่พลาสติกพร้อมมีรายงานการประชุมแนบด้วยว่ามีสมาชิกจำนวน 4 ราย มีจำนวนพื้นที่ 107 ไร่ เนื่องจากย้ายไปประกอบกิจการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเขตพื้นที่อื่นและบางรายได้เปลี่ยนแปลงชนิดเลี้ยงสัตว์น้ำจากพลาสติก เป็น เลี้ยงปลานิล-กึ่งขาว และยากต่อการติดต่อ ดังนั้น กลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์พลาสติกบางบ่อ มีสมาชิกเหลือ 26 คน มีพื้นที่เหลือ 740.5 ไร่ รายชื่อผู้ที่ยกเลิกสมาชิกแปลงใหญ่คือ

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	พื้นที่ (ไร่)
1.	นายคำรณ แสงไทย	28
2.	นางมยุรี พ่วงแพ	45
3.	นางสุนันท์ โต้ะแขก	4
4.	นางไพเราะห์ พุฒลา	30

กลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์พลาสติกบางบ่อ ได้จัดการประชุม (วันที่ 8 พฤศจิกายน 2561) โดยมีผู้แทนสำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ พร้อมผู้แทน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. จังหวัดสมุทรปราการ ได้ให้ความรู้และการรับรู้ถึงการส่งเสริมแปลงใหญ่ คือ โครงการสนับสนุนสินเชื่อเกษตรกรเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อสนับสนุนเกษตรกรแบบแปลงใหญ่พลาสติกได้รับประโยชน์จากโครงการที่ภาครัฐช่วยเหลือ จากการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ต่อคณะรัฐมนตรี ได้อนุมัติสินเชื่อสำหรับแปลงใหญ่ 2,000 แปลง มูลค่ารวม 23,000 ล้านบาทเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2559 ระยะโครงการ พฤศจิกายน 2559 – เมษายน 2570 วงเงินสินเชื่อ แปลงละไม่เกิน 10 ล้านบาท ระยะเวลา 5 ปี

แนวทางในการพิจารณาสินเชื่อโครงการฯ

1. กำหนดคุณสมบัติผู้กู้

กรณีเป็นสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร มี

- เป็นสถาบันเกษตรกรที่จดทะเบียนตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2547 ต้องไม่มีการทุจริตหรือข้อบกพร่องในการดำเนินการที่เป็นสาระสำคัญ หรือถ้ามีต้องแก้ไขจนเป็นที่พอใจของธนาคาร

- ต้องให้ความร่วมมือกับธนาคาร
- ต้องไม่มีหนี้สินค้างชำระกับธนาคาร NPLs
- ต้องมีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการอย่างน้อย 15 คนขึ้นไป

กรณีเป็นวิสาหกิจชุมชน

- เป็นไปตามเกณฑ์ที่ธนาคารจะรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า มีลักษณะที่สำคัญดังนี้
- ต้องมีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการอย่างน้อย 15 คนขึ้นไป
- สมาชิกต้องมีสัญชาติไทย และบรรลุนิติภาวะ
- ดำเนินการตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน
- มีการจัดทำบัญชีเป็นกลุ่มเป็นปัจจุบัน
- การลงทุน หรือ การออมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ
- มีการประชุมร่วมกันเป็นประจำ มีการบันทึกรายงานการประชุมเป็นหลักฐาน
- กลุ่มต้องไม่มีหนี้สินค้างชำระกับธนาคาร NPLs
- ต้องได้รับการจดทะเบียนตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ที่กรมส่งเสริมออกให้

2. เกณฑ์ในการสนับสนุนสินเชื่อโครงการ

- สนับสนุนสินเชื่อเพื่อดำเนินโครงการแปลง/กลุ่มละไม่เกิน 10 ล้านบาท

- โครงการต้องสามารถดำเนินการได้ทันทีเมื่อได้รับอนุมัติ
- การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ค่าลงทุนในการพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่

3. การยื่นขอเงินสินเชื่อ

ถ้าหากเป็นสถาบันการเกษตร กลุ่มเกษตรกร ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินงานของสถาบัน/กลุ่ม และวงเงินที่ขอสินเชื่อตามโครงการนี้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบปีล่าสุด ทั้งสถาบันการเกษตร กลุ่มเกษตรกร และ วิสาหกิจชุมชน ให้หลักการเดียวกันคือ

- การดำเนินการต้องเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถาบันเกษตรกรโดยเคร่งครัด

- ต้องยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่โครงการกำหนดอย่างเคร่งครัด

4. การพิจารณากำหนดวงเงินกู้ตามโครงการ สำหรับสถาบันการเกษตร- กลุ่มเกษตรกร

พิจารณาตามความจำเป็นของการใช้เงินกู้ตามแผนการดำเนินธุรกิจของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบปีล่าสุด สำหรับ วิสาหกิจชุมชน การพิจารณาขอกำหนดวงเงินกู้ตามโครงการ จะพิจารณาจากความจำเป็นของการใช้เงินกู้ตามแผนการดำเนินงานธุรกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ และศักยภาพการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืน

5. เงื่อนไขการดำเนินโครงการและการชำระเงินกู้

- จะพิจารณาอนุมัติเงินกู้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบโครงการ แผนปฏิบัติงาน และสินเชื่อที่ขอรับการสนับสนุนเบื้องต้นจากคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

- สถาบันการเกษตร กลุ่มเกษตรกร หรือ วิสาหกิจชุมชน จะต้องจัดทำแผนธุรกิจประจำปีให้เสร็จก่อนวันเริ่มต้นปีใหม่ และเสนอให้คณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแปลงใหญ่ระดับจังหวัด ร่วมกับผู้จัดการแปลง พิจารณาเห็นชอบ

การชำระเงินกู้ เมื่อสถาบันการเกษตร กลุ่มเกษตรกร หรือ วิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับสินเชื่อให้ชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 0.01 ต่อปี ในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปีนับจากวันกู้ แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2569 ตามวัตถุประสงค์ในการกู้

- เงินกู้เพื่อค่าใช้จ่ายหมุนเวียนในการดำเนินงานโครงการ กำหนดชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเสร็จไม่เกิน 12 เดือน เว้นมีเหตุจำเป็นไม่เกิน 18 เดือนนับแต่วันกู้เป็นระยะเวลา 5 ปีแต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2569

- เงินกู้เพื่อเป็นค่าลงทุน กำหนดชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเป็นรายเดือน รายไตรมาส ราย 6 เดือน หรือรายปี ตามความสามารถในการชำระหนี้ และที่มาของแหล่งรายได้ กรณีที่ ธกส. วิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้เกินกว่า 5 ปี นับจากวันที่กู้ ทางสถาบันการเกษตร กลุ่มเกษตรกร หรือ วิสาหกิจชุมชนจะต้องรับภาระชำระดอกเบี้ยในส่วนที่เกินกว่าระยะเวลา 5 ปี ในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ปกติตามที่ธนาคารกำหนด

ถ้าหากสถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือ วิสาหกิจชุมชน ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ที่ตั้ง กำหนดชำระได้ทั้งหมดหรือบางส่วน ธนาคารจะเก็บอัตราดอกเบี้ยเท่ากับ MLR+3 % ต่อปีจนกว่าจะ ชำระเสร็จ แต่ไม่เกินกฎหมายกำหนด

ในกลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์พลาสติกบางบ่อ มีสมาชิกแปลงใหญ่จำนวน 17 รายมีความประสงค์ จะขอกู้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ส่วนสมาชิกอีก 9 รายไม่ประสงค์จะขอกู้ กลุ่มจะต้องดำเนินการจัดตั้ง คณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำพร้อมจัดทำแผนธุรกิจ

สำหรับทางประมงจังหวัดสมุทรปราการมีแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2561 ดังนี้

1. รายงานผลการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่สัตว์น้ำจืด (ประจำปีงบประมาณ 2561) ในงบประมาณปี2562

1.1 เตรียมการ สํารวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมเกษตรกรหลัง ดำเนินการ
แผน 30 แปลง ในเดือนกรกฎาคม 2562.

ผล -

1.2 จัดทำแผนพัฒนารายแปลง จัดทำแผนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
เพิ่มมูลค่า และจำหน่ายผลผลิต

แผน 1 แปลง ในเดือนมกราคม 2562

ผล 1 แปลง ในเดือน มกราคม 2562

1.3 พัฒนางองค์ความรู้ ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร

แผน 30 ราย ในเดือนธันวาคม 2562

ผล 30 ราย ในเดือนธันวาคม 2562

1.4 สนับสนุนปัจจัยการผลิตสนับสนุนจุลินทรีย์ ปม.1 ไร่ละ 20 ซอง

แผน 30 ราย ในเดือนเมษายน 2562

ผล -

1.5 ส่งเสริมการตลาด ส่งเสริมการวางแผนการตลาด เชื่อมโยงตลาด การ
กระจายสินค้า

แผน 1 แปลง ในเดือนมิถุนายน 2562

ผล -

1.6 ยกระดับมาตรฐานสินค้าและสร้างมูลค่าเพิ่ม

6.1 ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานสินค้า (GAPกรมประมง)

แผน 30 ราย ในเดือนธันวาคม 2561

ผล 26 ราย ในเดือนธันวาคม 2561

1.7 ตรวจสอบรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAPกรมประมง)

แผน - ราย ในเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน 2562

ผล -

1.8 ให้การรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAPกรมประมง)

แผน - ราย ในเดือนเมษายน-มิถุนายน 2562

ผล -

1.9 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน(ภูมิภาค) มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เดือนตุลาคม 2561- มีนาคม 2562

แผน ตามปีงบประมาณ 2562

ผล -

(ที่มา:สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ)

ผลการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่สัตว์น้ำจืด (ประจำปีงบประมาณ 2561) ในงบประมาณปี2562 ส่วนใหญ่จะอยู่ในระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานราชการ จังหวัดสมุทรปราการที่เกี่ยวข้อง กับกลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์ปลาสดบางบ่อ

สำหรับสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ได้สนับสนุนนโยบายส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ทางด้านการตลาด มี โครงการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการตลาดของสหกรณ์และเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่ ครั้งที่ 3 ที่ห้องประชุมชั้น 4 สำนักงานเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อสมุทรปราการ สหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ จัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลง MOU โครงการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการตลาดของสหกรณ์และเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่ ครั้งที่ 3 นายชาติชาย อุทัยพันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ ให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีลงนามบันทึกข้อตกลง MOU โดยมีนายสาयนต์ อุ๋นบางหลวง รองนายกเทศมนตรีตำบลคลองด่าน กล่าวให้การต้อนรับ และมี นายปรัชญา ดิลกสัตยา สหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ กล่าวรายงาน ด้วยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ได้รับงบประมาณโครงการส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานด้านพืช ให้ดำเนินกิจกรรมที่ 5.5 เพิ่มขีดความสามารถทางด้านการแข่งขันด้านการตลาดของสหกรณ์และเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่ ประกอบด้วยกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ ประชุมเชิงปฏิบัติการของเกษตรกรและผู้แทนสถาบันเกษตรกร/จัดทำบันทึกข้อตกลง MOU สนับสนุนด้านการตลาด ซึ่งมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และพัฒนาสถานที่จำหน่ายสินค้า รวมทั้งการติดตามประเมินผล โดยได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ และจัดทำบันทึกข้อตกลง MOU ขึ้น ในวันที่ 25 มกราคม 2561 ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ โดยมี ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ประกอบไปด้วย

1. เกษตรกรแปลงใหญ่ทั่วไปพลาสติก อำเภอบางบ่อ จำนวน 20 คน
2. แปลงใหญ่ทั่วไปปลานิลกุ้งขาว บางบ่อ,เปร็ง อำเภอบางบ่อ จำนวน 20 คน
3. แปลงใหญ่ข้าว คลองสวน,คลองนิคม อำเภอบางบ่อ จำนวน 10 คน

เกษตรกรแปลงใหญ่ เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 50 คน สำหรับพิธีลงนามบันทึกข้อตกลง MOU โครงการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการตลาดของสหกรณ์และเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่ ครั้งที่ 3 มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนธุรกิจของตนเอง และแผนธุรกิจเกษตรกรแปลงใหญ่ เพื่อให้เป็นไปตามแนวนโยบายของรัฐบาลในการใช้การตลาดนำการผลิตทางการเกษตร และขับเคลื่อนนโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร ให้เป็นสถาบันเกษตรกรที่เข้มแข็ง โดยมีการบูรณาการเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทุกหน่วยงานลงไปร่วมกันดูแลเกษตรกรในระบบแปลงใหญ่อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม มีการให้ความรู้และศึกษาดูงาน เพื่อยกระดับการผลิตและมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของเกษตรกรแปลงใหญ่ เพื่อให้ผู้บริโภคและผู้ซื้อสินค้าเกษตรเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้า โดยมีผู้ซื้อสินค้าเกษตรกร เข้าร่วมลงนามบันทึกข้อตกลง MOU ดังนี้

1. บริษัทประชารัฐรักสามัคคีสมุทรปราการ
2. สหกรณ์บริการโรงพยาบาลสำโรงการแพทย์ จำกัด
3. สหกรณ์บริการเพื่อการศึกษาและพัฒนาอาชีพ จำกัด
4. สหกรณ์การเกษตรบางบ่อ จำกัด

สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ รายงานข้อมูลว่า หัวใจหลักของโครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ด้านประมงคือ การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และต้องพัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP รวมถึงการหาช่องทางการตลาดเพื่อจำหน่ายสินค้า โดยกรมประมงได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ส่งเสริมองค์ความรู้ทั้งในเรื่องการนำเทคโนโลยีและวิธีการเลี้ยงไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร และทำการเชื่อมโยงช่องทางการตลาดด้วยการทำ MOU กับบริษัท The Mall Group เพื่อเป็นการกระจายสินค้าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูปสู่ตลาด Modern Trade ปัจจุบันกลุ่มอนุรักษ์ปลา สลิดบางบ่อมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการแล้วจำนวน 30 ราย รวมพื้นที่ 889 ไร่ โดยมีนายปรีชา สมานมิตร ประธานเกษตรกรแปลงใหญ่ทั่วไปพลาสติก อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ (<https://www.thairath.co.th> 28 สิงหาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2562 มีการประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับจังหวัด ครั้งที่ 2/ 2562 ณ ที่ทำการกลุ่มแปลงใหญ่พลาสติก ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ กรมส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่

คุณปรีชา สมานมิตร ประธานกลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลา สลิดบางบ่อ รายงานดังนี้ กลุ่มมีสมาชิกจำนวน 27 รายจากเดิมที่มีอยู่ 26 ราย ทางกลุ่มยังไม่ได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงสมาชิกไปยัง

สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ ปัญหาที่เกิดในการเลี้ยงปลาสดคือพื้นที่เลี้ยงลดน้อยลง และคนเลี้ยงเริ่มลดลง ส่วนคนที่มียุ้งดินอยู่ คิดจะเอาที่ดินไปทำอย่างอื่นที่มีรายได้มากกว่า ขณะนี้ทางกลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลาสดบางบ่อกำลังจะดำเนินการทำแผนที่เพื่อการขอสินเชื่อกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทางกลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลาสดบางบ่อมีการประชุมกันทุกเดือน มีการประชุมบ่อย มีผลทำให้สมาชิกอยากจะทำเล็ก

สำนักข่าวไทย (กุมภาพันธ์ 2562) นายกฤษฎา บุญราช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า ได้สั่งการปลัดกระทรวงฯ ให้ปรับปรุงการบริหารจัดการเกษตรแปลงใหญ่ให้เป็นรูปแบบ “วิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่” โดยจัดตั้งองค์กรที่มีทั้งเกษตรกรภาครัฐ รวมทั้งภาคเอกชน ร่วมกันในการบริหารจัดการ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับกระทรวงฯ มอบหมายให้ปลัดฯ เป็นหัวหน้าคณะทำงานและกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นเลขานุการ และมีกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่าต่าง ๆ รวมทั้งรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ เป็นคณะกรรมการ อำนวยการเพื่อวางแผนและกำหนดแนวทางการบริหารจัดการที่ครอบคลุมทั้งประเทศ สำหรับในระดับจังหวัดให้ใช้โครงสร้างคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด (อ.พ.ก.จ.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าฯ เป็นประธาน อ.พ.ก.ขับเคลื่อนโครงการบริหารจัดการในรูปวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ในระดับพื้นที่ โดยมีเกษตรจังหวัดเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ ทั้งนี้ ให้จัดทำโครงสร้างองค์กรบริหารโครงการฯ ให้เสร็จภายใน 1 เดือน แล้วจัดทำแผนปฏิบัติการและแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรมภายใน 12 เดือน

ทั้งนี้ ขอให้ อ.พ.ก.จ. ประสานงานกับปฏิรูปที่ดินจังหวัดและหรือเกษตรจังหวัดหรือสหกรณ์จังหวัด เพื่อสำรวจพื้นที่ สปก. พื้นที่ตามโครงการจัดที่ดินทำกินแห่งชาติ (คทช.) พื้นที่ซึ่งเกษตรกรได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์การเกษตรอยู่แล้ว พื้นที่ซึ่งมีเกษตรกรรวมตัวกันทำเกษตรกรรมในรูปแบบแปลงใหญ่อยู่แล้วหลาย ๆ แปลงในพื้นที่อำเภอเดียวกัน โดยเกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมโครงการสำหรับเป้าหมายของโครงการบริหารจัดการในรูปวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่กำหนดให้มีไม่น้อยกว่า 1 แปลงใหญ่ต่อ 1 ภูมิภาคตามการแบ่งพื้นที่ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กำหนดไว้ 6 ภูมิภาค ควรมีขนาดพื้นที่ติดกันรวมแล้วไม่น้อยกว่า 1,000 ไร่ขึ้นไป เพื่อก่อให้เกิดการประหยัดในการผลิตต่อขนาดพื้นที่ลงทุน (Economy of Scale) ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง

สำนักงานข่าวยังรายงานว่า แนวโน้มตลาดต้องการสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อสุขภาพมากขึ้น จึงให้พิจารณาเลือกวิธีการทำเกษตรปลอดภัยตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เกษตรอินทรีย์ (Organic) การทำเกษตรแบบผสมผสาน รวมถึงเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่และคุณภาพดินตามแผนที่จัดการด้านเกษตรกรรม (Agri-Map) ปรับเปลี่ยนการทำเกษตรกรรมที่ให้ผลตอบแทนต่ำไปสู่การทำเกษตรชนิดใหม่ที่ลงทุนน้อย ให้ผลตอบแทนสูง นำความรู้ทางเทคโนโลยี ตลอดจนเครื่องมือและเครื่องจักรสมัยใหม่มาใช้ใน

การผลิตเพื่อทดแทนการใช้แรงงาน ผลผลิตที่ได้ต้องสามารถตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งผลิต กระบวนการผลิตถูกต้องตามกฎหมาย และไม่ละเมิดกติกาสากลด้วย ทั้งนี้ให้ปลัดกระทรวงเกษตรฯ ประสานกับกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อร่วมกันจัดวิทยากรมาให้ความรู้แก่ผู้จัดการเกษตรแปลงใหญ่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้ทราบถึงแนวโน้มความต้องการและราคาสินค้าเกษตรแต่ละชนิดก่อนเริ่มฤดูกาลผลิตปี 2562 เช่น เปลี่ยนการทำนามาปลูกพืชตระกูลถั่วหรือพืชผัก ลดพื้นที่การปลูกยางพาราไปปลูกกาแฟ โกโก้ กล้วยหอม หรือพืชอื่น ๆ แซมในสวนยางพารา

สำหรับการบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่นั้น เป็นแบบมีส่วนร่วมที่ทันสมัย โดยให้เกษตรกรอำเภอร่วมกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์จังหวัดรวมกลุ่มเกษตรกรเจ้าของที่ดินเพื่อจดทะเบียนเป็นสหกรณ์การเกษตรหรือวิสาหกิจชุมชน แล้วคัดเลือกเกษตรกรเจ้าของที่ดินที่มีศักยภาพหรือคัดเลือกบุตรหลานของเกษตรกรเจ้าของที่ดินต้องการทำการเกษตรเข้าอบรมหลักสูตรเกษตรกรสมัยใหม่ (Smart Farmers) มาเป็นผู้จัดการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ อีกทั้งประสานงานกับภาคเอกชนมาจัดหลักสูตรอบรม โดยเน้นวิธีการจัดการสมัยใหม่แบบเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) โดยอาจปรับเป็นการทำธุรกิจที่ลงทุนร่วมกันระหว่างเกษตรกรเจ้าของที่ดินกับภาคเอกชนเหมือนการร่วมกันทำนาด้วยการลงแขกเช่นในอดีต หรือให้เอกชนลงทุนโดยออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องจักร แนะนำวิธีการทำเกษตรกรรมสมัยใหม่ ขณะที่เกษตรกรเจ้าของที่ดินหรือบุตรหลานทำหน้าที่เป็นผู้จัดการธุรกิจการเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อดำเนินการผลิตโดยให้สหกรณ์การเกษตรหรือวิสาหกิจชุมชนรวบรวมผลผลิตขายให้เอกชนหรือนำไปแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตของเกษตรแปลงใหญ่ หรือประสานให้ภาคเอกชนมาตั้งโรงงานแปรรูปเป็นอุตสาหกรรมการเกษตรหรือเปิดเป็นโรงรวบรวมผลผลิตเพื่อติดต่อตลาดส่งขายเองหรือวางขายในระบบออนไลน์ เป็นต้น ทั้งนี้ให้มีแบ่งปันผลประโยชน์ออกเป็น 3 ส่วนระหว่างเกษตรกรเจ้าของที่ดิน สหกรณ์หรือวิสาหกิจชุมชน และภาคเอกชนที่มาร่วมลงทุนดำเนินการในกิจการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ให้เป็นไปตามหลักความเป็นธรรมภายใต้ พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. 2560

กระทรวงเกษตรฯ ได้ดำเนินนโยบายการจัดทำแผนการผลิตภาคการเกษตร (Agricultural Production Plan) ภายใต้แนวทาง “การตลาดนำการผลิต” และ “โครงการเกษตรแปลงใหญ่” ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกัน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การวางแผนการผลิตทางการเกษตรทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมงแต่ละชนิด ตามความต้องการของตลาด หรือการกำหนดโควตาทำเกษตรกรรมให้เหมาะสมว่าจะทำเกษตรกรรมอะไร จำนวนเท่าไร เพื่อให้ผลผลิตทางการเกษตรสมดุลกับความต้องการของตลาด เพื่อแก้ปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ทั้งนี้ มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร (มก.อช.) กรมชลประทาน องค์การตลาด (อ.ต.ก.) ฯลฯ ร่วมกันวางแผนทาง และส่งเสริมการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ในการผลิต การคัดเลือกพันธุ์ การจัดการแปลง การใช้

เทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดทำมาตรฐานสินค้าเกษตร พร้อมกับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นให้กับเกษตรกร ส่วนการลงทุนนั้น ขอให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สนับสนุนช่วยวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนและสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้ สำหรับการประเมินผลนั้น ให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ร่วมกับสถาบันการศึกษาวางแผนเพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลธุรกิจการเกษตรแปลงใหญ่เป็นรายแปลงเกี่ยวกับผลผลิตต่อไร่ ต้นทุนการผลิต การใช้เครื่องจักรกล ชนิดของพืช/ปศุสัตว์/สัตว์น้ำพร้อมระบุสายพันธุ์และข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรสมาชิกธุรกิจการเกษตรแปลงใหญ่ทุกคนและทุกครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการว่ามีรายได้ทั้งในและนอกภาคเกษตร หนี้สิน โครงการอื่นของภาครัฐที่เข้าร่วม ในทุกพื้นที่ ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และเสร็จสิ้นการเก็บเกี่ยวในแต่ละปี เพื่อสร้างฐานข้อมูลไว้ใช้เสนอแนะแนวทางขยายผลโครงการฯ ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

การวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนทางการผลิตจะทำการวิเคราะห์ต่อหน่วยพื้นที่การผลิตคือ ต้นทุน และผลตอบแทนจากการลงทุนเฉลี่ยต่อพื้นที่บ่อปลาผลิตจำนวน 1 บ่อ ภายในระยะเวลา 1 ปี ได้แก่ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในจัดหาพันธุ์ปลาผลิต ราคาอาหารปลาผลิต ค่าใช้จ่ายการอนุบาลปลาผลิต ค่าใช้จ่ายในการเพาะเลี้ยงปลาผลิต ค่าใช้จ่ายในการวิดบ่อปลาผลิต ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายในการแปรรูปปลาผลิต ค่าใช้จ่ายในการควบคุมคุณภาพ ค่าใช้จ่ายในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายปลาผลิตในช่องทางการตลาด ซึ่งเป็นกิจกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ ปลาผลิตตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ จะทำให้ทราบถึงโอกาสและกำไรที่แท้จริงและผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุน

2.3.1 ทฤษฎีต้นทุนที่เกี่ยวข้อง

นราทิพย์ ชูติวงศ์ (2547 : 238-239) ได้ให้ความหมายของต้นทุนในทางเศรษฐศาสตร์คือการวิเคราะห์ต้นทุนในทางเศรษฐศาสตร์จะมีความแตกต่างจากการคิดต้นทุนในทางบัญชี หรือต้นทุนทั่วไป กล่าวคือ ต้นทุนทางบัญชีนั้นจะสามารถวัดค่าใช้จ่ายที่เสียไปเป็นตัวเลขเงินเพียงอย่างเดียวหรือเรียกได้ว่าเป็นต้นทุนที่เห็นแจ้งชัด (Explicit Cost) แต่สำหรับต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Cost) นั้นจะรวมไปถึงค่าใช้จ่ายที่เสียไปทั้งที่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ และวัดเป็นตัวเงินไม่ได้ นั่นก็คือต้นทุนที่เห็นแจ้งชัด(Explicit Cost)และต้นทุนไม่แจ้งชัด (Implicit Cost) ในทางเศรษฐศาสตร์นั้นจะเรียกต้นทุนที่มองไม่เห็นอีกอย่างหนึ่งว่า “ต้นทุนเสียโอกาส” (Opportunity Cost) และเป็นต้นทุนอีกตัวหนึ่งการประเมิน (อนุรักษ์ ทองสุขโขวงศ์, 2555) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าต้นทุนทาง

เศรษฐศาสตร์ประกอบด้วยต้นทุนแฉงซัดกับต้นทุนไมแฉงซัดรวมกัน ต้นทุนทางบัญชีจะมีค่าน้อยกว่า ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ และมีผลต่อไปให้กำไรทางบัญชีมีค่าสูงกว่ากำไรทางเศรษฐศาสตร์

2.3.2 การจำแนกต้นทุนที่ใช้ในการวิจัย

1. จำแนกตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์หรือทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต การจำแนกต้นทุนโดยวิธีนี้ เป็นการจำแนกตามส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าประกอบด้วย วัสดุดิบ แรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต

- ต้นทุนจากวัสดุดิบ วัสดุดิบ (Raw Material) หมายถึง สิ่งที่น่ามาใช้ในการผลิตและกลายเป็นส่วนหนึ่งของสินค้า

- ต้นทุนจากแรงงาน แรงงาน(Labor) หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นค่าแรงงานที่จ้างมาหรือทำการผลิตสินค้าหรือทำการแปรสภาพตัววัสดุดิบให้เป็นสินค้าหรือผลผลิต

- ต้นทุนจากค่าใช้จ่ายการผลิต ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการผลิตนอกเหนือจากวัสดุดิบและค่าแรงงาน ส่วนค่าใช้จ่ายการขายและบริหารไม่ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต

2. จำแนกความสัมพันธ์กับระดับของกิจกรรม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “การจำแนกต้นทุนตามพฤติกรรม” (Cost Behavior) การจำแนกต้นทุนโดยวิธีการจำแนกประเภทโดยพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงต้นทุนเมื่อระดับกิจกรรมเปลี่ยนไป ได้แก่ ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร

- ต้นทุนคงที่ (Fixed Costs) หมายถึงต้นทุนที่มีจำนวนรวมคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามสัดส่วนระดับกิจกรรม หรือปริมาณการผลิต ไม่ว่าจะผลิตในปริมาณมากหรือน้อยเท่าใด ต้นทุนประเภทนี้จะมีจำนวนคงที่ หรือไม่สามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ได้ภายในระยะเวลาการผลิต

- ต้นทุนผันแปร (Variable Costs) หมายถึง ต้นทุนที่มีต้นทุนรวมผันแปรไปตามสัดส่วนระดับของกิจกรรม หรือการผลิต ต้นทุนผันแปรจึงเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัจจัยผันแปรในการผลิต ถ้าทำการผลิตในปริมาณมาก ต้นทุนผันแปรในการผลิตก็จะมาก ถ้าผลิตในปริมาณน้อยต้นทุนผันแปรในการผลิตก็จะน้อย เมื่อไม่ทำการผลิตก็ไม่ต้องจ่ายต้นทุน

2.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนการผลิต

ต้นทุนรวม (Total Cost) หมายถึง ต้นทุนที่ประกอบด้วยต้นทุนคงที่รวม (Total Fixed Cost : TFC) และต้นทุนแปรผันรวม (Total Variable : TVC) (พัชนีจ เนาวพันธ์, 2549)

รูปแบบการเลี้ยงปลาสลิดในจังหวัดในจังหวัดสมุทรปราการมี 2 รูปแบบใหญ่ ๆ ได้แก่ การเลี้ยงปลาสลิดด้วยอาหารธรรมชาติ และการเลี้ยงปลาสลิดด้วยอาหารเสริมหรืออาหารสำเร็จรูป ผู้เลี้ยงปลาสลิดส่วนใหญ่จะสั่งซื้อพันธุ์ปลาจากจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดสมุทรสาคร และชลบุรี สำหรับต้นทุนในการเลี้ยงปลาสลิด ประกอบด้วย

1. ต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าประโยชน์จากการใช้ที่ดิน/ค่าเช่าที่ดิน ค่าเตรียมบ่อดิน ค่าเสื่อมราคาบ่อดิน ค่าเสื่อมโรงเรือน ค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์ ค่าปรับหน้าดิน และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนคงที่
2. ต้นทุนแปรผัน ได้แก่ ค่าพันธุ์ปลาสลิด ค่าอาหารปลาสลิด ค่าไฟฟ้า/พลังงาน เชื้อเพลิง ค่ายา ค่าสารเคมี ค่าซ่อมแซม ค่าจ้างแรงงาน ค่าใช้จ่ายตอนวิดปลา ค่าเสียโอกาสเงินทุนแปรผัน

2.3.4 แนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทน

1. ผลประโยชน์ หรือผลตอบแทน (Benefits) ของการลงทุน หมายถึง มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ผลิตได้จากการลงทุน ประกอบด้วย ผลตอบแทนทางตรง ผลตอบแทนทางอ้อมและผลตอบแทนที่ไม่มีตัวตน

- ผลตอบแทนทางตรง (Direct Benefits) คือ ผลผลิตสุทธิของการลงทุนซึ่งหมายถึงมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ผลิตได้โดยตรงจากการลงทุน

- ผลตอบแทนทางอ้อม (Indirect Benefits) คือ ผลประโยชน์ตอบแทนอื่นๆที่นอกเหนือจากผลประโยชน์ตอบแทนทางตรง นอกจากนี้ยังรวมถึงผลประโยชน์ตอบแทนด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมต่างๆ

2. ค่าเสียโอกาสของทุน (Opportunity Cost of Capital) คือ ถ้ามีการกำหนดให้ตลาดทุน (Capital Market) ที่มีอยู่สามารถนำเงินตราหรือทรัพยากรไปลงทุนเพื่อสร้างเงินตราให้มีจำนวนมากขึ้นในอนาคตแล้วสามารถกล่าวได้ว่า ค่าเสียโอกาสของการออมเกิดขึ้นแล้วทางเลือกต่อการบริโภคในปัจจุบันคือ การใช้เงินทุนหรือทรัพยากรในทางที่ก่อให้เกิดรายได้ในอนาคต ซึ่งอย่างน้อยต้องมีมูลค่าเท่ากับเงินตราในปัจจุบันที่เกิดจากการลงทุนในรูปแบบอื่น

จากการศึกษาโครงสร้างต้นทุนดังกล่าว พบว่า ไม่ได้มีการจำแนกต้นทุนตามลักษณะส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ (Cost of a Manufactured Product) และพฤติกรรมต้นทุน (Cost Behavior) ทำให้ไม่ทราบถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละกระบวนการ และต้นทุนในแต่ละกิจกรรมการเลี้ยงปลา ซึ่งการจำแนกต้นทุนตามลักษณะส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ และพฤติกรรมต้นทุนนั้นจะประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรงและค่าใช้จ่ายในการผลิต โดยค่าวัตถุดิบ

ทางตรงและค่าแรงงานทางตรง จะถูกจัดสรรเข้าเป็นต้นทุนทางตรง ส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิตจะถูกจัดสรรเข้าเป็นต้นทุนทางอ้อม ตามความสามารถในการติดตามต้นทุนโดยใช้ระบบต้นทุนช่วงในการคำนวณต้นทุนต่อหน่วยจะทำให้ทราบถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละกระบวนการเลี้ยงปลา

สภาพแวดล้อมอุตสาหกรรมการเลี้ยงปลาสดในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานปลาสดหลายประการ ในส่วนของการเพาะเลี้ยงปลาสดปัญหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องของกระบวนการเลี้ยง ต้นทุนการเลี้ยง ค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารปลาสด รอบระยะเวลาของผลผลิต รวมทั้งความสูญเปล่าจากการใช้ทรัพยากรที่เกิดจากการไม่รวมกลุ่มผู้เลี้ยงปลาสด มีผลต่อต้นทุนที่สูงขึ้น สำหรับการแปรรูปก็เป็นการนำปลาสดที่ได้จากการเพาะเลี้ยงมาแปรรูปเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในลักษณะและรูปแบบต่าง ๆ การศึกษาและทำความเข้าใจกับห่วงโซ่อุปทานปลาสดทั้งหมดเพื่อที่จะยกระดับมูลค่าเพิ่มของปลาสดจึงนับเป็นสิ่งจำเป็น

นโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับปลาสดมีจุดมุ่งหมายในการสร้างมูลค่าเพิ่ม การลดต้นทุน และสนองต่อความต้องการของตลาด การเพาะเลี้ยงปลาสดและการส่งมอบผลผลิตไปยังตลาดหรือลูกค้า รวมถึงการสื่อสารข้อมูลสารสนเทศระหว่างกัน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะลดต้นทุนรวมของธุรกิจการเลี้ยงปลาสดและเพิ่มศักยภาพของการแข่งขัน ในกระบวนการเริ่มตั้งแต่แหล่งของวัตถุดิบในตอนต้นน้ำ (Up Stream Source) จนถึงการส่งมอบผลผลิตให้กับลูกค้าหรือตลาดในตอนปลายน้ำ (Down Stream Customers) กิจกรรมเหล่านี้จะครอบคลุมถึงกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบ การส่งเสริมกิจกรรมการเพาะเลี้ยงปลาสด รวมถึงการเคลื่อนย้ายผลผลิตจนถึงมือผู้บริโภคหรือผู้ต้องการสินค้า โดยมีจุดมุ่งที่จะลดต้นทุนรวมและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต อันนำมาซึ่งความสามารถในการแข่งขันเหนือคู่แข่งจากภายนอกเพื่อทำให้ลูกค้าเกิดความพอใจสูงสุดและแยกแยะความแตกต่างในคุณภาพของผลผลิต โดยเน้นในเรื่องประสิทธิภาพเชิงต้นทุนและผลตอบแทนทางธุรกิจ

2.4 แนวคิดกระบวนการเพิ่มมูลค่าปลาสด

แหล่งเลี้ยงปลาสดที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ การเลี้ยงปลาสดในจังหวัดสมุทรปราการ (สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ, 2556) กรมประมงได้ส่งเสริมให้มีการเลี้ยงปลาสดในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการ และส่งเป็นสินค้าในรูปแบบปลาสดเค็มตากแห้ง ปลาสดจะหาได้โดยทั่วไป แต่ที่มีชื่อเสียง ปลาสดบางบ่อของจังหวัดสมุทรปราการ ชาวอำเภอบางบ่อมีความชำนาญในการเลี้ยงปลาสด และการเก็บรักษาปลาสดเป็นอย่างดี สาเหตุที่ทำให้ปลาสดบางบ่อมีรสชาติดีเพราะน้ำในเขตบางบ่อมีลักษณะกร่อยที่มีความ

พอดี้ ทำให้ไรแดงที่เป็นอาหารของปลาสดมีการเจริญเติบโตดี มีผลทำให้ปลาสดบางบ่อมีความแข็งแรง รสชาติดี มีกลิ่นคาวน้อยและเนื้ออร่อย

ภารกิจส่งเสริมของภาครัฐ นักส่งเสริมที่รับผิดชอบการพัฒนาการเพาะเลี้ยงปลาควร รับผิดชอบต่อกิจกรรม เพื่อการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลารายย่อยในระดับชุมชน (JICA และ FiA, 2014) โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ชนบทยากจน

1. การแนะนำทางวิชาการให้แก่เกษตรกรในเรื่องความรู้พื้นฐานและทักษะการเลี้ยงปลาน้ำจืดรายย่อยผ่านการฝึกอบรมในระยะสั้น และการไปเยี่ยมเพื่อส่งเสริม มีกิจกรรมการติดตามอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติจริง
 2. การเฝ้าติดตามสภาพการเพาะเลี้ยงปลาและการทำงานของฟาร์มผ่านการเยี่ยมฟาร์มแบบช่วยกระตุ้นและคงสภาพแรงจูงใจของเกษตรกรเพื่อให้ดำเนินการเพาะเลี้ยงปลาอยู่
 3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวสารการพัฒนาล่าสุด
 4. สนับสนุนการกระจายลูกพันธุ์โดยการเชื่อมโยงทางการตลาดระหว่างผู้ผลิตลูกพันธุ์และเกษตรกร ที่เลี้ยงปลาเนื้อ
 5. สร้างความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐระดับชาติ/ระดับจังหวัดและหน่วยงานการพัฒนาในระดับท้องถิ่น/หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการส่งเสริม การเพาะเลี้ยงอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะหน่วยงานท้องถิ่นมีข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนว่า ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด
 6. สนับสนุนเครือข่ายเกษตรกรแกนนำเป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรมการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาในระดับรากหญ้า
 7. ภารกิจควรดำเนินการโดยความร่วมมือกับเครือข่ายเกษตรกรแกนนำถือเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้านการส่งเสริม
- สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเพิ่มมูลค่าปลาสดประกอบด้วย
1. การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Research and Development) คือ การศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้เกี่ยวกับปลาสด เช่น พันธุ์ปลาสด วิธีการเลี้ยง กระบวนการเลี้ยง เกษตรกร ผู้เลี้ยง และองค์ความรู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงปลาสด และนำมาใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาในสิ่งที่มีอยู่แต่เดิมให้ดีขึ้น และอาจค้นพบนวัตกรรมใหม่ (Innovation) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มหรือความพึงพอใจให้กับลูกค้า เพิ่มผลผลิต และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปปรับใช้เพื่อยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์
 2. การออกแบบผลิตภัณฑ์ (Product Design) คือ การพิจารณาคุณค่าที่ได้จากผลผลิต

สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในลักษณะที่หลากหลายรูปแบบ ลักษณะรูปลักษณ์ของพลาสติก การควบคุมคุณภาพพลาสติก ความปลอดภัยในการบริโภค รสชาติที่ผู้บริโภคหรือลูกค้าต้องการโดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ ดังนี้

2.1 การตั้งราคาที่เหมาะสม (Reasonable Price) เกษตรกรผู้เลี้ยงพลาสติกจะต้องสามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายลูกค้าที่ชัดเจน และตั้งราคาขายให้เหมาะกับต้นทุนและกำไรจากผลผลิตที่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจให้มีการเติบโตสามารถรักษาอาชีพได้อย่างต่อเนื่องและมั่นคง

2.2 การเลือกใช้วัตถุดิบและวิธีการผลิต (Materials and Product Method) ผลผลิตที่ได้จะต้องสามารถเลือกใช้วัตถุดิบหรือพันธุ์พลาสติกที่มีคุณภาพ และมีการพัฒนาวิธีการเลี้ยงเพื่อเพิ่มผลผลิตภายในระยะเวลาที่กำหนด มีการใช้สิ่งที่เหลือใช้จากผลผลิตหมุนเวียนหรือสร้างมูลค่าเพิ่ม การใช้วัตถุดิบที่รักษาสิ่งแวดล้อม

3. การผลิตหรือการเพาะเลี้ยง (Farming) ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยการผลิต (Input) ได้แก่ แรงงาน วัตถุดิบ เครื่องมืออุปกรณ์ พลังงาน เงินทุน ข้อมูลข่าวสาร กระบวนการเลี้ยง (Farming) เป็นกระบวนการเลี้ยงพลาสติก หรือการแปรรูปพลาสติก การเตรียมพันธุ์พลาสติกหรือวัตถุดิบ การบรรจุภัณฑ์ และผลผลิต (Output) ได้แก่ พลาสติกสดหรือพลาสติกสำเร็จรูป โดยมีข้อพิจารณาเกี่ยวกับปริมาณ คุณภาพ เวลา และราคา

ในระบบการผลิตจำแนกออกได้เป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนของวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่เพื่อใช้ในการวางแผนล่วงหน้า การดำเนินงาน (Operation) เป็นขั้นตอนของการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด และการควบคุม (Control) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบ ให้คำแนะนำและติดตามผลเกี่ยวกับการดำเนินงานโดยตรวจสอบจากการย้อนกลับของข้อมูล (Information Feedback) ในระหว่างและหลังการดำเนินงาน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแผนงาน เพื่อให้เป้าหมายที่กำหนด

4. การตลาดและการจัดจำหน่าย (Marketing and Distribution) เป็นการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดของพลาสติกและกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ชัดเจน การกำหนดแผนการตลาดและการจัดจำหน่ายที่เหมาะสม ทำให้สามารถเข้าถึงลูกค้าเป้าหมาย และสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าหรือผู้ซื้อด้วยความพึงพอใจ กลยุทธ์การตลาดและการจัดจำหน่าย ประกอบด้วย ราคาสินค้า ช่องทางการจำหน่าย การส่งเสริมการขาย การติดตามและการประกัน

2.5 แนวคิดกิจกรรมหลักและต้นทุนพลาสติก

พลาสติกที่นำออกสู่ตลาดจะผ่านกิจกรรมหลักหลายกิจกรรม คุณภาพสินค้าจึงขึ้นอยู่กับทุกกิจกรรมเหล่านี้จะบูรณาการเข้าด้วยกันทั้งระบบให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามที่ลูกค้าคาดหวัง กิจกรรมหลักในห่วงโซ่อุปทานประกอบด้วย.

1. กิจกรรมการจัดหา (Procurement) เป็นการจัดหาวัตถุดิบหรือวัสดุที่ป้อนเข้าไปยังจุดต่าง ๆ ในห่วงโซ่อุปทาน ต้นทุนที่เกิดขึ้นประกอบด้วยต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกและการบริหารผู้จำหน่ายสินค้า ต้นทุนในระบบการจัดซื้อวัตถุดิบ ต้นทุนการตรวจรับสินค้า รวมถึงต้นทุนค่าเสียโอกาส การจัดการต้นทุนกิจกรรมการจัดหาจึงเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างต้นทุนรวมที่จ่ายกับการได้มาซึ่งวัตถุดิบตรงกับความต้องการ ในเวลาที่ต้องการ

2. กิจกรรมการขนส่ง (Transportation) เป็นกิจกรรมที่เพิ่มมูลค่าของสินค้าในการนำสินค้าเข้าถึงลูกค้า การขนส่งที่ดีจะช่วยลดความเสียหายที่เกิดขึ้น ต้นทุนการขนส่งจะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคาค่าขนส่ง เช่น ปริมาณหรือน้ำหนักของสินค้า ระยะเวลา ระยะทาง และต้นทุนความรับผิดชอบต่อความเสียหาย

3. กิจกรรมการผลิต (Farming) เป็นการเลี้ยงพลาสติกหรือแปรรูปพลาสติก ให้เป็นสินค้า ต้นทุนที่เกิดขึ้นในกิจกรรมดังกล่าว ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์พลาสติก ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการเลี้ยง รวมถึงต้นทุนการจัดการผลิตอื่น ๆ เช่น ต้นทุนวางแผนการผลิต ต้นทุนการเตรียมการผลิต ต้นทุนการตรวจสอบ ต้นทุนเกี่ยวกับของเสีย

4. กิจกรรมการจัดเก็บ (Storage Activities) เป็นกิจกรรมที่ไม่เพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า แต่เป็นกิจกรรมที่จำเป็นเพื่อรองรับความต้องการที่ไม่แน่นอนของลูกค้า รวมทั้งประโยชน์ในด้านของความประหยัดเมื่อมีการผลิตจำนวนมากในแต่ละครั้ง หรือเก็บเพื่อรอจำหน่ายในช่วงที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. กิจกรรมการกระจายสินค้า (Distribution) เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระจายสินค้าจากจุดจัดเก็บส่งต่อไปยังร้านค้าย่อยหรือผู้บริโภค ต้นทุนที่เกิดขึ้นในกิจกรรมการกระจายสินค้าประกอบด้วย ต้นทุนการบริหารการขาย ต้นทุนด้านลูกค้าสัมพันธ์ ต้นทุนการส่งเสริมการขาย และต้นทุนการรับประกันสินค้า

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมลรัตน์ ธีระพงษ์ (2561) ศึกษาเรื่อง นโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับบริบทของภาคเกษตรไทยในปัจจุบัน พบว่า ได้มีการพิจารณาถึงการส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบของการทำเกษตรแปลง

ใหญ่ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรที่ปลูกพืชชนิดเดียวกัน ในพื้นที่ใกล้เคียงกันมาร่วมกันทำการผลิต และร่วมกันทำการขายสินค้าเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิต และสร้างอำนาจต่อรองให้กับเกษตรกร โดยในปีพ.ศ. 2559 ได้มีการเข้าไปส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่นำร่องจำนวนทั้งสิ้น 600 แปลง โดยมีการส่งเสริมใน 9 ชนิดพืชเป้าหมายของการส่งเสริม คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้ประมาณร้อยละ 20 และเพิ่มผลผลิตได้ประมาณร้อยละ 20 ซึ่งพืชที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมมากที่สุด ได้แก่ ข้าว แต่ในการส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่ยังมีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องเผชิญ ข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อให้การส่งเสริมนโยบายเกษตรแปลงใหญ่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการพัฒนาใน 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่สอง ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และส่วนที่สาม ส่งเสริมการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตรและเทคโนโลยีสารสนเทศ

เชษฐา ดวงสุวรรณ (2560) ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้านการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลากรณศึกษา เกษตรกรผู้ปลาในกระชัง ในแม่น้ำปิง อำเภอต๋อยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรสามารถจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาให้สามารถรับมือกับสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง จากการถอดบทเรียน องค์ความรู้เรื่องการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลา โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 กลุ่ม นำไปสู่จัดการประชุมกลุ่มผู้เลี้ยงปลากระชัง อำเภอต๋อยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาที่เข้าศึกษาดูงาน ร้อยละ 76 ขาดข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ข้อระเบียบ การบริหารจัดการภายในกลุ่ม ข้อดีข้อจำกัดของการรวมกลุ่มและจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการศึกษาดูงานเรื่อง การรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลา พบว่า ผู้เข้าร่วมทั้งหมดแสดงพฤติกรรมถึงความเอาใจใส่ต่อการศึกษาดูงานและให้ความร่วมมือในการศึกษาดูงาน และพบว่าผู้เข้าร่วมทั้งหมดพยายามซักถามหรือแสดงความคิดเห็นในช่วงการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทำ SWOT Analysis จากการวิเคราะห์พบว่า การรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลา อำเภอต๋อยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ คือ เกษตรกรอยู่ใกล้แหล่งน้ำ มีประสบการณ์ในการเลี้ยงปลา และเกษตรกรทั้งหมดมีความต้องการที่จะรวมกลุ่ม จุดอ่อน การรวมของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลา อำเภอต๋อยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลามีทุนน้อย ไม่มีตลาดที่จะรองรับในการส่งขายปลา ขาดผู้นำที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดตั้งและบริหารจัดการภายในกลุ่ม ที่สำคัญคือ ผู้เลี้ยงปลาส่วนใหญ่เลี้ยงปลาแบบเกษตรพันธะสัญญา ซึ่งรับลูกพันธุ์ปลา อาหารปลา และขายปลาให้กับบริษัทเอกชน จึงไม่สามารถรวมกลุ่มผู้เลี้ยงปลาในพื้นที่ได้ โอกาสการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลา คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน แหล่งข้อมูลความรู้ ความช่วยเหลือจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน เพิ่มความเข้มแข็งให้กับผู้เลี้ยงปลา เพิ่มศักยภาพการต่อรองต่าง ๆ ลดต้นทุนการผลิต เช่น ราคา ลูกพันธุ์ปลา ราคาอาหาร ยารักษาโรค อุปกรณ์การเลี้ยงปลา เพิ่มการช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ภายในกลุ่มเพิ่มขึ้น อุปสรรค การรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยง

ปลา คือ เกษตรกรเลี้ยงปลาแบบเกษตรพันธะสัญญากับบริษัทเอกชน ทำให้เป็นกังวลในเรื่องเงินทุนหมุนเวียนในการเลี้ยงปลา ลูกพันธุ์ปลา การตลาดและราคาปลาที่กำหนด

จินดา ขลิบทอง และคณะ (2555) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเองของชุมชน วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและประเมินภาพทั่วไปของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ ส่งเสริมการเกษตรแบบพึ่งพาตนเองของชุมชน และพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเองของชุมชน เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกร แม่บ้านเกษตรกร ยุวเกษตรกร ที่เป็นสมาชิกในโครงการศูนย์เรียนรู้ การเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเอง 6 จังหวัดทุกภูมิภาค เจ้าหน้าที่หรือนักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตรที่เกี่ยวข้องและ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการส่งเสริมการเกษตรรวม 130 คน ด้วยการสัมภาษณ์การอภิปรายกลุ่ม ทดลองชุดสื่อความรู้ใน ถ่ายทอดวิทยากรในรูปแบบต่าง ๆ

ผลการวิจัยพบว่า 1) แหล่งข้อมูล หรือความรู้ของผู้ให้ข้อมูลในชุมชน คือ หอกระจายข่าว ผู้นำเกษตรกรในหมู่บ้านและศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบ อาชีพและการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง คือ การศึกษาด้วยตนเอง บทบาทของนักส่งเสริมในความคิดเห็นของสมาชิก คือ การบริการในศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การประสานงานกับภายนอกชุมชน การดำเนินการตามแผน การบริการข้อมูลข่าวสาร และการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร 2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการเกษตร แบบพึ่งพาตนเองเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนมีทั้งความรู้ ด้านการประกอบอาชีพและความรู้ด้านการดำรงชีวิตประจำวันแบบพึ่งตนเองและพึ่งพากันเอง ความรู้ที่ต้องการจาก นอกชุมชนคือ ความรู้ด้านการประกอบอาชีพ การตลาด บรรจภัณฑ์ การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน การแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน และความรู้ในการผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อใช้เองในชุมชน มีการจัดการความรู้โดยการบอกเล่าต่อ ๆ กันมา เขียนเป็นคู่มือ การถ่ายทอดโดยการสาธิต การประชาคมกลุ่มหรือ หมู่บ้าน การสร้างคลังความรู้ในชุมชน โดยการจัดทำศูนย์เรียนรู้การเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเอง แบ่งความรู้ตามความชำนาญและความสนใจเป็นกลุ่มย่อย การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกับนักส่งเสริมยังอยู่ในระดับน้อย 3) รูปแบบการส่งเสริมการเกษตรเริ่มจากการศึกษาเกษตรกรและชุมชนผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์เชิงระบบบนพื้นฐานของ กรอบแนวคิดการพึ่งพาตนเอง ค้นหาความรู้ที่มีอยู่ในตัวเกษตรกรและชุมชน หรือภูมิปัญญาผ่านกระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในส่วนของปัญหา นักส่งเสริมควรใช้แนวคิดกระบวนการแก้ปัญหา และการลดความขัดแย้งในการ หาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร โดยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาความต้องการของ เกษตรกร และค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหา นั้น ๆ จากคลังความรู้ ในส่วนแนวทางการส่งเสริมควรพิจารณาให้ สอดคล้องกับปรัชญาการส่งเสริมการเกษตรที่ให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้ตามแนวคิดการพึ่งพาตนเอง

ชนนิภา ทองรอด และคณะ (2561) วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านทับยา จังหวัดสิงห์บุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพพื้นฐานทั่วไปของสมาชิกกลุ่มนาแปลงใหญ่ บ้านทับยา จังหวัดสิงห์บุรี การบริหารจัดการกลุ่มนาแปลงใหญ่ และการจัดการห่วงโซ่อุปทาน และปัญหาข้อเสนอแนะและแนวทางในการบริหารจัดการกลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านทับยา จังหวัดสิงห์บุรี โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมดของสมาชิกกลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านทับยา จำนวน 53 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสัมมนาระดมสมอง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และการวิเคราะห์ SWOT ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการกลุ่มมีการจัดทำแผนการผลิตรายแปลง มีการจัดโครงสร้างองค์กรของกลุ่ม มีการกำหนดกฎระเบียบ มีการเรียนรู้ การตลาด นอกจากผลิตข้าวแล้วกลุ่มมีการแปรรูปข้าวเป็นข้าวตู มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ข้าวที่ผลิตมีการจำหน่ายหลายช่องทาง ได้แก่ การขายในตลาดประชารัฐ บริษัทเอกชน ตลาดออนไลน์ และโรงพยาบาล และมีการจัดการเงินกองทุน การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ต้นนี้มีการวางแผนการผลิต มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตและแปรรูปข้าวแบบครบวงจร กลางน้ำมีการแปรรูปผลผลิตจำหน่าย ปลายน้ำมีการทำข้อตกลงในการส่งข้าวให้กับโรงสีและบริษัทเอกชน ปัญหาที่พบคือ การปลูกข้าวพันธุ์ที่ตลาดไม่ต้องการ ภาครัฐควรจัดให้มีการฝึกอบรมด้านการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการกลุ่ม

จิรวุฒิ มงคล และคณะ (2559) วิจัยเรื่อง ความต้องการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดสกลนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร กลุ่มตัวอย่าง 144 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำการเกษตรแบบแปลงใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด เกษตรกรมีความต้องการในวิธีการส่งเสริม 3 แบบ ได้แก่ แบบรายบุคคลเน้นการเยี่ยมเยียนเป็นหลัก แบบรายกลุ่มเน้นการทำแปลงเรียนรู้แบบมวลชน เน้นการได้รับข้อมูลจากหอกระจายข่าวชุมชน ซึ่งความรู้ที่ต้องการให้มีการส่งเสริมมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิต เน้นการแปรรูปสินค้า ด้านการตลาด เน้นช่องทางการจำหน่ายและการจัดการราคา ด้านความรู้ในกระบวนการเข้าสู่การทำแปลงใหญ่ เน้นผลลัพธ์ที่ได้รับหลังจากการเข้าร่วมโครงการ ส่วนในด้านสนับสนุน เน้นการได้รับความช่วยเหลือจากผู้จัดการแปลง

ภรภัทร บัวพันธ์ (2561) วิจัยเรื่อง การนำนโยบายโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ประเภทนาข้าวในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปีงบประมาณ 2559 ไปปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการและการดำเนินงาน รวมทั้งศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานการนำนโยบายโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ประเภทนาข้าวในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปีงบประมาณ 2559 ไปปฏิบัติ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) แบบการ วิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสัมภาษณ์ตัวแทนคณะทำงาน 10 คน การสนทนากลุ่มกับ คณะกรรมการ

ดำเนินงานแปลงใหญ่ 2 กลุ่ม และข้อมูลเชิงสำรวจกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 205 กลุ่ม ตัวอย่าง โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ประเภทนาข้าวในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปีงบประมาณ 2559 คัดเลือกให้อำเภอลองเขื่อนและอำเภอบางน้ำเปรี้ยวเป็นพื้นที่นำร่องในการดำเนินงาน โดยมีเกษตรกรอำเภอเป็นผู้จัดการแปลง การวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มพบว่า ภาพรวมการดำเนินงานสามารถลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังมีประเด็นปัญหาด้านราคาการรับซื้อ ผลผลิต ทั้งที่ภาครัฐได้จัดให้มีการเจรจาจับคู่ธุรกิจและการทำ MOU ในการซื้อขายผลผลิตข้าวนาแปลงใหญ่ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณจากการสำรวจความคิดเห็นกับสมาชิกเกษตรกรในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือ การลดต้นทุนการผลิต (ค่าเฉลี่ย 4.46) การเพิ่มผลผลิต (ค่าเฉลี่ย 4.46) การบริหารจัดการชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.27) และการบริหารจัดการโครงการ (ค่าเฉลี่ย 4.22) ส่วนการจัดการด้าน การตลาดกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.92) จากผลการสำรวจดังกล่าว เกษตรกร เห็นด้วยในการจัดทำโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่มีเพียงด้านการตลาดที่ยังต้องปรับปรุงการดำเนินงาน ปัญหาด้านการตลาดคือ เกษตรกรเข้าใจว่าเมื่อเข้าร่วมโครงการจะสามารถขายผลผลิตได้มากกว่า เกษตรกรทั่วไป ในขณะที่โรงสีเข้าใจว่าภาครัฐจะเป็นผู้อุดหนุนราคาซื้อ แนวทางปรับปรุงการดำเนินงาน ควรปรับปรุงเรื่องการสื่อสารและหาจุดเชื่อมระหว่างโรงสีและเกษตรกรในเรื่องราคา ที่เกษตรกรต้องการ รวมทั้งชนิดพันธุ์ข้าว คุณภาพและมาตรฐานข้าวตามความต้องการของ โรงสี เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการผลิตในปีถัดไป

สมชาย ชูประดิษฐ์ (2554) เรื่องจดทะเบียน GI ปลาสลิดแห้งรสดี:สินค้าระบุแหล่งผลิตทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications) ปากน้ำสมุทรปราการ บางพลี บางบ่อ บางปลา ในส่วนที่เกี่ยวกับการลดต้นทุนการเพาะเลี้ยงปลาสลิด พบว่าเกษตรกรที่มีความสามารถด้านช่าง ได้พัฒนาเพราะเรือหางยาว โดยการเปลี่ยนจากการตีใบพัดเรือหางยาวมาเป็นใบมีดหวดหญ้าแทนพรั้าหวดหญ้า และดัดแปลงกระบะลากข้าวมาใช้ในการติดตั้งเครื่อง สามารถลดแรงงานคนได้

พรรณราย แสงวิเชียรและคณะ (2561) วิจัย เรื่องการสร้างความสามารถแข่งขันของผู้ประกอบการปลาสลิดบางบ่อในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ปลาสลิดแปรรูปตามความต้องการของผู้บริโภค ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาจากตัวชี้วัดจากระดับ 3.0 ไปสู่ระดับ 4.0 ในการวิเคราะห์พบว่ามีเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสลิดจำนวน 5 รายที่สามารถพัฒนาตัวชี้วัดในด้านนี้ มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ โดยให้เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสลิดจำนวน 5 รายนี้ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเป็นวิทยากรและดำเนินการสัมมนาแลกเปลี่ยนในเรื่องเทคนิคและวิธีการเลี้ยงปลาสลิด จากเดิมที่ไม่เคยมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ธนกร กลิ่นนาค (2559) : วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการแปลงใหญ่:กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่จังหวัดชัยนาท วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มี

อิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการบริหารโครงการนาแปลงใหญ่ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จังหวัดชัยนาท สรุปได้ดังนี้ 1.เกษตรกรมีมีความรู้ความเข้าใจในการจัดตั้งกลุ่มนาแปลงใหญ่ ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งแปลงใหญ่ 5 ข้อ การเป็นสมาชิกแปลงใหญ่สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต มีรายได้มากขึ้น ความรู้ที่สมาชิกได้รับสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ทำให้ราคาผลผลิตสูงขึ้น ต้นทุนลดลง ส่วนความพร้อมของสมาชิกมีน้อย เพราะสมาชิกไม่มีเวลาไปร่วมกิจกรรม สมาชิกต้องมีอาชีพเสริมเพื่อหารายได้มาลงทุน 2. สมาชิกประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาเป็นเวลานาน 3. กลุ่มนาแปลงใหญ่ มีคณะกรรมการที่พร้อมในการดำเนินงาน มีความรู้ความสามารถและเสียสละ อุษา ชมภู และคณะ (2561) เรื่อง การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวแบบนาแปลงใหญ่และการปลูกข้าวแบบทั่วไปในเขตพื้นที่ตำบลธารประสาท อำเภอโนนสูง จังหวัด นครราชสีมา วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวแบบนาแปลงใหญ่กับการปลูกข้าวแบบทั่วไป ในพื้นที่ตำบลธารประสาท สรุปได้ดังนี้ มีกลุ่มตัวอย่างนาแปลงใหญ่ 38 ราย นาทั่วไป 38 รายนาแปลงใหญ่ผลิตข้าวได้ 486.70 กิโลกรัมต่อไร่ นาทั่วไปผลิตได้ 418.56กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตนาแปลงใหญ่มากกว่านาทั่วไป 68.14 กิโลกรัมต่อไร่หรือร้อยละ 16.27 ของนาทั่วไป รายได้จากการขายข้าวนาแปลงใหญ่ได้ 5,188.03 บาทต่อไร่ นาทั่วไปได้ 4,311.06 บาทต่อไร่ รายได้จากการขายข้าวนาแปลงใหญ่มากกว่านาทั่วไป 876.97 บาทต่อไร่หรือร้อยละ 20.34 ของนาทั่วไป พบว่า การปลูกข้าวแบบนาแปลงใหญ่ให้ มีการผลผลิตต่อไร่มากกว่านาทั่วไป และนาแปลงใหญ่ให้ มีการต้นทุนการผลิตต่อไร่ น้อยกว่านาทั่วไป

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative) เพื่อตอบโจทย์วัตถุประสงค์ที่ศึกษา

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

2.1 ผู้บริหารหรือตัวแทนหน่วยงานในระดับจังหวัดที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงอุตสาหกรรม องค์การหรือหน่วยงานในระดับท้องถิ่น สถาบันการเงินในจังหวัดสมุทรปราการ ชมรมหรือสมาคมที่เกี่ยวข้องกับพลาสติก ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

1. สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ
2. สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ
3. สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดสมุทรปราการ
4. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
5. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
6. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ
7. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจังหวัดสมุทรปราการ
8. สถาบันการเงินในจังหวัดสมุทรปราการ
9. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
10. ตัวแทนชมรมหรือองค์การที่เกี่ยวข้องกับพลาสติก

2.2 ตัวแทนเกษตรกร

เกษตรกรที่เป็นสมาชิกในโครงการเกษตรแปลงใหญ่ ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป และผู้จำหน่ายพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	หน่วยงาน	จำนวนตัวอย่าง
1	สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ	1
2	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ	1
3	สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดสมุทรปราการ	1
4	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ	1
5	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ	1
6	สำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ	1
7	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจังหวัดสมุทรปราการ	1
8	สถาบันการเงินในจังหวัดสมุทรปราการ	1
9	ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น	3
10	หน่วยงานของรัฐในระดับอำเภอ	2
11	เกษตรกรแปลงใหญ่	26
12	ผู้แปรรูปและจำหน่าย	9
	รวม	48

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Method) เนื่องจากไม่สามารถรวบรวมรายชื่อเกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป ผู้จำหน่าย และผู้บริโภคปลาสดในบริเวณพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการทั้งหมดได้ ทั้งนี้อ้างอิงตามรายชื่อที่ปรากฏในเอกสารของทางราชการ เช่น สำนักงานประมงจังหวัดหรืออำเภอ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ สมาชิกชมรมอนุรักษ์ปลาสดบางบ่อ เป็นต้น โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวอย่างจำนวน 48 ราย

เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เทคนิคการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Method) เป็นการเลือกตัวอย่างที่จะทำการศึกษาโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงปลาสดแปลงใหญ่ ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการหรือตัวแทนที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงปลาสด ผู้ขายพันธุ์ปลาสด ผู้จำหน่ายอาหารปลาสด เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดในเกษตรแปลงใหญ่ บางบ่อ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดทั่วไป ผู้รับซื้อปลาสดหรือพ่อค้าคนกลางผู้ขายปลาสดในตลาด โดยการแจกแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์

2. เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience Random Sampling)

เป็นการสุ่มตัวอย่าง ผู้แปรรูปและจำหน่าย เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสด หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงปลาสด การแปรรูป และผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ปลาสดในจังหวัดสมุทรปราการ โดยการแจกแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ในการเดินทางเก็บข้อมูลภาคสนาม หรือจากการประชุมกลุ่มย่อย

3. เทคนิคการสุ่มแบบลูกโซ่ (Snowball Random Sampling) เป็นวิธีการเก็บข้อมูลจากการอาศัยคำแนะนำ บอกต่อของเกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูปและจำหน่าย ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการเพื่อให้ได้ตัวอย่างครบตามที่ต้องการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากตัวอย่างโดยใช้เทคนิคแบบเจาะจงได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดในโครงการเกษตรแปลงใหญ่ ตัวแทนองค์การ/หน่วยงานปกครองท้องถิ่น เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดทั่วไปในจังหวัดสมุทรปราการ ตัวแทนผู้ที่เกี่ยวข้องกับโซ่อุปทานเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสด ได้แก่ ผู้ขายพันธุ์ปลาสด ผู้จำหน่ายอาหารปลาสด ผู้แปรรูป ผู้รับซื้อปลาสด ร้านค้าที่จำหน่ายปลาสด และหัวหน้าส่วนราชการหรือตัวแทนที่เกี่ยวข้องกับปลาสด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ การสังเกต การจดบันทึก การบันทึกเสียง การสอบถาม การประชุมกลุ่มย่อย เพื่อสำรวจสถานะการเลี้ยงปลาสด ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ วิธีการเลี้ยงปลาสด การขายปลาสด ในรูปแบบปลาสดสด ปลาสดตากแห้ง การขายปลาสดให้กับผู้รับซื้อหรือพ่อค้าคนกลาง และตลาดจำหน่ายปลาสด เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ การบันทึก การจัดทำรายการ และการสังเกต

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการณ์การเลี้ยงปลาสดในจังหวัดสมุทรปราการ หรือแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทาน และห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมการเลี้ยงปลาสดการเจรจาต่อรอง และการลดต้นทุน ที่ได้จากรายการ หนังสือ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บทความและเว็บไซต์ ต่าง ๆ เช่น กรมประมง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานพัฒนาชุมชน รวมทั้งองค์การหรือหน่วยงานในระดับท้องถิ่น เป็นต้น

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ต้องการ
2. จัดทำรายชื่อเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
3. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
4. นัดหมายกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูล
5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผล

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1) แบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-end Questionnaire) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบ่งออกเป็น 4 ตอน และส่วนที่ 2 เพื่อสำรวจความตระหนักรู้ในความสำคัญและประโยชน์ของกระบวนการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดแต่ละอำเภอของจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรผู้เลี้ยงและผู้แปรรูปปลาสด

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการเลี้ยงและแปรรูปปลาสดปัจจุบัน ระยะเวลาที่เลี้ยงหรือแปรรูปปลาสด จำนวนแรงงานหลักที่ใช้ จำนวนแรงงานสนับสนุนที่ใช้เงินลงทุนหรือค่าใช้จ่ายโดยรวม รูปแบบและวิธีการแปรรูปหรือแปรรูป ประเภทของเงินลงทุนหรือค่าใช้จ่ายในแต่ละครั้ง ประเภทของเงินลงทุนหรือค่าใช้จ่าย

ตอนที่ 2 : คำถามเกี่ยวกับต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลี้ยงและการแปรรูปและผลผลิตปลาสด ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนที่ได้ ชนิดพันธุ์ปลา จำนวนพันธุ์ปลาที่ซื้อต่อครั้ง ราคาที่ซื้อ แหล่งที่ซื้อ อาหารที่ใช้ในการเลี้ยงปลาสด ลักษณะการซื้อ อาหารเสริม ยาสำหรับการเลี้ยงปลาสด ราคาขาย ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการแปรรูปปลาสด ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ รายได้จากการขายต่อครั้ง

ตอนที่ 3 : คำถามเกี่ยวกับแนวทางการลดต้นทุนและการสร้างความได้เปรียบด้านราคาปลาสดได้แก่ คำถามเกี่ยวกับ ต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่สำคัญ วิธีการลดต้นทุน รูปแบบและวิธีการเกี่ยวกับการเลี้ยงหรือการแปรรูปและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปลาสด ราคามาตรฐาน การบริหารจัดการในเชิงธุรกิจ

ส่วนที่ 2

คำถามเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของภาครัฐในการสนับสนุนและส่งเสริมเกี่ยวกับปลาสดของจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ ความรู้ นโยบายเกษตรแปลงใหญ่ แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ปัญหาอุปสรรคในการรับความส่งเสริมหรือสนับสนุน ข้อเสนอแนะ

2) แบบสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญที่เป็นตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการเลี้ยงปลาสด รวมจำนวน 48 คน ประกอบด้วย

1	สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน 1 คน
2	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน 1 คน
3	สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน 1 คน
4	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน 1 คน
5	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน 1 คน
6	สำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน 1 คน
7	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน 1 คน
8	สถาบันการเงินในจังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน 1 คน
9	ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น	จำนวน 3 คน
10	หน่วยงานของรัฐในระดับอำเภอ	จำนวน 2 คน
11	เกษตรกรแปลงใหญ่	จำนวน 26 คน
12	ผู้แปรรูปและจำหน่าย	จำนวน 9 คน

แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) ประกอบด้วยคำถามจำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยประเด็นของคำถาม ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการเลี้ยงปลาสด ปัญหาอุปสรรคของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสด คำถามเกี่ยวกับแนวทางการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสด และแนวทางการลดต้นทุนกับผลจากการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสด และข้อคิดเห็นเสนอแนะ

3) การอภิปรายกลุ่ม

การอภิปรายกลุ่ม เป็นการเชิญเกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป ผู้จำหน่ายปลาสด ตัวแทนภาครัฐและเอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มาประชุมร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ปลาสดของเกษตรกรปัจจุบัน เพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับปลาสด และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่ม การลดต้นทุน การลดความเสียหายเปรียบด้านราคา และการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยกำหนดจัดให้มีขึ้น 2 ครั้ง ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562 และเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2562

4) การจัดสัมมนาบริการวิชาการแก่สังคม

เป็นการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมโดยนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาเผยแพร่ให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และชุมชนได้รับทราบ มีการบรรยายพิเศษเรื่อง “อนาคตปลาสดจังหวัดสมุทรปราการ กับประเทศไทย 4.0” โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิและ

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการเลี้ยงปลาสด กำหนดจัดให้มีขึ้นใน เดือนตุลาคม พ.ศ. 2562

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์โดยใช้ สถิติอย่างง่ายในการประมวลและสรุปข้อมูลที่ได้ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปผลด้วยคำอธิบายเชิงบรรยาย

ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต (observation) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการวิเคราะห์สิ่งที่ได้จากการสังเกต และข้อมูลพื้นฐานที่บันทึกจากการสัมภาษณ์ โดยจะนำไป ตรวจสอบในลักษณะสามเส้า (triangulation) เพื่อพิจารณาความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูล ได้แก่ การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยพิจารณาแหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคลที่แตกต่างกัน การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (investigation triangulation) โดยมีการสลับเปลี่ยนผู้เก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological-Triangulation) โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน ในประเด็นที่ศึกษาเดียวกัน ใช้วิธีสังเกต ควบคู่ไปกับการซักถามหรือสัมภาษณ์

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาผลของนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับเกษตรแบบแปลงใหญ่ที่มีต่อเกษตรกรและห่วงโซ่อุปทานพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการ
- 2) เพื่อวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับระบบและกลไกของนโยบายเกษตรแบบแปลงใหญ่ที่สนับสนุนเกษตรกรพลาสติกในด้านการลดต้นทุน การกำหนดราคา การเจรจาต่อรอง และช่องทางการจำหน่ายพลาสติก
- 3) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป ผู้รับซื้อ และผู้ขายพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแบบแปลงใหญ่
- 4) เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรแบบแปลงใหญ่ในอันที่จะทำให้พลาสติกของจังหวัดสมุทรปราการสามารถสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผลของนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับเกษตรแบบแปลงใหญ่ที่มีต่อเกษตรกรและห่วงโซ่อุปทานพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ การออกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อย สรุปดังนี้

นโยบายภาครัฐเกี่ยวกับเกษตรแบบแปลงใหญ่พลาสติกจังหวัดสมุทรปราการ มีเป้าหมายในการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิตของเกษตรกรรายย่อยมารวมกลุ่มเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการผลิตที่ประหยัดต่อขนาด และเพิ่มอำนาจต่อรองให้กับเกษตรกร รวมถึงเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและเกษตรกร เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการเกษตรอย่างเป็นรูปธรรม สำหรับจุดมุ่งหมายรวมได้แก่ การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการเลี้ยงพลาสติก เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 และก่อให้เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง

นโยบายเกษตรแบบแปลงใหญ่ ได้รับแนวทางสนับสนุนและส่งเสริมของภาครัฐในการรวมกลุ่มเกษตรกรในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกัน (Area-bases Approach) ร่วมกันพัฒนาตั้งแต่ต้นน้ำ

กลางน้ำ และปลายน้ำ มีการดำเนินงานในลักษณะการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มโอกาสในการแข่งขัน รูปแบบของเกษตรแปลงใหญ่ มีผู้จัดการแปลงเป็นผู้บริหารจัดการพื้นที่ในทุกกิจกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน

เดิมเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสลิด อำเภอบางบ่อที่มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอนุรักษ์ปลาสลิดบางบ่อ เมื่อภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ต้องการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเกษตรกรในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกันจดทะเบียนเป็น เป็นเกษตรกรแปลงใหญ่ ดังนั้น กลุ่มอนุรักษ์ปลาสลิดบางบ่อ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ ตัวแทนสำนักงานประมง จังหวัดสมุทรปราการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดสมุทรปราการ มีการให้ความรู้ในเรื่องของการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ รวมถึงการเข้าร่วมประชุมกับกลุ่มอนุรักษ์ปลาสลิดบางบ่อ จำนวน 6 ครั้ง เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของผู้เลี้ยงปลาสลิด การพัฒนาการเลี้ยง การแปรรูปและช่องทางการจัดจำหน่าย จนสามารถจดทะเบียนจัดตั้งเกษตรกรแปลงใหญ่ปลาสลิดได้ ในนาม กลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลาสลิดบางบ่อ ในปีงบประมาณ 2561 เพื่อให้การบริหารจัดการแปลงใหญ่มีประสิทธิภาพ และตามเงื่อนไขการจัดตั้งเกษตรแบบแปลงใหญ่ต้องมีการเลือกตั้งผู้จัดการแปลงและผู้ช่วยผู้จัดการแปลง ทางกลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลาสลิดบางบ่อและภาครัฐได้มีมติจากที่ประชุม แต่งตั้ง นายสมพงษ์ กลิ่งผล ผู้ช่วยประมงอำเภอบางบ่อ เป็น ผู้จัดการแปลงใหญ่ นายสุธี สมานมิตร เกษตรกรแปลงใหญ่ เป็น ผู้ช่วยผู้จัดการแปลงใหญ่ นางสาวเกศสุดา ธรรมสาร หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรฯ เป็น ผู้ช่วยผู้จัดการแปลงใหญ่ นายสุวัจชัย ฉัตรชุมสาย รองประธานบริษัทประชารัฐฯ เป็น ผู้ช่วยผู้จัดการแปลงใหญ่

เกษตรกรแปลงใหญ่ปลาสลิดเริ่มมีการดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อปีงบประมาณพ.ศ. 2561 ใน ครั้งแรกมีสมาชิกจำนวน 30 คน มีพื้นที่เลี้ยงปลาสลิดจำนวน 889 ไร่ (ปัจจุบันเหลือสมาชิกเพียง 26 รายมีพื้นที่เลี้ยงปลาสลิดจำนวน 740.5 ไร่) การดำเนินงานของเกษตรกรแปลงใหญ่ปลาสลิด เริ่มจากกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงปลาสลิดคือ ชมรมอนุรักษ์ปลาสลิดบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ และได้เริ่มมีการประชุมตั้งแต่แรกเริ่มจำนวน 6 ครั้ง สำหรับโครงสร้างเกษตรกรแปลงใหญ่ มีนายปรีชา สมานมิตร เป็น ประธาน นายเฉียบ อินแพง เป็นรองประธาน นางสร้อยภรณ์ ฉิมบ้านไร่ เป็นเลขานุการ นางมาเสียม เกิดบัว เป็นเหรัญญิก และกรรมการอื่น รวม 7 คน

เนื่องจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้นำเสนอโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ต่อคณะรัฐมนตรี และได้มีการอนุมัติโครงการเรียบร้อยแล้วนั้น ทางกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมอาชีพการประมง สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการและสำนักงานประมงอำเภอบางบ่อ ได้มีโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ประจำปีงบประมาณ 2562 ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในจังหวัดสมุทรปราการและกลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลาสลิดบางบ่อ จัดการประชุมโดยมีผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สาขาสมุทรปราการ มีให้แนวทางการพิจารณาสินเชื่อโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ทางกลุ่มแปลงใหญ่อุรักษ์ปลาสลิดบางบ่อ มีความประสงค์จะขอสินเชื่อโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างเริ่มดำเนินการที่ยังไม่เห็นเป็นรูปธรรม

ข้อมูลรายละเอียดโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ แปลงใหญ่อุรักษ์ปลาสลิด บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ปีงบประมาณ 2561 จากประมงจังหวัดสมุทรปราการ มีดังนี้ ในปีงบประมาณ 2562 แปลงใหญ่อุรักษ์ปลาสลิดบางบ่อเข้าร่วมโครงการเป็นปีที่ 2 พื้นที่โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ มีเกษตรกรเข้าร่วม 30 ราย ในปัจจุบันเหลือ 26 ราย เกษตรกรเลี้ยงปลาสลิด ขนาดบ่อเลี้ยงเฉลี่ย 25.20 ไร่ต่อบ่อ อาหารที่ใช้เลี้ยงใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูปและรำ อัตราการปล่อยลูกปลาก่อนเข้าโครงการ ประมาณ 5,000 ตัวต่อไร่ระยะเวลาในการเลี้ยง 7-10 เดือน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 219.40 กิโลกรัมต่อไร่ หลังเข้าโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ อัตราการปล่อยลูกปลาหลังเข้าโครงการ ประมาณ 4,100 ตัวต่อไร่ระยะเวลาในการเลี้ยง 8-10 เดือน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 243.12 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีงบประมาณ 2562 บ่อเลี้ยงปลาสลิดทุกบ่อได้ผ่านการรับรองฟาร์มมาตรฐานGAP ร้อยละ 100 ของบ่อเลี้ยง

ตารางที่ 4-1 ตารางเปรียบเทียบต้นทุนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ (ปลาสลิด) แปลงปีงบประมาณ 2561 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ (งบประมาณปี 2562)

รายการ	ก่อนเข้าโครงการ ปีงบประมาณ 2561	หลังเข้าโครงการ ปีงบประมาณ 2562	เพิ่มขึ้น(ลดลง)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (%)
1. อัตราการปล่อย (ตัว/ไร่)	5,051	4,146	(905)	(17.91)
2. ระยะเวลาในการเลี้ยง(เดือน)	7-10	8-10	1	-
3. ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัม)	219.40	244.71	25.31	11.53
4. ขนาดของผลผลิต(กิโลกรัม/ตัว)	0.11	0.12	0.01	9.09
5. อัตราการรอดของลูกปลา (%)	41.02	57.96	16.94	41.30
6. ราคาจำหน่าย(บาท/กิโลกรัม)	54.50	56.17	1.67	3.06
7. ต้นทุน(บาท/กิโลกรัม)	31.27	24.33	(6.94)	(22.19)
8. กำไร(บาท/กิโลกรัม)	23.23	31.84	8.61	37.06
9. รายได้ทั้งหมดต่อไร่(บาท)	11,957.49	13,744.44	1,786.96	14.94
10. ต้นทุนทั้งหมดต่อไร่(บาท)	6,859.81	5,952.92	(906.89)	(13.22)
11. กำไรต่อไร่(บาท)	5,097.68	7,791.52	2,693.84	52.84
12. อัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้(%)	57.37	43.31	(14.06)	(24.50)
13. อัตราส่วนกำไรต่อรายได้(%)	42.63	56.69	(14.06)	(32.98)

ที่มา คัดแปลงจากสำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ (2562)

เป้าหมายโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ มี 5 ข้อที่ต้องดำเนินการให้บรรลุภายใน 3 ปี มีดังนี้

1. การลดต้นทุน ร้อยละ 20 ก่อนเข้าร่วมโครงการปีงบประมาณ 2561 มีต้นทุน 31.27 บาทต่อกิโลกรัม และปีงบประมาณ 2562 มีต้นทุน 24.33 บาทต่อกิโลกรัม มีต้นทุนที่ลดลง 6.94 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.19 บรรลุเป้าหมาย แต่ต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ก่อนเข้าร่วมโครงการปีงบประมาณ 2561 มีต้นทุนรวม 6,859.81 บาทต่อไร่ และปีงบประมาณ 2562 มีต้นทุนรวม 5,952.92 บาทต่อไร่ มีต้นทุนที่ลดลงจำนวน 906.89 บาทต่อไร่ ลดลงคิดเป็นร้อยละ 13.22 รอผลดำเนินการ ถ้าหากในปีที่ 3 ของแปลงใหญ่มีต้นทุนลดลงจำนวน 465.07 บาทต่อไร่ มีต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการรวม 1,371.96 บาทต่อไร่ จะบรรลุเป้าหมาย คาดว่าแปลงใหญ่นุรักษ์ปลาสดบางบ่อสามารถที่จะลดต้นทุนเพิ่มได้ในปีที่ 3 ของแปลงใหญ่ได้

2. การเพิ่มประสิทธิภาพ ร้อยละ 20 อัตราการรอดของลูกปลา ก่อนปีงบประมาณ 2561 ร้อยละ 41.02 หลังเข้าโครงการปีงบประมาณ 2562 มีอัตราการรอดของลูกปลาร้อยละ 57.96 ลูกปลามีอัตราการรอดเพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.94 คิดเป็นร้อยละ 41.30 และก่อนปีงบประมาณ 2561 มีผลผลิตเฉลี่ย 219.40 กิโลกรัมต่อไร่ และปีงบประมาณ 2562 มีผลผลิตเฉลี่ย 244.71 กิโลกรัมต่อไร่ มีผลผลิตเพิ่มขึ้น 25.31 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.53 อยู่ในระหว่างการดำเนินงาน คาดว่าสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตเพิ่มจากปีที่ 2 แปลงใหญ่จำนวน 18.58 กิโลกรัมต่อไร่ได้ ถ้าหากสิ้นปีงบประมาณ 2563 มีผลผลิตเฉลี่ย 263.29 กิโลกรัมต่อไร่จะบรรลุเป้าหมาย

3. การพัฒนาคุณภาพ การรวมกลุ่มเป็นเกษตรแปลงใหญ่ ทำให้บ่อเลี้ยงปลาสดทุกบ่อของเกษตรกรแปลงใหญ่ได้มีการตรวจสอบและพัฒนาได้มีการรับรองฟาร์มมาตรฐาน หรือ GAP ทุกบ่อแล้วในปีงบประมาณ 2562 บรรลุเป้าหมาย

4. การตลาด สำหรับปลาสดส่วนใหญ่จะมีการขายหน้าบ่อ ยังไม่มีความหลากหลายในช่องทางการจำหน่าย ส่วนปลาสดแปรรูป ที่มีช่องทางการตลาดโดยทั่วไปได้แก่ ผ่านพ่อค้าคนกลาง ผ่านผู้รับซื้อรายย่อย ขายในตลาดสด ขายที่ตลาดริมทาง ขายที่ตลาดนัดตามเทศกาล และขายผ่านออนไลน์

5. การบริหารจัดการ มีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ปลาสด บางบ่อและแปรรูป บรรลุเป้าหมายในการรวมกลุ่ม

สรุปผลการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่พลาสติกจังหวัดสมุทรปราการส่งผลกระทบต่อเกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

ด้านที่หนึ่ง : การลดต้นทุน

1. ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรเข้าด้วยกันมีแนวทางปฏิบัติโดยยึดตามมติของกลุ่ม ได้มีการจัดประชุมร่วมกันเป็นระยะ ทำให้ระบบและกลไกในการพัฒนาธุรกิจพลาสติกของเกษตรกรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2. ในด้านการลดต้นทุนการผลิต เนื่องจากเกษตรแปลงใหญ่เพิ่งเริ่มดำเนินงานอย่างจริงจัง ในปีงบประมาณพ.ศ. 2561 จากข้อมูลของสำนักงานประมงจังหวัด มีต้นทุนทั้งหมดลดลงร้อยละ 13.22 ยังไม่บรรลุเป้าหมายการลดต้นทุน ร้อยละ 20 แต่สามารถลดต้นทุนต่อหน่วยลงได้ร้อยละ 22.19 ในลักษณะของการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งยังไม่เกิดขึ้น เป็นแต่เพียงการรวมตัวกันเพียงไม่กี่รายในการร่วมกันซื้อพันธุ์ปลา ยังไม่มีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็งและลดบทบาทของพ่อค้าคนกลางได้

3. จากการสัมภาษณ์ตัวแทนสำนักงานประมงจังหวัด ทางภาครัฐมีการสนับสนุนสมาชิกแปลงใหญ่ดังนี้ ในปีงบประมาณ 2561 สมาชิกทุกคน ได้รับพันธุ์ลูกพลาสติก 6,000 ตัวมีมูลค่า 1,500 บาท และ EM Ball จำนวน 600 ก้อนมีมูลค่า 3,600 บาทรวม 5,100 บาทต่อรายหรือเฉลี่ย 179.06 บาทต่อไร่ และในปีงบประมาณ 2562 สมาชิกทุกคน ได้รับ EM Ball จำนวน 400 ก้อนมีมูลค่า 2,400 บาท และจุลินทรีย์ ปม.1 จำนวน 20 ซองมูลค่า 200 บาทรวม 2,600 บาทต่อรายหรือเฉลี่ย 91.28 บาทต่อไร่

กล่าวโดยสรุป ข้อมูลประมงจังหวัดสมุทรปราการ เกษตรกรแปลงใหญ่สามารถลดต้นทุนต่อหน่วยได้ร้อยละ 22.19 และลดต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ได้ร้อยละ 13.22 มีการใช้ EM Ball ที่มีคุณสมบัติในการกำจัดเลนตะกอนก้นบ่อ ปรับสภาพดินและน้ำให้ดีขึ้น และจุลินทรีย์ ปม.1 ที่มีคุณสมบัติบำบัดสารอินทรีย์ที่ตกค้างสะสมในบ่อเลี้ยงปลา ทำให้บ่อมีสภาพดีขึ้น สามารถลดต้นทุนได้เพิ่มขึ้น ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มเป็นเกษตรแปลงใหญ่พลาสติก การรวมกลุ่มควรมีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง และผู้ขายวัตถุดิบ แต่ขณะนี้ยังไม่มีการต่อรองกับพ่อค้าคนกลางและผู้ขายวัตถุดิบ

ด้านที่สอง : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

1. แต่เดิมเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสลิดยึดถือแนวทางปฏิบัติในการเพาะเลี้ยงปลาสลิดตามรูปแบบดั้งเดิมสืบทอดกันมา ทำให้ไม่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้ ถ้ามีการใช้รูปแบบและวิธีการเลี้ยงที่ได้มาตรฐาน การคัดเลือกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปลาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของผลผลิต ยังไม่สามารถที่จะกำหนดขนาดและปริมาณปลาสลิดในแต่ละครั้งได้

2. มีเกษตรกรบางรายที่มีการเพาะเลี้ยงปลาสลิดที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพได้ ทั้งในลักษณะการคัดเลือกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปลาสลิด การให้อาหารปลาสลิด วิธีการเพาะเลี้ยงโดยให้ความ

เอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด ทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้ ควรจะมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกรรายอื่นยึดถือเป็นแนวปฏิบัติได้

3. ผลการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ถึงแม้จะยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ จากข้อมูลของประมงจังหวัดมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.53 จากก่อนเข้าโครงการส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ปีงบประมาณ 2561 มีการรวมกลุ่มทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในกลุ่มสมาชิก ทำให้มีการถ่ายทอดวิธีการเลี้ยงปลาสดที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพเป็นตัวอย่างให้กับสมาชิก

4. จากการสัมภาษณ์ตัวแทนสำนักงานประมงจังหวัด ในปัจจุบันเกษตรกรแปลงใหญ่ปล่อยลูกปลาลงในบ่อประมาณ 4,000 – 5,000 ตัวต่อไร่ อัตราการรอดของลูกปลาเดิมก่อนเข้าโครงการ 41.02% หลังเข้าโครงการมีอัตราการรอดของลูกปลา 57.96 % (มีอัตราการรอดสูงถึง 65%) มีอัตราการรอดเพิ่มขึ้น 41.30 % ของอัตราการรอดก่อนเข้าโครงการ คิดเป็นจำนวนปลาที่รอด ก่อนเข้าโครงการมีลูกปลารอด 2,051 ตัวต่อไร่ หลังเข้าโครงการมีลูกปลารอด 2,376 ตัวต่อไร่ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และในปีงบประมาณ 2561 สมาชิกทุกคน ได้รับพันธุ์ลูกปลาสด 6,000 ตัว

กล่าวโดยสรุป สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตโดยมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.53 เกษตรกรมีวิธีการเลี้ยงตามแบบที่ดั้งเดิมสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษ การคัดเลือกพันธุ์ปลาของเกษตรกรบางส่วนใช้พันธุ์ปลาของบ่อของเกษตรกรเอง ทำให้เกิดเลือดชิด ในปัจจุบันมีการรวมกลุ่มกันแล้ว กลุ่มเกษตรกรสามารถมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกของกลุ่มถึงวิธีการเลี้ยงปลาสดที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพได้ และถ้าต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่สามารถปล่อยปริมาณลูกปลาเพิ่มขึ้นและมีการดูแลเพิ่มขึ้น

ด้านที่สาม : การพัฒนาคุณภาพ

1. เกษตรกรแต่ละรายแต่เดิมให้ความสนใจในการพัฒนาคุณภาพปลาสดในระดับไม่มาก เนื่องจากผลผลิตปลาสดยังคงได้รับความสนใจจากผู้บริโภคในตลาด การพัฒนาคุณภาพของปลาสดของเกษตรกรเป็นเพียงปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปลาสด เช่น สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด ที่มาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพปลาสดเท่านั้น

2. การรวมกลุ่มเป็นเกษตรแปลงใหญ่ ทำให้บ่อเลี้ยงปลาสดทุกบ่อของเกษตรกรแปลงใหญ่ได้มีการตรวจสอบและพัฒนาได้มีการรับรองฟาร์มมาตรฐาน หรือ GAP ทุกบ่อแล้วในปีงบประมาณ 2562

3. ผลที่ได้จากการรวมกลุ่มเกษตรกรเกษตรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรเริ่มมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพปลาสด เช่น การมีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) การแปรรูปจะต้องได้รับการรับรองโดยคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) การรับรอง ฮาลาล การดำเนินการตรวจรับรองเพื่อให้ผู้บริโภคยอมรับว่า ปลาสดบางบ่อเป็นปลาสดที่มีความปลอดภัย ไม่มีสารตกค้างหรือสารเคมีทำให้

เกษตรกรหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพมากขึ้น รวมทั้งการพยายามปฏิบัติตามเงื่อนไขตามกฎระเบียบเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์มากขึ้น

กล่าวโดยสรุป ในปัจจุบันบ่อสำหรับการเลี้ยงปลาสดของกลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลาสดบางบ่อ ได้รับรองฟาร์มมาตรฐาน GAP แล้วทุกบ่อในปีงบประมาณ 2562 การกำหนดมาตรฐานการเลี้ยงยังกระทำได้อย่างเพราะผู้เพาะเลี้ยงแต่ละคนต่างมีกรรมวิธีที่แตกต่างกัน สำหรับในการแปรรูปมีกรรมวิธีที่แตกต่างกัน เช่น การกำหนดความเค็ม ระยะเวลาในการตากแดด หากจะทำให้เป็นมาตรฐานต้องให้ผู้แปรรูปมีการรวมตัวกันหรือมีการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตัดสินรสชาติของปลาสดแปรรูปของเกษตรกรแต่ละรายเพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานในการแปรรูปเดียวกัน เพราะจะมีผลต่อการกำหนดราคาทำให้สมาชิกเกษตรกรเกษตรแปลงใหญ่ได้รับประโยชน์มากขึ้น

ด้านที่สี่ : การตลาด

1. สินค้าปลาสดเป็นที่ได้รับความนิยมของผู้บริโภคในตลาด มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สำหรับการขายผลผลิตปลาสดยังคงเป็นรูปแบบเดิมมีผู้รับซื้อถึงหน้าบ่อปลาสดที่เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ จะมีบางส่วนขายให้กับผู้รับซื้อทั่วไป ปลาสดสดส่วนมากจะได้รับความนิยมน้อยกว่าปลาสดแปรรูปแดดเดียวและปลาสดหอม ที่มีช่องทางการตลาดโดยทั่วไปได้แก่ ผ่านพ่อค้าคนกลาง ผ่านผู้รับซื้อรายย่อย ขายในตลาดสด ขายที่ตลาดริมทาง ขายที่ตลาดนัดตามเทศกาล และขายผ่านออนไลน์

2. การรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ปลาสดทำให้สามารถพัฒนาการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง ลดพ่อค้าคนกลาง และมีศูนย์จำหน่ายปลาสดแทน จะทำให้เป็นเพิ่มการสร้างผลกำไรให้กับเกษตรกรมากขึ้น โดยมีภาครัฐเข้ามามีส่วนในการขยายช่องทางการตลาดเช่นผ่านทางบริษัทประชารัฐ จำกัด

กล่าวโดยสรุป กลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลาสดบางบ่อ สมาชิกผู้เลี้ยงปลาส่วนใหญ่จะมีผู้แปรรูปมาซื้อปลาสดสดหน้าบ่อโดยตรงและนำไปแปรรูปหรือขายต่อ แต่ถ้ามีการพัฒนาการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง จะสามารถลดพ่อค้าคนกลาง โดยในกลุ่มสมาชิกจะมีการเลี้ยงและแปรรูปเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้มีการลงนามบันทึกข้อตกลง MOU กับผู้ซื้อสินค้าเกษตร

ด้านที่ห้า : การบริหารจัดการ

1. เดิมเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสดมีการรวมกลุ่มอย่างหลวมๆ ในลักษณะชมรมอนุรักษ์ปลาสดบางบ่อ แต่เมื่อรัฐบาลมีนโยบายให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเป็นเกษตรแปลงใหญ่ปลาสดทำให้สมาชิกในชมรมอนุรักษ์ปลาสดบางบ่อเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ และมีการจัดเป็นวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ปลาสดบางบ่อและแปรรูป โดยมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีการจัดตั้งผู้จัดการเกษตรแปลงใหญ่ มีกฎระเบียบปฏิบัติของสมาชิกอย่างเป็นทางการมากขึ้น

2. ผลการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันมากขึ้น สามารถที่จะเป็นพลังผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหาและพัฒนาธุรกิจพลาสติกให้มีความเติบโตและก้าวหน้า สร้างความยั่งยืนในอาชีพ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรพลาสติกแปลงใหญ่เพิ่งเริ่มต้นไม่นาน การที่ภาครัฐให้ความสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำผ่านนโยบายการให้สินเชื่อแปลงใหญ่ ยังอยู่ในช่วงระหว่างการดำเนินงานตามเงื่อนไขที่กำหนดขอกู้เงิน อาจทำให้สมาชิกบางส่วนพิจารณาว่าเป็นความล่าช้าได้

กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่พลาสติกจังหวัดสมุทรปราการมีแผนการดำเนินงานใน 2 ประเด็น ได้แก่ การอนุมัติวงเงินกู้ (จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) โดยมีอัตราดอกเบี้ยต่ำร้อยละ 0.01 และการจัดตั้งห้องเย็นสำหรับแช่พลาสติกสำหรับสมาชิกและรับฝาก

ประเด็นแรก การเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ : สมาชิกกำลังดำเนินการจัดประชุมเพื่อร่วกระเบียบและหลักเกณฑ์สำหรับการกู้เงินของสมาชิกเกษตรแปลงใหญ่ ซึ่งกำลังมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับการให้สมาชิกเป็นผู้ดำเนินการเอง (สมาชิกคณะกรรมการทั้ง 7 คน) จะไม่สะดวก ยกเว้นมีบุคคลกลางเป็นผู้ดำเนินการแทน รวมทั้งสาระสำคัญเกี่ยวกับการตรวจสอบการกู้ยืมเงินของสมาชิก เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเงิน และสมาชิกทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน (ลงนามร่วมกัน) ทั้งนี้ควรมีตัวแทนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและสำนักงานประมงจังหวัดเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาหรือให้คำแนะนำในระหว่างการดำเนินการเกี่ยวกับเงินกู้ นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ

- สถานภาพของสมาชิกในการกู้ยืมเงิน (เลี้ยงพลาสติกจริงหรือไม่)
- วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน (เพื่อการลงทุนเพิ่มหรือเพื่อใช้เป็นเงินหมุนเวียน)
- วงเงินที่กู้ไม่ควรเกิน 500,000 บาท (ควรเป็นไปตามพื้นที่การเลี้ยงพลาสติกจริง)
- ความสามารถในการทำบัญชีและการตรวจสอบการใช้เงินการชำระหนี้ของสมาชิก

ประเด็นที่สอง : เกี่ยวกับห้องเย็น : ซึ่งเป็นที่ต้องการของสมาชิก เนื่องจากจะทำให้มีผลผลิตพลาสติกจำหน่ายตลอดปี รวมทั้งสามารถประกันราคาขายได้ เช่น พลาสติก 7-8 ตัวต่อกิโลกรัมในราคา 70-80 บาท หรือให้ราคาสูงกว่าทั่วไป กิโลกรัมละ 5 บาท เป็นต้น และจะต้องพิจารณาในเรื่องของการบริหารจัดการห้องเย็น ค่าเช่า และการจ่ายผลตอบแทนแก่สมาชิก

กล่าวโดยสรุป นโยบายเกษตรแปลงใหญ่เป็นสิ่งที่ดี แต่ระบบและกลไกในการขับเคลื่อนค่อนข้างล่าช้า การประชุมแต่ละครั้งมักจะไม่ค่อยคืบหน้า ควรมีการจัดทำตัวชี้วัดความก้าวหน้าของการดำเนินงานเกษตรแปลงใหญ่เป็นระยะ ๆ และสามารถวัดได้ อนึ่ง อุตสาหกรรมพลาสติกของจังหวัดสมุทรปราการนับว่ามีการพัฒนาที่ค่อนข้างล่าช้าเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ที่มีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง มีโรงตากพลาสติก สำหรับอนาคตเกรงว่านายทุนจะเข้ามาดำเนินการเองแบบครบวงจร ทำให้มีผลกระทบต่ออาชีพการเลี้ยงพลาสติกของเกษตรกรพลาสติก บางบ่อในอนาคต

4.2 เพื่อวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และ อุปสรรค เกี่ยวกับระบบและกลไกของนโยบาย เกษตรแบบแปลงใหญ่ที่สนับสนุนเกษตรกรพลาสติกในด้านการลดต้นทุน การกำหนดราคา การเจรจาต่อรอง และช่องทางการจำหน่ายพลาสติก

จากผลการวิเคราะห์โอกาสอุปสรรคและจุดอ่อนจุดแข็งของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ปลา
สติกจังหวัดสมุทรปราการ จากการสัมภาษณ์สมาชิกเกษตรแปลงใหญ่เป็นรายบุคคล และในความคิด
เห็นของตัวแทนเกษตรกรสมาชิกเกษตรแปลงใหญ่ที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อยและจากการ
สัมภาษณ์แบบเจาะลึกจำนวน 26 ราย และการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐ

การวิเคราะห์ โอกาสและอุปสรรคโดยทั่วไปของการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่
พลาสติกจังหวัดสมุทรปราการด้านเกษตรกร

โอกาส	อุปสรรค
1. ตลาดของผู้ซื้อพลาสติกยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากการที่ความต้องการของผู้บริโภค (Demand) มี มากกว่าการจัดหา (Supply)	1. ปริมาณน้ำน้อยและมีคุณภาพน้ำไม่เหมาะสมกับการ เลี้ยง ทำให้เกษตรกรต้องซื้อน้ำ มีการสูบน้ำจากแหล่ง น้ำธรรมชาติเข้าสู่บ่อน้ำทำให้มีต้นทุนสูงขึ้น
2. หากพลาสติกบางบ่อได้รับการจดทะเบียน ฮาลาน อย. สามารถที่จะเพิ่มช่องทางการจำหน่ายได้ และ การจดทะเบียน GI ทำให้เป็นการสร้างแบรนด์ “ปลา สติกแท้จากบางบ่อ” ให้กับสมาชิกเกษตรแปลงใหญ่ และส่งผลให้เกิดความได้เปรียบเหนือคู่แข่งชั้นจาก นอกพื้นที่	2. การจดทะเบียนเครื่องหมาย ฮาลาน อย. สิ่งบ่งชี้ ทางภูมิศาสตร์ หรือ GI ไม่อาจกระทำได้ง่าย เกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนและเงื่อนไขที่ ภาครัฐกำหนดอย่างจริงจัง
3. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในเกษตรแปลงใหญ่ทำให้ เกษตรกรมีโอกาสในการยกระดับความสามารถในการ แข่งขันเพื่อมุ่งสู่ตลาดในระดับภูมิภาค ประเทศ และ ตลาดต่างประเทศ	3. ผู้บริโภคยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความ แตกต่างระหว่างพลาสติกบางบ่อแท้กับพลาสติกใน พื้นที่อื่น และอาจมีการบิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ ทางธุรกิจของผู้ขาย
4. สถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ความสนับสนุนทางด้าน วิชาการ การศึกษาวิจัย การให้ความรู้แก่เกษตรกร สมาชิกเกษตรแปลงใหญ่พลาสติกจังหวัด สมุทรปราการ	4. หน่วยงานรัฐหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้ ความช่วยเหลือเกษตรกร แต่กระบวนการภาครัฐมีความ ซับซ้อนจึงทำให้กระบวนการดำเนินงานของเกษตรกร แปลงใหญ่ยังไม่ถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบ
5. ภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนการกักขังอัตราดอกเบี้ย ต่ำคือ ร้อยละ 0.01 ตามนโยบายสินเชื่อเพื่อเกษตร แปลงใหญ่	5. ความนิยมของผู้บริโภคส่วนใหญ่ที่เน้นด้านปริมาณ มากกว่าคุณภาพทำให้เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับ มูลค่าพลาสติก
6. มีหน่วยงานรัฐหลายหน่วยงานให้การสนับสนุน ด้านการผลิต การตลาด การหาแหล่งเงินทุน	

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โดยทั่วไปของการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่
พลาสติกจังหวัดสมุทรปราการด้านเกษตรกร

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. กลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์พลาสติกบางบ่อมีความรักและห่วงใยในอาชีพการเลี้ยงพลาสติก	1. สมาชิกยังขาดความรู้ความเข้าใจในผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่อย่างชัดเจน และมีความคาดหวังในผลที่ได้จากการรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ที่เป็นรูปธรรมอย่างรวดเร็วแต่มีการรวมตัวกันอย่างหลวมๆ
2. การรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่เป็นช่องทางของเกษตรกรที่จะมีการแลกเปลี่ยนรู้ในเทคนิคและวิธีการเลี้ยงให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	2. สมาชิกในเกษตรแปลงใหญ่ส่วนใหญ่มีอายุมากมีความยึดมั่นในการเลี้ยงพลาสติกที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงพลาสติกและมักจะไม่ยอมรับเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ
3. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในเกษตรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรสามารถร่วมกันกำหนดมาตรฐานและควบคุมคุณภาพของผลผลิตพลาสติกให้เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคยิ่งขึ้น	3. มีความล่าช้าในการดำเนินการตามโครงการ ทำให้เกษตรกรเบื่อหน่าย เพราะเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่มาแล้ว 1 ปี แต่ยังไม่มียearsอะไรคืบหน้า อีกทั้งเงินทุนของสมาชิกมีน้อยและมีภาระหนี้สิน
4. การรวมกลุ่มของเกษตรกรในเกษตรแปลงใหญ่ทำให้มีพลังของกลุ่มที่จะเป็นการอำนาจต่อรองกับผู้ซื้อหรือกับพ่อค้าคนกลางทำให้เกษตรกรมีความรู้สึกมั่นคงในอาชีพยิ่งขึ้น	4. ระบบและกลไกในการบริหารจัดการเกษตรแปลงใหญ่สมาชิกมีความรู้สึกล่าช้าไม่เห็นผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและรวดเร็ว
5. การบริหารจัดการในเกษตรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรและกลุ่มสามารถนำเสนอแผนงานหรือโครงการทางด้านการเงินเพื่อนำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน การกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และลงทุนในการพัฒนาผลผลิตของพลาสติกต่อไป เพื่อนำไปสู่การสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น	5. การปฏิบัติตามเงื่อนไขของเกษตรแปลงใหญ่ของสมาชิกอาจไม่ครบถ้วน เนื่องจากการเลี้ยงพลาสติกมีผลผลิตเพียงปีละครั้ง ทำให้เกษตรกรต้องหันไปเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทอื่นควบคู่กันเพื่อความอยู่รอด
6. กลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์พลาสติกบางบ่อทั้งหมดได้ผ่านการตรวจและได้รับการรับรองฟาร์มมาตรฐาน GAP ทำให้เป็นสินค้าปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค	6. เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินและการประมาณการค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงพลาสติกทำให้การคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนทำให้การวิเคราะห์ต้นทุนที่แท้จริงมีความคลาดเคลื่อน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
7. คณะกรรมการของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มีความตั้งใจที่จะพัฒนาเกษตรกรแปลงใหญ่ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์พยายามติดต่อและประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย	7. สมาชิกส่วนใหญ่เช่าที่ดินในการเลี้ยงปลาสด มีความเสี่ยงสูงที่จะถูกยกเลิกการเช่าที่ดิน อาจทำให้จำนวนสมาชิกและพื้นที่ลดลง ส่งผลต่อโครงการเกษตรกรแปลงใหญ่
	8. เกษตรกรผู้เลี้ยงมักจะถูกขาดการขยายผลกับผู้รับซื้อรายเดิม และสมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเชิงธุรกิจและการวางแผน

การวิเคราะห์ โอกาสและอุปสรรคโดยทั่วไปของการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่ ปลาสดจังหวัดสมุทรปราการในส่วนราชการ

โอกาส	อุปสรรค
1. นโยบายของรัฐสามารถนำพากลุ่มสมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ปลาสดมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน และความสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากภาครัฐ สถาบันการเงิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1. สมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ปลาสดส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ สมาชิกในครอบครัวมักจะทำประกอบอาชีพอื่น อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของนโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่
2. ส่งเสริมสมาชิกเกษตรกรปลาสดแปลงใหญ่ที่จะยกระดับการเป็นเกษตรกรปลาสด 4.0 ที่ก้าวสู่การเป็นเกษตรกรในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ	2. พันธุ์ลูกปลาและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมีผลต่อการเพิ่มหรือลดประสิทธิภาพด้านการผลิต ทำให้เป็นอุปสรรคในการส่งเสริมให้เกษตรกรสมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ปลาสดดำเนินการตามนโยบาย
3. ปลาสดเป็นส่วนหนึ่งในคำขวัญและอัตลักษณ์ประจำจังหวัด ทำให้ปลาสดเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมนจากผู้บริโภคเนื่องจากมีรสชาติแตกต่างจากสัตว์น้ำประเภทอื่นส่งผลให้ความต้องการของตลาดยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง	3. การพัฒนาเขตเมืองและเขตอุตสาหกรรม ทำลายสภาพแวดล้อมผลกระทบต่อพัฒนานโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่

การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนโดยทั่วไปของการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่ ปลาสดจังหวัดสมุทรปราการในส่วนราชการ

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญโดยตรง	1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่ มุ่งดำเนินการตามเป้าหมายของตนเอง มีการประสานงานร่วมกันน้อยโดยเน้นเป้าหมายของหน่วยงานมากกว่าการมองในภาพรวมของความสำเร็จ

จุดแข็ง	จุดอ่อน
2. ได้รับความสนับสนุนและส่งเสริมจากระบบและกลไกหน่วยงานของภาครัฐและสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านการฝึกอบรมความรู้ ด้านการผลิต การตลาด และแหล่งเงินทุน เช่น การกู้ยืมอัตราดอกเบี้ยต่ำ(ร้อยละ 0.01) ตามนโยบายสินเชื่อเพื่อเกษตรแปลงใหญ่	2. การโน้มมน้ำเกษตรกรให้น้ำความรู้จากภาครัฐมาประยุกต์ใช้ในการเพาะพันธุ์ลูกปลา การเลี้ยงปลา ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะสมาชิกเกษตรแปลงใหญ่ปลาสดแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์แตกต่างกัน ทั้งในด้านพันธุ์ปลา การเลี้ยง การให้อาหาร
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง ให้คำแนะนำ และสนับสนุน และมีความใกล้ชิดกับเกษตรกร	
4. กลุ่มเกษตรกรปลาสดจังหวัดสมุทรปราการมีลักษณะการดำเนินงานที่เป็นระบบมากขึ้น ก่อให้เกิดผลดีทั้งในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดต้นทุน และการตัดพ่อค้าคนกลาง	
5. นโยบายเกษตรแปลงใหญ่ทำให้การรวมกลุ่มของสมาชิกมีรูปแบบเป็นทางการมากขึ้นทำให้เกษตรกรมีความมั่นใจในการประกอบธุรกิจในลักษณะของกลุ่ม	

จากผลการวิเคราะห์โอกาส อุปสรรคโดยทั่วไปของการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ปลาสดจังหวัดสมุทรปราการในส่วนราชการและเกษตรกรที่สอดคล้องกับประเด็นพัฒนา 5 ด้าน

ประเด็นพัฒนา	โอกาส	อุปสรรค
ลดต้นทุนการผลิต	-สถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ความสนับสนุนทางด้านวิชาการ การศึกษาวิจัย การให้ความรู้แก่เกษตรกรสมาชิกเกษตรแปลงใหญ่ปลาสดจังหวัดสมุทรปราการ -นโยบายสนับสนุนการกู้ยืมอัตราดอกเบี้ยต่ำ ผล : - การวิจัยในเรื่องต้นทุนการเลี้ยงปลาสด ทำให้ทราบต้นทุนที่แท้จริง และทำให้ทราบว่า การเลี้ยงแบบดั้งเดิมเสริมหญ้าเนเปียร์มีต้นทุนต่ำ -ถ้าหากสามารถกู้เงินอัตราดอกเบี้ยต่ำได้ สมาชิกมีการวางแผนที่จะสร้างห้องเย็นเพื่อจัดเก็บปลาสดเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการ	-สมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ปลาสดส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ สมาชิกในครอบครัวมักจะประกอบอาชีพอื่น -ปริมาณน้ำน้อยและคุณภาพน้ำที่ไม่เหมาะสมกับการเลี้ยง ทำให้เกษตรกรต้องซื้อน้ำ มีการสูบน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติเข้าสู่บ่อ ข้อเสนอแนะ : -มีการปรับปรุงบ่อเลี้ยง โดยการวางท่อน้ำ สามารถนำน้ำจากแหล่งธรรมชาติเข้าสู่บ่อได้ หรือเก็บกักน้ำไว้ก่อน -มีการปรับปรุงบ่อเลี้ยงโดยการขุดลอกและใช้ปูนขาวในการปรับสภาพบ่อเลี้ยง

ประเด็นพัฒนา	โอกาส	อุปสรรค
ลดต้นทุนการผลิต(ต่อ)	เดินทางไปเช่าห้องเย็นและลดค่าใช้จ่ายในการแปรรูป	- พัฒนาเกษตรกร รุ่นใหม่ เพราะเกษตรกรรุ่นเก่ายึดแนวทางปฏิบัติแบบเดิม ไม่ใช่เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการลดต้นทุน
เพิ่มการผลิต	<p>-นโยบายสนับสนุนการกักขังอัตราดอกเบี้ยต่ำคือร้อยละ0.01 ตามนโยบายสินเชื่อเพื่อเกษตรแปลงใหญ่ของรัฐสามารถนำพากลุ่มสมาชิกเกษตรแปลงใหญ่ปลาสดมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนและความสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากภาครัฐ สถาบันการเงิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ผล:</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานประมงจังหวัด ได้สนับสนุนและแนะนำให้เกษตรกรทราบถึงแหล่งเงินทุนและได้รับความร่วมมือกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดสมุทรปราการ ในการขอกู้เงิน ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการขอกู้และเกษตรกรได้ประชุมเพื่อร่างกฎระเบียบของการกักขังเงิน การชำระคืน - ประมงได้ให้ความรู้ในด้านการเพาะเลี้ยงลูกปลาให้มีอัตราการรอดมากขึ้น และการศึกษาดูงานจากแปลงใหญ่อื่น ที่ประสบความสำเร็จ 	<p>-พันธุ์ลูกปลาและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมีผลต่อการเพิ่มหรือลดประสิทธิภาพด้านการผลิตทำให้เป็นอุปสรรคในการส่งเสริมให้เกษตรกรสมาชิกเกษตรแปลงใหญ่ปลาสดดำเนินการตามนโยบาย</p> <p>ข้อเสนอแนะ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - เดิมเกษตรกรจะเพาะพันธุ์ลูกปลาจากพ่อพันธุ์แม่พันธุ์จากบ่อของตนเองทำให้เกิดเลือดชิด ควรจะมีการแลกเปลี่ยนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์กับบ่อเลี้ยงใกล้เคียงและต้องคัดเฉพาะพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่มีขนาดเหมาะสมหรือซื้อจากแหล่งเพาะพันธุ์ที่เชื่อถือได้ - เกษตรกรควรอนุบาลลูกปลาสดก่อนปล่อยลงในบ่อเลี้ยงโดยตรง - ผลผลิตปลาสดยังขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ คุณภาพน้ำ อากาศ ดังนั้นเกษตรกรสามารถปรับสภาพน้ำให้ดีขึ้นได้จากการสนับสนุน EM BALL และจุลินทรีย์ ป.ม.1จากประมง
เพิ่มคุณภาพ	<p>-ถ้าปลาสดบางบ่อได้รับการจดทะเบียน GI ทำให้เป็นการสร้างแบรนด์ “ปลาสดแท้จากบางบ่อ” ให้กับสมาชิกเกษตรแปลงใหญ่และส่งผลให้เกิดความได้เปรียบเหนือคู่แข่งจากพื้นที่</p> <p>ผล:</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจดทะเบียน GI อยู่ในระหว่างดำเนินการ ถ้าได้GI จะทำให้ผู้บริโภคทราบว่าเป็นปลาสดบางบ่อแท้ การรวมกลุ่มเกษตรกรเป็นการเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรสามารถกำหนดมาตรฐานการผลิตเพื่อมุ่งสู่คุณภาพ โดยเฉพาะการเน้นปลาสดที่ปลอดภัย (Organic) 	<p>-การจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ GI ไม่อาจทำได้โดยง่าย เกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนและเงื่อนไขที่ภาครัฐกำหนดอย่างจริงจัง ยื่นขอสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับปลาสด อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติในการจดทะเบียน หากไม่สามารถที่จะตกลงกันได้ระหว่างเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงในแต่ละพื้นที่</p> <p>ข้อเสนอแนะ:</p> <ul style="list-style-type: none"> -เกษตรกรต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขขอการจดทะเบียน

ประเด็นพัฒนา	โอกาส	อุปสรรค
การตลาด	<p>-พลาสติกเป็นส่วนหนึ่งในคำขวัญและอัตลักษณ์ประจำจังหวัด ทำให้พลาสติกเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากผู้บริโภคเนื่องจากมีรสชาติแตกต่างจากสัตว์น้ำประเภทอื่นส่งผลให้ความต้องการของตลาดยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง</p> <p>-การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในเกษตรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรมีโอกาสในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันเพื่อมุ่งสู่ตลาดในระดับภูมิภาค ประเทศ และตลาดต่างประเทศ</p> <p>- ถ้าพลาสติกบางบ่อได้รับการจดทะเบียน ฮาลานอย. สามารถที่จะเพิ่มช่องทางการจำหน่ายได้ และการจดทะเบียน GI ทำให้เป็นการสร้างแบรนด์ “พลาสติกแท้จากบางบ่อ”</p> <p>ผล:</p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายเกษตรแปลงใหญ่มุ่งที่จะให้เกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงตลาดผู้บริโภคได้อย่างเป็นระบบ เช่น การผ่านบริษัทประชารัฐ มีการMOU ซึ่งเป็นศูนย์กระจายสินค้าสู่ชุมชน สามารถกระทำได้อย่างต่อเนื่อง - การได้รับมาตรฐานทำให้ผู้บริโภคมีความน่าเชื่อถือในคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบรรจุภัณฑ์ 	<p>-ผู้บริโภคยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างพลาสติกบางบ่อแท้กับพลาสติกในพื้นที่อื่น และอาจมีการบิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจของผู้ขายและผู้บริโภคส่วนใหญ่ที่เน้นด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพทำให้เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับมูลค่าพลาสติก</p> <p>ข้อเสนอแนะ:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ต้องมีการประชาสัมพันธ์เนื่องจากมีแข่งขันจากพลาสติกภายนอกพื้นที่จำหน่ายพลาสติกที่เน้นขนาดและน้ำหนักที่ดีกว่าทำให้ได้เปรียบพลาสติกบางบ่อ และผู้บริโภคทั่วไปยังไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างพลาสติกบางบ่อของแท้ที่มีรสชาติอร่อยกว่าได้ นอกจากนี้อาจมีบุคคลอื่นใช้ประโยชน์จากชื่อ “พลาสติก บางบ่อ” -ควรระบุการรับรองมาตรฐาน GAP, GI ฮาลาน และ อย. บนหีบห่อผลิตภัณฑ์ -มีศูนย์การเรียนรู้และการจำหน่ายพลาสติกแปรรูป เพื่อให้ผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างพลาสติกบางบ่อแท้กับพลาสติกในพื้นที่อื่น
การบริหารจัดการ	<p>-ส่งเสริมสมาชิกเกษตรกรพลาสติกแปลงใหญ่ที่จะยกระดับการเป็นเกษตรกรพลาสติก 4.0 ที่ก้าวสู่การเป็นเกษตรในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ</p> <p>ผล :</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนเกษตรกรที่มีอายุมากและมีจำนวนที่ลดลง เกษตรกรรุ่นใหม่สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่หรือการบริหารจัดการที่ทันสมัยมาใช้ส่งผลดีต่ออาชีพการทำเกษตรเพาะเลี้ยงปลา สลิดแบบดั้งเดิมเข้าสู่การบริหารจัดการยุคใหม่ 	<p>-สมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่พลาสติกส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ สมาชิกในครอบครัวมักจะประกอบอาชีพอื่น</p> <p>-หน่วยงานรัฐหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้ความช่วยเหลือเกษตรกร แต่กระบวนการภาครัฐมีความซับซ้อนจึงทำให้กระบวนการดำเนินงานของเกษตรกรแปลงใหญ่ยังไม่ถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบ</p> <p>-การพัฒนาเขตเมืองและเขตอุตสาหกรรม ทำลายสภาพแวดล้อมผลกระทบต่อการพัฒนานโยบายเกษตรแปลงใหญ่</p>

ประเด็นพัฒนา	โอกาส	อุปสรรค
การบริหารจัดการ(ต่อ)	- มีเกษตรกรที่เป็นสมาชิกบางคนสามารถที่จะพัฒนาเป็นเกษตรกรยุค 4.0 ได้	ข้อเสนอแนะ: -ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนเกษตรกรที่มีอายุมาก เช่น การเชิญเกษตรกรที่เชี่ยวชาญมาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เด็กในท้องถิ่นผ่านสถานศึกษาปลูกฝังมีความรักในอาชีพดั้งเดิม รักท้องถิ่น ห่วงแทนที่ดินทำกิน -ภาครัฐที่ให้ความสนับสนุนมีหลายหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกัน ทำให้ต้องมีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจนไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในระบบการทำงาน

จากผลการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนโดยทั่วไปของการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ปลาสดจังหวัดสมุทรปราการในส่วนราชการและเกษตรกรที่สอดคล้องกับประเด็นพัฒนา 5 ด้าน ดังนี้

ประเด็นพัฒนา	จุดแข็ง	จุดอ่อน
ลดต้นทุนการผลิต	-หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญโดยตรง -การรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่เป็นช่องทางของเกษตรกรที่จะมีการแลกเปลี่ยนรู้ในเทคนิคและวิธีการเลี้ยงให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน -การรวมกลุ่มของเกษตรกรในเกษตรแปลงใหญ่ทำให้มีพลังของกลุ่มที่จะเป็นการอำนาจต่อรองกับผู้ซื้อหรือกับพ่อค้าคนกลางทำให้เกษตรกรมีความรู้สึกมั่นคงในอาชีพยิ่งขึ้น ผล: - การรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้จากการเรียนรู้เทคนิคและวิธีการร่วมกัน และได้รับการแนะนำจากภาครัฐที่มีความเชี่ยวชาญโดยตรง เช่น การเลี้ยงปลาสดแบบดั้งเดิมผสมหญ้า เนเปียร์ที่มีต้นทุนต่ำ และ	-การโน้มน้าวเกษตรกรให้นำความรู้จากภาครัฐมาประยุกต์ใช้ในการเพาะพันธุ์ลูกปลา การเลี้ยงปลา ไม่ประสบผลสำเร็จเพราะสมาชิกเกษตรแปลงใหญ่ปลาสดแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์แตกต่างกัน ทั้งในด้านพันธุ์ปลา การเลี้ยง การให้อาหาร -สมาชิกในเกษตรแปลงใหญ่ส่วนใหญ่อายุมากมีความยึดมั่นในการเลี้ยงปลาสดที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงปลาสดและมักจะไม่ยอมรับเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ข้อเสนอแนะ: -ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนเกษตรกรที่มีอายุมาก - ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เปรียบเทียบต้นทุนระหว่างสมาชิกที่เพาะพันธุ์ลูกปลา

ประเด็นพัฒนา	จุดแข็ง	จุดอ่อน
ลดต้นทุนการผลิต (ต่อ)	ควรมีการรวมกลุ่มซื้อปัจจัยการผลิต ในกลุ่มสมาชิกมีการเพาะพันธุ์ลูกปลาผลิตและจำหน่ายให้กับสมาชิก	และการให้อาหารปลาตามแนวทางที่ภาครัฐให้คำแนะนำกับสมาชิกที่ไม่ยอมรับเทคนิคและวิธีการใหม่ ขึ้นภายในกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางในการลดต้นทุน
เพิ่มการผลิต	<p>- การรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่เป็นช่องทางของเกษตรกรที่จะมีการแลกเปลี่ยนรู้ในเทคนิคและวิธีการเลี้ยงให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน</p> <p>- การบริหารจัดการในเกษตรกรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรและกลุ่มสามารถนำเสนอแผนงานหรือโครงการทางด้านการเงินเพื่อนำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน การกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำและลงทุนในการพัฒนาผลผลิตของปลาผลิตต่อไป เพื่อนำไปสู่การสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น</p> <p>- ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและสถาบันการเงินในด้านการฝึกอบรมการให้ความรู้ การผลิต การตลาดและนโยบายสินเชื่อเพื่อเกษตรกรแปลงใหญ่</p> <p>ผล :</p> <p>- เกษตรแปลงใหญ่ทำให้สมาชิกสามารถเพิ่มการผลิตได้ด้วยการเลี้ยงปลาผลิตด้วยอาหารปลาแบบผสม ใช้ทั้งหญ้าเนเปียร์ และอาหารสำเร็จรูป ทำให้ได้ผลผลิตที่มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น</p> <p>- ถ้าหากสามารถกู้เงินได้จะทำให้สมาชิกมีเงินทุนหมุนเวียนในการเลี้ยงปลา การลงทุนปรับปรุงบ่อเลี้ยงและการสร้างห้องเย็นสำหรับการเก็บปลาผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิต เป็นการลดต้นทุนค่าขนส่งในการนำปลาผลิตไปฝากห้องเย็นเหมือนในปัจจุบัน</p>	<p>- การปฏิบัติตามเงื่อนไขของเกษตรกรแปลงใหญ่ของสมาชิกอาจไม่ครบถ้วน เนื่องจากการเลี้ยงปลาผลิตมีผลผลิตเพียงปีละครั้ง ทำให้เกษตรกรต้องหันไปเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทอื่นควบคู่กันเพื่อความอยู่รอดมีภาระหนี้สิน</p> <p>- สมาชิกในเกษตรกรแปลงใหญ่ส่วนใหญ่มีอายุมากมีความยึดมั่นในการเลี้ยงปลาผลิตที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงปลาผลิตและมักจะไม่ยอมรับเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ</p> <p>ข้อเสนอแนะ :</p> <p>- ควรเก็บพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปลาที่สมบูรณ์เพื่อเพาะลูกปลาและทำการแลกเปลี่ยนพันธุ์ปลากับสมาชิกพื้นที่ใกล้เคียงป้องกันเลือดชิด การซื้อพันธุ์ปลาต้องมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ</p> <p>- ควรมีการอนุบาลลูกปลาผลิตในบ่อเลี้ยงก่อนการปล่อย จะทำให้ลูกปลามีอัตราการรอดสูงขึ้น</p> <p>- ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนเกษตรกรที่มีอายุมาก</p> <p>- ให้คำแนะนำการวางแผนทางธุรกิจแก่เกษตรกร</p>
เพิ่มคุณภาพ	<p>- การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในเกษตรกรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรสามารถร่วมกันกำหนดมาตรฐานและควบคุมคุณภาพของผลผลิตปลาผลิตให้เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคยิ่งขึ้น</p> <p>- กลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์ปลาผลิตบางบ่อ</p>	<p>- การเลี้ยงปลาผลิตมีผลผลิตเพียงปีละครั้ง ทำให้เกษตรกรต้องหันไปเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทอื่นควบคู่กันเพื่อความอยู่รอดและมีภาระหนี้สิน</p>

ประเด็นพัฒนา	จุดแข็ง	จุดอ่อน
เพิ่มคุณภาพ(ต่อ)	<p>ทั้งหมดได้ผ่านการตรวจและได้รับการรับรองฟาร์มมาตรฐาน GAP ทำให้เป็นสินค้าปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค</p> <p>ผล:</p> <ul style="list-style-type: none"> - การรวมกลุ่มเกษตรกรในเกษตรแปลงใหญ่ต้องได้รับการรับรองฟาร์มมาตรฐานทำให้สินค้าเป็นสินค้าที่ปลอดภัยและสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภค และอยู่ระหว่างขอการรับรองมาตรฐาน GI ฮาลานและ อย. เพื่อเพิ่มคุณภาพสินค้า 	<p>ข้อเสนอแนะ :</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรควรใส่ใจกับการเลี้ยงปลาผลิตและการควบคุมการผลิตให้มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภคว่าเป็นสินค้าที่ปลอดภัย (จากการรับรองฟาร์มมาตรฐานGAP) และทำให้สินค้าเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค มีผลทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
การตลาด	<p>-การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในเกษตรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรสามารถร่วมกันกำหนดมาตรฐานและควบคุมคุณภาพของผลผลิตปลาผลิตให้เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคยิ่งขึ้น เพราะการตรวจและได้รับการรับรองฟาร์มมาตรฐานGAP ทำให้เป็นสินค้าปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค</p> <p>ผล:</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถนำเอาการรับรองฟาร์มมาตรฐาน GAP มาใช้ในการประชาสัมพันธ์ ผลผลิตให้ผู้บริโภคทราบ ถ้าหากมีการจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เกษตรแปลงใหญ่จะมีโอกาสทำให้ได้เปรียบคู่แข่ง ผู้บริโภคสามารถแยกแยะปลาผลิตของบางบ่อกับปลาผลิตจากนอกพื้นที่ได้ ส่งผลต่อยอดขายเพิ่มขึ้น สามารถขยายตลาดได้ 	<p>-เกษตรกรผู้เลี้ยงมักจะถูกขาดการขยายตลาดกับผู้รับซื้อรายเดิม และสมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเชิงธุรกิจและการวางแผน</p> <p>ข้อเสนอแนะ :</p> <ul style="list-style-type: none"> -การจำหน่ายปลาผลิตยังคงใช้ช่องทางการตลาดแบบเดิม การขยายตลาดทำให้ต้องเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้นซึ่งกระทำได้ยากเนื่องจากกำลังการผลิตไม่พอต่อความต้องการอยู่แล้ว -เกษตรกรควรมีการตรวจสอบราคาปลาผลิตก่อนจำหน่ายแทนการขายให้ผู้รับซื้อรายเดิมทันที - ผู้แปรรูปต้องใส่ข้อความในภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์เมื่อได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP GI ฮาลาน และ อย. แล้ว
การบริหารจัดการ	<p>-คณะกรรมการของกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่มีความตั้งใจที่จะพัฒนาเกษตรแปลงใหญ่ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ พยายามติดต่อและประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย</p> <p>ผล:</p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายเกษตรแปลงใหญ่ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและดำเนินธุรกิจร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีผู้จัดการรับผิดชอบ 	<p>-สมาชิกยังขาดความรู้ความเข้าใจในผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่อย่างชัดเจนและมีความคาดหวังในผลที่ได้จากการรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ที่เป็นรูปธรรมอย่างรวดเร็วแต่มีการรวมตัวกันอย่างหลวมๆ</p> <p>-มีความล่าช้าในการดำเนินการตามกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรเบื่อหน่าย</p>

ประเด็นพัฒนา	จุดแข็ง	จุดอ่อน
การบริหารจัดการ (ต่อ)	<p>อย่างชัดเจน ทำให้เกษตรกรมีความมั่นใจในการประกอบอาชีพ</p> <p>- ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐที่มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในด้านดังกล่าวเป็นอย่างดี</p>	<p>- สมาชิกส่วนใหญ่เช่าที่ดิน มีความเสี่ยงที่จะถูกยกเลิกการเช่าที่ดิน</p> <p>ข้อเสนอแนะ :</p> <p>- ต้องให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ</p> <p>- มีการร่างกฎระเบียบของสมาชิกเพื่อให้สมาชิก เห็นผลจากการรวมกลุ่มเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน และให้เห็นถึงของผลประโยชน์ที่จะได้รับการรวมกลุ่มเกษตรกร</p>

4.3 เพื่อสำรวจความคิดเห็นของตัวแทนส่วนราชการ เกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป ผู้รับซื้อ และผู้ขายพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแบบแปลงใหญ่

ในการประชุมกลุ่มย่อยเกษตรกรและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับพลาสติกตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมทั้งตัวแทนภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม ณ โรงเรียนสุเหร่าคลองด่าน ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ วันที่ 20 มิถุนายน และวันที่ 10 กันยายน 2562 ณ ห้องประชุม ร้านอาหารตึก ถนนสุขุมวิท อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ มีการสัมภาษณ์สมาชิกแปลงใหญ่นุรักษ์พลาสติก บางบ่อ และตัวแทนภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ และการออกแบบสอบถาม

4.3.1 ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาตามโครงการเกษตรแปลงใหญ่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ผู้ประกอบการ และภาครัฐให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการ จะต้องกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ปัญหาของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงพลาสติกที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน คือ สายพันธุ์พลาสติกที่เลี้ยงที่มีผลโดยตรงต่อผลผลิตที่ได้จากการเลี้ยง ใช้เวลาในการเลี้ยงแต่ละรอบมีระยะเวลานาน พลาสติกเติบโตช้า รูปแบบและขนาดของพลาสติกในแต่ละบ่อยังไม่ได้มาตรฐาน

2. ที่ประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขโซ่อุปทานพลาสติก ในตอนต้นน้ำและกลางน้ำ ดังนี้

2.1 เกี่ยวกับพันธูปลาสติก สำนักงานประมงจังหวัดได้มีการจัดอบรมการเพาะพันธุ์ลูกพลาสติกให้แก่สมาชิกแล้ว เกษตรกรควรมีการคัดเลือกพันธุ์ปลาที่จะนำมาเลี้ยงเอง การเลือกซื้อพันธุ์ปลาจากผู้ขายที่มีความน่าเชื่อถือว่าเป็นพันธุ์ปลาที่ซื้อจะมีความสมบูรณ์ และในระยะยาว กลุ่มเกษตรกรจะต้องมีการจัดตั้งสหกรณ์หรือแหล่งเพาะพันธุ์โดยสมาชิกแปลงใหญ่เป็นผู้เพาะพันธุ์พลาสติก เพื่อเลี้ยงและจำหน่ายให้กับสมาชิก

2.2 การให้เกษตรกรและผู้แปรรูปพลาสติกสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยการสร้างอำนาจต่อรองจากการกักขังสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำตามโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการพัฒนาเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อนำมาเป็นเงินทุนหมุนเวียนและเงินลงทุนในธุรกิจการเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก แทนที่การกักขังจากแหล่งเงินกู้ธนาคาร นอกจากนั้น ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้จัดหาพันธูปลาสติก เกษตรกรผู้เลี้ยงและแปรรูป ตัวแทนหรือพ่อค้าคนกลาง และผู้ขาย การกำหนดนโยบายสนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติกให้มีความหลากหลาย

2.3 ประเด็นที่เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงและการแปรรูปพลาสติก จากการที่เข้าร่วมกลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์พลาสติก บางบ่อ กลุ่มสมาชิกได้รับการรับรองฟาร์มมาตรฐาน(GAP)เรียบร้อยแล้ว ภาครัฐควรให้การส่งเสริมผลักดันด้านการเลี้ยง การเพิ่มผลผลิต การดำเนินการตรวจรับรองซึ่งจะสอดคล้องกับความต้องการยอมรับจากผู้บริโภคว่า พลาสติกบางบ่อเป็นพลาสติกที่มีความปลอดภัย ไม่มีสารตกค้างหรือสารเคมี สำหรับในตอนปลายน้ำ ได้แก่ การเจรจาต่อรองราคาพลาสติก เนื่องจากความต้องการของตลาดที่ไม่เพียงพอ อีกทั้งยังมีพลาสติกจากพื้นที่จังหวัดอื่นเข้ามาแข่งขัน ผู้บริโภคไม่สามารถแยกแยะได้ว่าพลาสติกที่ซื้อเป็นพลาสติกที่มาจากอำเภอบางบ่อหรือไม่ หรือจะอย่างไรเพื่อให้ผลผลิตจากอำเภอบางบ่อมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของตลาด โดยขนาดของพลาสติกแต่ละบ่อมีผลต่อราคาขายและระยะเวลาในการเลี้ยงเพื่อให้ได้ผลผลิตเพียงพอสำหรับการจำหน่าย การส่งผลผลิตพลาสติกแปรรูปผ่านช่องทางการจำหน่ายไปยังห้างสรรพสินค้าหรือไปจำหน่ายในต่างประเทศไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง

2.4 ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ภาครัฐและเอกชนจะต้องให้การส่งเสริมและผลักดันอย่างเป็นรูปธรรม หากพลาสติกได้รับการรับรองมาตรฐานก็จะทำให้ได้ราคาสูงขึ้น ทำให้พลาสติกบางบ่อเป็นสินค้าที่หายาก สร้างแรงดึงดูดให้ผู้บริโภคมีความต้องการเฉพาะพลาสติกจากอำเภอบางบ่อเท่านั้น การกำหนดราคามักจะขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลางเสมอ โดยมีแนวทางในการแก้ปัญหา มีการรับประกันราคาเพื่อเป็นการรับรองให้กับเกษตรกรมีความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น มีการร้องเรียนเพื่อขอให้มีการจัดตั้งพระราชบัญญัติคุ้มครองเพื่อการเกษตร มีการประชาสัมพันธ์เพื่อลดความเสี่ยงระหว่างผู้ผลิตและผู้รับซื้อพลาสติกโดยมีการทำข้อตกลงร่วมกัน กล่าวโดยสรุป ที่ประชุมเห็นว่าการที่

จะยกระดับคุณค่าพลาสติกบางบ่อได้นั้นสมาชิกกลุ่มทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมด้วยช่วยกัน เพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองกับภาครัฐ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

4.3.2 ผลจากการสัมภาษณ์ ตัวแทนส่วนราชการ สมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. การลดต้นทุนของเกษตรกร

ก่อนการเลี้ยงควรมีการเตรียมบ่อเลี้ยงให้พร้อมสำหรับการเลี้ยง ต้องระวังไม่ให้บ่อรั่วซึม มีการฝังท่อเพื่อนำน้ำเข้าบ่อ เป็นการประหยัดค่าน้ำมันในการวิดน้ำเข้าบ่อหรือการซื้อน้ำ สำหรับภาครัฐมีการสนับสนุนให้สมาชิกดังนี้ สำนักงานประมงจังหวัดได้แจกลูกปลาตอนเช้าโครงการปีพ.ศ. 2561 สมาชิกทุกคน ได้รับพันธุ์ลูกปลาสด 6,000 ตัวมีมูลค่า 1,500 บาท และ EM Ball จำนวน 600 ก้อนมีมูลค่า 3,600 บาท (รวมมูลค่าคนละ 5,100 บาท จำนวน 26 ราย คิดเป็นมูลค่ารวม 132,600 บาท มีพื้นที่รวม 740.5 ไร่ เฉลี่ยไร่ละ 179.06 บาท) และในปีงบประมาณ 2562 สมาชิกทุกคน ได้รับ EM Ball จำนวน 400 ก้อนมีมูลค่า 2,400 บาท และจุลินทรีย์ ปม.1 จำนวน 20 ซองมูลค่า 200 บาท (รวมมูลค่าคนละ 2,600 บาท จำนวน 26 ราย คิดเป็นมูลค่ารวม 67,600 บาท มีพื้นที่รวม 740.5 ไร่ เฉลี่ยไร่ละ 91.28 บาท) มีการสนับสนุนใช้ EM Ball และจุลินทรีย์ ปม.1 เพื่อบำบัดสารอินทรีย์ที่ตกค้างสะสมในบ่อเลี้ยงปลาสด ทำให้บ่อมีสภาพดีขึ้น สามารถลดต้นทุนได้ รักษาไม่ให้น้ำมีความเป็นกรดหรือต่างมากเกินไป พร้อมทั้งให้ความรู้แก่กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ เช่นการเพาะพันธุ์ลูกปลา การคัดเลือกพันธุ์ปลา การศึกษาดูงาน เป็นต้น

โดยปกติทั่วไปที่เลี้ยงปลานิล/กึ่ง ต้นทุนหลักมาจากอาหารที่เลี้ยง เป็นต้นทุนถึงร้อยละ 80 เพื่อเปลี่ยนเป็นเนื้อปลา สำหรับปลาสด ต้นทุนจะไม่ได้อยู่ที่ค่าอาหาร แต่อยู่ที่การบริหารจัดการสำหรับคุณภาพที่เลี้ยงโดยวิธีดั้งเดิมเสริมหญ้าเนเปียร์ ปัญหาอยู่ที่การบริหารจัดการแปลงใหญ่มากกว่า เช่น ถ้ามีพื้นที่ในการเลี้ยงมาก จะต้องมีการจ้างแรงงานฟันหญ้า ดังนั้น ค่าแรงงานเป็นต้นทุนที่สูงมาก การฟันหญ้าอยู่ในน้ำ เกษตรกรแปลงใหญ่ไม่ใช้เทคโนโลยีใช้แรงงานคนเพียงอย่างเดียว ใช้แรงงานภายในครัวเรือน ถ้ามีการใช้เทคโนโลยีจะลดต้นทุนได้ในระดับหนึ่ง สำหรับการเลี้ยงแบบผสมผสานมีการฟันหญ้า ผสมอาหาร จากร้าข้าว ควรจะมีการรวมกลุ่มสมาชิกในการซื้ออาหารปลาเพื่อมีอำนาจในการต่อรองราคา

2. การเพิ่มผลผลิต

ในประเทศไทยเกษตรกรรายย่อยขาดการนำเอาเทคโนโลยีมาปรับใช้ กรมประมงได้ส่งเสริมตามภาวะความเป็นจริงในการประกอบอาชีพประมง มี 2-3 แปลงเป็นเรื่องของแปลงใหญ่ เช่นปลานิล/กึ่งขาวมีการนำเทคโนโลยีมาช่วย โดยเฉพาะในเรื่องของการอนุบาลปลาให้โตก่อนปล่อยออกสู่น้ำ บ่อ อนุบาลในกระชังขนาดเล็กที่มีลักษณะแคบก่อน ส่วนผู้เลี้ยงปลาสดไม่อนุบาลลูกปลา

เช่นเดียวกับปลานิล เพราะพลาสติกเป็นปลาที่เลี้ยงคนละรูปแบบกับปลานิล ดังนั้น พลาสติกไม่สามารถมาเลี้ยงอนุบาลในกระชังได้ ชีวิตวิทยาของพลาสติกเป็นปลาที่ไหลลอยน้ำ ส่วนปลานิลไข่ม ปลานิลจะมีการเลี้ยงอนุบาลก่อนจึงจะปล่อยลงในบ่อเลี้ยงปลา ดังนั้นลูกพลาสติกสามารถอนุบาลโดยจะต้องมีการกั้นพื้นที่ด้วยตาข่ายสีเขียวก่อนประมาณ 45 วัน ถ้ามีปริมาณลูกพลาสติกมากจะต้องมีการเติมน้ำให้ออกซิเจน เพื่อเพิ่มอัตราการรอดของลูกพลาสติก ในปัจจุบันมีการปล่อยลูกปลา 4,000 – 5,000 ตัวต่อไร่ เกษตรกรสามารถปล่อยลูกปลาเพิ่มมากขึ้นได้ ถ้ามีการเตรียมบ่อที่ดี มีการใช้ EM Ball และจุลินทรีย์ ปม.1 ในการบำบัดสารอินทรีย์ที่ตกค้างสะสม พร้อมเอาใจใส่ในการเลี้ยงมากขึ้น มีผลต่ออัตราการรอดของลูกปลาด้วย

3. การเพิ่มคุณภาพพลาสติก

ในปีงบประมาณ 2562 เกษตรแปลงใหญ่ทุกแปลงได้รับการรับรอง GAP เรียบร้อยแล้ว เพราะเป็นข้อบังคับของการเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ ดังนั้นในการแปรรูปพลาสติกออกจำหน่ายสามารถนำไปใส่เป็นข้อความว่าได้รับการรับรอง GAP จากศูนย์วิจัยและการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสมุทรปราการ เรียบร้อยแล้วที่ภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ได้ ณ จุดขายต้องมีการบอกกล่าว ว่าทำไมต้องเป็นพลาสติก บางบ่อ มีข้อความ.....เช่น “ปลาตัวเล็ก เลี้ยงธรรมชาติ ธรรมชาติ อร่อย” ถ้าหากพลาสติกได้รับมาตรฐานรับรอง GI ฮาลาน และ ออย. เรียบร้อยแล้ว ควรจะต้องมีการเขียนเรื่องราวให้ผู้บริโภคทราบ ว่ามีการเลี้ยงธรรมชาติแบบดั้งเดิม สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 พระราชทานนามให้ว่า "พลาสติกทอง" แปลว่า จะเป็นเงินเป็นทอง ทำให้ร่ำรวยขึ้น ซึ่งเรื่องนี้ได้เขียนอยู่ในการขอ GI แต่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่ทราบ ดังนั้นควรใส่ข้อความนี้บน ภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ (Packaging) ส่วนในการโฆษณาสินค้าหรือทางการตลาด สำหรับผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ออกจำหน่ายจะมีสัญลักษณ์ให้พลาสติกเป็นสีทอง หรือทำเป็นเรื่องเล่าว่าทำไมพลาสติกถึงเป็นสีทอง ดิดที่บรรจุภัณฑ์ เพราะเป็นปลาปลอดสารพิษแท้จากชาวบ้าน จังหวัดสมุทรปราการ ถ้ามีเกษตรกรเลี้ยงพลาสติกเท่าที่มีในปัจจุบันนี้ ควรที่จะมีการรักษาไว้จะเป็นแหล่งทำรายได้ให้เกษตรกร เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคเน้นเรื่องอาหารสุขภาพ โดยใช้นโยบายรัฐบาล “ตลาดนำการผลิต” เป็นการสั่งโดยตรงกับกลุ่มเกษตรกรและผู้แปรรูป เช่นการสั่งซื้อพลาสติกแดดเดียวล่วงหน้า โดยให้ผู้สั่งซื้อสามารถไปดู ว่ามีวิธีการเลี้ยงการผลิตอย่างไร เจ้าของทุนหรือเกษตรกรผู้เลี้ยงสามารถ จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ หรือสามารถทำเป็นแบบท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ พร้อมทั้งมีการสั่งซื้อพลาสติกสดหรือพลาสติกแปรรูปล่วงหน้าได้ โดยเริ่มต้นดำเนินการกับชุมชนและหรือบ้านจัดสรรบริเวณใกล้เคียง หรือเกษตรกรเจ้าของบ่อเลี้ยงสามารถจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้หรือเชิงอนุรักษ์ โดยให้ผู้ที่เข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้มีส่วนร่วมในการลงทุนในการเลี้ยง เมื่อพลาสติกโตได้ขนาดตามที่ตกลงกัน ก็จะส่งมอบให้เจ้าของทุนตามที่ตกลงกันไว้ และมีการตกลงระหว่างกลุ่มผู้เลี้ยงกับเจ้าของทุนไว้สามารถมาดูกรรมวิธีการเลี้ยงจากเกษตรกรผู้เลี้ยงได้

4. ช่องทางการตลาด

แนวทางการจำหน่ายพลาสติกควรเน้นที่หลากหลายช่องทาง เช่น การขายตลาดริมทาง ตลาดสด ตลาดนัด และห้างสรรพสินค้า มีการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐในด้านการจัดจำหน่ายสินค้าพลาสติกในช่วงเทศกาลต่าง ๆ สำหรับเป็นของฝากหรือเพื่อการบริโภค อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันช่องทางการตลาดที่นับว่าได้ผลมากที่สุดสามารถทำให้เพิ่มยอดขายมากขึ้นอย่างต่อเนื่องก็คือ การจำหน่ายผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งในปัจจุบันผู้ประกอบการแปรรูปและจำหน่ายพลาสติกที่มีศักยภาพและความพร้อม เช่น ร้านแม่อำนวย (sentangsedtee.com) พลาสติกแดดเดียวบางปลา (business.facebook.com/) ศูนย์จำหน่ายร้านค้าพลาสติกอำเภอบางพลี (smartsme.co.th) ทำการขายพลาสติกบนเว็บไซต์ อย่างไรก็ตามการขายพลาสติกผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตจะต้องคำนึงถึงคุณภาพ ความเร็วและการตรงต่อเวลาในการส่งมอบ

5. การบริหารจัดการ

การพัฒนาเกษตรกรพลาสติกตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่พลาสติกทำให้การดำเนินธุรกิจพลาสติกมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบมากขึ้น เพื่อรองรับการแข่งขันในยุคปัจจุบัน การรวมกลุ่มเกษตรกรนอกจากจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อันจะนำไปสู่การพัฒนาพร้อมกันแล้ว ยังทำให้เป็นพลังสำคัญในการเจรจาต่อรองกับผู้จัดหาหรือพ่อค้าคนกลาง ลดขั้นตอนการจัดซื้อและการจัดจำหน่าย รวมทั้งความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินและภาครัฐ อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการยังขาดความเอกภาพในการปฏิบัติงาน เนื่องจากมีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานซึ่งต่างมุ่งให้บรรลุเป้าหมายเฉพาะหรือทำตามนโยบายต้นสังกัด ทำให้ขาดการบูรณาการที่เป็นแนวทางเดียวกันตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์พบว่าเกษตรกรแปลงใหญ่ ต้องการที่จะกู้ยืมโครงการสนับสนุนสินเชื่อเกษตรแปลงใหญ่ที่มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.01 เพื่อนำมาเป็นเงินทุนหมุนเวียนและการลงทุนการปรับปรุงบ่อและสร้างห้องเย็นสำหรับเก็บพลาสติกเพื่อให้มีขายตลอดปี ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม นำศูนย์การเรียนรู้พลาสติกมาใช้ในการให้ความรู้ เป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิต มีการสร้างเว็บไซต์ ลักษณะของการเล่าเรื่องการเลี้ยงพลาสติกของบางบ่อ การแปรรูป ความแตกต่างของพลาสติกบางบ่อกับพลาสติกแหล่งอื่น

ทางภาครัฐให้การสนับสนุนแปลงใหญ่ มี โครงการอบรมเพาะพันธุ์ลูกพลาสติก อบรมการเลี้ยงการตรวจวัดสภาพน้ำ การศึกษาดูงาน การแจกพันธุ์ลูกพลาสติก ,EM Ball และจุลินทรีย์ ปม.1

4.4 ผลการวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่จำนวน 26 คน (ผู้เลี้ยง 25 คน ผู้เลี้ยงและผู้แปรรูป 1 คน) หน่วยงานราชการและหน่วยงานสนับสนุนแปลงใหญ่ 13 คน และผู้แปรรูป/ผู้ขาย 9 คน เกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ที่มีต่อกลุ่มเกษตรกร ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกษตรกรผู้เลี้ยง/แปรรูปพลาสติกเกี่ยวกับผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่

จากการสำรวจ สภาพทั่วไปของเกษตรกรแปลงใหญ่อุสาหกรรมพลาสติกบางบ่อ จำนวน 26 คน มีอายุโดยเฉลี่ย 57 ปี มีเกษตรกรอายุไม่เกิน 40 ปีมีจำนวน 4 คน อายุระหว่าง 41-50 ปีจำนวน 12 คน และมีอายุเกินกว่า 50 ปี จำนวน 10 คน มีพื้นที่เลี้ยงพลาสติก พื้นที่ไม่เกิน 5 ไร่จำนวน 3 คน พื้นที่ระหว่าง 6 ถึง 20 ไร่ จำนวน 7 คน พื้นที่ระหว่าง 21 ถึง 40 ไร่จำนวน 11 คน สมาชิกที่เหลือ 5 คนมีพื้นที่เลี้ยงพลาสติกมากกว่า 40 ไร่ มีสมาชิกจำนวน 11 คนที่มีที่ดินเป็นของตนเองในจำนวนนี้มี 3 คนที่เช่าที่ดินในการเลี้ยงพลาสติกด้วย สมาชิกจำนวน 15 คนเช่าที่ดินจากเจ้าของที่

สมาชิกมีการวางแผนในการเลี้ยงพลาสติก แบบไม่เป็นรูปธรรม มีการเลี้ยงพลาสติก 3 รูปแบบ คือ การเลี้ยงแบบดั้งเดิม จำนวน 11 ราย การเลี้ยงแบบผสมผสานจำนวน 12 รายและการเลี้ยงแบบดั้งเดิมเสริมหญ้าเนเปียร์ จำนวน 3 ราย

ตารางที่ 4-2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่อุสาหกรรมพลาสติกบางบ่อ เกี่ยวกับผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ต่อเกษตรกร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ทำให้เกษตรกรมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น	4.56	0.75	มากที่สุด
2. ทำให้เกษตรกรพลาสติกมีช่องทางการจำหน่ายหลายช่องทาง	4.22	0.72	มาก
3. สามารถเป็นการประกันราคาพลาสติกทั้งการจำหน่ายและแปรรูป	4.00	0.78	มาก
4. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกยิ่งขึ้น	4.22	0.96	มาก
5. ทำให้เกษตรกรได้รับข่าวสารของทางราชการมากขึ้น	4.56	0.89	มากที่สุด
6. ช่วยให้เกษตรกรสามารถยกระดับราคาสินค้าสูงขึ้น	4.33	0.76	มาก
7. ลดปัญหาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเลี้ยงและการแปรรูป	4.22	0.77	มาก

ตารางที่ 4-2 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับการพัฒนา อุตสาหกรรมพลาสติก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
8. ช่วยให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจในการเลี้ยงและการแปรรูปได้อย่างถูกต้องในการดำเนินธุรกิจพลาสติก	4.33	0.78	มาก
9. เป็นเครื่องช่วยให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก	4.56	0.58	มากที่สุด
10. เป็นแนวทางให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตได้ตามความต้องการโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง	4.11	0.86	มาก
11. ทำให้เกษตรกรพลาสติกสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ	4.67	0.89	มากที่สุด
12. ทำให้เกษตรกรมีความมั่นใจในอนาคตต่อไป	4.44	0.56	มาก
13. ทำให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมพลาสติกเป็นระบบยิ่งขึ้น	4.33	0.54	มาก
14. ทำให้เกษตรกรสามารถพัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจพลาสติกมากขึ้น	4.33	0.58	มาก
15. เป็นแนวทางส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)	4.33	0.64	มาก
16. ทำให้สามารถลดต้นทุนรวมได้	4.44	0.60	มาก
17. การใช้วิธีการเลี้ยงที่เหมาะสมสามารถลดต้นทุนการผลิต	4.26	0.45	มาก
18. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มเกษตรกรช่วยให้สามารถนำเอาความรู้ไปใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต	4.46	0.50	มาก
19. การมีอำนาจต่อรองกับคนกลางช่วยให้มีผลกำไรมากขึ้น	4.34	0.56	มาก
20. การรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ทำให้สามารถลดต้นทุนปัจจัยการผลิต	3.88	0.76	มาก
21. สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต	4.07	0.48	มาก
22. มีการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ	4.00	0.74	มาก
23. ท่านได้รับคำแนะนำให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการแปลงใหญ่พลาสติกจากผู้จัดการแปลงใหญ่	4.19	0.74	มาก
24. ภาครัฐส่งเสริมด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับพลาสติกอย่างต่อเนื่อง	4.07	0.74	มาก
25. การรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรมีความเข้มแข็ง	4.61	0.49	มากที่สุด
26. ผู้จัดการแปลงใหญ่ได้ให้คำแนะนำด้านการลดต้นทุนอย่างได้ผล	4.07	0.56	มาก

ตารางที่ 4-2 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
27.การรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ทำให้สามารถเข้าสู่มาตรฐานได้ง่ายขึ้น	4.30	0.67	มาก
28.การตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการผลิตทำให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน	4.57	0.50	มากที่สุด
29.เมื่อได้รับการรับรองมาตรฐานแล้ว จะทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้น.	4.46	0.70	มาก
30.มาตรฐานการผลิตพลาสติกส่งผลทำให้มีกำไรจากการทำธุรกิจมากขึ้น	4.30	0.54	มาก
31.ท่านได้รับการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง	4.61	0.75	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.31	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ 4.31 เมื่อพิจารณารายข้อจากมากไปหาน้อยพบว่า การรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรพลาสติกสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ มีค่าเฉลี่ย 4.67 การรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรมีความเข้มแข็งและการได้รับการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.61 การตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการผลิตทำให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีค่าเฉลี่ย 4.57 และทำให้เกษตรกรมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น ทำให้เกษตรกรได้รับข่าวสารของทางราชการมากขึ้น เป็นเครื่องช่วยให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก มีค่าเฉลี่ย 4.56 ตามลำดับ

จากแบบสอบถามพบว่าสมาชิกมีกลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์พลาสติกบางบ่อ สามารถลดต้นทุนรวมในการผลิตได้ เพราะมีวิธีการเลี้ยงที่เหมาะสม และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกสามารถนำเอาความรู้ปรับใช้กับวิธีการเลี้ยง ได้รับคำแนะนำจากผู้จัดการแปลงใหญ่

เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกมากขึ้น ทำให้ลดปัญหาในการเลี้ยงและการแปรรูป

เมื่อมีการรับรองมาตรฐานเป็นการเพิ่มคุณภาพของกระบวนการผลิต สามารถยกระดับราคาสินค้าได้สูงขึ้น มีผลทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้น มีโอกาสทำกำไรได้มากขึ้น

กลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์พลาสติกบางบ่อ เมื่อมีการรวมกลุ่มกันจะมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้นมีแนวทางสามารถในการขายผลผลิตได้ตามความต้องการ เพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่าย

การรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรมีความเข้มแข็งขึ้น ได้รับความช่วยเหลือ และสนับสนุนจากภาครัฐ ได้รับข่าวสารจากภาครัฐมากขึ้น ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเป็นเกษตรยุคใหม่(Smart Farm)

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นหน่วยงานราชการและหน่วยงานสนับสนุนเกี่ยวกับผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่

สภาพทั่วไปของหน่วยงานราชการและหน่วยงานที่สนับสนุน จำนวน 13 คน มีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานที่สนับสนุน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 6 คน ระหว่าง 6 ปีถึง 10 ปี จำนวน 1 คน ระหว่าง 11 ปีถึง 15 ปี จำนวน 2 คน และมีประสบการณ์มากกว่า 16 ปีจำนวน 4 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี 4 คน และวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 9 คน

ตารางที่ 4-3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นหน่วยงานราชการและหน่วยงานสนับสนุนเกี่ยวกับผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ต่อเกษตรกร

ผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ที่มีต่อเกษตรกร	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. การรวมกลุ่มทำให้เกษตรกรมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น	4.30	.75	มาก
2. ทำให้การเพาะเลี้ยงและแปรรูปเข้าสู่มาตรฐานสากล	4.15	.68	มาก
3. นำไปสู่การประกันราคาพลาสติกทั้งการจำหน่ายและแปรรูป	4.23	.72	มาก
4. เป็นแหล่งกลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับเกษตรกร	4.07	.75	มาก
5. สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น	4.23	.72	มาก
6. ส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรสามารถยกระดับราคาสินค้าสูงขึ้น	4.07	.95	มาก
7. นำไปสู่การลดปัญหาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการเลี้ยงและการแปรรูป	4.07	.86	มาก
8. ช่วยให้เกษตรกรตัดสินใจในการเลี้ยงและการแปรรูปได้อย่างถูกต้อง	4.23	.72	มาก
9. กระตุ้นให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก	4.53	.66	มากที่สุด
10. เป็นช่องทางให้เกษตรกรขยายตลาดจากท้องถิ่นสู่ระดับภูมิภาค	4.23	.83	มาก
11. เกษตรกรสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ	4.53	.66	มากที่สุด
12. เกษตรกรมีความมั่นใจในอาชีพนี้ต่อไป	4.15	.80	มาก
13. การบริหารจัดการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมพลาสติกเป็นระบบยิ่งขึ้น	4.30	.63	มาก
14. นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรในการดำเนินธุรกิจพลาสติก	4.38	.65	มาก
15. เป็นแนวทางส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรยุคใหม่	4.30	.75	มาก
16. การรวมกลุ่มทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนรวมได้	4.07	.75	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.24	.44	มาก

จากตารางที่ 4-3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจากหน่วยงานของภาครัฐและหน่วยงานท้องถิ่น ส่วนใหญ่เห็นว่านโยบายเกษตรแปลงใหญ่มีผลต่อเกษตรกรในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.24 โดย ปัจจัยที่มีผลกระทบมากที่สุดมี 2 ปัจจัยที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน 4.53 ได้แก่ กระตุ้นให้เกษตรกรเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก และเกษตรกรสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและ สนับสนุนจากภาครัฐ ปัจจัยที่มีผลน้อยที่สุดมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.07 ได้แก่ เป็นแหล่งกลาง แลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับเกษตรกร นำไปสู่การลดปัญหาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการเลี้ยงและการแปรรูป และการรวมกลุ่มทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนรวมได้

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้แปรรูป/ผู้ขายพลาสติกเกี่ยวกับผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่

สภาพทั่วไปของผู้แปรรูป/ผู้ขายพลาสติกเกี่ยวกับผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ เป็นผู้รับซื้อพลาสติกจากเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน 9 คน มีจำนวน 2 คนที่เป็นผู้เลี้ยง ผู้แปรรูปและผู้จำหน่าย จำนวน 1คนเป็นผู้แปรรูปและจำหน่าย ส่วนที่เหลือเป็นผู้แปรรูปอย่างเดียว จำนวน 6 คน มีการวางแผนการผลิต 6 คน ส่วนที่เหลือ 3 คนไม่มีการวางแผนการผลิต มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพในระยะเวลา 0 ถึง 10 ปี จำนวน 2 คน ระยะเวลา 11 ถึง 20 ปีจำนวน 5 คน และตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไปจำนวน 2 คน มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา ปีที่ 4 และปีที่ 7 เป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 4-4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้แปรรูป/ผู้ขายพลาสติกเกี่ยวกับผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ต่อเกษตรกร

ผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ที่มีต่อเกษตรกร	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ทำให้เกษตรกรมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น	4.44	.52	มาก
2. ทำให้เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายหลายช่องทาง	4.77	.44	มากที่สุด
3. สามารถเป็นการประกันราคาพลาสติกทั้งการจำหน่ายและแปรรูป	4.66	.50	มากที่สุด
4. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกยิ่งขึ้น	4.55	.52	มากที่สุด
5. ทำให้เกษตรกรได้รับข่าวสารของทางราชการมากขึ้น	4.55	.52	มากที่สุด
6. ช่วยให้เกษตรกรสามารถยกระดับราคาสินค้าสูงขึ้น	4.55	.52	มากที่สุด
7. ลดปัญหาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการเลี้ยงและการแปรรูป	4.33	.70	มาก
8. ช่วยให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจในการเลี้ยงและการแปรรูปได้อย่างถูกต้องในการดำเนินธุรกิจพลาสติก	4.22	.66	มาก
9. เป็นเครื่องช่วยให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก	4.33	.70	มากที่สุด

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

ผลของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ที่มีต่อเกษตรกร	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
10. เป็นแนวทางให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตได้ตามความต้องการโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง	4.44	.72	มาก
11. ทำให้เกษตรกรพลาสติกสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ	4.77	.44	มากที่สุด
12. ทำให้เกษตรกรมีความมั่นใจในอนาคตต่อไป	4.22	.44	มาก
13. ทำให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมพลาสติกเป็นระบบยิ่งขึ้น	4.00	.70	มาก
14. ทำให้เกษตรกรสามารถพัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจพลาสติกมากขึ้น	4.66	.50	มากที่สุด
15. เป็นแนวทางส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)	4.44	.52	มาก
16. ทำให้สามารถลดต้นทุนรวมได้	4.22	.66	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.45	0.14	มาก

จากตารางที่ 4-4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามผู้แปรรูปและหรือผู้ขายพลาสติกส่วนใหญ่เห็นว่านโยบายเกษตรแปลงใหญ่มีผลต่อเกษตรกรในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.45 โดยปัจจัยที่มีผลกระทบมากที่สุดมี 2 ปัจจัยที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน 4.77 ได้แก่ ทำให้เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายหลายช่องทาง และทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ ปัจจัยที่มีผลน้อยที่สุดมีคะแนนเฉลี่ย 4.00 ได้แก่ ทำให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมพลาสติกเป็นระบบมากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่พลาสติกเกี่ยวกับปัจจัยความต้องการรับความสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐ ดังนี้

1. ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาเป็นคนกลางในการช่วยเหลือ แนะนำ เรื่องเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำ
2. การดูแลคุณภาพน้ำ

สรุปแบบสอบถามหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่

1. บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรพลาสติกและนโยบายเกษตรแปลงใหญ่พลาสติกจังหวัดสมุทรปราการ

หน่วยงานของรัฐเกี่ยวข้องกับนโยบายแปลงใหญ่ เป็นที่ปรึกษาและร่วมดำเนินการกับเกษตรกร เพื่อวิเคราะห์บริบททางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา ช่วยวิเคราะห์ปริมาณการผลิต/ขนาดการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด เพื่อวางแผนการผลิตและแผนการตลาด โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลาง รวมทั้ง ส่งเสริม/สร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มที่จัดตั้งขึ้น ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้เกษตรกร จัดหาพันธุ์ปลาที่เหมาะสมกับพื้นที่ การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการทำการเกษตรในพื้นที่แปลงใหญ่ การถ่ายทอดองค์ความรู้ตั้งแต่ขั้นตอน การจัดการปัจจัยการผลิต การเตรียมบ่อ การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว ตลอดจนการขนส่งผลผลิต หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบายพลาสติกแปลงใหญ่ “กลุ่มแปลงใหญ่อุรักษ์พลาสติกบางบ่อ” จังหวัดสมุทรปราการมีดังนี้

1. สำนักงานประมงจังหวัด เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ ทำการสนับสนุนตามภารกิจนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน ขยายตลาดสินค้า ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และพัฒนาให้สินค้ามีมาตรฐาน GAP ของกรมประมง

2. สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มการบริหารจัดการแปลงใหญ่และการจัดหาตลาด

3. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานบูรณาการกิจกรรมที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีแผนงานหรือโครงการดำเนินการในแปลงใหญ่ และรับนโยบายจากกระทรวง มาถ่ายทอดให้เกษตรกรได้รับทราบ

4. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ทำหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติงานโดยตรงร่วมกับหน่วยงานอื่นเช่นสำนักประมงจังหวัด โดยงานของศูนย์จะเน้นการตรวจรับรองฟาร์ม อบรม Biosecurity แจกพันธุ์สัตว์น้ำ แจกจุลินทรีย์ ปม.1

5. สำนักงานเกษตรจังหวัด ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีผลิตภัณท์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด มีการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงการตลาด

6. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นหน่วยงานให้การสนับสนุน เมื่อผลผลิตได้มาตรฐานจะแนะนำ/สนับสนุนให้ผู้ประกอบการลงทะเบียนคัดสรร OTOP เพื่อจัดระดับดาวและสนับสนุนการพัฒนาบรรจุภัณท์ให้สวยงามพร้อมจำหน่ายในตลาดบน สินค้าขึ้นเครื่องบินและส่งต่อให้จำหน่ายในตลาดต่างประเทศได้

7. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัด ทำหน้าที่ส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่สนับสนุนเงินทุนภายใต้โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาเกษตรแปลงใหญ่ ภายใต้หลัก “ตลาดนำการผลิต” และร่วมเป็นคณะทำงานในการขับเคลื่อนนโยบายเกษตรแปลงใหญ่

8. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางป่อ ทำหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมการแปรรูปพลาสติกและพัฒนาด้านการตลาด

9. สำนักงานเกษตรอำเภอบางป่อ ทำหน้าที่แนะนำส่งเสริมให้ความรู้เทคโนโลยีใหม่ เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานแปลงใหญ่ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบูรณาการทำงานกับหน่วยงานต่าง ๆ

10. องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่แปลงใหญ่พลาสติก มีการสนับสนุนในเรื่องของการพัฒนาเส้นทางการขนส่งผลผลิตให้มีความสะดวก มีกองทุนเศรษฐกิจให้เกษตรกรกู้ยืมเป็นรายปี โดยไม่มีดอกเบี้ย สนับสนุนให้มีการแปรรูปอาหารจากพลาสติก

2. แนวทางในการทำให้นโยบายเกษตรแปลงใหญ่บรรลุเป้าหมายในความคิดเห็นของตัวแทนหน่วยงานราชการ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แนวทางในการทำให้นโยบายเกษตรแปลงใหญ่บรรลุเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่

1) เกษตรกรพลาสติกต้องมีการรวมตัวกัน แก้ไขปัญหาพร้อมกันในการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การบริหารจัดการและการตลาดร่วมกัน ช่วยยกระดับมาตรฐานสินค้าการเกษตร

2) เกษตรกรทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอความต้องการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและหาแนวทางแก้ไขร่วมกันโดยมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนคอยเป็นที่ปรึกษาให้คำปรึกษา

3) การได้รับสนับสนุนเงินทุนตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่มีแผนในการทำงาน

4) เกษตรกรต้องเห็นถึงความสำคัญและการผลักดันของภาครัฐ

5) เกษตรกรต้องมีการรวมกลุ่มเกิดขึ้นจริง และผลักดันกระบวนการและการดำเนินการของแต่ละกลุ่มจนสามารถเปลี่ยนแปลงรายได้เกษตรกรให้มีรายได้เติบโตขึ้นอย่างชัดเจน

3. นโยบายแปลงใหญ่มีส่วนส่งเสริม อุตสาหกรรมพลาสติกในส่วนต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำในความคิดเห็นของตัวแทนหน่วยงานราชการ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นโยบายเกษตรแปลงใหญ่มีส่วนส่งเสริมพลาสติก ในส่วนต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ดังนี้

ต้นน้ำ

- 1) ช่วยให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต การคัดเลือกสายพันธุ์ การเลี้ยงให้ได้รับการรับรองฟาร์มมาตรฐาน GAP
- 2) เกษตรกรสามารถรู้ต้นทุนของตนเองและปรับวิธีการเลี้ยงเพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยยังอนุรักษ์วิธีการเลี้ยงแบบดั้งเดิมและเสริมด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ

กลางน้ำ

- 1) มีการส่งเสริมให้มีการแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น พลาสติกแตกเดี่ยว พลาสติกหอม พลาสติกกรอบ ก้างพลาสติกกรอบ สเน็ค ผงโรยข้าวและอื่น ๆ ตามความต้องการของตลาด รวมทั้งการพัฒนาบรรจุภัณฑ์
- 2) การอบรมส่งเสริมให้มีการแปรรูปที่หลากหลาย เช่น ขนมปั้นสิบ น้ำพริก ข้าวเกรียบ เป็นต้น
- 3) หน่วยงานราชการ มีส่วนสนับสนุนเรื่องการพัฒนาการบรรจุหีบห่อ packaging และการตลาดเพื่อเพิ่มยอดขาย

ปลายน้ำ

- 1) มีการแนะนำส่งเสริมนโยบายการตลาดนำการผลิต เพื่อให้มีตลาดรองรับที่แน่นอน
- 2) การประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมการรับรู้ให้ผู้บริโภครู้จักพลาสติกบางบ่อ
4. ปัญหาและอุปสรรคของนโยบายแปลงใหญ่ในความคิดเห็นของตัวแทนหน่วยงานราชการ
 - 1) ด้านเกษตรกร
 - 1.1 เกษตรกรบางรายไม่เห็นความสำคัญของโครงการในเกษตรแปลงใหญ่พลาสติก
 - 1.2 เกษตรกรไม่เข้าใจวัตถุประสงค์อย่างแท้จริงของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่
 - 1.3 เกษตรกรไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดิน แม้จะมีการขยายการรวมกลุ่มให้เพิ่มขึ้นเพื่อให้มีพื้นที่ดินติดกัน แต่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่เกษตรกรเช่า เมื่อนายทุนต้องการขายที่เกษตรกรจะไม่มีพื้นที่เลี้ยง ทำให้ต้องไปเช่าพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงเช่น ราชบุรี สมุทรสาคร แทน
 - 1.4 เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเกิดขึ้นจริง เป็นการรวมกลุ่มแบบหลวมๆเพื่อการใช้สิทธิ
 - 1.5 เกษตรกรมีแนวคิดในการเลี้ยงแบบดั้งเดิม ไม่นำเอาความรู้ที่ได้จากการอบรมการศึกษาดูงานมาใช้

2) ด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติก

2.1 การคัดและอนุรักษ์สายพันธุ์ยังไม่เป็นแนวทางเดียวกัน

2.2 การตรวจรับรองฟาร์มไม่ได้ทำให้ราคาสัตว์น้ำที่ขายในประเทศแตกต่างจากการไม่มีใบรับรองฟาร์ม แม้ว่าจะมีการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์หรือวิสาหกิจชุมชน ก็ไม่ทำให้ราคาปัจจัยการผลิตหรือราคาสัตว์น้ำแตกต่างจากการไม่รวมกลุ่มของเกษตรกร อย่างชัดเจนเท่าที่ควร

2.3 ขาดการแปรรูปผ่านมาตรฐาน ออย. GMP และมาตรฐานอื่น ๆ

3) ด้านการตลาด

3.1 พลาสติกจังหวัดสมุทรปราการมีผลผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

3.2 ไม่สามารถทำให้ผู้บริโภคมองเห็นความแตกต่างระหว่างพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการกับแหล่งผลิตอื่น ๆ

4) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

4.1 หน่วยงานต่าง ๆ และเกษตรกรยังไม่บูรณาการในการทำงานร่วมกัน ต่างคนต่างทำ บางเรื่องการทำงานมีความซ้ำซ้อน ซึ่งอาจทำให้เสียงบประมาณและเสียเวลา

4.2 ขาดการประชาสัมพันธ์ความแตกต่างของพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการกับแหล่งผลิตอื่น

5. แนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมการผลิตตามความคิดเห็นของตัวแทนหน่วยงานราชการ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมการผลิต ดังนี้

1) ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมตัวกันแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วม ทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด

2) การพัฒนาแปลงใหญ่อนุรักษ์พลาสติกบางบ่อ ให้ประสบความสำเร็จตามนโยบายแปลงใหญ่และ มีการประชาสัมพันธ์ พร้อมขยายจำนวนสมาชิกให้เพิ่มขึ้น

3) สร้างอัตลักษณ์พลาสติกบางบ่อ สมุทรปราการให้แตกต่างจากแหล่งผลิตอื่น

4) การสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์

4.5 เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงและแปรรูปปลาสดให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรแบบแปลงใหญ่ในอันที่จะทำให้ปลาสดของจังหวัดสมุทรปราการสามารถสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของแปลงใหญ่อุรักษ์ปลาสดบางบ่อ การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค รวมถึงการสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อหาทางพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงการแปรรูปปลาสดให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรแบบแปลงใหญ่ในอันที่จะทำให้ปลาสดของจังหวัดสมุทรปราการสามารถสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้ดังนี้

ประเด็นพัฒนา	แนวทางพัฒนาศักยภาพ
ลดต้นทุนการผลิต	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนเกษตรกรที่มีอายุมาก ที่มีความสามารถ นำเอาการบริหารจัดการและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตมาใช้ การลงทุนวางท่อน้ำเพื่อนำน้ำจากแหล่งธรรมชาติเข้าสู่บ่อ ปรับสภาพน้ำ หรือ กักเก็บน้ำไว้ก่อนเลี้ยง จัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เปรียบเทียบต้นทุนระหว่างสมาชิกที่เพาะพันธุ์ลูกปลาและการให้อาหารปลาตามแนวทางที่ภาครัฐให้คำแนะนำกับสมาชิกที่ไม่ยอมรับเทคนิคและวิธีการใหม่ ขึ้นภายในกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางในการลดต้นทุน
เพิ่มการผลิต	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมสมาชิกในการคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์แม่พันธุ์ที่สมบูรณ์และเพาะพันธุ์ลูกปลาเพื่อการเลี้ยงและการจำหน่ายให้สมาชิกด้วยกัน การปรับปรุงและปรับสภาพบ่อเลี้ยง โดยการขุดลอก ใช้ EM Ball ,จุลินทรีย์ ปม.1, ปูนขาว เป็นการบำบัดตะกอนและสารอินทรีย์ที่ตกค้างสะสม การอนุบาลลูกปลาสดก่อนการปล่อยลงบ่อเลี้ยงโดยตรง เพื่อเพิ่มอัตราการรอดของลูกปลา และมีความแข็งแรง ให้ความรู้ในด้านการเพาะเลี้ยงลูกปลาให้มีอัตราการรอดมากขึ้น และการศึกษาดูงานจากแปลงใหญ่อื่น ที่ประสบความสำเร็จ ให้ความรู้และคำแนะนำในเรื่องการวางแผนธุรกิจ
เพิ่มคุณภาพ	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP และการจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI , ฮาลาน , อย. เพื่อจะทำให้ผู้บริโภคทราบว่าปลาสด บางบ่อแท้ การเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรสามารถกำหนดมาตรฐานการผลิตเพื่อมุ่งสู่คุณภาพ โดยเฉพาะการเน้นปลาสดที่ปลอดภัย (Organic) ให้ความรู้และคำแนะนำให้เกษตรกรต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ เงื่อนไขของ GAP, GI ฮาลาน และ อย. เพื่อเป็นการสร้างตราสินค้า “ปลาสดแท้จากบางบ่อ” ให้กับสมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่และส่งผลให้เกิดความได้เปรียบเหนือคู่แข่งจากนอกพื้นที่

ประเด็นพัฒนา	แนวทางพัฒนาศักยภาพ
การตลาด	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้บริโภคทราบถึงความแตกต่างของลักษณะและรสชาติของพลาสติกบางบ่อเทียบกับพลาสติกจากแหล่งอื่น 2. ระบุการรับรองมาตรฐาน GAP, GI ฮาลาน และ อย. บนหีบห่อผลิตภัณฑ์ 3. มีศูนย์การเรียนรู้และการจำหน่ายพลาสติกแปรรูป เพื่อให้ผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจถึงพลาสติกบางบ่อแท้และเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าถึงมือผู้บริโภคโดยตรง 4. เกษตรกรต้องมีการตรวจสอบราคาพลาสติกก่อนจำหน่ายแทนการขายให้ผู้รับซื้อรายเดิมทันที
การบริหารจัดการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนเกษตรกรที่มีอายุมาก เช่น การเชิญเกษตรกรที่เชี่ยวชาญมาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เด็กในท้องถิ่นผ่านสถานศึกษาปลูกฝังความรักในอาชีพดั้งเดิม รักท้องถิ่น หวงแหนที่ดินทำกิน 2. มีการส่งเสริมเกษตรกรที่เป็นสมาชิกบางคนสามารถที่จะพัฒนาเป็นเกษตรกรยุค 4.0 ได้ 3. ต้องให้สมาชิกทุกมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีการร่างกฎระเบียบของสมาชิกเพื่อให้สมาชิก เห็นผลจากการรวมกลุ่มเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน และให้เห็นถึงของผลประโยชน์ที่จะได้รับการรวมกลุ่มเกษตรกร 4. ภาครัฐที่ให้ความสนับสนุนมีหลายหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกัน ทำให้ต้องมีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจนไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในระบบการทำงาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

นโยบายเกษตรแบบแปลงใหญ่ แนวทางสนับสนุนและส่งเสริมของภาครัฐในการรวมกลุ่มเกษตรกรในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกัน ร่วมกันพัฒนาตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีการดำเนินงานในลักษณะการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มโอกาสในการแข่งขัน รูปแบบของเกษตรแปลงใหญ่ มีผู้จัดการแปลงเป็นผู้บริหารจัดการพื้นที่ในทุกกิจกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสด และกลุ่มเกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการ

จากผลการประชุมกลุ่มย่อยเกษตรกรและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับปลาสดตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมทั้งตัวแทนภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ดังนี้ การพัฒนาตามโครงการเกษตรแปลงใหญ่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ผู้ประกอบการ และภาครัฐให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงและแปรรูปปลาสดในจังหวัดสมุทรปราการ จะต้องกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ปัญหาของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสดที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบันคือ สายพันธุ์ปลาสดที่เลี้ยงที่มีผลโดยตรงต่อผลผลิตที่ได้จากการเลี้ยง ใช้เวลาในการเลี้ยงแต่ละรอบมีระยะเวลานาน ปลาสดเติบโตช้า รูปแบบและขนาดของปลาสดในแต่ละบ่อยังไม่ได้มาตรฐาน ที่ประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขห่วงโซ่อุปทานปลาสด ในตอนต้นน้ำและกลางน้ำ ดังนี้ เกษตรกรควรมีการคัดเลือกพันธุ์ปลาที่จะนำมาเลี้ยงเอง การเลือกซื้อพันธุ์ปลาจากผู้ขายที่มีความน่าเชื่อถือถือว่าพันธุ์ปลาที่ซื้อจะมีความสมบูรณ์ การให้เกษตรกรและผู้แปรรูปปลาสดสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยการสร้างอำนาจต่อรองจากการกักขังสินค้าเพื่อตกเบี่ยงต่ำ ภาครัฐควรให้การส่งเสริมผลักดันด้านการเลี้ยง การเพิ่มผลผลิต การยกระดับมาตรฐาน (GDP) การดำเนินการตรวจรับรองซึ่งจะสอดคล้องกับความต้องการยอมรับจากผู้บริโภคว่า ปลาสดบางบ่อเป็นปลาสดที่มีความปลอดภัย ไม่มีสารตกค้างหรือสารเคมี สำหรับในตอนปลายน้ำ ได้แก่ การเจรจาต่อรองราคาปลาสด

การสัมภาษณ์เกษตรกรตัวแทนเกษตรแปลงใหญ่ เกษตรแปลงใหญ่ปลาสดเริ่มมีการดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อปีพ.ศ. 2561 ใน ครั้งแรกมีสมาชิกจำนวน 30 คน มีพื้นที่เลี้ยงปลาสดจำนวน 889 ไร่ (ปัจจุบันเหลือสมาชิกเพียง 26 รายมีพื้นที่ 740.5 ไร่) การพัฒนาเป็นเกษตรแปลงใหญ่ เริ่มจากนโยบายของรัฐบาลโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความประสงค์จะรวมกลุ่มเกษตรกรที่มีการเพาะเลี้ยงปลาสดเข้ามารวมกลุ่มเข้าด้วยกัน โดยมีจุดมุ่งหมายรวมให้บรรลุภายใน 3

ปี ได้แก่ การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพลาสติก เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 และก่อให้เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง การดำเนินงานของเกษตรกรแปลงใหญ่ปลา มีแผนการดำเนินงานปัจจุบันใน 2 ประเด็น ได้แก่ การอนุมัติวงเงินกู้ (จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) โดยมีอัตราดอกเบี้ยต่ำ ร้อยละ 0.01 และการจัดตั้งห้องเย็นสำหรับแช่พลาสติก

การสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ การดำเนินการโครงการเกษตรกรแปลงใหญ่มีการลดต้นทุนในการผลิตต่อกิโลกรัมลดลงร้อยละ 22.19 ต้นทุนในการผลิตต่อไร่ลดลงร้อยละ 13.22 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.53 และอัตราการรอดของลูกปลาเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 41.30 การเพิ่มคุณภาพ ปีงบประมาณ 2562 เกษตรแปลงใหญ่ทุกแปลงได้รับการรับรอง GAP เรียบร้อยแล้ว การตลาด มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในตลาด การจำหน่ายออนไลน์ กำลังเป็นที่นิยมของผู้บริโภค และการบริหารจัดการ มีการรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่นุรักษ์พลาสติกบางบ่อ

ข้อคิดเห็นเสนอแนะเกี่ยวกับเกษตรกรแปลงใหญ่ โครงการเกษตรกรแปลงใหญ่ที่ผ่านมายังไม่มีผลลัพธ์เป็นรูปธรรม อาจเป็นเพราะเพิ่งจัดตั้งขึ้น และอยู่ในระหว่างการดำเนินการร่างระเบียบปฏิบัติการลดต้นทุนเลี้ยงปลาทำได้ยาก เพราะเป็นวิธีการเลี้ยงแบบธรรมชาติ และเกษตรกรแต่ละคนพยายามที่จะลดต้นทุนของตัวเองอยู่แล้ว ถ้าหากสามารถกู้เงินอัตราดอกเบี้ยต่ำได้จะทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนและการลงทุนสามารถทำให้ลดต้นทุนได้ ผลดีหากเกษตรกรแปลงใหญ่บรรลุตามวัตถุประสงค์ การรวมกลุ่มจะมีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง ผลดีจะเกิดจากการประกันราคาขายพลาสติกที่เลี้ยงอีกด้วย การกำหนดมาตรฐานยังกระทำได้ยากเพราะผู้เพาะเลี้ยงแต่ละคนจะเลี้ยงตามที่เลี้ยงมาจากบรรพบุรุษ ส่วนผู้แปรรูปแต่ละคนต่างมีกรรมวิธีที่แตกต่างกัน เช่น การกำหนดความเค็ม ระยะเวลาในการตากแดด หากจะทำให้เป็นมาตรฐานต้องให้ผู้แปรรูปมีการรวมตัวกันหรือมีการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตัดสินรสชาติของพลาสติกของเกษตรกรแต่ละรายเพื่อใช้เป็นเกณฑ์เดียวกัน เพราะจะมีผลต่อการกำหนดราคา นโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่เป็นสิ่งที่ดี แต่ระบบและกลไกในการขับเคลื่อนค่อนข้างล่าช้า การประชุมแต่ละครั้งมักจะไม่ค่อยคืบหน้า ควรจัดทำตัวชี้วัดความก้าวหน้าของการดำเนินงานเกษตรกรแปลงใหญ่เป็นระยะ ๆ และสามารถวัดได้

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของนโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่ปลา สหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า การรวมกลุ่มเกษตรกรภายใต้บริบทของเกษตรกรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขอปรึกษาหารือระหว่างกัน เมื่อพบข้อบกพร่องหรือผิดพลาดจะได้ช่วยกันแก้ไขและปรับปรุง รวมทั้งความรู้จากวิทยากรภายนอก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จินดา ขลิบทอง และคณะ (2555) เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเอง

ของชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการเกษตร แบบพึ่งพาตนเองเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ความรู้อยู่ในชุมชนมีทั้งความรู้ ด้านการประกอบอาชีพ และความรู้ด้านการดำรงชีวิตประจำวันแบบพึ่งตนเองและพึ่งพากันเอง ความรู้ที่ต้องการจากนอกชุมชนคือ ความรู้ด้านการประกอบอาชีพ การตลาด บรรจุภัณฑ์ การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน การแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน และความรู้ในการผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อใช้ในชุมชน มีการจัดการความรู้โดยการบอกเล่าต่อ ๆ กันมา เขียนเป็นคู่มือ การถ่ายทอดโดยการสาธิต การประชาคมกลุ่มหรือ หมู่บ้าน การสร้างคลังความรู้ในชุมชน โดยการจัดทำศูนย์เรียนรู้ การเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเอง และจากผลการวิจัยที่พบว่า เกษตรกรและผู้ประกอบการพลาสติกยังขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง ภาครัฐจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ควรมีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนพันธุ์พลาสติก เพาะพันธุ์และจำหน่ายพันธุ์พลาสติก สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยการสร้างอำนาจต่อรองจากการกั๊ยมีสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ การควบคุมต้นทุนทำได้โดยการรวมกลุ่มกันเพื่อซื้ออาหาร รวมทั้งวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตอาหารให้มีอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้าคนกลางมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เชษฐา ดวงสุวรรณ (2560) กลุ่มเกษตรกรมีการเลี้ยงปลาสดที่ตกทอดจากบรรพบุรุษ และจากใช้ภูมิปัญญาผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดา ขลิบทองและคณะ (2555) สมาชิกแปลงใหญ่บางคนสามารถที่จะพัฒนาเป็นเกษตรกรยุค 4.0ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณราย แสงวิเชียรและคณะ (2561) ที่สรุปว่าโอกาสการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลา คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน แหล่งข้อมูลความรู้ ความช่วยเหลือจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน เพิ่มความเข้มแข็งให้กับผู้เลี้ยงปลา เพิ่มศักยภาพการต่อรองต่าง ๆ ลดต้นทุนการผลิต เช่น ราคา ลูกพันธุ์ปลา ราคาอาหาร ยารักษาโรค อุปกรณ์การเลี้ยงปลา เพิ่มการช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ภายในกลุ่มเพิ่มขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากสรุปผลงานวิจัย พบว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนานโยบายเกษตรแปลงใหญ่พลาสติกจังหวัดสมุทรปราการในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. จากผลการประชุมกลุ่มย่อยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ ประการหนึ่งคือ ความล่าช้าในการดำเนินงานตามโครงการ มีการประชุมหลายครั้งหากแต่มีความคืบหน้าไม่มาก ดังนั้นจึงควรมีการนำกลยุทธ์การบริหารจัดการโครงการ เช่น มีการกำหนดตัวชี้วัด

ความก้าวหน้าหรือความสำเร็จของการดำเนินงานของโครงการ (Process evaluation) โดยกำหนด ช่วงระยะเวลาที่จะมีการประเมินติดตามผลอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง เนื่องจากมีเป้าหมายที่ชัดเจนอยู่แล้ว

2. การสนับสนุนแหล่งเงินทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำนับเป็นสิ่งที่ตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรรายย่อยได้เป็นอย่างดี หากแต่ควรมีระบบและกลไกที่จะทำให้การกู้ยืมเงินมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ ขจัดความลำเอียงหรือสนองตอบกลุ่มหรือพวกพ้องของตน ทั้งนี้โดยยึดหลักเพื่อประโยชน์ของชุมชนและส่วนรวมเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะแผนยุทธศาสตร์พัฒนาพลาสติก

1. ภาครัฐและสถาบันการศึกษาควรให้ความสนับสนุนทางด้านวิชาการให้กับกลุ่มเกษตรกรในเกษตรแปลงใหญ่พลาสติกในด้านการจัดทำศูนย์รวมข้อมูลเกี่ยวกับพลาสติกเพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการวางแผนและตัดสินใจทั้งทางด้านการผลิต การแปรรูป การจำหน่าย เทคนิคและวิธีการสมัยใหม่รวมทั้งเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้รูปพลาสติก โครงการฝึกอบรมการวางแผนการผลิตและผลิตภาพ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการเพาะเลี้ยงพลาสติก โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

2. ควรจัดให้มีการให้ความรู้ด้านการจัดทำนโยบายและแผนธุรกิจให้กับกลุ่มเกษตรกรในเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อสะดวกในการขอรับความสนับสนุนและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาพัฒนาการเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก การลงทุนในการจัดทำเว็บไซต์กลางเพื่อเป็นสื่อประชาสัมพันธ์พลาสติก จังหวัดสมุทรปราการไปยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมายในตลาด

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ ธีระพงษ์ (2561). **นโยบายแปลงใหญ่กับบริบทของภาคเกษตรไทยในปัจจุบัน**. ในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์ ประจำปี 2560 (หน้า 49-64) กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- กรมประมง(2560). **ยุทธศาสตร์กรมประมง พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพมหานคร : กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง, กรมประมง, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร(2558), **การส่งเสริมการผลิตแปลงใหญ่ตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์**, 24 กุมภาพันธ์ 2558, ออนไลน์ แหล่งที่มา ssnet.doae.go.th/wp-content/uploads/2015/04/doc21.doc (12 เมษายน 2562)
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2559). **ถอดบทเรียนการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ กรณี : แปลงใหญ่ต้นแบบ (ข้าว) อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง**. ลำปาง : กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานเกษตร อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง.
- กรมส่งเสริมการเกษตร(2559-2562), **ระบบสารสนเทศแปลงใหญ่ ปี2559-2562**, กลุ่มพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมการเกษตร ออนไลน์ แหล่งที่มา [:https://bigfarm60.doae.go.th/graph/Report3smry.php#cht_Report3_Chart1](https://bigfarm60.doae.go.th/graph/Report3smry.php#cht_Report3_Chart1) (8 พฤษภาคม 2562)
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2559). **คู่มือการดำเนินงานระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- คมชัดลึก. (2560) **..ด่วนพัฒนาภาคการเกษตรปีใกล้เข้าสู่ยุคใหม่แห่งการเปลี่ยนแปลง**. ,5 มกราคม 2560,ออนไลน์ แหล่งที่มา : iQNewsClip (2พฤษภาคม2562)
- จินดา ขลิบทอง และคณะ. (2555). **การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเองของชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิรัฐติ มงคลและคณะ (2559).**ความต้องการการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดสกลนคร**. การประชุมวิชาการเสนองานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติและนานาชาติ. 10 มีนาคม 2560..หน้า BMP15 ถึง715-7 ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย00: มหาวิทยาลัยขอนแก่น ออนไลน์ แหล่งที่มา : <https://conference.kku.ac.th> > nigr2016 (27 มกราคม 2562)
- ชนนิภา ทองรอด และคณะ. (2561). **แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านทับยา จังหวัดสิงห์บุรี**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เชษฐา ดวงสุวรรณ (2560). **วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้านการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลา**

- กรณีศึกษา เกษตรกรผู้ปลานในกระชัง ในแม่น้ำปิต อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ตลมนัส กาเจ(2560). แผนเร่งสมชาย ชาญณรงค์กุล. (2559). ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่. 27 ธันวาคม 2559 ออนไลน์ แหล่งที่มา : <http://www.agritech.doae.go.th> (27 มกราคม 2562)
- เดลินิวส์. (2560). จังหวัดสมุทรปราการขับเคลื่อนแปลงใหญ่ด้านการเกษตร. กรุงเทพมหานคร. เดลินิวส์ ฉบับวันจันทร์ที่ 20 มีนาคม 2560 ที่มา : ออนไลน์ แหล่งที่มา : dalinews.co.th 20 มีนาคม 2560(27 มกราคม 2562)
- ไทยโพสต์. (2561). เกษตรแปลงใหญ่พื่นรายได้เกษตรกร สร้างรากฐานเศรษฐกิจไทยยั่งยืน,. กรุงเทพมหานคร. ไทยโพสต์หน้า 23(ซ้าย) ฉบับวันพุธที่ 25 กรกฎาคม 2561 ที่มา : ออนไลน์ แหล่งที่มา : <https://www.ryt9.com> tpd 25 กรกฎาคม 2561 (27 มกราคม 2562)
- ไทยรัฐออนไลน์28 ส.ค. 2561,ไขเคล็ดลับ...ทำไม 'พลาสติก' ต้องบางบ่อ จ.สมุทรปราการ. ออนไลน์ แหล่งที่มา :. Thairath.co.th (5 มีนาคม 2562)
- ธนกร กลิ่นนาค(2559) : วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการแปลงใหญ่:กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่จังหวัดชัยนาท
- นราทิพย์ ชุตินวงศ์.(2547) . ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค(พิมพ์ครั้งที่ 3) . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
- พัชนีจ เนาวพันธ์. (2549). บัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจตามแนวคิดกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรรณราย แสงวิเชียรและคณะ(2561) วิจัย เรื่องการสร้างความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการพลาสติกบางบ่อในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูปตามความต้องการของผู้บริโภค ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาจากตัวชี้วัดจากระดับ3.0ไปสู่ระดับ 4.0
- ภรภัทร บัวพันธ์. (2561). การนำนโยบายโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ประเภทนาข้าวในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปีงบประมาณ 2559 ไปปฏิบัติ. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ 13(3) กันยายน-ธันวาคม 2561.
- เรื่องไร โตกฤษณะ. (2559). การเสริมสร้างสมรรถนะเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล โดยการจัดองค์กรสหกรณ์ผู้เลี้ยงปลานิล. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิริยะ คล้ายแดง. (2561). เกษตรแปลงใหญ่. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภา

ผู้แทนราษฎร.

วิวัฒน์ชัย อัทธการ(2018),**เศรษฐศาสตร์การเมืองวิเคราะห์** เกษตรแปลงใหญ่กับเกษตรแบบยั่งยืน , วารสารการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน,ออนไลน์ แหล่งที่มา: <https://www.tci-thaijo.org> (12 เมษายน 2562)

สมชาย ชูประดิษฐ์ (2554) . **ศึกษาเรื่องจดทะเบียนGI** ผลิตพลาสติกแห่งสติ:สินค้าระบุแหล่งผลิตทางภูมิศาสตร์(Geographical Indications) ปากน้ำสมุทรปราการ บางพลี บางบ่อ บางปลา. จุลสารศิลปะและวัฒนธรรม วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก ปีที่ 6 ฉบับที่ 69 ประจำเดือน กันยายน 2554.

สมชาย ชาญณรงค์กุล(2559).**ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่**. ออนไลน์ แหล่งที่มา : www.olc.go.th>FILEWEB>GENERAL>DATA0000 (13 กุมภาพันธ์ 2562)

สำนักข่าวไทย. (2562). **เกษตรฯ ชูวิสาหกิจแปลงใหญ่เพิ่มรายได้เกษตรกร**. ออนไลน์ แหล่งที่มา : <https://tna.mcot.net/>(3 พฤษภาคม 2562)

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สมุทรปราการ (2560), ออนไลน์ แหล่งที่มา : samutprakan.cad.go.th (20มีนาคม 2560) (9 พฤษภาคม 2562)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.(2561). **การปรับโครงสร้างการผลิตเป็นแปลงใหญ่**. ออนไลน์ แหล่งที่มา : <http://www.oae.go.th> (2พฤษภาคม2562)

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์.(2555). **การแยกประเภทต้นทุน**.ออนไลน์ แหล่งที่มา :<http://home.kku.ac.th/anuton/cost%20accounting/cost%20split.htm>.(25 พฤศจิกายน 2561)

อุษา ชมภู และคณะ (2561). **เรื่อง การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวแบบนาแปลงใหญ่และการปลูกข้าวแบบทั่วไปในเขตพื้นที่ตำบลธารประสาท อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา . การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 3 "นวัตกรรมที่พลิกโฉมสังคมโลก" วันที่ 25 พฤษภาคม 2561 หน้า 55-64** _____ . (2015) **คู่มือแนวทางการส่งเสริมแบบเกษตรกรสู่เกษตรกรสำหรับการเพาะเลี้ยงปลาจืดรายย่อย** ออนไลน์ แหล่งที่มา: Japan International Cooperation Agency : JICA (www.jica.go.jp) Network of Aquaculture Centres In Asia-Pacific : NACA (www.enaca.org), 2015

_____ (2556). **การเลี้ยงปลาผลิตในจังหวัดสมุทรปราการ**, สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ , ออนไลน์ แหล่งที่มา <https://www.fisheries.go.th/fpo-samutpra/index.php?option> (2พฤษภาคม2562)

_____ (2559). **โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการเกษตรแบบแปลงใหญ่**,

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ธันวาคม 2559 , ออนไลน์ แหล่งที่มา :www.agriman.doae.go.th/ (2 พฤษภาคม 2562)

————— (2560). จ.สมุทรปราการ ขับเคลื่อน แปลงใหญ่ด้านการเกษตร,

, ออนไลน์ แหล่งที่มา :dailynews.co.th/agriculture/562825 (2 พฤษภาคม 2562)

————— (2560). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579).

กรุงเทพมหานคร : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.ออนไลน์

แหล่งที่มา : <https://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2017/20171121-rid-thailand-4.pdf> .(27 มกราคม 2562)

————— (2561).คู่มือโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

ปีงบประมาณ 2561, สำนักงานพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี (สพท.) กลุ่มพัฒนาเกษตรกร

และเครือข่ายผู้นำ (กพก.) ออนไลน์ แหล่งที่มา : www.agriman.doae.go.th/home (12 เมษายน 2562)

Chiranan Phukongka, Sukhumvit Saiyasopon ,and Krisda Na:นโยบายเกษตรแปลงใหญ่:

บริบทพื้นที่และสภาพปัญหาในการปฏิบัติงาน International Conference on

Humanities and Social Sciences 2018(IC-HUSO 2018), 22th-23th

November, 2018Faculty of Humanities and Social Sciences , Khon Kaen

University.

Varee Pat (2018),สหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ จัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลง MOU ,ที่มา :

ออนไลน์ แหล่งที่มา: prakanews.com (29 มกราคม 2018) (27 มกราคม 2562) ,in

สังคมคนปรากร Leave a comment

ภาคผนวก

ผลการสัมภาษณ์

1. สัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยง

ผลการสัมภาษณ์สรุปประเด็นสำคัญดังนี้

1) การสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยง ดังนี้

- ในอดีตเลี้ยงปลาสด 1 ไร่ จะได้ปลาสดสดมากกว่าหรือเท่ากับ 100 กิโลกรัม (ราคา กิโลกรัมละ 30-40 บาท) หากเลี้ยง 120 ไร่ จะได้ผลผลิตประมาณ 17,000 กิโลกรัม (170 ทาบ) ปัจจุบัน 1 ไร่จะได้ผลผลิตปลาสดสดเกินกว่า 30 กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 70 บาท จัดเป็นรายได้เสริมของเกษตรกร
- ปัจจุบันการเลี้ยงปลาสดมักจะเป็นรายได้เสริม เนื่องจากผลผลิตปีละครั้ง มีการเลี้ยงปลานิลเสริม (วิดบ่อแต่ละครั้งประมาณ 10 เดือน) และการเลี้ยงกุ้งขาว (วิดบ่อทุก 1.5 เดือน) เป็นรายได้หลัก
- ในการเลี้ยงเกษตรกรจะให้อาหารปลาโดยการพ่นหญ้า ไม่ใช่สารเคมี
- ปลาสดจะมีรสชาติดีในช่วงเดือนปลายเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี
- ในเรื่องการขอกู้ยืมโครงการสนับสนุนเกษตรแปลงใหญ่อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.1 สมาชิกต้องกำหนดข้อระเบียบต่างๆ เพื่อนำมาพิจารณาสรุปเป็นร่างข้อระเบียบของกลุ่ม ว่าด้วยเรื่องระเบียบของกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ การตั้งกรรมการเรื่องการกู้ยืม โดยทาง ประมง และธ.ก.ส. จะเข้าร่วมด้วย ควรมีการแต่งตั้งคนตรวจสอบความเหมาะสมในการกู้ยืมและถูกต้องในการใช้เงินกู้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม ดังนั้นต้องมีการวางระเบียบให้รัดกุม มีขั้นตอนการอนุมัติ ควรมีฝ่ายวิชาการเข้าร่วมด้วยคือ ธ.ก.ส.และประมง(น่าจะเป็น ธ.ก.ส.-ในเรื่องการกู้ยืม ประมงเป็นผู้ดูแลเกณฑ์เกษตรแปลงใหญ่) ระเบียบหลักเกณฑ์จะให้หน่วยงานที่ให้กู้อนุมัติในระเบียบการด้วย ในเกษตรแปลงใหญ่ประมงจะเป็นแม่ข่าย มีเงินกู้ยืมจะนำมาดำเนินการ 2 กรณี

กรณีที่ 1 ในการกู้ยืมสมาชิกที่จะทำการกู้ยืมเงิน จะต้องมีข้อพิจารณาค่อนข้างละเอียดเช่น พื้นที่ในการเลี้ยง ปริมาณปลาที่เลี้ยง(จริงในบ่อปลาที่เลี้ยงเป็น“ปลาสด” เงินกู้นำไปลงทุนการปรับปรุงบ่อรวมถึงการเลี้ยงปลาสด การใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการลงทุนขยายการผลิต/การแปรรูปปลาสด สำหรับสมาชิกแต่ละคนคาดว่าจะกู้ได้ ไม่น่าเกิน 500,000 บาท โดยพิจารณาตามขั้นตอนจากขนาดพื้นที่เลี้ยงจริง เลี้ยงมากน้อย นำเงินไปลงทุนตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มหรือไม่

กรณีที่ 2 นโยบายที่จะทำห้องเย็นโดยมีคณะกรรมการเกษตรแปลงใหญ่เป็นผู้ดูแล (ประมาณราคา 2 ล้านบาท) สำหรับการเก็บวัตถุดิบเพื่อให้การดำเนินงานตามห่วงโซ่อุปทาน ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำสมบูรณ์ เพราะกลุ่มเกษตรกรสามารถผลิตปลาสด(สด/แดดเดียว/หอม)เป็นวัตถุดิบ จะได้มีสินค้าในคลังเพื่อการขายตลอดปีมีผู้จำหน่าย และถ้าหากมีพื้นที่ห้องเย็นเหลือจะเปิดให้ผู้แปรรูปที่ไม่ใช่สมาชิกแปลงใหญ่มาเช่าห้องเย็นได้ ทำให้กลุ่มมีรายได้ค่าเช่า และจะมีเงินปันผลให้

กรรมการบ้าง การสร้างห้องเย็นจะทำให้ประหยัดค่าขนส่ง และไม่ติดในเรื่องเวลาที่จะนำปลาไปฝากหรือขนปลากลับมาแปรรูป

-สามารถประกันราคาปลาสดได้ว่าขนาด...ตัวต่อ1 กิโลกรัมราคา=... บาท ถ้าหากปลาสด(ตันน้ำ)ได้ว่าขนาด 7 ตัวต่อ1 กิโลกรัมราคา= 80 บาท หรือประกันราคาให้ราคาสูงกว่าขายทั่วไป กิโลกรัมละ 5 บาท

-ถ้าหากนำผู้แปรรูป(เป็นผู้เลี้ยงด้วย)มารวมกลุ่มกันเพื่อทำให้การแปรรูปเป็นมาตรฐานการผลิต จะต้องมองถึงจุดที่ผู้แปรรูปทุกคนมีความเห็นเหมือนกัน ในเรื่อง กรรมวิธีการแปรรูปเพราะทุกคนมีกรรมวิธีที่แตกต่างกัน เช่นระดับความเค็ม ระยะเวลาตากแดด เป็นต้น ถ้าหากจะทำให้เป็นมาตรฐานจะต้องให้ผู้แปรรูปแต่ละคนแปรรูปของตนเองมาและเอามาให้กรรมการมาตัดสินว่า ปลาสดของผู้แปรรูปคนไหนมีรสชาติที่คนกลางยอมรับเพื่อใช้เป็นมาตรฐาน โดยที่ปลาสดที่นำมาให้ตัดสินต้องไม่ให้นักกลางทราบว่าใครเป็นผู้แปรรูป แต่ก็จะมีปัญหาว่าผู้แปรรูปจะยอมรับหรือเปล่า แต่ควรจะยอมรับเพื่ออนาคตของปลาสด หรือต้องมีคนกลาง(เกษตรกรด้วยกัน)รับซื้อหมดแล้วให้ทุกคนทำการแปรรูปตามที่บอกจะรับซื้อในราคากำหนดขึ้นมา เพื่อให้ราคาดี

- นโยบายเกษตรแปลงใหญ่เป็นนโยบายที่ดี แต่การขับเคลื่อนระบบและกลไกฯ ไม่เหมือนการทำธุรกิจ ข้าราชการเปลี่ยนคนบ่อย ในการประชุมแต่ละครั้งไม่ค่อยมีความก้าวหน้า เพราะฉะนั้นความก้าวหน้าในขณะนี้อยู่ในระหว่างร่างระเบียบ แต่ไม่มีการกำหนดเวลา ตามความคิดเห็นจะประชุมไม่เกิน 3 ครั้ง 1)โครงการ/นโยบาย 2)ร่างระเบียบ 3)สรุป ต้องมีตัวชี้วัดว่าทำสำเร็จแล้วหรือยัง

- จะเห็นว่าสมุทรปราการมีการทำงานที่เคลื่อนตัวช้า จังหวัดอื่นเดินหน้าเร็วมาก ในจังหวัดอื่นมีโรงทอดปลาอย่างเดียว และจะเห็นว่าปลาสดจากสมุทรสาครจะมาแปรรูปที่สมุทรปราการ เพราะผู้แปรรูปซื้อปลาจากสมุทรสาคร

- การเลี้ยงปลาไม่โตเป็นเพราะการเลี้ยงมากกว่า เกษตรกรควรพักลูกปลาเอง ในอนาคตคาดจะเหลือผู้เลี้ยงปลาสดแท้ไม่กี่ราย แล้วนายทุนจะเข้ามาจัดการและกำหนดให้เกษตรกรเลี้ยงตามที่นายทุนต้องการเพราะมีเงินทุนและสามารถทำได้ครบวงจร การเลี้ยงปลาสดเกษตรกรเลี้ยงตามอากาศ ภูมิปัญญา สภาพแวดล้อม

2) การสัมภาษณ์เกษตรกรสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่

แบบสัมภาษณ์เกษตรกร
สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่

1. ท่านเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ตั้งแต่เมื่อไร

.....

2. ท่านคิดว่านโยบายเกษตรแปลงใหญ่มีข้อดีหรือข้อเสียอะไรบ้าง

.....

3. ท่านได้รับประโยชน์จากนโยบายเกษตรแปลงใหญ่หรือไม่ และอย่างไร

.....

4. ในความคิดเห็นของท่าน นโยบายเกษตรแปลงใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง

.....

.....

5. ท่านมีข้อคิดเห็นเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่อะไรบ้าง

.....

.....

6. แหล่งที่มาของพันธุ์ปลา อาหารปลาและอุปกรณ์

.....

.....

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1) สัมภาษณ์เกษตรกรแปลงใหญ่

การเข้าร่วมโครงการ	ประมาณ 10 ปีที่แล้ว มีการเริ่มรวมกลุ่มเป็น "กลุ่มอนุรักษ์ปลาสดบางบ่อ" และได้เริ่มประชุมร่วมแปลงใหญ่ประมาณปี 2559-2560 และเป็นกลุ่มแปลงใหญ่อุรักษ์ปลาสดบางบ่อปีงบประมาณ 2561
ข้อดี-ข้อเสีย	<p>ข้อดี 1.ทำให้รวมกลุ่มแลกเปลี่ยนวิธีการเลี้ยงไปในทิศทางเดียวกัน</p> <p>2.สามารถรวมตัวกัน สร้างมาตรฐาน และร่างกฎระเบียบข้อบังคับ</p> <p>3.จะมีการดำเนินการตั้งแต่ ต้นน้ำ (การเพาะพันธุ์ปลา) กลางน้ำ (การเลี้ยงปลา) ใช้อาหารปลาจำหน่ายให้สมาชิก) และปลายน้ำ (สร้างมูลค่าให้สูงขึ้น จากการรวมกลุ่มต่อยอดการจำหน่าย ตัดพ่อค้าคนกลาง</p> <p>4.มีงบประมาณสนับสนุนและนโยบายการกู้เงินของภาครัฐ ต่อเกษตรแปลงใหญ่ ที่มีอัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมร้อยละ 0.01</p> <p>5.อนุรักษ์อาชีพการเลี้ยงปลาสดแบบดั้งเดิม</p> <p>6. จะมีการกำหนดทิศทางในการดำเนินการของสมาชิกในทิศทางเดียวกัน เช่น การประกันราคา การเพาะเลี้ยงและวิดบ่อของสมาชิกมาขายได้ตลอดเวลา</p>

	<p>7. มีข้อปรึกษาหารือกันได้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในกลุ่ม</p> <p>8. เมื่อพบข้อบกพร่อง/ผิดพลาดจะได้ช่วยกันแก้ไข/ปรับปรุง</p> <p>9. ภาครัฐ (ประมง) มาให้ความรู้ รับรู้ถึงนโยบายของภาครัฐใหม่ ๆ เพื่อสมาชิกจะได้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน</p> <p>10. จะมีการดำเนินการตั้งแต่ ต้นน้ำ (การเพาะพันธุ์ปลา) กลางน้ำ (การเลี้ยงปลา) ใช้อาหารปลามาจำหน่ายให้สมาชิก) และปลายน้ำ มีการแปรรูปปลาสดให้พร้อมขาย เช่น ปลาแดดเดียว เมื่อกั๊ยมีได้จะมีการลงทุนในตู้แช่ปลาสดเพื่อให้ปลาสดมีจำหน่ายได้ตลอดเวลา</p> <p>ข้อเสีย 1. ถ้าทำครบวงจร ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ จะดี แต่อาจจะผลิตสินค้าไม่ทันความต้องการของลูกค้า เพราะปลาสดมีอายุการเลี้ยงนานประมาณ 7-10 เดือน (เกษตรกรบางรายเลี้ยง 12 เดือน) ได้ผลผลิตปีละ 1 ครั้ง</p>
<p>ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถตัดพ่อค้าคนกลาง 2. ถ้าได้ GI สามารถต่อรองราคาซื้อขายว่าเป็น "ปลาสดแท้ บางบ่อ" 3. มีการประกันราคาปลาสด ตามขนาดปลา(10ตัว/กิโล=70-80 บาท) 4. มีที่ปรึกษา จากภาครัฐและสมาชิกด้วยกัน 5. เมื่อเป็นเกษตรแปลงใหญ่ที่สมบูรณ์ตามเงื่อนไขแล้ว คาดว่าจะสามารถกั๊ยมี ตามนโยบายฯได้
<p>ปัญหา/อุปสรรค</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความล่าช้าเริ่มทำให้เกษตรกรเบื่อหน่าย เพราะเข้าร่วมโครงการมา 1 ปี แต่ไม่มีอะไรคืบหน้า 2. ติดเงื่อนไขการจด GI 3. พื้นที่เลี้ยงปลาส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่าทำกิน ทำให้เกิดความไม่แน่นอนว่าเจ้าของที่จะเอาที่ดินคืนเมื่อไร 4. เงินทุนของสมาชิกมีน้อย ต้องการแหล่งเงินทุน และเกษตรกรมีหนี้สินมาก 5. คุณภาพของน้ำ น้ำแห้งไม่สามารถดูจากคลองมาเลี้ยงปลาได้ ต้องมีการปรับปรุงบ่อ (ดินบ่อ เป็นต้น) ต้องใช้เงินทุนมาก 6. ค่าจ้างแรงงานที่สูง 7. ถ้าหากทุกคนจริงใจ จะไม่เกิดปัญหา ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดจะมาจากความเห็นแก่ตัว ดังนั้นจะต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบ 8. คนอื่นเอาประโยชน์จาก ชื่อ"ปลาสด บางบ่อ" 9. สมาชิกมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 10. การเลี้ยงปลาสดอย่างเดียวมีกำไรน้อย วิธีแก้ต้องเลี้ยงกุ้งขาว+ปลานิลเสริม หรือมีอาชีพอื่นเพิ่ม เช่น รับจ้าง ทำขนม
<p>ข้อเสนอแนะ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. อยากให้หน่วยงานราชการดำเนินงานเร็วกว่านี้ 2. ควรมีหน่วยงานราชการเข้ามากระตุ้น และจะมีความมั่นคงขึ้น 3. ควรมีการส่งเสริมการเลี้ยงปลาสดอย่างจริงจัง 4. ดูแลให้คุณภาพของน้ำ น้ำแห้ง

	5. การสนับสนุนเงินทุน(การกู้ยืม)ควรมีการตรวจสอบให้แน่ชัดว่าสำหรับการเลี้ยงปลาผลิตจริงหรือไม่
แหล่งที่มาของพันธุ์ปลา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกิดจากการเพาะเองจากแม่/พ่อพันธุ์ ที่คัดเลือกไว้ 2. ซื้อจากแม่กลอง มหาชัย บ้านแพ้ว สมุทรสาคร, ตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ สมุทรปราการ, ฟาร์มวังปลานิล ฟาร์มจังหวัดราชบุรี 3. รับแจกจากประมงจังหวัดสมุทรปราการ <p>สรุป เกษตรกรเพาะพันธุ์ปลาเอง มีเกษตรกรส่วนใหญ่จะเลือกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่มีขนาดใหญ่และสมบูรณ์ก่อนการขาย แต่มีบางรายเก็บพ่อพันธุ์แม่พันธุ์หลังการขาย ทำให้ได้ขนาดเล็ก</p>
แหล่งที่ซื้ออาหารปลา	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำมันปลาจากผู้แปรรูป 2. ร้านครูปัญญา 3. สหกรณ์การเกษตรบางบ่อ 4. ร้านเจ้าหลอย(สมศรี)เชิงสะพานวัดปึกกา 5. ร้านเกษตรพัฒนา (บางพลีน้อยเชิงสะพานสำโรง) 6. ฟาร์มอำเภออยู่คง 7. จำจากโรงสีใกล้บ้าน ร้านขายอาหารกุ้ง-ปลาข้างบ้าน 8. ร้านแพพรจิรัญฐ์ 9. นำมันปลา-จากร้านทำปลาแถบสีโค้ง (20บาท/กิโล) <p>สรุป จะซื้อจากการร้านค้าใกล้ บ้าน เกษตรกรไม่มีการรวมกลุ่มการซื้อ เกษตรกรกล่าวว่าถ้ามีเงินลงทุนในกลุ่มแปลงใหญ่ โดยการซื้อมาแล้วมาขายให้กับสมาชิกจะได้ราคาที่ถูกลงกว่าที่ซื้อในปัจจุบัน</p>
แหล่งซื้ออุปกรณ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ท่อน้ำ -จากสุพรรณบุรี สวนแตง 2. ร้านครูปัญญา 3. ร้านที่ขายอุปกรณ์การเกษตรใกล้บ้าน 4. ท่อจากมหาชัย 5. ร้านอุปกรณ์การเกษตรใกล้วัดรางคำหยาด 6. ร้านเจ้าหลอย(สมศรี) 7. ร้านยูเฮงเส็ง บางพลีน้อย 8. รั้วหวัดน้ำจาก หัวตะเข้ 9. ร้านแถวบางพลีน้อย <p>สรุป จะซื้อจากการร้านค้าใกล้บ้านและหรือเป็นลูกค้าประจำตั้งแต่เกษตรกรรุ่นก่อน เกษตรกรไม่มีการรวมกลุ่มการซื้อ</p>

2) สำหรับเกษตรกรผู้แปรรูปพลาสติกให้ข้อมูลดังนี้

- ผู้ให้สัมภาษณ์จะรับซื้อพลาสติกสดแบบเหมาบ่อ (ขนาดใหญ่) ราคาทั่วไปในการรับซื้อ 70-80 บาท/กิโลกรัม ซึ่งครั้งละประมาณ 2-3 ตัน
 - สำหรับแปรรูปเป็นพลาสติกห่อมเป็นส่วนใหญ่ มีพลาสติกแตกเดี่ยวเพียงส่วนน้อย การแปรรูปมักจะแปรรูปเป็นน้ำพริกปลา ร้า การผลิตพลาสติกห่อมจะให้เวลาประมาณ 3 วัน มีการใช้เกลือเล็กน้อยตามขนาดของพลาสติก และนำไปแช่น้ำตามกรรมวิธีการผลิตให้ปลาลอยตัว ตากแดดใช้ระยะเวลา 1.5-2 แดด ต้องอาศัยการสังเกต
 - การผลิตส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า ถ้าลูกค้าไม่ต้องการก็จะต้องหยุดการแปรรูป หากมีห้องเย็นก็สามารถขายได้ตลอด หรือรอขายให้กับลูกค้าได้ และลดค่าขนส่งพลาสติก และสามารถนำเอาปลาที่ฝากมาแปรรูปได้ตลอดเวลาไม่ต้องรอเวลาเปิด-ปิดห้องเย็นอย่างที่เคยเป็นในปัจจุบันนี้

พลาสติกสด 100 กิโลกรัม @ 70 บาท = 7,000 บาท ผลิตได้ปลาขาย 35 กิโลกรัม @ 300 บาท = 10,500 บาท

พลาสติกห่อมที่ขาย 1 กิโลกรัม @ 300 บาท มีการประมาณต้นทุนมี ต้นทุนพลาสติก 200 บาท + ค่าแรงงาน + ค่าเกลือ + ค่าใช้จ่ายการผลิต

อนึ่ง สำหรับพลาสติกแปรรูปเมื่อนำไปทอดกรอบจะใช้พลาสติกสดแบบขนาดเล็กประมาณกิโลกรัมละ 30 บาท ดังนั้นผู้แปรรูปลำดับที่สองจะมีกำไรมากขึ้นอีก การส่งขาย/วางในห้างสรรพสินค้า นั้นถ้าการสั่งซื้อจะซื้อจำนวนมาก ผู้แปรรูปต้องมีกำลังการผลิตที่เพียงพอเพื่อให้ทันกับความต้องการของห้างสรรพสินค้า

3) ข้อคิดเห็นเสนอแนะเกี่ยวกับเกษตรแปลงใหญ่

- โครงการเกษตรแปลงใหญ่ที่ผ่านมายังไม่มีผลลัพธ์เป็นรูปธรรม อาจเป็นเพราะเพิ่งจัดตั้งขึ้นและอยู่ในระหว่างการดำเนินการร่างระเบียบปฏิบัติ

กล่าวโดยสรุป กลุ่มแปลงใหญ่มูลนิธิพลาสติกบางบ่อที่อยู่ในโครงการเกษตรแปลงใหญ่พลาสติกจังหวัดสมุทรปราการ ต้องการที่จะรักษาคุณภาพมาตรฐานดั้งเดิมของบ่อพลาสติก คือวิธีการเลี้ยง วิธีการแปรรูปและขบวนการทุกอย่าง ย้อนกลับไปดั้งเดิม ปัจจุบันการตลาดที่จะเจาะเข้าไปยังกลุ่มผู้บริโภคจะเห็นชัดว่ากลุ่มผู้บริโภคเน้นเกษตรอินทรีย์ที่ไม่มีสารเคมี ทางกลุ่มแปลงใหญ่ จะเน้นว่าพลาสติกบางบ่อเป็นสินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยขณะนี้กำลังยื่นขอจดสิทธิบัตรจากกรมทรัพย์สินทางปัญญาและขอจดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยมี สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ บริษัทประชารัฐ สถาบันการศึกษาและกลุ่มมูลนิธิพลาสติกบางบ่อเป็นเจ้าของร่วมจดด้วย เพื่อเกษตรกรของเกษตรแบบแปลงใหญ่ทุกคนสามารถใช้ชื่อ “พลาสติก บางบ่อ” ได้ ถ้าหากได้รับอนุมัติสินค้าที่ได้รับการ

สนับสนุนจากรัฐ ทางกลุ่มมีเป้าหมายในอนาคตว่า ขบวนการเลี้ยงปลาสดจะให้กลุ่มสมาชิกเป็นผู้เลี้ยง การแปรรูปจะเป็นสมาชิกในกลุ่มแปลงใหญ่ของกลุ่มแปรรูป จัดจำหน่ายจะใช้สมาชิกเป็นผู้จัดจำหน่าย ทางกลุ่มจะรับซื้อปลาสดจากสมาชิกในราคาประกัน เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดเป็นกลุ่มสมาชิกจะรับซื้อในราคาประกัน เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดมีรายได้เพิ่ม เพื่อเป็นการจูงใจในการเลี้ยงปลาสดป้องกันการเปลี่ยนการเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดอย่าง เช่น ปลานิล และกึ่งขาว จึงต้องมีการประกันราคา ปัจจุบันปลาสด 10 ตัวต่อกิโลกรัมราคา กิโลกรัมละ 45 บาท แต่ราคาประกันเป็น 50 บาทต่อกิโลกรัมจากริมบ่อ แต่ต้องมีมาตรฐานรับรองสินค้าจากกรมประมงเสียก่อน ทางกลุ่มแปลงใหญ่โดยทุกคนที่เป็นสมาชิกตอนนี้ได้เข้าสู่ขบวนการมาตรฐานของกรมประมงหมด อนาคตข้างหน้ามาตรฐานปลาสดบางบ่อจะต้องชัดเจน ถ้ากลุ่มแปลงใหญ่สามารถยื่นขอจด GI และผ่านจะมีรับรองมาตรฐานได้เลย หากได้รับอนุมัติสินเชื่อจากโครงการส่งเสริมผ่านทางเกษตรแปลงใหญ่ปลาสด จะนำมาใช้จัดหาห้องเย็นเพื่อซื้อปลาสดจากสมาชิกมาแปรรูปเอง และเป็นจุดจำหน่ายสินค้าของปลาสดบางบ่อ ในปัจจุบันได้ตั้งเป็นวิสาหกิจ มีการสร้างตัวอาคาร เพื่อที่จะขอมาตรฐาน อาหารและยา (อย.) และ ฮาลาล ขณะนี้กำลังยื่นขอและ สถานที่พร้อมที่จะให้ตรวจแล้ว เพื่อที่จะให้สมาชิกในกลุ่มแปรรูปขบวนการผลิตเป็นอาหารมาใช้สถานที่ รวมทั้งการส่งสินค้าปลาสดส่งออกโดยกลุ่มวิสาหกิจอนุรักษ์ปลาสดแปลงใหญ่

ในการจัดขึ้นคุณภาพเกษตรแปลงใหญ่ ประจำปีพ.ศ. 2561 กรมส่งเสริมการเกษตรจะแจ้งการประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยผู้จัดการแปลงใหญ่รวบรวมหลักฐานการดำเนินงานต่าง ๆ เสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรระดับจังหวัด พิจารณาลำดับขั้นแปลงใหญ่ โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 : การรวมกลุ่มเกษตรกร	20	คะแนน
ส่วนที่ 2 : การบริหารจัดการ	20	คะแนน
ส่วนที่ 3 : ผลการดำเนินงาน	40	คะแนน
ส่วนที่ 4 : การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้	10	คะแนน
ส่วนที่ 5 : ความยั่งยืนในการดำเนินการ	10	คะแนน
รวม	<u>100</u>	<u>คะแนน</u>

การจัดแบ่งเกรด

เกรด A คะแนน 75 – 100 คะแนน

เกรด B คะแนน 60 – 74 คะแนน

เกรด C คะแนน น้อยกว่า 60

กลุ่มแปลงใหญ่อุสาหกรรมพลาสติกบางบ่อ ได้คะแนน 65 คะแนน อยู่ในเกรด B พบว่ากลุ่มแปลงใหญ่อุสาหกรรมพลาสติกบางบ่อ ต้องการที่จะให้หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เร่งดำเนินการในเรื่องของการจัดทำแผนธุรกิจเพื่อทำการยื่นขออนุมัติสินเชื่อตามนโยบายการส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ และต้องปรับปรุงคะแนนในส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงานที่ทางกลุ่มสามารถปรับปรุงเพื่อให้มีคะแนนเพิ่มขึ้นได้ถึงระดับ A

การสัมภาษณ์

1. การสัมภาษณ์ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2562 คณะผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คุณโยธิน เทอดวงศ์วรกุลและคุณปริญญา ขำวารี หัวหน้าส่วนราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. ประเด็นที่หนึ่ง นโยบายเกษตรแปลงใหญ่มีวัตถุประสงค์สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ ในข้อที่เกี่ยวกับลดต้นทุน ตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ได้มีการดำเนินงานอย่างไร

คำตอบ

การลดต้นทุนของเกษตรกรตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ ต้นทุนหลักมาจากอาหารที่เลี้ยง เป็นต้นทุนถึงร้อยละ 80 เพื่อเปลี่ยนเป็นเนื้อพลาสติก โดยปกติทั่วไปที่เลี้ยงปลานิล/กึ่ง ถ้าเป็นพลาสติก ต้นทุนจะไม่ได้อยู่ที่ค่าอาหาร แต่อยู่ที่การบริหารจัดการมากกว่า สำหรับคุณปรีชาที่เลี้ยงโดยธรรมชาติใช้หญ้าเนเปียร์ ปัญหาอยู่ที่การบริหารจัดการแปลงใหญ่มากกว่า เช่น ถ้ามีพื้นที่เยอะ เนื่องจากคนไม่พอจึงต้องจ้างฟันหญ้า ดังนั้น ค่าแรงงานเป็นต้นทุนที่มากขึ้น การฟันหญ้าอยู่ในน้ำ สามารถใช้เครื่องจักรได้หรือไม่ การฟันหญ้ามันอยู่ในน้ำจึงต้องใช้คนเพียงอย่างเดียว แปลงใหญ่เข้าไม่ใช้เทคโนโลยีใช้แรงงานคนเพียงอย่างเดียว ถ้ามีการใช้เทคโนโลยีจะลดต้นทุนได้ในระดับหนึ่ง

ประเทศไทยเกษตรกรรายย่อยขาดการนำเอาเทคโนโลยีมาปรับใช้ ประมงได้ส่งเสริมตามภาวะความเป็นจริงในการประกอบอาชีพประมง มี 2-3 แปลงเป็นเรื่องของแปลงใหญ่ ปลานิล/กึ่งขาวมีการเอาเทคโนโลยีมาช่วย โดยเฉพาะในเรื่องของการอนุบาลปลาให้โตก่อนปล่อยออกสู่น้ำ อนุบาลในกระชังขนาดเล็กที่มีลักษณะแคบก่อน ทำให้ผู้เลี้ยงพลาสติกไม่อนุบาลเช่นเดียวกับปลานิล เพราะพลาสติกเป็นปลาที่เลี้ยงคนละรูปแบบกับปลานิล ดังนั้น พลาสติกไม่สามารถมาเลี้ยงอนุบาลในกระชังได้ ชีวิตวิทยาของพลาสติกเป็นปลาที่ชโลยน้ำ ส่วนปลานิลไข่มุม แล้วเกษตรกรใช้เทคโนโลยีอะไรมาเลี้ยงอนุบาลพลาสติกให้ได้ผลดีขึ้น ปลานิลจะมีการเลี้ยงอนุบาลก่อนไม่ใช่ว่าเลี้ยงปลานิล 2 ไร่จะไม่ใส่

ไปเลย จะต้องมีการกั้นพื้นที่ด้วยตาข่ายสีเขียวก่อน 45 วัน ถ้าเลี้ยงแน่นๆจะต้องมีการตีน้ำให้ออกซิเจน เพื่อเพิ่มการรอดของลูกปลาสด

ประเด็นที่สอง ปลาสดจะเพิ่มการรอดของลูกปลาได้อย่างไร

คำตอบ

ลักษณะจะคล้ายคลึงกัน เกษตรกรเลี้ยงสัตว์น้ำต้องมีการอนุบาลก่อน แต่ชาวบ้านจะให้ปลาผสมพันธุ์กันแล้วออกลูกในบ่อใหญ่ไปเลย ปลาสดอยู่บ่อเดิมผสมกันทำให้เลือดชิด แล้วทางประมงมีการให้ความรู้หรือไม่ว่าการทำแบบนี้ทำให้ปลามีสายเลือดชิดกัน ทางประมงมีโครงการอบรม (ประมาณปี 2557) มีการอบรมในเรื่องของการเพาะพันธุ์ปลาสดโดยใช้ฮอร์โมน ฉีดฮอร์โมนให้พ่อแม่ปลาเพื่อกระตุ้นการผสมพันธุ์ ทางประมงได้ติดตามดูว่าเกษตรกรได้ใช้เทคโนโลยีนี้หรือเปล่า ปรากฏว่าไม่มีเกษตรกรคนไหนเลยที่ใช้เทคโนโลยีนี้ แต่เกษตรกรก็มาอบรม แต่ไม่นำเอาความรู้ไปใช้ ทางประมงอบรมให้หมด การที่ไม่มีการเพาะพันธุ์โดยใช้เทคโนโลยีการใช้ฮอร์โมน จึงทำให้พื้นที่สมุทรปราการไม่มีใครเพาะพันธุ์และขายลูกปลาสด ถ้าอยากได้ลูกพันธุ์ต้องไปซื้อจากนอกพื้นที่ จังหวัดสมุทรปราการ ทางประมงกระตุ้นให้เกิดการเพาะพันธุ์เพื่อจะได้ลูกปลาสดเกิดที่สมุทรปราการ เพื่อจะได้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ GI เพราะลูกปลาจะต้องเกิดในสมุทรปราการ คนซื้อจะต้องรู้ว่าลูกพันธุ์มาจากไหนไม่ใช่นำเข้ามา ถ้าหากจังหวัดสมุทรปราการหรือเกษตรกรสามารถเพาะพันธุ์ลูกปลาสดได้เอง เพื่อให้เกิด GI จะ ต้องได้รู้แหล่งที่มาของลูกปลา ต้องเป็นลูกปลาสดที่เกิดที่นี่ ยังเป็นการลดต้นทุนได้

ประเด็นที่สาม กรมประมงสามารถมีการเลี้ยง ส่งเสริม กระจายให้ได้ไหม

คำตอบ

ปลาสดไม่ได้เกิด ที่สมุทรปราการทีเดียว เดี่ยวนี้เกิดที่สุพรรณบุรี ปราชินบุรี บ้านแพ้วสมุทรสาคร เพชรบุรี เป็นแหล่งที่ทำปลาสดได้ปริมาณมากกว่าที่จังหวัดสมุทรปราการหลายเท่า เกษตรกรที่นั่นยอมรับเทคโนโลยี แต่สมุทรปราการจะเลี้ยงแบบดั้งเดิมไม่เปลี่ยน จึงเกิดชมรมอนุรักษ์ปลาสดขึ้นมา คุณปรีชาไม่เปลี่ยนความคิด เพราะเขาคิดว่าเนื้อจะเปลี่ยนไปใช้ไหม ถ้าหากไม่เลี้ยงแบบดั้งเดิม แต่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเนื้อไม่ต่างกันลองไปชิมก็ไม่ได้ต่างกัน จากการใช้ฮอร์โมนเนื้อมันก็ไม่ได้อันตราย คนซื้อแยกไม่ออกว่าเป็นปลาสดบางบ่อหรือจากบ้านแพ้วถ้าแปรรูปแล้ว ขึ้นอยู่กับกรรมวิธีการแปรรูป แต่เนื้อปลาสดบางบ่อมีลักษณะเด่นของมันเอง อย่างที่กล่าวว่ามีเนื้อแน่นเหนียว การที่เนื้อเหนียวเพราะเลี้ยงเป็นปลาป่า (เลี้ยงธรรมชาติ) เนื้อจะอร่อยกว่า เพราะว่ายน้ำเยาะหาแพลงตอนกิน แต่ผู้บริโภคต้องการเนื้อ แต่ถ้าเปลี่ยนว่าปลาสดบางบ่อเป็นปลาสดอินทรีย์ละ มันไม่ได้ใช้การเลี้ยงแบบที่อื่น ถ้าเราสร้างจุดเด่นละว่าถึงจะตัวเล็กไม่ใหญ่ เพราะเป็นปลาเลี้ยงธรรมชาติ เราขายแพงเพราะคำว่าอินทรีย์ แต่มาตรฐานอินทรีย์ นั้นพื้นที่โดยรอบจะต้องเป็นอินทรีย์ด้วย แต่เกษตรกรที่นี่ทำไม่ได้เพราะใกล้ๆ มีบ้านเรือน มีลักษณะเป็นพื้นที่ติดต่อกัน อินทรีย์ต้องทำการตรวจ

ดิน ตรวจหญ้า ต้องแยกออกเป็นแบบเดี่ยว และใช้คำว่าปลอดสาร เพราะประมงรับรองแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ (GAP) ได้อาเนื่อปลาไปตรวจสารตกค้าง

ประเด็นที่สี่ ประมงรับรองGAP แปลงใหญ่ทุกแปลงหรือไม่

คำตอบ

เกษตรกรแปลงใหญ่ทุกแปลงต้องได้รับการรับรอง GAP เพราะเป็นข้อบังคับ เวลาทำหีบห่อสามารถเอาไปใส่เป็นข้อความว่าได้รับรอง GAP ได้ตรวจสอบจากศูนย์วิจัยและการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสมุทรปราการเป็นผู้รับรองแปลงใหญ่ปลาสดได้การรับรอง 100% เรียบร้อยแล้ว ในจุดขายต้องมาว่า ทำไมต้องเป็นปลาสด บางบ่อ มีข้อความ.....เช่น “ปลาตัวเล็ก เลี้ยงธรรมชาติรสชาติอร่อย” ตอนที่ทำGI ต้องการเขียนเรื่องราว ว่ามีการเลี้ยงธรรมชาติแบบดั้งเดิม สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 พระราชทานนามให้ว่า "ปลาสดทอง" แปลว่า จะเป็นเงินเป็นทอง ทำให้ร่ำรวยขึ้น สามารถนำมาเขียนได้ เรื่องนี้ได้เขียนอยู่ในการขอ GI แต่ผู้บริโภคไม่ได้รับรู้ ควรใส่ใน ภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ (Packaging) ในการโฆษณาสินค้า/ทางการตลาด จะทำเป็นเรื่องเล่า หรือถ้าออกขายจะมีสัญลักษณ์ให้ปลาเป็นสีทอง (เล่นสี) เล่ามาทำไมปลาถึงเป็นสีทอง ดิดที่บรรจุภัณฑ์ เป็นปลาปลอดสารพิษแท้จากชาวบ้าน สมุทรปราการถ้ายังเลี้ยงอยู่แค่นี้ ประมงว่ารักษาไว้จะเป็นแหล่งทำเงิน จะมีการส่งปลาแถวนี้สามารถไปดูได้ ว่ามีการเลี้ยง การผลิต เจ้าของทุน (จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว เรียนรู้) กลุ่มอนุรักษ์ปลาสดสามารถทำเป็นแบบท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ ในแหล่งอาหารในชุมชน/บ้านจัดสรรใกล้เคียงได้ ปัจจุบันคนเน้นเรื่องอาหารสุขภาพ บางที่เกษตรกรเจ้าของบ่อเลี้ยง ดูเลยว่าคนต้องการปลาสดน้ำหนักก็กิโลกรัม ราคามาเลยให้เลี้ยงให้ เมื่อได้ผลผลิตก็เอาไปเลยก็กิโลที่ตกลงไว้สามารถมาดูกรรมวิธีการเลี้ยงจากเกษตรกรผู้เลี้ยงได้

ประเด็นที่ห้า ภาครัฐได้ให้การสนับสนุนแปลงใหญ่อะไรบ้าง

คำตอบ

ทางราชการมีการจัดโครงการอบรมเพาะพันธุ์ลูกปลาสด (ปีพ.ศ. 2557) เพื่อให้ได้มาตรฐาน GAP แต่ได้มาตรฐานไปแล้ว เรื่องที่เสริมคือการเพาะพันธุ์ลูกปลาสดโดยใช้ฮอร์โมน มีนักวิชาการจากศูนย์มาสอน ผลลัพธ์ (Outcomes) ที่เกิดขึ้น ไม่มีรายไหนเพาะพันธุ์ปลาสดขาย ทางกรมประมงผลักดันให้เพาะพันธุ์ลูกปลาขายให้ได้ เพราะจะรองรับมาตรฐาน GI และส่งเสริมเรื่องลดต้นทุนร้อยละ 20 เพราะการเพาะเองเลี้ยงเองจะลดต้นทุนได้ แต่เรื่องที่ลดคือเรื่องต้นทุนค่าอาหาร อาหารปกติคือเกิดจากการพันหญ้าให้เกิดแพลนตอน ต้นทุนไปอยู่ที่ค่าแรง คุณปรีชาลดต้นทุนด้วยวิธีการ คุณปรีชา ว่าคุณปรีชาว่า เช่นการเลี้ยงปลาจะพงใช้อาหารสำเร็จรูปอย่างเดียวในปริมาณมาก การลดต้นทุนจะซื้ออาหารในปริมาณมากมาเก็บไว้ เมื่อซื้ออาหารในปริมาณมากจากผู้แทนขายของบริษัทที่เข้ามาติดต่อโดยตรง ทำให้ราคาอาหารถูกลง แล้วนำมาขายให้สมาชิกถูกกว่าท้องตลาดลูกเกือบละ 10 บาท ปลาสดที่กรมประมงวางแผนไว้ รวมไปถึงการเขียนแผนธุรกิจด้วยว่าไปทิศทางใด ปลาสดใช้

อาหารด้วยนอกเหนือจากการฟันทู รำ อาหารสำเร็จรูปในช่วงปลายก่อนวิดบ่อ จะมีการซื้ออาหาร ประยุคดีใช้ มาเก็บไว้แล้วแจกจ่ายให้เกษตรกรเมื่อจับปลาเสร็จแล้วมาชำระค่าอาหารที่หลัง เพราะไม่ว่าอย่างไรเกษตรกรต้องซื้ออาหารอยู่แล้ว จะเป็นการลดต้นทุน ในเรื่องฟันทูในปัจจุบันยังไม่ได้คิดค้นอะไร ให้คงอัตลักษณ์นั้นไว้ เพราะมีที่อำเภอบางบ่อที่เดียว ประมงกล่าวคุณปริชาพยายามจะไปใช้หญ้าเนเปียร์ โตเร็วสูงงอก ลดต้นทุนได้เพราะหญ้าขึ้นเยอะ ต้นใหญ่ขึ้นเร็ว เอามาใช้แทน เป็นแนวทางหนึ่ง ก็ยังเป็นการฟันทูในรูปแบบสมาชิกแปลงใหญ่ ตอนนี้มีปัญหาลูกพันธุ์ปลาผลิตเติบโตช้ามาก เนื่องจากไม่มีการปรับปรุงพันธุ์เลย ในส่วนของเกษตรกรนั้นเมื่อจับปลาก็จะเพาะพันธุ์เองโดยปล่อยตามธรรมชาติน้อยรายที่จะซื้อลูกปลามาเสริม พ่อแม่พันธุ์ปลาซ้ำเดิม ลูกผสมกันเองทำให้เลือดชิด เกษตรกรจับมาปั๊บปลาล้างบ่อหรือปลาหาง คือเกษตรกรได้จะเอาปลาใหญ่ขายเหลือแต่ปลาเล็ก ปลาที่เก็บไว้เพาะพันธุ์ในปีหน้า ทำให้พันธุ์กรรมมันเล็กลงเกษตรกรทำอย่างนี้มานานมาก 20-30 ปี ประมงมีการประชุมชี้แจงในที่ประชุมให้เกษตรกรให้เอาปลาขนาดใหญ่เก็บไว้อย่าเอาไปขายหมด เก็บไว้ร้อยละ 10 และแต่ละรายให้ทำการแลกพ่อแม่พันธุ์กัน ได้ช่วยให้ปลามีสายพันธุ์ที่ดีขึ้น ปลาโตขึ้น ป้องกันพันธุ์กรรมที่ปลาเล็กลง ถ้าทำได้เป็นการลดต้นทุนเพราะปลาจะโตขึ้น โตเร็วขึ้น ซึ่งเกษตรกรไม่ใส่ใจในส่วนนี้ (จึงเลี้ยงปลาที่มีพันธุ์กรรมด้อย) ได้พูดหลายครั้งแล้ว ให้แลกเปลี่ยนระหว่างบ่อใกล้ๆ กันก็ได้ ถ้ามีเวทีกระตุ้นทางเกษตรกรเคยบอกผู้วิจัยว่าทางประมงเอาปลาไปให้เกษตรกรด้วย ทางประมงได้แจกลูกปลาตอนเข้าโครงการปีพ.ศ. 2561 สมาชิกทุกคน ได้รับพันธุ์ลูกปลาผลิต 6,000 ตัวมีมูลค่า 1,500 บาท และ EM Ball จำนวน 600 ก้อนมีมูลค่า 3,600 บาท (รวมมูลค่าคนละ 5,100 บาท จำนวน 26 ราย คิดเป็นมูลค่ารวม 132,600 บาท มีพื้นที่รวม 740.5 ไร่ เฉลี่ยไร่ละ 179.06 บาท) และในปีงบประมาณ 2562 สมาชิกทุกคน ได้รับ EM Ball จำนวน 400 ก้อนมีมูลค่า 2,400 บาท และ จุลินทรีย์ ปม.1 จำนวน 20 ซองมูลค่า 200 บาท (รวมมูลค่าคนละ 2,600 บาท จำนวน 26 ราย คิดเป็นมูลค่ารวม 67,600 บาท มีพื้นที่รวม 740.5 ไร่ เฉลี่ยไร่ละ 91.28 บาท)

พันธุ์ปลาผลิตที่มอบให้เป็นปลาจากศูนย์วิจัยและการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจังหวัดสมุทรปราการ ปลาจากศูนย์ ฯ จะมีการเพาะพันธุ์แยกบ่อพ่อแม่พันธุ์ โดยจะเพาะโดยการฉีดเอาตัวนี้ไปเสริมโดยแจกลูกพันธุ์ให้เกษตรกร

ประเด็นที่หก ทางประมงเป็นคนกลางซื้อปลาให้ได้ใหม่ เป็นคนกลางที่จะไขว้พันธุ์ปลาให้ไม่อย่างนั้นเกษตรกรจะไม่เห็นผล เป็นการเชื่อมโยงในระยะแรก เพื่อต่อไปเกษตรกรเห็นผลว่าวิธีแลกเปลี่ยนพันธุ์ปลาไขว้บ่อมีผลดีขึ้น หรือให้เกษตรกรในกลุ่มมีคนดูแลเรื่องนี้ (มีการมอบหมายให้เกษตรกรในกลุ่มดูแลเรื่องต่าง ๆ ของกลุ่ม) เกษตรกรจะสามารถทำตัวเอง

คำตอบ

ในกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่การทำแผนธุรกิจ เพื่อการกู้ยืม ได้มีการระดมความคิดอยากให้เกษตรกรเพาะพันธุ์ลูกพันธุ์ ในแผนมีการวางแผนกู้เงินเพื่อเพาะพันธุ์ลูกปลา อาจจะซื้อพันธุ์ปลาข้าง

นอกราก่อนแล้วถ้ามีศักยภาพอย่างคุณปรีชา สามารถเพาะขายอย่างวิธีธรรมชาติ (ปกติเพาะขายอยู่) เขาก็มีวิธีการคัดพันธุ์เพราะคุณปรีชาเป็นเกษตรกรหัวก้าวหน้าคนหนึ่ง เพราะต้องใช้เกษตรกรเช่นนี้เป็นคนแนะนำ/นาร่อง มีการกระทำอยู่แต่ยังไม่เป็นรูปเป็นร่าง จนสามารถแจกจ่ายหรือขายให้เกษตรกรในพื้นที่ เป็นแนวทางหนึ่ง ที่คุณปรีชาถ้าทำได้ ว่าเขาคัดพันธุ์ดี ตัวขนาดใหญ่เก็บไว้ ว่าพันธุ์ลายเสือลายแดงโม ล้วนแล้วแต่เป็นปลาสด มันไม่มีความแตกต่างกันมันเป็นที่ภูมิประเทศ น้ำ ดิน ประมงสนใจแต่ว่าพันธุ์ที่เพาะขึ้นมาต้องเลี้ยงง่าย โตไว อัตรารอดดี เป็นการพัฒนาพันธุ์โดยเกษตรกรเอง อัตราความต้องการของประมง ส่วนประมงเป็นคนกลางในการไขว้ นั่น เป็นเรื่องยาก เพราะเมื่อเกษตรกรจะทำการวิดบ่อ ไม่ได้บอกประมง ในแผนธุรกิจให้เกษตรกรซื้อลูกปลาจากคุณปรีชา เป็นการกระจายลูกพันธุ์ไปตามบ่อต่าง ๆ โตขึ้นมาเป็นพ่อแม่พันธุ์แล้วได้ผสมกันในบ่อ เริ่มเกิดขึ้นแล้วที่คุณปรีชาเริ่มขายลูกพันธุ์ หรือให้คุณปรีชาเป็นคนไขว้ หรือให้เกษตรกรใครสักคนเป็นคนเพาะลูกปลา คุณปรีชารับปากแล้วในเรื่องการเพาะพันธุ์ลูกปลา และขายอยู่แล้ว แต่ไม่ทราบว่าจะใช้ฮอร์โมนหรือเปล่าจริง ๆ แล้วฮอร์โมนเป็นเพียงสารกระตุ้นหรือช่วยให้ปลาสดวางไข่

สำหรับประเด็นที่สงสัยกันว่าจะเป็นการผูกมัดหรือไม่ที่ให้คุณปรีชาเป็นคนเพาะเลี้ยงคนเดียว ในการประชุมสาเหตุที่เกษตรกรทำอะไรไม่ค่อยได้ เพราะเกษตรกรขาดเงินทุนหมุนเวียน ทำให้เกษตรกรไม่กล้าที่จะทำอะไร ประมงร่วมมือกับเกษตรกรทำแผนเพื่อให้ได้เงินมาก่อนหนึ่ง เพื่อใช้ในการจัดหาลูกพันธุ์จนถึงการแปรรูป ให้ทางคุณปรีชาและลูกชายเป็นคนรับซื้อ แล้วกำชับฟาร์มเพาะเลี้ยงเองว่าเขาดต้องการปลาสดขนาดไหน แล้วจะเกิดเองต้องเริ่มตั้งแต่ต้นน้ำก่อนในเรื่องเงินทุนหมุนเวียน-ได้พันธุ์ลูกปลาดี ๆ แล้ว ได้ขนาดดีได้ขนาดมาแปรรูปขาย ไม่ใช่ได้ไม่ตามที่ต้องการของตลาด ตอนนี้เริ่มใช้หญ้าเนเปียร์แล้วมีสมาชิกหลายรายเพราะหญ้าโตเร็ว

ประเด็นที่เจ็ด ในการเพาะพันธุ์ปลาเองจะมีผลต่อการเพิ่มผลผลิต

คำตอบ

ถ้าเลี้ยงแล้วได้ลูกปลาพันธุ์ดีปลอดโรค แข็งแรง โตเร็วได้เนื้อ กินน้อย ปัญหาตอนนี้เลี้ยงอย่างไรปลา ก็ไม่โตเพราะเลือดชิดกัน เกษตรกรไม่ยอมเปลี่ยนแปลงใช้ลูกปลาที่เกิดในบ่อมาเลี้ยงต่อ เพราะเกษตรกรมองว่าต้นทุนต่ำ และเป็นไปตามธรรมชาติ เกษตรกรมองว่าถ้าใช้ปลาของเกษตรกรเองจะเป็นปลาสดบางบ่อ จริงแล้วการไขว้บ่อ ปลาก็ยังเป็นบางบ่ออยู่ ดังนั้นอันดับแรกต้องกระตุ้นให้เกษตรกรเก็บปลาหัวไว้ก่อน ซึ่งทางประมงกระตุ้นมาหลายครั้งในการประชุมกับเกษตรกร เกษตรกรคิดแต่ว่าตลาดต้องการปลาตัวโตดังนั้นต้องขายปลาตัวโตให้หมดทำให้เหลือปลาหางตัวเล็กสำหรับการเพาะพันธุ์ แต่จริงแล้วต้องทำปลาทั้งบ่อให้โต ต้องพยายามให้เขาเก็บปลาโตไว้เพื่อเป็นพ่อแม่พันธุ์ ประมงมีแผนที่จะไปดูเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิต แต่ไม่ได้ผลเพราะเวลาที่เกษตรกรวิดบ่อไม่ได้บอกประมง เกษตรกรวิดบ่อตามคำสั่งซื้อของพ่อค้าแม่ค้า เพราะเกษตรกรทยอยขายตามคำสั่งซื้อ ทำให้ปลาเลยไม่ได้คัดไว้ ในการวิดบ่อจะทำไม่เท่ากันแล้วแต่เวลาเริ่มต้นในการเลี้ยงปลาไม่เท่ากัน และปลา

ในบ่อโตไม่เท่ากัน ในแต่ละบ่อไม่ใช่ว่ามีปลาเล็กทั้งหมด แต่ปลาจะมีหลายขนาด แต่ถ้าปลาเล็กปลาพันธุ์ดีทำให้ปลามีขนาดที่เท่าๆกันมีขนาดเสมอกัน ตัวพอๆกัน แต่ไม่ค่อยจะมีใครเลี้ยงเท่าไร เพราะไม่ค่อยได้ราคาเท่าไร รูปแบบการเลี้ยงตามธรรมชาติและสายพันธุ์ทำให้ขนาดปลาไม่เท่ากัน หัวอาหาร ก็คุมไม่ได้ คุณปรีชาถึงได้ราคาปลาดีกว่าบ่ออื่นๆ ปลาตัวใหญ่ เพราะคุณปรีชาคัดพันธุ์ปลาของแกเอง เกษตรกรควรเอาคุณปรีชาเป็นต้นแบบ คุณปรีชานั้นเป็นศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงปลาสด คุณปรีชาได้บอกสมาชิกแล้วแต่ไม่มีใครเชื่อ ค่อนข้างทำลำบากด้วยเพราะด้วยวิธีการ เกษตรกรไม่ชอบความยุ่งยากจากที่ทำจากปกติที่เคยทำ เกษตรกรไม่ชอบความซับซ้อนจะเลี้ยงง่ายตามที่เคยเลี้ยงมา ถ้าเป็นสมัยก่อนเลี้ยงแบบนี้ ก็โต แต่สมัยนี้น้ำ, สถานที่, เลือดชิด, สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ไม่เอื้ออำนวยให้ปลาโตง่าย ปีงบประมาณ 2563 มีแผนปลาสดภาคกลาง แต่ของบไปยังไม่ได้ (วันที่สัมภาษณ์เป็นDead Line) เป็นแผนที่จะทำปลาสดในภาคกลางเป็นสัตว์เศรษฐกิจ มี สุพรรณบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปราจีนบุรี เป็นต้น เป็นการเน้นการส่งออก การบริโภคภายใน ดังนั้นในปี 63 นี้ อาจมีการแลกเปลี่ยนดูงานจากกลุ่มโน้นกลุ่มนี้ ต้องผลักดันให้เกษตรกรเห็นรูปแบบที่เลี้ยงแบบกึ่งพัฒนา หรือแบบไหน

จากการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่(ปลาสด)จังหวัดสมุทรปราการแปลงปีงบประมาณ 2561 (ณ วันสัมภาษณ์วันที่ 10 กันยายน 2562) สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ 30 รายปัจจุบันมี 26 ราย เกษตรกรเลี้ยงปลาสดในบ่อดิน แบบเดี่ยวและเลี้ยงเพื่อเชิงพาณิชย์ ขนาดบ่อ 25.20 ไร่

- ก่อนเข้าโครงการมีอัตราการปล่อยลูกปลาประมาณ 5,000 ตัว/ไร่ หลังโครงการ (ปีงบประมาณ2562) ปล่อยลูกปลาประมาณ 4,100 ตัว/ไร่ อัตราการปล่อยลดลง 17.91%ของการปล่อยลูกปลาก่อนเข้าโครงการ

- ระยะเวลาในการเลี้ยงก่อนเข้าโครงการ 7-10 เดือน หลังเข้าโครงการ 8 -10 เดือน เปลี่ยนแปลงเล็กน้อย

- อัตราการรอดของลูกปลาเดิมก่อนเข้าโครงการ 41.02% หลังเข้าโครงการ 57.96 % (มีอัตราการรอดถึง 65%) มีอัตราการรอดเพิ่มขึ้น 41.30%ของอัตราการรอดก่อนเข้าโครงการ คิดเป็นจำนวนปลาที่รอด ก่อนเข้าโครงการมีลูกปลารอด 2,051 ตัวต่อไร่ หลังเข้าโครงการมีลูกปลารอด 2,376 ตัวต่อไร่

- ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายก่อนเข้าโครงการ 54.50 บาทต่อกิโลกรัม หลังเข้าโครงการ 56.17 บาท/กิโลกรัม มีราคาเฉลี่ยการขายปลาเพิ่มขึ้น 3.06% ของราคาขายก่อนเข้าโครงการ

ดังนั้นเป้าหมายของเกษตรแปลงใหญ่ ต้องบรรลุผลภายใน 3 ปี (สิ้นปีงบประมาณ 2563)

1. ลดต้นทุนการผลิตร้อยละ 20 มีแนวทางในการลดต้นทุน เช่นการเลี้ยงแบบดั้งเดิมเสริมหญ้าเนเปียร์
2. เพิ่มผลผลิตร้อยละ 20 อัตราการรอดของลูกปลาเพิ่มขึ้นทำให้เพิ่มผลผลิตจากเดิม 41.02% เป็น 57.96%
3. เพิ่มประสิทธิภาพ ได้รับการรับรองฟาร์มมาตรฐานGAP 100% และกำลังดำเนินการขอตระเบียน GI
4. การตลาด จะมีการประกันราคาปลาสด ถ้าหากมีการสร้างห้องเย็น จะมีสินค้าขายตลอดปี มีช่องทางการขายมากขึ้น
5. การบริหารจัดการ มีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ปลาสดบางบ่อ เป็นกลุ่มแปลงใหญ่ มีการร่างกฎระเบียบของกลุ่มสมาชิก

ตาราง จำนวนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสดที่ขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทบ.1)จังหวัดสมุทรปราการ

จำนวนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสดที่ขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทบ.1)จังหวัดสมุทรปราการ			
อำเภอ	จำนวน(ราย)	พื้นที่(ไร่)	กำลังการผลิต(กก.)
1. เมืองสมุทรปราการ	130	2,554.47	844,735
2. บางเสาธง	6	223.42	44,650
3. บางบ่อ	257	6,397.78	1,767,980
4. บางพลี	25	685.07	105,760
รวมทั้งสิ้น	418	9,860.74	2,763,125

* สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ (2561)

ตารางเปรียบเทียบการลดต้นทุนหลังเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแปลงใหญ่ (ปลาสด) แปลงปี 2561 อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ (งบประมาณปี61)

รายการ	ก่อน โครงการ (บาท)	หลัง โครงการ (บาท)	เพิ่มขึ้น/ ลดลง	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (%)	หมายเหตุ
1. อัตราการปล่อย (ตัว/ไร่)	5,051	4,146	-904.90	-17.91	
2. ระยะเวลาการเลี้ยง (เดือน)	7-10				
3. ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (กก./ไร่)	219.40	234.73	15.33	6.99	
4. ขนาดผลผลิต (กก./ตัว)	0.11	0.12	0.01	8.92	
5. อัตราการรอด (%)	41.02	50.35	9.33	22.75	

รายการ	ก่อน โครงการ (บาท)	หลัง โครงการ (บาท)	เพิ่มขึ้น/ ลดลง	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (%)	หมายเหตุ
6. ราคาที่เกษตรกรจำหน่าย (บาท/กก.)	54.50	56.33	1.83	3.36	
7. รายได้ทั้งหมดต่อไร่ (บาท/ไร่)	11,957.49	13,223.12	1,265.64	10.58	
8. ต้นทุน/ไร่ (บาท/ไร่)	6,859.81	6,047.03	-812.78	-11.85	
9. กำไร/ไร่ (บาท/ไร่)	5,097.68	7,176.09	2,078.41	40.77	
10. สัดส่วนต้นทุน/รายได้ (%)	57.37	45.73	-11.64	-20.29	
11. สัดส่วนกำไร/รายได้ (%)	42.63	54.27	11.64	27.30	
12. ต้นทุน/กก. (บาท/กก.)	31.27	27.05	4.22	-13.48	
13. กำไร/กก. (บาท/กก.)	23.23	30.57	7.34	31.58	

ที่มา สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ (2562)

รายละเอียดเพิ่มเติม(ก่อนโครงการ)

1. พื้นที่โครงการฯ อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ
2. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 30 ราย
3. เกษตรกรเลี้ยงปลาสดในบ่อดิน แบบเดี่ยว และเลี้ยงเพื่อพาณิชย์
ขนาดบ่อเลี้ยงเฉลี่ย 25.20 ไร่/บ่อ อาหารที่ใช้เลี้ยงใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูปและรำ
อัตราการปล่อยลูกปลาประมาณ 5,000 ตัว/ไร่ เลี้ยง 7-10 เดือน/รุ่น เลี้ยงได้ 1 รุ่น/ปี ผลผลิตเฉลี่ย
219.40 กก./ไร่

ตารางเปรียบเทียบการลดต้นทุนหลังเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ (พลาสติก)
แปลงปี 2561 อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ (งบประมาณปี62)

รายการ	ก่อน โครงการ (บาท)	หลัง โครงการ (บาท)	เพิ่มขึ้น/ ลดลง	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (%)	หมายเหตุ
1. อัตราการปล่อย (ตัว/ไร่)	5,051	4,146	-904.90	-17.91	
2. ระยะเวลาการเลี้ยง (เดือน)	7-10				
3. ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (กก./ไร่)	219.40	244.71	25.30	11.53	
4. ขนาดผลผลิต (กก./ตัว)	0.11	0.12	0.01	8.92	
5. อัตราการรอด (%)	41.02	57.96	16.94	41.30	
6. ราคาที่เกษตรกรจำหน่าย (บาท/กก.)	54.50	56.17	1.67	3.06	
7. รายได้ทั้งหมดต่อไร่ (บาท/ไร่)	11,957.49	13,744.44	1,786.96	14.94	
8. ต้นทุน/ไร่ (บาท/ไร่)	6,859.81	5,952.92	-906.89	-13.22	
9. กำไร/ไร่ (บาท/ไร่)	5,097.68	7,791.52	2,693.84	52.84	

รายการ	ก่อน โครงการ (บาท)	หลัง โครงการ (บาท)	เพิ่มขึ้น/ ลดลง	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (%)	หมายเหตุ
10. สัดส่วนต้นทุน/รายได้ (%)	57.37	43.31	-14.06	-24.50	
11. สัดส่วนกำไร/รายได้ (%)	42.63	56.69	14.06	32.97	
12. ต้นทุน/กก. (บาท/กก.)	31.27	24.33	-6.94	-22.19	
13. กำไร/กก. (บาท/กก.)	23.23	31.84	8.61	37.04	

ที่มา สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ (2562)

รายละเอียดเพิ่มเติม(หลังโครงการ)

1. พื้นที่โครงการฯ อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ
2. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 30 ราย
3. เกษตรกรเลี้ยงปลาสดในบ่อดิน แบบเดี่ยว และเลี้ยงเพื่อพาณิชย์

ขนาดบ่อเลี้ยงเฉลี่ย 25.20 ไร่/บ่อ อาหารที่ใช้เลี้ยงใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูปและรำ อัตราการปล่อยลูกปลาประมาณ 4,100 ตัว/ไร่ อัตรารอด 30-65% เลี้ยง 8-10 เดือน/รุ่น เลี้ยงได้ 1 รุ่น/ปี ผลผลิตเฉลี่ย 243.12 กก./ไร่

แบบสอบถาม

1. สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้แปรรูป

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยเรื่อง "นโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับบริบทของเกษตรกรพลาสติกจังหวัดสมุทรปราการ" จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ที่มีต่ออุตสาหกรรมพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามของท่านนับว่ามีความสำคัญยิ่งและจะเก็บไว้เป็นความลับ จะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น โดยจะนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับภาครัฐในการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมพลาสติกให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับพลาสติก และมีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนสืบไป

จึงขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ให้ออกต้องครบถ้วนเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

คำถามนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม ประกอบด้วย

- (1) สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- (2) คำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็น

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่องว่าง หรือกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านลงในช่องว่างตามที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. ชื่อ-นามสกุล.....
2. ตำแหน่งงานปัจจุบัน.....
3. คุณวุฒิ/สำเร็จการศึกษาในระดับใด ปวช.หรือ ปวส. ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
อื่นๆ(โปรดระบุ).....
4. ประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานปัจจุบัน ปี

ประเด็นสัมภาษณ์

1. หน่วยงานของท่านมีบทบาทเกี่ยวข้องกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ในลักษณะใด
.....
.....
2. ท่านคิดว่านโยบายเกษตรแปลงใหญ่บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด
.....
.....
3. ในส่วนที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมพลาสติก ท่านคิดว่านโยบายเกษตรแปลงใหญ่มีส่วนส่งเสริม/สนับสนุน ส่วนต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำอย่างไรบ้าง

4. ปัญหาอุปสรรคของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมพลาสติกมีอะไรบ้าง

5. ท่านคิดว่าน่าจะมีแนวทางอย่างไรที่จะพัฒนาความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมพลาสติกจังหวัดสมุทรปราการให้เติบโตแบบยั่งยืน

6. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเด็นคำถามเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่กับระดับความคิดเห็นของท่านในแต่ละข้อ กรุณาใส่เครื่องหมาย \surd ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยที่ 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 = เห็นด้วย 3 = ไม่แน่ใจ 2 = ไม่เห็นด้วย และ 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ประเด็นเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
1. ทำให้เกษตรกรมีอำนาจในการเจรจาต่อรองมากขึ้น					
2. ทำให้เกษตรกรพลาสติกมีช่องทางการจำหน่ายหลายช่องทาง					
3. สามารถเป็นการประกันราคาพลาสติกทั้งการจำหน่ายและแปรรูป					
4. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก ยิ่งขึ้น					
5. ทำให้เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารของทางราชการมากขึ้น					
6. ช่วยให้เกษตรกรสามารถยกระดับราคาสินค้าสูงขึ้น					
7. ลดปัญหาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการเลี้ยงและการแปรรูป					
8. ช่วยให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจการเลี้ยงและการแปรรูปได้อย่างถูกต้องใน การดำเนินธุรกิจพลาสติก					
9. เป็นเครื่องช่วยทำให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรม พลาสติก					

ประเด็นเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
10.เป็นแนวทางให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตได้ตามความต้องการโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง					
11. ทำให้เกษตรกรปลาสลิดสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ					
12.ทำให้เกษตรกรมีความมั่นใจในอาชีพนี้ต่อไป					
13. ทำให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมปลาสลิดเป็นระบบยิ่งขึ้น					
14.ทำให้เกษตรกรสามารถพัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจปลาสลิดมากขึ้น					
15.เป็นแนวทางส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรยุคใหม่(Smart Farmer)					
16.ทำให้สามารถลดต้นทุนรวมได้					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. สำหรับสมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยเรื่อง "นโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่กับบริบทของเกษตรกรพลาสติกจังหวัดสมุทรปราการ" จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่ที่มีต่ออุตสาหกรรมพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามของท่านนี้มีความสำคัญยิ่งและจะเก็บไว้เป็นความลับ จะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น โดยจะนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับภาครัฐในการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมพลาสติกให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับพลาสติก และมีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนสืบไป

จึงขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ให้ถูกต้องครบถ้วนเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

คำถามนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม ประกอบด้วย

- (1) สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- (2) คำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็น

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่องว่าง หรือกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านลงในช่องว่างตามที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. ชื่อ-นามสกุล
2. ปัจจุบัน.... ผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป ผู้ขาย อื่นๆ.....
3. คุณวุฒิ/สำเร็จการศึกษาในระดับใด ปวช.หรือ ปวส. ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
 อื่นๆ(โปรดระบุ).....
4. ประสบการณ์การทำงาน ปี
- 5 ท่านมีการวางแผนการผลิต มี ไม่มี

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเด็นคำถามเกี่ยวกับนโยบายเกษตรกรแปลงใหญ่กับระดับความคิดเห็นของท่านในแต่ละข้อ กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยที่ 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 = เห็นด้วย 3 = ไม่แน่ใจ 2 = ไม่เห็นด้วย และ 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ประเด็นเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่ เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
1.ทำให้เกษตรกรมีอำนาจในการเจรจาต่อรองมากขึ้น					
2.ทำให้เกษตรกรพลาสติกมีช่องทางการจำหน่ายหลายช่องทาง					
3.สามารถเป็นการประกันราคาพลาสติกทั้งการจำหน่ายและ แปรรูป					
4.ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนา อุตสาหกรรมพลาสติกยิ่งขึ้น					
5.ทำให้เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารของทางราชการมากขึ้น					
6.ช่วยให้เกษตรกรสามารถยกระดับราคาสินค้าสูงขึ้น					
7.ลดปัญหาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการเลี้ยงและการแปรรูป					
8.ช่วยให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจการเลี้ยงและการแปรรูปได้ อย่างถูกต้องในการดำเนินธุรกิจพลาสติก					
9.เป็นเครื่องช่วยทำให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา อุตสาหกรรมพลาสติก					
10.เป็นแนวทางให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตได้ตามความ ต้องการโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง					
11. ทำให้เกษตรกรพลาสติกสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและ สนับสนุนจากภาครัฐ					
12.ทำให้เกษตรกรมีความมั่นใจในอนาคตต่อไป					
13. ทำให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมพลาสติกเป็น ระบบยิ่งขึ้น					
14.ทำให้เกษตรกรสามารถพัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ พลาสติกมากขึ้น					
15.เป็นแนวทางส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตร ยุคใหม่(Smart Farmer)					
16.ทำให้สามารถลดต้นทุนรวมได้					
17.การใช้วิธีการเลี้ยงที่เหมาะสมสามารถต้นทุนการผลิต					
18.การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มเกษตรกรช่วยให้ สามารถ นำเอาความรู้ไปใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต					
19.การมีอำนาจต่อรองกับคนกลางช่วยให้มีผลกำไรมากขึ้น					
20.การรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ทำให้สามารถลดต้นทุนปัจจัย การผลิต					

ประเด็นเกี่ยวกับนโยบายเกษตรแปลงใหญ่	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
21.สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต					
22.มีการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ					
23.ท่านได้รับคำแนะนำให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการ แปลงใหญ่พลาสติกจากผู้จัดการแปลงใหญ่					
24.ภาครัฐส่งเสริมด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับพลาสติกอย่าง ต่อเนื่อง					
25.การรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ทำให้เกษตรกรมีความเข้มแข็ง					
26.ผู้จัดการแปลงใหญ่ได้ให้คำแนะนำด้านการลดต้นทุนอย่าง ได้ผล					
27.การรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ทำให้สามารถเข้าสู่มาตรฐาน ได้ง่ายขึ้น					
28.การตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการผลิตทำให้ได้รับ การรับรองมาตรฐาน					
29.เมื่อได้รับการรับรองมาตรฐานแล้ว จะทำให้ยอดขาย เพิ่มขึ้น.					
30.มาตรฐานการผลิตพลาสติกส่งผลทำให้มีกำไรจากการทำ ธุรกิจมากขึ้น					
31.ท่านได้รับการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตจากภาครัฐอย่าง ต่อเนื่อง					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป

.....

.....

.....

.....

สรุป แบบสอบถามและสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐ

แบบสอบถาม

ข้อ 1. หน่วยงานของท่านมีบทบาทเกี่ยวข้องกับนโยบายแปลงใหญ่ในลักษณะใด

- 1.ตัวแทนสหกรณ์จังหวัด เป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มการบริหารจัดการแปลงและการตลาด
- 2.ตัวแทนประมงจังหวัด สนับสนุนตามภารกิจแปลงใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน ขยายตลาดสินค้า ส่งเสริมการรวมกลุ่ม
- 3.ตัวแทนเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
 - 1.เป็นหน่วยงานบูรณาการกิจกรรมที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีแผนงาน/โครงการดำเนินการในแปลงใหญ่
 - 2.รับนโยบายจากกระทรวง มาถ่ายทอดให้เกษตรกรได้รับทราบ
- 4.ตัวแทนเกษตร จังหวัด ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้ผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด มีการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงการตลาด
- 5.ตัวแทนศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสมุทรปราการ เป็นหน่วยปฏิบัติงานโดยตรง ร่วมกับหน่วยงานอื่นเช่น สำนักประมงจังหวัด โดยงานของศูนย์จะเน้นการตรวจรับรองฟาร์ม อบรมBiosecurity แจกพันธุ์สัตว์น้ำ แจกจุลินทรีย์ ปม.1
- 6.ตัวแทน ธกส. สนับสนุนเงินทุน และร่วมเป็นคณะกรรมการในการขับเคลื่อนนโยบายเกษตรแปลงใหญ่
7. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการเกษตรจังหวัด มีส่วนสนับสนุนและส่งเสริม
- 8.ตัวแทนอำเภอบางป่องคนที่1
 - 1.แนะนำส่งเสริมให้ความรู้เทคโนโลยีใหม่
 - 2.เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานแปลงใหญ่
 - 3.ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบูรณาการทำงานกับหน่วยงานต่าง ๆ
- 9.ตัวแทนอำเภอบางป่องคนที่2
 - กลางน้ำ -การแปรรูป
 - ปลายน้ำ - การตลาด

10. ตัวแทนพัฒนาชุมชนจังหวัด เกี่ยวข้องปลายทาง เมื่อผลผลิตได้มาตรฐาน จะแนะนำ/สนับสนุนให้ผู้ประกอบการลงทะเบียนคัดสรร OTOP เพื่อจัดระดับดาวและสนับสนุนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สวยงามพร้อมจำหน่ายในตลาดบน สินค้าขึ้นเครื่องบิน และส่งต่อให้จำหน่ายในตลาดต่างประเทศได้
11. สมาชิก อบต.ตำบลคลองด่าน -
12. อบต.บ้านระกาศ มีการสนับสนุนในเรื่องของการพัฒนาเส้นทางการขนส่งผลผลิตให้สะดวกสบาย มีกองทุนเศรษฐกิจให้เกษตรกรกู้ยืมเป็นรายปี โดยไม่มีดอกเบี้ย สนับสนุนให้มีการแปรรูปอาหารจากพลาสติก
13. อบต.บ้านระกาศ มีการสนับสนุน
- ข้อ 2. ท่านคิดว่านโยบายเกษตรแปลงใหญ่บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด
1. ตัวแทนสหกรณ์จังหวัด บรรลุเป้าหมายมาก ทำให้เกษตรกรมีการรวมตัวกัน แก้ไขปัญหา ร่วมกันในการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การบริหารจัดการและการตลาดร่วมกัน ช่วยยกระดับมาตรฐานสินค้าการเกษตร
2. ตัวแทนประมงจังหวัด บรรลุตามวัตถุประสงค์ของนโยบายปานกลาง เนื่องจากเกษตรกรบางกลุ่มไม่เห็นถึงความสำคัญและการผลักดันของภาครัฐ
3. ตัวแทนเกษตรและสหกรณ์จังหวัด บรรลุเป้าหมายในระดับหนึ่งเพราะทำให้เกษตรกรสามารถรวมตัวกัน ช่วยลดต้นทุนการผลิต ที่สำคัญคือสร้างเกษตรกรให้เป็นผู้จัดการแปลงโดยมีส่วนราชการเป็นที่เลี้ยง
4. ตัวแทนเกษตร จังหวัด -ไม่มี-
5. ตัวแทนศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสมุทรปราการ มีประโยชน์เล็กน้อย ไม่ถึงกับเปลี่ยนแปลงรายได้เกษตรกรชัดเจนนัก
6. ตัวแทน ธกส. บรรลุตามเป้าหมาย มีการสนับสนุนเงินทุนตามนโยบายเกษตรแปลงใหญ่

7. นักวิชาการส่งเสริม
การเกษตรปฏิบัติการเกษตร
จังหวัด
มีการรวมกลุ่มเกิดขึ้นจริง แต่กระบวนการและการ
ดำเนินการของแต่ละกลุ่มยังไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ
- 8.ตัวแทนอำเภอบางบ่อคนที่1
บรรลุป้าหมายถ้าหากมีแผนในการทำงาน ทุกคนมีส่วน
ร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอความต้องการ
วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและหาแนวทางแก้ไขร่วมกันโดย
มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนคอยเป็นที่
เลี้ยงให้คำปรึกษา
- 9.ตัวแทนอำเภอบางบ่อคนที่2
ขึ้นอยู่กับพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน
- 10.ตัวแทนพัฒนาชุมชน
จังหวัด
ไม่มีความเห็นเพราะไม่เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง
แต่ได้ทราบความก้าวหน้าบ้างจากการประชุม
คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม
(คสป.) จังหวัดสมุทรปราการ
11. สมาชิก อบต.ตำบลคลอง
ด่าน
-ไม่มี-
12. อบต.บ้านระกาศ
นโยบายเกษตรแปลงใหญ่ บรรลุป้าหมายในระดับน้อย
เนื่องจากการรวมกลุ่มของเกษตรกรเป็นการรวมกลุ่มแบบ
หลวมๆ ร่วมกันเพื่อใช้สิทธิในการกู้ยืมเงินแต่ไม่ได้
นำไปใช้ในการทำการเกษตรกรอย่างแท้จริง อาจนำเงินกู้
ไปใช้ในกิจกรรมอื่นหรือใช้ในชีวิตประจำวัน
13. อบต.บ้านระกาศ
บรรลุป้าหมายมากเนื่องจากมีกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก

ข้อ 3.ในส่วนของเกี่ยวกับอุตสาหกรรมพลาสติก ท่านคิดว่านโยบายเกษตรแปลงใหญ่มีส่วนส่งเสริม
ส่วนต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำอย่างไรบ้าง

- 1.ตัวแทนสหกรณ์จังหวัด ต้นน้ำ
ช่วยให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการลดต้นทุน
การผลิตและเพิ่มผลผลิตให้เพิ่มขึ้นทั้งเรื่องอาหาร
หมักด้วยหญ้า สูตรอาหารพลาสติก การคัดเลือก
สายพันธุ์ การเลี้ยงให้ผ่านมาตรฐาน GAP
- กลางน้ำ
มีการส่งเสริมให้มีการแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ
เช่นพลาสติกสด พลาสติกแดดเดียว พลาสติกหอม

		สเน็ค ผงโรยข้าวและอื่นๆตามความต้องการของตลาด การพัฒนาบรรจุภัณฑ์
	ปลายน้ำ	มีการแนะนำส่งเสริมนโยบายการตลาดนำการผลิต เพื่อให้มีตลาดรองรับที่แน่นอน
2.ตัวแทนประมงจังหวัด	ต้นน้ำ	จะเน้นเรื่องการผลิต โดยส่งเสริมให้เกษตรกร ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และพัฒนาให้สินค้ามีมาตรฐาน GAP ของกรมประมง
	กลางน้ำ	จะส่งเสริมเรื่องการแปรรูป เพื่อยกระดับราคาสินค้าให้สูงขึ้น
	ปลายน้ำ	จะขยายและเชื่อมโยงตลาดสินค้าให้กว้างขึ้น
3.ตัวแทนเกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด	ต้นน้ำ	ได้รับความรู้เรื่องการผลิต มาตรฐาน GAP ของกรมประมง มาตรฐานฮาลาล
	กลางน้ำ	การแปรรูป มีการอบรมส่งเสริมให้มีการแปรรูปที่หลากหลาย เช่นขนมปั้นสิบ น้ำพริก ข้าวเกรียบ
	ปลายน้ำ	มีการจัดตั้งศูนย์แปรรูปที่คลองด่าน
4.ตัวแทนเกษตรกร จังหวัด		เกษตรกรสามารถรู้ต้นทุนของตนเองและปรับวิธีการเลี้ยงเพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยยังอนุรักษ์วิธีการเลี้ยงแบบดั้งเดิมและเสริมด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ
5.ตัวแทนศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสมุทรปราการ		มีส่วนน้อยในการสนับสนุน
6.ตัวแทน ธกส.	ต้นน้ำ	สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่ม ทำการผลิต ลดต้นทุนการผลิต
	กลางน้ำ	ผู้แปรรูปมีวัตถุดิบเพียงพอ กับความต้องการแปรรูปลดต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบ
	ปลายน้ำ	ผู้รวบรวมผลผลิต ได้สินค้าเพียงพอกับความต้องการ และมีคุณภาพ
7. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ปฏิบัติการเกษตรจังหวัด		มีการส่งเสริมสินค้าปลาสดให้กับภาคอุตสาหกรรมแต่มีกลุ่มบรรลู่เป้าหมายน้อย
8.ตัวแทนอำเภอบางป่อ	ต้นน้ำ	การส่งเสริมการเลี้ยงปลาสดให้มีคุณภาพ

คนที่1	กลางน้ำ	ส่งเสริมการแปรรูปและการสร้างมูลค่าเพิ่มของปลา สลิดด
	ปลายน้ำ	การส่งเสริมด้านการตลาด
9.ตัวแทนอำเภอบางป่อ	ต้นน้ำ	การรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย การเข้าถึงปัจจัย การผลิต
คนที่2	กลางน้ำ	การแปรรูป
	ปลายน้ำ	การส่งเสริมด้านการตลาด
10.ตัวแทนพัฒนาชุมชน จังหวัด	ต้นน้ำ	สำนักงานประมงจังหวัด สนับสนุน/ให้ความรู้เรื่อง การเลี้ยงแก่เกษตรกร นโยบายทำให้หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องได้ทำงานร่วมกันสู่เป้าหมายเดียวกัน
	กลางน้ำ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด -พาณิชย์จังหวัด และพัฒนาชุมชนจังหวัดมีส่วนสนับสนุน มีส่วน สนับสนุนเรื่องการพัฒนาการบรรจุหีบห่อ packaging และการตลาดเพื่อเพิ่มยอดขาย
	ปลายน้ำ	การประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมการรับรู้ เพื่อความ ยั่งยืน(ยังมองไม่ออก)
11. สมาชิก อบต.ตำบล คลองด่าน	-ไม่มี-	
12. สมาชิกอบต.บ้าน ระภาค		เนื่องจากในปัจจุบันอุตสาหกรรมปลาสลิดมีแนวโน้มที่จะมีเกษตรกร หรือผู้ที่สนใจอาชีพดังกล่าวลดลงเป็นจำนวนมากแต่หันไปเลี้ยงปลา เบญจพันธุ์หรือเลี้ยงกุ้งมากกว่า สำหรับเกษตรกรกลุ่มที่เลี้ยงปลา สลิดอยู่มีจำนวนน้อยและเป็นกลุ่มดั้งเดิมที่ไม่มีความเข้าใจปลาไม่ ติดตามข้อมูลข่าวสารในเรื่องของนโยบาย จึงทำให้มีการรวมกลุ่ม เป็นเกษตรแปลงใหญ่ยาก และยังไม่เห็นถึงความสำคัญของนโยบาย เกษตรแปลงใหญ่
13. สมาชิกอบต.บ้าน ระภาค	ต้นน้ำ	ผู้ประกอบการ-ชาวบ้าน มีอาชีพมั่นคง
	กลางน้ำ	มีการรวมกลุ่มเกษตรกร กลุ่มย่อยหรือกลุ่มอาชีพ หมู่บ้านมีอาชีพทำ
	ปลายน้ำ	มีการประกอบกิจการ เพิ่มรายได้มีการขยายตัว ผู้ประกอบการรายใหม่ และผู้ประกอบการรายย่อย

ข้อ 4. ปัญหาอุปสรรคของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมพลาสติกมี

อะไรบ้าง

1. ตัวแทนสหกรณ์จังหวัด	ต้นน้ำ
กลางน้ำ
ปลายน้ำ	ปัญหาการคัดและอนุรักษ์สายพันธุ์ การขยาย
การรวมกลุ่มให้เพิ่มขึ้น และให้มีที่ดินติดกัน
ขาดการแปรรูปผ่านมาตรฐาน อย. GMP และ
มาตรฐานอื่นๆ
-ยังขาดตลาดที่รับรองการผลิตและการผลิตที่
ยังไม่เพียงพอ
-การสร้างความแตกต่างระหว่างพลาสติกใน
จังหวัดกับแหล่งผลิตอื่น ๆ ขาดการ
ประชาสัมพันธ์
2. ตัวแทนประมงจังหวัด		1. เกษตรกรบางรายไม่เห็นถึงความสำคัญของโครงการ
2. เกษตรกรไม่เข้าใจวัตถุประสงค์อย่างแท้จริงของ
นโยบาย
3. ตัวแทนเกษตรและ
สหกรณ์จังหวัด		พลาสติกไม่มีปัญหาเรื่องการตลาดเนื่องจากเป็นสินค้า
ที่มีชื่อเสียงของจังหวัด แต่มีปัญหาอยู่ที่การเลี้ยงโตช้า
และพื้นที่ที่เลี้ยง ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่เกษตรกรเช่า
เมื่อนายทุนต้องการขายที่เกษตรกรจะไม่มีพื้นที่เลี้ยง
ทำให้ต้องไปเช่าพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงเช่น ราชบุรี
สมุทรสาคร แทน
4. ตัวแทนเกษตร จังหวัด		-ไม่มี-
5. ตัวแทนศูนย์วิจัยและ
พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
จิตสมุทรปราการ		ปัญหาของโครงการแปลงใหญ่ คือ การตรวจรับรอง
ฟาร์มไม่ได้ทำให้ราคาสัตว์น้ำที่ขายในประเทศแตกต่าง
จากการไม่มีใบรับรองฟาร์ม นอกจากนี้การรวมกลุ่ม
เป็นสหกรณ์หรือวิสาหกิจชุมชน ก็ไม่ทำให้ราคาปัจจัย
การผลิตหรือราคาสัตว์น้ำแตกต่างจากการไม่รวมกลุ่ม
ของเกษตรกร อย่างชัดเจนเท่าที่ควร
6. ตัวแทน ธกส.		-มีเกษตรกรรายย่อยบางส่วนที่อยู่ต่างพื้นที่ ไม่สามารถ
รวมกลุ่มเข้าร่วมโครงการดังกล่าว

- พื้นที่ในการเลี้ยงปลาผลิตลดลงอย่างรวดเร็ว จาก
การขยายตัวของเมืองใช้เป็นพื้นที่อยู่อาศัย และโรง
งานอุตสาหกรรม
7. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร อูปรรรค การยอมรับการสร้างมาตรฐานให้แก่
ปฏิบัติการเกษตรจังหวัด ผลิตภัณฑ์ของเกษตรกร
8. ตัวแทนอำเภอบางบ่อคนที่1 หน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่บูรณาการในการทำงาน ต่าง
คนต่างทำ บางเรื่องการทำงานมีความซ้ำซ้อน ซึ่ง
อาจทำให้เสียงบประมาณและเสียเวลาโดยใช้เหตุ
9. ตัวแทนอำเภอบางบ่อคนที่2 ราคาผลผลิต และปัจจัยการผลิต
10. ตัวแทนพัฒนาชุมชน -ไม่มี-
จังหวัด
11. สมาชิก -ไม่มี-
อบต.ตำบลคลองด่าน
12. สมาชิกอบต.บ้านระกาศ เกษตรกรไม่มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนและแนว
ทางการรวมกลุ่มเป็นเกษตรกรแปลงใหญ่ หากจะต้องมี
การจัดทำเอกสารต่างๆ ซึ่งเกษตรกรเคยชินกับการ
เลี้ยงปลาแบบดั้งเดิม ไม่มีความถนัดในเรื่องของการ
จัดทำเอกสารการรวมกลุ่มต่างๆ
13. สมาชิกอบต.บ้านระกาศ 1.กลุ่มผู้บริโภคเลือกคุณภาพของสินค้าเพราะมีจำนวน
มาก
2.วัตถุดิบ เช่นน้ำในการเลี้ยงปลาผลิต เริ่มไม่ดีเพราะ
มีแหล่งอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น
3.ต้นทุนในการผลิต เช่น ค่าอาหารเลี้ยงปลา

ข้อ 5 ท่านคิดว่าจะมีแนวทางอย่างไรที่จะพัฒนาความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมปลาสดจังหวัด
สมุทรปราการให้เติบโตแบบยั่งยืน

1. ตัวแทนสหกรณ์จังหวัด ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมตัวกันแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วม
รวมทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด โดยมี
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความต้องการของผู้บริโภค
รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสีย

- 2.ตัวแทนประมงจังหวัด ต้องพัฒนากลุ่มแปลงใหญ่พลาสติกให้ประสบความสำเร็จและประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งขยายจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น ให้เป็นกลุ่มใหญ่ ซึ่งอาจเป็นตัวแทนของอุตสาหกรรมพลาสติกของจังหวัดสมุทรปราการได้ในอนาคต
- 3.ตัวแทนเกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด -เกษตรกรต้องสามัคคีกัน ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก
-อบต.เป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เกษตรกรมากที่สุด ต้องจริงจังในการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรผู้เลี้ยงพลาสติก
- 4.ตัวแทนเกษตรกร จังหวัด สร้างอัตลักษณ์พลาสติกของจังหวัดสมุทรปราการให้แตกต่างจากแหล่งอื่น
- 5.ตัวแทนศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสมุทรปราการ ปัจจุบันการเลี้ยงพลาสติกเพียงอย่างเดียวได้ผลผลิตน้อยและใช้เวลานาน จึงมีเกษตรกรบางส่วนหันมาเลี้ยงปลาสดร่วมกับสัตว์น้ำชนิดอื่น เช่นปลานิลเป็นต้น ซึ่งน่าจะเป็นวิธีแก้ปัญหาที่ดีวิธีหนึ่ง
- 6.ตัวแทน ธกส. การจัดตั้งกลุ่มและอนุรักษ์อาชีพการเลี้ยงพลาสติก โดยการส่งเสริมให้เกิดรายได้จากการเลี้ยงปลาให้เพียงพอกับการดำรงชีพ
7. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการเกษตรจังหวัด สนับสนุนให้มีความเข้มแข็ง โดยการสร้างมาตรฐานของผลิตภัณฑ์
- 8.ตัวแทนอำเภอบางบ่อคนที่1 การบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และกลุ่มผู้ผลิต
- 9.ตัวแทนอำเภอบางบ่อคนที่2 สำรวจพื้นที่พลาสติกและส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเลี้ยงพลาสติกที่จังหวัดสมุทรปราการ เพราะในปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการมีที่เลี้ยงปลาน้อยแต่มีพลาสติกจำหน่ายเพราะนำเข้าจากต่างจังหวัด
- 10.ตัวแทนพัฒนาชุมชนจังหวัด -ทำให้ได้มาตรฐาน อย. จะทำให้ทำการตลาดได้กว้างส่งออกได้ อยากให้มหาวิทยาลัยหาแนวทาง หากมีปัญหา อุปสรรค ก็ให้เสนอ คสช. ช่วยหาแนวทางแก้ไข
-อยากให้ส่งเสริมให้พลาสติกใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน (ก้างเกล็ดปลา) และทำให้เห็นเป็นรูปธรรม

11. สมาชิก -ไม่มี-
 อบต.ตำบลคลองด่าน
12. สมาชิกอบต.บ้านระกาศ ควรมีการทำงานแบบเชิงรุก เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบควร
 ออกสำรวจข้อมูลเกษตรกรและให้คำอธิบายรายละเอียด
 ต่างๆแก่เกษตรกรให้รับทราบถึงผลประโยชน์ต่างๆที่จะ
 ได้รับมากกว่าการที่เกษตรกรไปขึ้นทะเบียนเอง การ
 พัฒนาความเข้มแข็งควรจะไปควบคู่กับความเข้าใจ
 และความเต็มใจในการมีส่วนร่วมของเกษตรกร
13. สมาชิกอบต.บ้านระกาศ จัดอบรมกลุ่มพลาสติกกลุ่มต่างๆในจังหวัดมาแลกเปลี่ยน
 ความคิด แนวทางการผลิต ให้เป็นหนึ่งเดียวกัน โดยให้
 จัดอบรมด้านการค้า การลงทุน และให้ภาครัฐและ
 หน่วยงานต่างๆเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุน
- ข้อ 6. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป
1. ตัวแทนสหกรณ์จังหวัด เกษตรกรควรรวมตัวกัน เป็นแปลงใหญ่ให้มากขึ้น และมี
 การใช้หลักและวิชาการสหกรณ์ไปปรับใช้ รวมทั้งควรมี
 การรวมกลุ่มในลักษณะของคลัสเตอร์ เพื่อให้มีหลักใน
 การต่อรอง และสินค้ามีความต่อเนื่อง
2. ตัว แทนประมงจังหวัด -ไม่มี-
3. ตัวแทนเกษตรและสหกรณ์ แปลงใหญ่ เป็นโครงการที่มีหลักการดี เกษตรกรที่ทำ
 จังหวัด ตามแนวคิด ก็ จะประสบความสำเร็จ
4. ตัวแทนเกษตร จังหวัด -ไม่มี-
5. ตัวแทนศูนย์วิจัยและพัฒนาการ -ไม่มี-
 เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด
 สมุทรปราการ
6. ตัวแทน ธกส. -ไม่มี-
7. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร -ไม่มี-
 ปฏิบัติการเกษตรจังหวัด
8. ตัวแทนอำเภอบางป่องคนที่1 ควรมีเจ้าภาพหลัก หรือหน่วยงานหลักมีหน้าที่ดูแล
 เกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรเพื่อทำหน้าที่ประสานการ

- ทำงาน วางแผนการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
- 9.ตัวแทนอำเภอบางปะคนที2 จังหวัดต้องอนุรักษ์ความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดสมุทรปราการว่า “ถ้าพูดถึงจังหวัดสมุทรปราการต้องนึกถึงปลาสด” ตลอดไป ไม่ใช่ปล่อยให้ในอนาคตข้างหน้าเป็นเพียงแค่ตำนานปลาสดสมุทรปราการ
- 10.ตัวแทนพัฒนาชุมชนจังหวัด มหาวิทยาลัยหัวเฉียววิจัยเกี่ยวกับปลาสด มากมาย ต้องการให้เผยแพร่ทางช่องทางต่างๆบ้าง เพราะได้รับฟังแต่ไม่ได้เห็นเอกสาร
11. สมาชิก อบต.ตำบลคลองด่าน -ไม่มี-
12. สมาชิกอบต.บ้านระกาศ -ไม่มี-
13. สมาชิกอบต.บ้านระกาศ เห็นควรให้จัดตั้ง ชมรม สมาคม ปลาสดจังหวัดสมุทรปราการ เพราะเป็นสินค้าของจังหวัดสมุทรปราการ และมีคณะกรรมการต่าง ๆ หมุนเวียนในการแก้ไขปัญหา คราวละ 3 ปี

ข้อคิดเห็นทั่วไป

อยากให้มีการชุดลอกคลองชลประทานเพราะโดยอำนาจองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถเองมาดำเนินการได้ อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบ เพราะคลองตื้นเขิน น้ำเสีย น้ำน้อย ไม่สามารถที่จะเอาเข้าไปเลี้ยงปลาได้ ศูนย์การเรียนรู้ที่ใช้งบประมาณของรัฐควรให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกรโดยตรง

รายงานการประชุม

1. รายงานการประชุม แปลงใหญ่ทั้งหมด 14 แปลง จังหวัดสมุทรปราการ ณ วันที่ 23 เมษายน 2562 ณ โรงเรียนสุเหร่าคลองด่าน อำเภอบางปะ จังหวัดสมุทรปราการ ได้มีการประชุมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ทั้งหมดในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 14 แปลง โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 20...คน

ในการประชุม เกษตรจังหวัดสมุทรปราการ เป็นประธานการประชุมพร้อมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายแปลงใหญ่ ได้กล่าวถึงในการจัดขึ้นคุณภาพเกษตรแปลงใหญ่ ประจำปีพ.ศ. 2561 กรมส่งเสริมการเกษตรจะแจ้งการประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดย

ผู้จัดการแปลงใหญ่รวบรวมหลักฐานการดำเนินงานต่าง ๆ เสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรระดับจังหวัด พิจารณาลำดับชั้นแปลงใหญ่ โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ส่วน มีคะแนนรวม 100 คะแนน ได้แก่

ส่วนที่ 1 : การรวมกลุ่มเกษตรกร	20	คะแนน
ส่วนที่ 2 : การบริหารจัดการ	20	คะแนน
ส่วนที่ 3 : ผลการดำเนินงาน	40	คะแนน
ส่วนที่ 4 : การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้	10	คะแนน
ส่วนที่ 5 : ความยั่งยืนในการดำเนินการ	10	คะแนน
รวม	100	คะแนน

การจัดแบ่งเกรด

เกรด A คะแนน 75 – 100 คะแนน

เกรด B คะแนน 60 – 74 คะแนน

เกรด C คะแนน น้อยกว่า 60

กลุ่มแปลงใหญ่อุรัักษ์พลาสติกบางบ่อ ได้คะแนน 65 คะแนน อยู่ในเกรด B

พบว่ากลุ่มแปลงใหญ่อุรัักษ์พลาสติกบางบ่อ ต้องการที่จะให้หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เร่งดำเนินการในเรื่องของการจัดทำแผนธุรกิจเพื่อทำการยื่นขออนุมัติสินเชื่อตามนโยบายการส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ และต้องปรับปรุงคะแนนในส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงานที่ทางกลุ่มสามารถปรับปรุงเพื่อให้มีคะแนนเพิ่มขึ้นได้ถึงระดับ A

ในส่วนของเกษตรแปลงใหญ่พลาสติก จังหวัดสมุทรปราการ สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. เกษตรแปลงใหญ่พลาสติกเป็นน้องใหม่ที่เข้ามาสู่ขบวนการแปลงใหญ่ ในกลุ่มของพลาสติก ตั้งกันมาตั้งแต่พ.ศ. 2556 สืบเนื่องจากนายทุนใหญ่มาควานซื้อที่ดินในแถบนี้ เป็นที่ที่เกษตรกรใช้เลี้ยงพลาสติกอยู่ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือที่เลี้ยงไม่มี และคนเลี้ยงเริ่มเหลือน้อย ส่วนคนที่มีที่ดินอยู่ ก็คิดจะเอาที่ดินไปทำอย่างอื่นจะดีกว่า

2. การเลี้ยงพลาสติกยากไหม ในส่วนของผม ก็ คิดว่ายากทั้งง่าย ขึ้นอยู่กับการดูแลเอาใจใส่ของผู้เลี้ยง การที่ตั้งกลุ่มอุรัักษ์พลาสติกเนื่องจากจะอนุรักษ์ความดั้งเดิมพลาสติกบางบ่อ เพราะไม่ให้ชื่อว่าพลาสติกบางบ่อไม่มีแล้ว ปลาที่ขายอยู่ที่นี้เป็นปลาที่อื่น แต่มาแปรรูปที่นี้แต่ใช้ชื่อว่าพลาสติกบางบ่อ แต่ผมก็ยอมรับว่ามีส่วนกลุ่มที่ผมตั้งมาเป็นแปลงใหญ่มี 30 รายที่เข้าจดทะเบียน หลังจากที่เราประเมินการอะไรเรียบร้อยตอนนี้จะอยู่ที่ 27 รายเดิมที่เป็น 26 ราย เดิมที่จะไม่เลี้ยง แต่ตอนนี้ขอกลับมาอยู่แปลงใหญ่แล้ว แต่ยังไม่ได้แจ้งยังเกษตร ซึ่งเป็นพื้นที่ทำแผนที่รอเข้าไปใช้เงินกับ ธกส.

3. ขั้นตอนตรงนี้เราดำเนินการมาแบบเป็นรูปของกลุ่มมีประชุมกันทุกเดือน แต่ขอเรียนว่า กลุ่มพลาสติกแปลงใหญ่นี้ ประชุมบ่อยมากจนกระทั่งสมาชิกอยากจะเลิกแล้ว ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับรัฐ ก็ดี สถาบันการศึกษาเข้ามาเกือบทุกมหาวิทยาลัย แต่หลักมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเข้ามาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2556

4. กระบวนการที่เราทำตอนนี้ ทำมาในเรื่องมีทิศทางจะรักษาพลาสติกคุณภาพมาตรฐานดั้งเดิมของบ่อ คือวิธีการเลี้ยง วิธีการแปรรูปและอะไรทุกอย่าง ย้อนกลับไปดั้งเดิม เพราะตอนนี้ปัจจุบันนี้การตลาดเราจะเจาะเข้าไปที่กลุ่มผู้บริโภคจะเห็นชัดว่าเขาเน้นของอินทรีย์ไม่มีสารเคมี เราคิดว่าเราจะเอาตัวนี้เป็นตัวชูจากคำขวัญของจังหวัด เพื่อจะรักษาคุณภาพให้ได้

5. ตอนที่เราร่วมกับมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติและมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และหลายมหาวิทยาลัย คือการยื่นขอจดสิทธิบัตรจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา ในวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2562 นี้จะประชุมที่วัดสีโล่งคือจะมีหน่วยงานรัฐ สหกรณ์ อะไรต่าง ๆ เข้าร่วมด้วย ที่เราจดสิทธิบัตรนี้คือสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เรื่องราวทั้งหมดเกิดจากตรงนี้

6. คนที่ริเริ่มเลี้ยงพลาสติกคนแรกเป็นคนที่อยู่ในตำบลคลองด่าน แปลงใหญ่ทั้งหมดไม่ได้เป็นเพียงแต่คนคลองด่าน แต่เป็นคนทั้งหมดที่เลี้ยงพลาสติกทั้งอำเภอบางบ่อ คนที่ขอเข้ามาที่เลี้ยงพลาสติก เรารับเป็นสมาชิกทั้งหมด ขณะนี้จะเข้ามาอีกหลายรายแต่ตอนนี้เรายังขับเคลื่อนตรงที่ว่าเงินที่สนับสนุนจาก ธกส.เรายังไม่ได้ และกลุ่มสมาชิกที่เราทำในเรื่องการดำเนินงานอะไรต่างๆว่าเราจะได้เงินเมื่อไหร่ เราจึงขอว่าให้รอ จนกว่าเราจะขับเคลื่อนได้ก่อน ส่วนที่คนที่เลี้ยงอยู่แล้วมาเข้าร่วมเป็นสมาชิกเราจะให้เขามาร่วมเราจะไม่ปิดกั้นใคร

7. การขอยื่นจดสิทธิบัตรจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา จะมีจังหวัด บริษัทประชารัฐมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติและมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี แล้วก็กลุ่มอนุรักษ์พลาสติกบางบ่อเป็นเจ้าของร่วมจดด้วย เพราะเรามองว่าการขอยื่นจดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของเรา ถ้าหากคนอื่นไปจดเราไม่มีสิทธิที่จะไปใช้ เมื่อเวลาเราไปใช้ต้องขออนุญาต ดังนั้นเราจึงต้องอนุญาตเป็นผู้จดด้วย ไม่ใช่เฉพาะสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจ รวมถึงผู้เลี้ยงพลาสติก คนที่แปรรูปปลาที่อยู่ในสมุทรปราการ แต่ต้องผ่านขบวนการที่ผ่านขั้นตอนขอรับรองมาตรฐาน GI ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา ทุกคนมีสิทธิใช้ชื่อ “พลาสติก บางบ่อ” ได้

8. ในแนวคิดที่เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจ อนาคตข้างหน้าพลาสติกบางบ่อ อาจมีทั่วไปในประเทศเพราะเดี๋ยวนี้ แลวสุพรรณบุรี ใช้ชื่อพลาสติกบางบ่อทั้งนั้นต่อไปเราต้องคงทนรักษามาตรฐานของการเลี้ยงด้วยธรรมชาติและพัฒนารูปแบบให้อาหารเสริม แล้วต่อไปการแปรรูปเราจะเน้นการแปรรูปแบบดั้งเดิมกับปัจจุบันนี้แปรรูป นั่นคือการขอจดกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา และเข้าสู่ขบวนการทุกเรื่องที่ภาครัฐที่ต้องการให้เกิด ตอนนี้เราเดินทางมาถึงในขั้นตอนที่ว่าที่เรากำลังของบประมาณสนับสนุนและอนาคตข้างหน้าเรื่องแผนอะไรต่าง ๆ ผมบอกได้เลยว่าผมโชคดีกว่าแปลง

ใหญ่หลายๆแปลงที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติทุกเรื่องที่ผมอยากให้ทำ ทุกคณะของมหาวิทยาลัยจะมาช่วยทำหมดอันนี้โชคดีกว่าแปลงใหญ่อื่น ตอนนี้ต้องนี้ทำแผนธุรกิจได้คุยกับอาจารย์ว่าจะทำแผนธุรกิจต้องมานั่งร่วมช่วยกันทำ

9. กระบวนการที่ประชุมอะไรต่าง ๆ ตอนนี้สมาชิกเริ่มท้อ เพราะตั้งแต่ปีพ.ศ. 2561 ที่เราขอยื่นจดจนกระทั่งตอนนี้กลางปีพ.ศ. 2562 แต่ว่าการขับเคลื่อนนี้ผมเข้าใจที่ทำงานร่วมกับภาครัฐมาตลอดแต่สมาชิกหลายคนไม่เข้าใจเพราะว่ามาประชุมครั้งหนึ่งควรจะได้โน้มนำได้มาประชุมอีกครั้ง ก็จะต้องได้ แต่ขั้นตอนนี้ผมเข้าใจ แต่ต้องอดทนได้พยายามชี้แจงแล้วอธิบายให้สมาชิกเข้าใจ ณ วันนี้ถ้าขบวนการเราทำได้ โดยงบประมาณสนับสนุนจากรัฐที่ให้กลุ่มแปลงใหญ่

10. เรามองเป้าหมายอนาคตอยู่ข้างหน้าคิดแล้วอยู่ในแผนแล้ว ขบวนการเลี้ยงเราใช้กลุ่มสมาชิก ผู้เลี้ยง ขบวนการแปรรูปเราให้สมาชิกของกลุ่มแปรรูป จัดจำหน่ายเราจะใช้ในระบบของกลุ่มเรา จะรับซื้อพลาสติกจากสมาชิกในราคาประกัน คนที่เลี้ยงพลาสติกอยู่ในแปลงใหญ่อยู่กลุ่มสมาชิกเราจะรับซื้อในราคาประกัน เพื่อให้คนเลี้ยงมีรายได้เพิ่มจะไม่เปลี่ยนไปเลี้ยงอย่างอื่นตอนนี้ปลานิลและกุ้งขาวระบาดหมดแล้ว ก็เราคิดอยู่แล้วเราต้องประกันราคา

11. ปัจจุบันปลา 10 ตัวต่อกิโลกรัมราคา 45 บาท เราจะให้ 50 บาทต่อกิโลกรัมจากปากบ่อเลย แต่ต้องมีมาตรฐานจากกรมประมงรับรองทุกเรื่อง ทุกขบวนการตอนนี้เราสามารถดำเนินการ ทุกคนที่เป็สมาชิกตอนนี้ได้เข้าสู่ขบวนการมาตรฐานของกรมประมงหมด เพราะตอนนี้เราคิดว่าอนาคตข้างหน้ามาตรฐานพลาสติกบางบ่อจะต้องชัดเจน ถ้าเรายื่นขอจด GI แล้วถ้าผ่านตรงนี้จะรับรองมาตรฐานได้เลย

12. เพราะว่าขอเรียนกับแปลงใหญ่ทุกแปลงว่า ขบวนการที่เราจะดำเนินการต่อไปถ้าเราได้งบประมาณมาเราจะมีห้องเย็นของเราเอง ซื้อปลาจากสมาชิกมาแปรรูปเอง และเป็นจุดจำหน่ายสินค้าของพลาสติกบางบ่อเองใครจะซื้ออะไรได้

13. ในปัจจุบันที่ทำนี้ในส่วนของผมตั้งเป็นวิสาหกิจ สร้างตัวอาคารโดยการกู้ยืมงบประมาณจากธกส.มา สองครั้งแล้ว เพื่อที่จะขอมาตรฐาน อย.และฮาลาล ตอนนี้เรายื่นขอแล้ว สถานที่พร้อมที่จะให้ตรวจแล้ว เพื่อที่จะให้กลุ่มสมาชิกของเราที่มีการแปรรูปขบวนการผลิตเป็นอาหารมาใช้สถานที่ของเราเพื่อจะได้มาตรฐาน อย.และฮาลาลด้วย เพื่ออนาคตเราจะส่งสินค้าออกโดยกลุ่มวิสาหกิจอนุรักษ์พลาสติกแปลงใหญ่จะเป็นขบวนการไปสู่ตลาดข้างหน้า

2. รายงานการประชุมแปลงใหญ่กลุ่มวิสาหกิจอนุรักษ์พลาสติกบางบ่อและแปรรูป

2.1 รายงานการประชุม วันศุกร์ที่ 13 กรกฎาคม 2561 ณ. สุเหร่าคลองใหม่ เวลา 9.30 น. มีผู้มาเข้าร่วมประชุม 12 คน

เรื่อง ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ แปลงดำเนินการปี 2561 แผนความปลอดภัยทางชีวภาพ (Bio security) ครั้งที่ 3

2.2 รายงานการประชุม ครั้งที่ 11 /2561 วันที่ 20 สิงหาคม 2561 ณ. สุเหว่าคลองใหม่

เวลา 9.30 น. มีผู้มาเข้าร่วมประชุม 15 คน

เรื่อง รับEM บอลจากประมงและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีใช้

⇒ ประมงจังหวัดสมุทรปราการได้มาอบรมให้ความรู้การเลี้ยงการตรวจวัดสภาพน้ำให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสด และได้นำEM บอลมาแจกให้กับสมาชิกคนละ 600 ก้อน เพื่อไว้ปรับสภาพน้ำในบ่อเลี้ยง

⇒ ประชุมจัดตั้งแปลงใหญ่สำหรับกลุ่มอนุรักษ์ปลาสดบางบ่อ

มีการประชุมและสำรวจข้อคิดเห็นของผู้เลี้ยงปลาสดมาหลายครั้ง ทางกลุ่มสามารถรวบรวมรายชื่อผู้เลี้ยงปลาสดได้จำนวน 30 คนมีพื้นที่รวม 889 ไร่ ได้จัดตั้ง กลุ่มแปลงใหญ่ปลาสด เพื่อให้การผลิต การแปรรูปรวมถึงการตลาดได้มาตรฐานรักษาชื่อเสียงของปลาสดบางบ่อให้ยั่งยืน นอกจากนี้ทางกลุ่มได้กำหนดชื่อแปลงใหญ่ คือ “กลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลาสดบางบ่อ” เป้าหมายสินค้า เลี้ยงปลาสดเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐาน GAP และ GI มีคุณสมบัติเฉพาะและมีชื่อเสียงมายาวนาน และจะทำการแปรรูปสินค้าให้ผ่านการรับรองมาตรฐาน ออ. และ ฮาลาน และอื่น ๆ เพื่อให้การบริหารจัดการแปลงใหญ่มีประสิทธิภาพ และตามเงื่อนไขการจัดตั้งเกษตรแบบแปลงใหญ่ ต้องมีการเลือกตั้งผู้จัดการแปลงและผู้ช่วยผู้จัดการแปลง ทางกลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์ปลาสดบางบ่อ และภาครัฐได้มีมติจากที่ประชุมแต่งตั้ง

1. นายสมพงษ์ กลึงผล	ผู้ช่วยประมงอำเภอบางบ่อ	ผู้จัดการแปลงใหญ่
2. นายสุธี สมานมิตร	เกษตรกรแปลงใหญ่	ผู้ช่วยผู้จัดการแปลงใหญ่
3. นางสาวเกศสุดา ธรรมสาร	หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรฯ	ผู้ช่วยผู้จัดการแปลงใหญ่
4. นายสุวัจชัย ฉัตรชุมสาย	รองประธานบริษัทประชารัฐฯ	ผู้ช่วยผู้จัดการแปลงใหญ่

นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินงานของแปลงใหญ่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดและการติดต่อกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง จึงมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มแปลงใหญ่และโครงสร้างการบริหารงาน มีมติจากการประชุม ได้เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มแปลงใหญ่ดังนี้

1. นายปรีชา สมานมิตร	ประธาน
2. นายสุธี สมานมิตร	กรรมการ
3. นางมาเลียม เกิดบัว	กรรมการ
4. นางสรลภรณ์ ฉิมบ้านไร่	กรรมการ
5. นายเฉียบ อำแพง	กรรมการ
6. นายทรงเกียรติ โชติมัน	กรรมการ
7. นายสมชาย กล่อมสกุล	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารกลุ่มแปลงใหญ่ได้มีการเลือกตั้งในกลุ่มเพื่อจัดโครงสร้างการบริหารงาน
ดังนี้

1. นายปรีชา สมานมิตร ประธาน
2. นายเฉียบ อำแพง รองประธานกรรมการ
3. นางสาวลภรณ์ ฉิมบ้านไร่ เลขานุการ
4. นางมาเลียม เกิดบัว เภรัญญิก
5. นายทรงเกียรติ โชติมัน กรรมการ
6. นายสุธี สมานมิตร กรรมการ
7. นายสมชาย กล่อมสกุล กรรมการ

เพื่อให้การดำเนินงานของแปลงใหญ่ ประสบความสำเร็จ ในการติดต่อกับหน่วยงาน
ภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทางคณะกรรมการบริหารกลุ่มแปลงใหญ่ ได้
มอบหมายผู้ดูแลด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการผลิต นายปรีชา สมานมิตร
2. ด้านการแปรรูป นายสุธี สมานมิตร
3. ด้านการควบคุมคุณภาพ นางสาวลภรณ์ ฉิมบ้านไร่
4. ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ นายสมชาย กล่อมสกุล

ในส่วนของการบริหารจัดการในกลุ่มแปลงใหญ่ปลาสด จากการสอบถามสมาชิกเกษตรกร
แปลงใหญ่ คณะกรรมการบริหารกลุ่มแปลงใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่	รายชื่อ	เดิม	ปัจจุบัน
1	นายปรีชา สมานมิตร	ประธาน	ประธาน
2	นายเฉียบ อำแพง	รองประธานกรรมการ	รองประธานกรรมการ 1
3	นางสาวลภรณ์ ฉิมบ้านไร่	เลขานุการ	เลขานุการ
4	นางมาเลียม เกิดบัว	เพรัญญิก	เพรัญญิก
5	นายทรงเกียรติ โชติมัน	กรรมการ	กรรมการ
6	นายสุธี สมานมิตร	กรรมการ	รองประธานกรรมการ 2
7	นายสมชาย กล่อมสกุล	กรรมการ	กรรมการ

กลุ่มอนุรักษ์ปลาสดบางบ่อได้ทำการประชุมและของจัดตั้งเป็น “กลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์
ปลาสดบางบ่อ” ดังนั้น กลุ่มแปลงใหญ่มีมติมอบหมายให้ นาย ปรีชา สมานมิตร เป็นผู้แทนยื่นใบ
สมัครเข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่ตามนโยบายของรัฐบาล พร้อมบัญชีรายชื่อเกษตรกรแปลงใหญ่
โครงสร้างกลุ่มตามมติที่ประชุมและเป้าหมายในการพัฒนา 5 ด้าน ดังนี้

ลำดับที่	ประเด็นพัฒนา	เป้าหมายการพัฒนา
1.	ลดต้นทุนการผลิต	1. เพาะเลี้ยงพันธุ์ปลาขึ้นเองภายในกลุ่ม 2. สมาชิกผลิตอาหารปลาขึ้นเองภายในกลุ่ม 3. ลดต้นทุนการผลิต 25 บาทต่อกิโลกรัม ลดลงเหลือ 20 บาทต่อกิโลกรัม (ลด 20 %)
2.	เพิ่มการผลิต	1. คัดเลือกพันธุ์ปลาสดให้มีคุณภาพและสมบูรณ์ 2. การพัฒนาอาหารปลาสดให้มีคุณภาพเพื่อเพิ่มการเจริญเติบโต 3. ผลผลิตเดิม 200 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มผลผลิตเป็น 240 กิโลกรัมต่อไร่ (เพิ่ม 20%)
3.	เพิ่มคุณภาพ	1. สร้างมาตรฐานการผลิต เพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐาน GAP และ GI 2. ควบคุมการผลิตให้มีคุณภาพ
4.	การตลาด	1. เพิ่มช่องทางการตลาด 2. นำสินค้าสู่ตลาดประชารัฐ
5.	การบริหารจัดการ	1. วางแผนการผลิตเพื่อให้ผลผลิตออกตรงตามเวลา และมีรายได้เพิ่มขึ้น ชุมชนเข้มแข็ง 2. นำหลักการบริหารกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์มาใช้ในการบริหารจัดการ 3. สร้างความเข้มแข็งให้กับสมาชิกในกลุ่ม เพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิต สร้างมาตรฐานของการผลิต ทั้งปริมาณและคุณภาพ พร้อมคัดเลือกสินค้าสู่ตลาดประชารัฐซึ่งเป็นศูนย์กระจายสินค้าสู่ชุมชน

⇒ คณะกรรมการรวมทั้งสมาชิกมีมติเห็นชอบมอบหมายให้ นายปรีชา สมานมิตร (ประธาน) เป็นผู้ดำเนินการจดทะเบียนองค์กรเกษตรกรกับสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการ
หมายเหตุ สมาชิกมารับ EM บอล เวลา 10.00 น. ที่สุเหร่าคลองใหม่ จำนวน 12 คน
 มีรายละเอียดดังนี้

2.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปลาสด) ตำบลคลองด่าน กลุ่มวิสาหกิจอนุรักษ์ปลาสด บางบ่อ เวลา 9.00 น.

2.4 รายงานการประชุม ครั้งที่ 10/2561 วันอังคารที่ 25 กันยายน 2561 บริเวณหน้าสุเหร่าคลองด่าน ตั้งแต่เวลา 9.00 น

มีผู้มาเข้าร่วมประชุม 21 คน ประกอบด้วยแปลงใหญ่ 17 คน และมีหน่วยงานราชการเข้าร่วม 4คน

- ⇒ เจ้าหน้าที่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ นายทองเต็ม สุขโต ได้อธิบายถึงรายละเอียดสินเชื่อ
- ⇒ ขอมติเพื่ออนุมัติการทำแผนที่เพื่อการกู้เงินของสมาชิกพลาสติกแปลงใหญ่
- ⇒ ขอความเห็นชอบขึ้นทะเบียนพลาสติกบางบ่อ เป็นมรดกภูมิปัญญาของชาติ
- ⇒ หลักเกณฑ์คุณสมบัติรวมสมาชิกได้ 300 ไร่ หรือ สมาชิก 30 คน
- ⇒ ลงนามใบยินยอมว่าเป็นมรดกของสมุทรปราการ
- ⇒ คณะกรรมการพิจารณาเสนอโครงการสินเชื่อ
- ⇒ สิทธิภูมิศาสตร์คือ.....
- ⇒ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ อำเภอบางบ่อมี 64 หมู่บ้าน
- ⇒ จัดบันทึกการประชุมทุกเดือน หรือ 4-5-6 เดือนแล้วแต่
- ⇒ ข้อบังคับของกลุ่ม
- ⇒ นัดประชุมครั้งต่อไป วันอาทิตย์ที่ 30 กันยายน 2561 ที่ โรงเรียนสุเหร่า เวลา 9.00 น.

2.5 รายงานการประชุม ครั้งที่ ..2561 วันอาทิตย์ที่ 30 กันยายน 2561 สุเหล่าคลองด่าน ตั้งแต่เวลา 9.00 น

2.6 รายงานการประชุม ครั้งที่.../2561 โครงการสนับสนุนสินเชื่อของกลุ่มพลาสติกแปลงใหญ่ 30 คนหรือ300 ไร่ วันพฤหัสบดีที่ 8 พฤศจิกายน 2561 ณ โรงเรียนสุเหร่าคลองใหญ่ มีผู้มาเข้าร่วมประชุม 25 คน สมาชิกแปลงใหญ่13 คน ผู้เข้าร่วม 12 คน

ภาคเช้า

- ⇒ ประธานกล่าวเปิดการประชุม
- ⇒ ผอ. ชกส. กล่าวถึงเรื่องการช่วยเหลือเกี่ยวกับสินเชื่อ
- ⇒ การรวมตัวจะมีกำลังต่อรองกับทุกเรื่องไม่ว่าจะเรื่องเงินทุน
- ⇒ กล่าวถึงลักษณะเด่นของพลาสติก บางบ่ออยู่ที่...
- ⇒ เน้นคุณภาพ มีแบรนด์ มีโลโก้ มีการแปรรูป
- ⇒ มีQR code
- ⇒ ประมงจังหวัดเป็นพี่เลี้ยงผลักดันพลาสติกแปลงใหญ่มีสินเชื่อ อัตราดอกเบี้ย 0.01% ต่อปี (กู้ล้านดอก1,000บาท) เงื่อนไขแบบคร่าวๆ 30คน ประชุมเป็นประจำ แต่อย่างน้อยต้องกึ่งหนึ่งของสมาชิกคือ 15 คน
- ⇒ การกู้จะกู้ในนามกลุ่ม
- ⇒ ทองเจิม สุขโต (ชกส.)

- ⇒ มีบัตรสวัสดิการมีสิทธิกู้ แต่ไม่เสียดอกเบี้ย 6 เดือน
- ⇒ คณะกรรมการต้องรับผิดชอบ และประชุมพิจารณาเงินกู้
- ⇒ รายละเอียดกู้ไปเพื่ออะไร กรรมการกลุ่มพิจารณาและอย่าหละหลวม
- ⇒ การกำหนดการส่งคืนเงินต้นขึ้นอยู่กับคณะกรรมการบริหาร
- ⇒ การบริหารจัดการในกลุ่มมีความสำคัญมาก
- ⇒ ลงชื่อแจ้งความประสงค์กู้ในกลุ่ม
- ⇒ ในกลุ่มต้องมีการร่างระเบียบ และโครงการในกลุ่มจะมีโครงการวางแผนทำอะไร
- ⇒ การขอ อ.ย. ต้องมีคุณสมบัติ 2 อย่างคือ
 1. สถานที่ที่ดี คือการประกันความต้องป้องกันสัตว์และแมลง
 2. ผลិតภัณฑ์
- ⇒ อาคารผลิต ต้องแยกออกมาต่าง
- ⇒ เวลา 10.00-12.00 มีรายละเอียดตั้งนี้กลุ่มแปลงใหญ่อนุรักษ์พลาสติกบางบ่อ ได้จัดการประชุม โดยมีผู้แทนสำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ พร้อมผู้แทน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. จังหวัดสมุทรปราการ ได้ให้ความรู้และการรับรู้ถึงการส่งเสริมแปลงใหญ่ คือ โครงการสนับสนุนสินเชื่อเกษตรกรเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อสนับสนุนเกษตรกรแบบแปลงใหญ่พลาสติกได้รับประโยชน์จากโครงการที่ภาครัฐช่วยเหลือ จากการศึกษาที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เสนอโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ต่อคณะรัฐมนตรี ได้อนุมัติสินเชื่อสำหรับแปลงใหญ่ 2,000 แปลง มูลค่ารวม 23,000 ล้านบาทเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2559 ระยะโครงการ พฤศจิกายน 2559 – เมษายน 2570 วงเงินสินเชื่อ แปลงละไม่เกิน 10 ล้านบาท ดังต่อไปนี้

-ผู้แทนสำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ

โครงการสนับสนุนสินเชื่อเกษตรกรเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อสนับสนุนเกษตรกรแบบแปลงใหญ่พลาสติกได้รับประโยชน์จากโครงการที่ภาครัฐช่วยเหลือ

-ผู้แทน ธกส. จังหวัดสมุทรปราการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เสนอโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ต่อคณะรัฐมนตรี ได้อนุมัติสินเชื่อสำหรับแปลงใหญ่ 2,000 แปลง มูลค่ารวม 23,000 ล้านบาทเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2559 ระยะโครงการ พฤศจิกายน 2559 – เมษายน 2570 วงเงินสินเชื่อ แปลงละไม่เกิน 10 ล้านบาท ระยะเวลา 5 ปี

แนวทางในการพิจารณาสินเชื่อโครงการฯ

1. กำหนดคุณสมบัติผู้กู้ ถ้าหากเป็นสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร มี

- เป็นสถาบันเกษตรกรที่จดทะเบียนตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2547 ต้องไม่มีการทุจริตหรือข้อบกพร่องในการดำเนินการที่เป็นสาระสำคัญ หรือถ้ามีต้องแก้ไขจนเป็นที่พอใจของธนาคาร

- ต้องให้ความร่วมมือกับธนาคาร

- ต้องไม่มีหนี้สินค้างชำระกับธนาคาร NPLs

- ต้องมีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการอย่างน้อย 15 คนขึ้นไป

ถ้าหากเป็นวิสาหกิจชุมชน

- เป็นไปตามเกณฑ์ที่ธนาคารจะรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า มีลักษณะที่สำคัญดังนี้

- ต้องมีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการอย่างน้อย 15 คนขึ้นไป

- สมาชิกต้องมีสัญชาติไทย และบรรลุนิติภาวะ

- ดำเนินการตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน

- มีการจัดทำบัญชีเป็นกลุ่มเป็นปัจจุบัน

- การลงทุน หรือ การออมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

- มีการประชุมร่วมกันเป็นประจำ มีการบันทึกรายงานการประชุมเป็นหลักฐาน

- กลุ่มต้องไม่มีหนี้สินค้างชำระกับธนาคาร NPLs

- ต้องได้รับการจดทะเบียนตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ที่กรมส่งเสริมออกให้

2.เกณฑ์ในการสนับสนุนสินเชื่อโครงการ

- สนับสนุนสินเชื่อเพื่อดำเนินโครงการแปลง/กลุ่มละไม่เกิน 10 ล้านบาท

- โครงการต้องสามารถดำเนินการได้ทันทีเมื่อได้รับอนุมัติ

- การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ค่าลงทุนในการพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่

3.การยื่นขอเงินสินเชื่อ

ถ้าหากเป็นสถาบันการเกษตร กลุ่มเกษตรกร ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินงานของสถาบัน/กลุ่ม และวงเงินที่ขอสินเชื่อตามโครงการนี้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบปีล่าสุด

ทั้งสถาบันการเกษตร กลุ่มเกษตรกร และ วิสาหกิจชุมชน ให้หลักการเดียวกันคือ

- การดำเนินการต้องเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ

สถาบันเกษตรกรโดยเคร่งครัด

- ต้องยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่โครงการกำหนดอย่างเคร่งครัด

4.การพิจารณากำหนดวงเงินกู้ตามโครงการ สำหรับ สถาบันการเกษตร- กลุ่มเกษตรกร พิจารณาตามความจำเป็นของการใช้เงินกู้ตามแผนการดำเนินธุรกิจของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบปีล่าสุด สำหรับ วิสาหกิจชุมชน การพิจารณาขอกำหนดวงเงินกู้

ตามโครงการ จะพิจารณาจากความจำเป็นของการใช้เงินกู้ตามแผนการดำเนินงานธุรกิจของสมาชิก
วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ และศักยภาพการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืน

4. เงื่อนไขการดำเนินโครงการและการชำระเงินกู้

-จะพิจารณาอนุมัติเงินกู้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบโครงการ แผนปฏิบัติงาน และสินเชื่อที่ขอรับ
การสนับสนุนเบื้องต้นจากคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

-สถาบันการเกษตร กลุ่มเกษตรกร หรือ วิสาหกิจชุมชน จะต้องจัดทำแผนธุรกิจประจำปีให้เสร็จ
ก่อนวันเริ่มต้นปีใหม่ และเสนอให้คณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแปลง
ใหญ่ระดับจังหวัด ร่วมกับผู้จัดการแปลง พิจารณาเห็นชอบ

การชำระเงินกู้ เมื่อสถาบันการเกษตร กลุ่มเกษตรกร หรือ วิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับสินเชื่อ ให้
ชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 0.01 ต่อปี ในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปีนับจากวันกู้ แต่ไม่
เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2569 ตามวัตถุประสงค์ในการกู้

-เงินกู้เพื่อค่าใช้จ่ายหมุนเวียนในการดำเนินงานโครงการ กำหนดชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย
เสร็จไม่เกิน 12 เดือน เว้นมีเหตุจำเป็นไม่เกิน 18 เดือนนับแต่วันกู้เป็นระยะเวลา 5 ปีแต่ไม่เกินวันที่
31 ธันวาคม 2569

-เงินกู้เพื่อเป็นค่าลงทุน กำหนดชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเป็นรายเดือน ราย ไตรมาส ราย 6
เดือน หรือรายปี ตามความสามารถในการชำระหนี้ และที่มาของแหล่งรายได้ กรณีที่ ธกส.วิเคา
ระห์ความสามารถในการชำระหนี้เกินกว่า 5 ปี นับจากวันที่กู้ ทางสถาบันการเกษตร กลุ่มเกษตรกร
หรือ วิสาหกิจชุมชนจะต้องรับภาระชำระดอกเบี้ยในส่วนที่เกินกว่าระยะเวลา 5 ปี ในอัตราดอกเบี้ย
เงินกู้ปกติตามที่ธนาคารกำหนด

ถ้าหากสถาบันการเกษตร กลุ่มเกษตรกร หรือ วิสาหกิจชุมชน ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ที่ถึง
กำหนดชำระได้ทั้งหมดหรือบางส่วน ธนาคารจะเก็บอัตราดอกเบี้ยเท่ากับ MLR+3%ต่อปีจนกว่าจะ
ชำระเสร็จ แต่ไม่เกินกฎหมายกำหนด

5. ในกลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์ปลาสดบางบ่อ มีสมาชิกแปลงใหญ่จำนวน 17 รายมีความประสงค์จะ
ขอกู้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ส่วนสมาชิกอีก 13 รายไม่ประสงค์จะขอกู้ ในกลุ่มจะดำเนินการจัดตั้ง
คณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำพร้อมจัดทำแผนธุรกิจในการประชุมครั้งต่อไป

6. สมาชิกจำนวน 4 รายขอยกเลิกการเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ และได้นำส่งหนังสือขอแจ้ง
เปลี่ยนแปลงสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ปลาสดเสนอต่อทางสำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการต่อไป
ว่ามีสมาชิกจำนวน 4 ราย มีจำนวนพื้นที่ 107 ไร่ เนื่องจากย้ายไปประกอบกิจการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
ในเขตพื้นที่อื่นและบางรายได้เปลี่ยนแปลงชนิดเลี้ยงสัตว์น้ำจากปลาสด เป็น เลี้ยงปลานิล-กึ่งขาว
และยากต่อการติดต่อ ดังนั้น กลุ่มแปลงใหญ่นุรักษ์ปลาสดบางบ่อ มีสมาชิกเหลือ 26 คน มีพื้นที่
เหลือ 740.5 ไร่ รายชื่อผู้ที่ยกเลิกสมาชิกแปลงใหญ่คือ

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	พื้นที่ (ไร่)
1.	นายคำรณ แสงไทย	28
2.	นางมยุรี พ่วงแพ	45
3.	นางสุนันท์ ไต่ตะแขก	4
4.	นางไพเราะห์ พุฒลา	30

ภาคบ่าย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

- ⇒ การพัฒนาการส่งเสริมการเลี้ยงอย่างปลอดภัย
- ⇒ โครงการวิจัยปลาสด (1)
- ⇒ ทุนจาก ส.ก.ว. โดย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- ⇒ หลัาเนเปียร์ หลัาสำหรับเลี้ยงปลาสด
- ⇒ สมุนไพรสำหรับไล่แมลงวัน
- ⇒ Package..... สำหรับกลุ่มเลี้ยงและแปรรูป
- ⇒ การลดต้นทุนการเลี้ยง
- ⇒ วัตถุประสงค์ นำความรู้จากการวิจัย มาเผยแพร่ (1)
- ⇒ ต่อยอดเป็นปีที่ 2 (2)
- ⇒ พันธุ์ปลาเม็ดแดงโม-แดงไทย
- ⇒ รสชาติอยู่ที่น้ำและพื้นที่ในการเลี้ยง ที่เรามีแร่ธาตุสูง
- ⇒ ผลวิจัยที่ผ่านมาของมหาวิทยาลัย
- ⇒ หลัาเนเปียร์ มีโปรตีน 15% 60 ก.ก.
- ⇒ หลัาแพรก 40 ก.ล.
- ⇒ หลัาผสมกับอาหารเม็ด จะโตดีมาก
- ⇒ บ่อหลัาเนเปียร์มีแพลนตอนเยอะ
- ⇒ ปรับค่าของน้ำและบ่อ
- ⇒ ตรวจคุณภาพน้ำในคลอง
- ⇒ ต้องมีบ่อพักน้ำ ต้องทำเป็นระบบ มีอุปกรณ์ หลัาแห้ว ดอกบัว ต้องปลูกผสม 3 อย่างขังไว้ 30 วัน น้ำจะดีพืชที่ปลูกจะดูดซึมของเสียพื้นบ่อ
- ⇒ บ่อห้ามค่าแอมโมเนียเยอะจะเป็นอันตรายต่อปลา
- ⇒ ให้อาหารปลาจะมีโปรตีนเยอะมาก แต่วัตในตัปลาโปรตีนจะเท่ากัน

⇒ เอกลักษณะความแตกต่างระหว่างเลี้ยงด้วยฟืนหญ้ากับเลี้ยงด้วยอาหาร

⇒ มาตรฐานGAPทำให้ผู้บริโภคมีความเชื่อถือ

⇒ ทะเบียนฟาร์ม น้ำ ของใช้มีสารตกค้าง

⇒ เล่าเรื่องจุดเด่น, ความสะอาด, Package

⇒ เกษตรกร 4.0 มีการถ่ายทอดได้ มีเทคโนโลยี

⇒ โครงการเพิ่ม อ.พิมศิริ

⇒ วิจัย ต้นทุนให้ต่ำที่สุด และให้ได้กำไรที่สุด

1. ยังไม่ได้มาตรฐาน

2. ยังไม่มีที่ขายไกลๆ

สิ่งสำคัญ ทำแล้วคือการตลาด

2.7 รายงานการประชุม ครั้งที่.../2561 สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ปลาสลิดบางบ่อ
วันเสาร์ที่ 9 กุมภาพันธ์ 2562 ณ โรงเรียนสุเหร่าคลองใหญ่ มีผู้มาเข้าร่วมประชุม 8 คน

⇒ บันทึกรายงานการประชุม เรื่อง การสังเคราะห์องค์ความรู้(วิจัย) เกี่ยวกับปลาสลิดของ
สมุทรปราการของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

⇒ อ.บังอร ฉางทรัพย์ ได้ถามถึงการเลี้ยงปลาสลิดว่าเลี้ยงมานานแค่ไหน ถ้ามถึงผลผลิตว่าดีมาก
น้อยแค่ไหน ถ้ามถึงพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ว่ามาจากไหน อดีตมาจากถิ่นถามเดิม ปัจจุบันมาจาก
มหาชัยและถิ่นอื่นบ้าง

⇒ ปัญหา ราคา พ่อค้าคนกลาง น้ำ ทุน

⇒ เพราะเหตุใดถึงเลี้ยงปลาสลิด สืบทอดจากบรรพบุรุษ

2.8 รายงานการประชุม ครั้งที่.../2562 สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ปลาสลิดบางบ่อ
วันพุธที่ 19 มีนาคม 2562 ณ โรงเรียนสุเหร่าคลองใหญ่ มีผู้มาเข้าร่วมประชุม 7 คน เฉพาะ

คณะกรรมการ

ประชุม เรื่องบริหารการจัดการเงินกู้

รูปภาพ

รูปที่ 1.การประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับจังหวัดครั้งที่ 2/2562 23 เมษายน 2562

รูปที่ 2. .การประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับจังหวัดครั้งที่ 2/2562 23 เมษายน 2562

รูปที่ 3 การประชุม กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ครั้งที่ 2 วันที่ 20 มิถุนายน 2562 ณ ห้องอาหารดิ่ง

รูปที่ 4 การประชุม กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ครั้งที่ 3 วันที่ 25 ตุลาคม 2562 ณ ห้องอาหารดิ่ง

รูปที่ 5 การประชุม กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ครั้งที่ 3 วันที่ 25 ตุลาคม 2562 ณ ห้องอาหารตั้ง

รูปที่ 6 การประชุม กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ครั้งที่ 3 วันที่ 25 ตุลาคม 2562 ณ ห้องอาหารตั้ง

การประชุม กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

ครั้งที่ 1 การประชุม “มาตรฐานการผลิตปลอดภัย เพื่อผู้บริโภค” โดย นายสมพล โนดไธสง อธิบดีอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2562 ณ ห้องประชุม โรงเรียนสุเหร่าคลองด่าน ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่หรือตัวแทนเกษตรกรแปลงใหญ่ สรุปลงสาระสำคัญดังนี้

“พลาสติก” ในกลุ่มเกษตรกรมีการเลี้ยงแล้วและยังมีการแปรรูปพลาสติก เช่นการแปรรูปพลาสติกแตกเดี่ยว พลาสติกหอม พลาสติกกรอบกรอบ และอื่น ๆ มีมาตรฐานการผลิตของอุตสาหกรรมทางด้านอาหารที่ผู้ประกอบการควรทราบ ได้แก่ GMP : Good Manufacturing Practice เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตอาหารทุกประเภทที่ผ่านการแปรรูป และมีความเียงต่อการปนเปื้อนสารพิษ เป็นระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อาหารขั้นพื้นฐาน ระบบ HACCP : Hazard Analysis and Critical Control Point เป็นแนวป้องกันอันตรายจากสารพิษและสารปนเปื้อนต่าง ๆ ในขบวนการผลิต

ที่สำคัญ กระบวนการเลี้ยงพลาสติกเป็นการเลี้ยงแบบธรรมชาติ เครื่องหมายรับรองมาตรฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งของการแปรรูปพลาสติกคือ เครื่องหมายรับรองฮาลาล “Halal Food” เป็นการเพิ่มช่องทางจำหน่ายสินค้า ในการขอเครื่องหมายรับรองฮาลาล จะมีข้อปฏิบัติการผลิตอาหารฮาลาล เกี่ยวกับ สถานประกอบการ วัตถุประสงค์รวมถึงส่วนประกอบอาหารการเก็บรักษา กระบวนการผลิต การเก็บรักษาสินค้า รวมถึงการขนส่ง

ครั้งที่ 2 การประชุม “หลักการบริหารจัดการแบบสหกรณ์” โดย นายนรินทร์ ยิ้มสรวล สหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ วันที่ 20 มิถุนายน 2562 ณ ห้องอาหารตึก บางปู สมุทรปราการ โดยมีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่หรือตัวแทนเกษตรกรแปลงใหญ่ สรุปลงสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการสหกรณ์

- วัตถุประสงค์ในทางเศรษฐกิจคือ ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจสหกรณ์
- วัตถุประสงค์ในทางสหกรณ์ คือ ความสำเร็จในฐานะที่เป็นองค์การสหกรณ์ ซึ่งก็คือ การดำเนินการตามหลักและวิธีการสหกรณ์

การบริหารจัดการในฐานะสหกรณ์หรือการรวมกลุ่มประกอบด้วย 3 ฝ่าย คือ สมาชิกหรือที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินงาน และ ฝ่ายจัดการ การรวมกันเป็นสหกรณ์ ทำให้มีอำนาจในการต่อรอง ทั้งในด้านการซื้อ/ขายสินค้า หรือผลผลิตที่สมาชิกผลิตได้ สามารถลดต้นทุนในการผลิตทำให้เกิดความสามัคคี ประองตอง ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในอนาคตมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น มีการหาแหล่งเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืม ส่งเสริมการเรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก

ความคิดเห็นของกลุ่มสมาชิก

1. ท่านมีวิธีการลดต้นทุนได้ด้วยวิธีใด พร้อมเสนอแนวทางในการลดต้นทุน

กลุ่มผู้เลี้ยง - ใช้สารอาหารทางธรรมชาติมากขึ้น ลดอาหารเสริม แต่ก็อยู่ที่อาหารธรรมชาติจะมีเพียงพอถึงจะลดต้นทุนได้มากขึ้น

- สร้างบ่ออนุบาลปลาแยกประเภทของชนิดปลาให้สัมพันธ์กัน เช่น ปลากินพืช ปลา กินเนื้อ ต้องแยกออกจากกัน ใช้เครื่องจักรในการตัดหญ้าแทนการใช้คน ให้อาหารหลายประเภทเช่น ฟันหญ้า รำข้าว มูลไก่จากไก่ที่เลี้ยงเอง

- ใช้เศษอาหารหรือหญ้ามามผสมกันเป็นอาหารเพื่อลดต้นทุนของอาหารเสริมที่ใช้เป็นประจำและมันทำเป็นประจำ

- เตรียมบ่อให้พร้อมในการเลี้ยงและถูกวิธี ระวังอย่าให้บ่อรั่วซึม มีการฝังท่อ น้ำเข้าบ่อ เป็นการประหยัดน้ำมันแทนการสูบน้ำเข้าบ่อ พอน้ำเข้าแล้วฟันหญ้าให้

ปลากินตามธรรมชาติ ประหยัดค่าใช้จ่าย โดยใช้แรงงานในครอบครัว

- การฟันหญ้าใช้แรงงานภายในครัวเรือน ประหยัดพลังงานในการใช้ไฟ

- หาอาหารเสริมเพื่อลดอาหารที่ให้ประจำโดยเพิ่มหญ้าที่ทำให้เกิดอาหารเพิ่มขึ้น

ใช้เศษพืชเพิ่มขึ้น เช่น ใช้ต้นกล้วยสับหมักให้ย่อย แล้วนำไปให้ปลากิน

- หาแหล่งพันธุ์ปลาเป็นพันธุ์ที่โตไม่แคระแกรนราคาไม่แพง รักษาคุณภาพของน้ำ

เพื่อให้ปลาโตเร็ว

- หาปุ๋ยคอกใส่เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดจุลินทรีย์ในบ่อ

- รวมกลุ่มในเรื่องการจัดหาอาหารปลาจะทำให้ราคาย่อมเยาและถูก

- หลังการจับปลาสดเรียบร้อยแล้ว ต้องมาวิเคราะห์ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการเลี้ยงปลา เพื่อหาแนวทางแก้ไข ไม่ให้ปัญหานี้เกิดขึ้นอีก หรือลดความเสียหายลง

กลุ่มแปรรูป - ลดต้นทุน ต้องมีที่กักตุนปลาไว้ใช้ผลิตตอนปลาสดสดแพง

- ไปซื้อผลผลิตจากผู้เลี้ยงโดยตรง เพื่อนำมาผลิตเอง ลดค่าใช้จ่าย ทำเองขายเอง

- หาวิธีซื้อปลาสดจากบ่อโดยตรง ใช้แรงงานแปรรูปด้วยตนเอง

- ต้องมีห้องเย็นเองเอาไว้ตุนปลาสด

- ลดค่าใช้จ่ายแรงงานภายนอกมาใช้แรงงานในครัวเรือน

- หน่วยงานของรัฐเข้ามาให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำ

ผู้ชาย - ลดต้นทุนในการเดินทาง

2. ท่านจะทำอย่างไรให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขาย

กลุ่มผู้เลี้ยง - ผลกำไรอยู่ที่การลงทุนมากน้อย และสภาพสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำ อาหารธรรมชาติ ถ้าสภาพแวดล้อมน้ำสมบูรณ์ อาหารสมบูรณ์ ผลผลิต ก็จะดีมีกำไรมากขึ้น เพราะปลาโตสมบูรณ์

- ปล่อยปลาให้มากขึ้น ปล่อยปลาที่เป็นความต้องการของตลาด หาผู้ซื้อที่ให้ราคา มากกว่าผู้ค้าคนเดิม

- เลี้ยงเอง แปรรูปบางส่วนและ เป็นผู้ขายปลีกด้วย
- ปล่อยปลาให้พอดีกับพื้นที่ที่เลี้ยงไม่มากหรือน้อยเกินไป

กลุ่มแปรรูป -อยากมีห้องเย็นไว้กักตุนปลา เพราะว่าปลาสดไม่ได้มีทั้งปี

- นำมาผลิตเอง ทำเองทุกขั้นตอน เพื่อลดรายจ่าย ค่าแรงงานในการทำแปรรูป
- ขายด้วยตัวเอง ลดปัญหาพ่อค้าส่วนกลาง
- ลดระยะเวลาในการตาก
- หาดตลาดค้าส่งให้มากขึ้น
- นำมาแปรรูปตัดแปลงผลิตภัณฑ์ให้หลากหลายออกไป โดยมีปลาสดเป็นหลัก เช่น น้ำพริกปลาสด ปลาร้าปลาสด ปลาสดอบกรอบแห้ง/ทอดกรอบ/สแน็ค ปลาสดตากแห้ง จ้างเหนียวมูลหน้าปลาสดแห้ง ซาลาเปาไส้ปลาสด
- ตัดป้ายราคาให้ชัดเจนและตัดแปลงทำให้ผลิตภัณฑ์น่าสนใจและเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค

ผู้ขาย -ให้ข้อมูลกับลูกค้าหรือทำป้ายติดกล่องสินค้าว่าเป็นสินค้าปลอดสารพิษ

- ตัดป้ายราคาให้ชัดเจน
- อยากได้ตลาดส่งออกเพิ่มมากขึ้น เช่นตลาดโลก ให้รัฐช่วยหาตลาด เจาะตลาดให้กว้างกว่าเดิม

3.ท่านมีแนวทางในการพัฒนาผลผลิตของท่าน ที่คาดว่าในจังหวัดสมุทรปราการยังไม่มี การดำเนินการ

กลุ่มผู้เลี้ยง - มีผู้จัดการ หรือผู้กำหนด ระยะเวลาในการปล่อยลูกปลา เมื่อปลาได้ขนาดพร้อมจับขาย จะมีการทยอยจับปลา เพื่อไม่ให้มีปริมาณปลาสดตกเกินความต้องการของตลาด มีคนกำหนดราคามาตรฐาน มีตลาดกลางของกลุ่มสมาชิก เพื่อจำหน่ายให้ผู้แปรรูป สร้างตราหือ

- มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เลี้ยงด้วยกัน
- พัฒนาให้ดีขึ้นนำศูนย์การเรียนรู้ปลาสดมาใช้ให้เกิดประโยชน์กว่าตอนนี้ เช่นนำมาให้ความรู้เกี่ยวกับผู้เลี้ยง นำมาเป็นที่ขายผลิตภัณฑ์

- สร้างเป็นเว็บไซต์ การเลี้ยงปลาสดของบางบ่อตลอดจนถึงการแปรรูปจนถึงมือผู้บริโภค
- ผู้แปรรูป
- อยากมีตลาดขายส่งให้เป็นมาตรฐานตลอดไปเพราะว่าที่ทำการแปรรูปอยู่ตอนนี้ทำการแปรรูปได้แค่ 5 เดือน ก็ต้องหยุดทำแล้ว เพราะที่ไม่มีห้องเย็นเก็บปลาเอาไว้ขายตลอดปี
 - อยากจะพัฒนาให้สินค้ามีคุณภาพมากกว่าเดิม เก็บรักษาได้นาน ไม่เสียหายง่ายในช่วงหน้าฝน ปลาจะเก็บรักษายาก
 - อยากพัฒนาสินค้าให้มี อ.ย. GI GMP:สามารถทำให้อาหารเกิดความปลอดภัยและเป็นที่ยอมรับจากผู้บริโภค.
 - อยากพัฒนา การเก็บรักษาปลาให้ได้นาน อยากให้ภาครัฐประกันราคา
 - ต้องมีมาตรฐาน มีบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน
- ผู้ขาย
- อยากส่งสินค้าไปต่างประเทศ

ครั้งที่ 3 การประชุม “อนาคตพลาสติกจังหวัดสมุทรปราการ กับประเทศไทย 4.0” โดย นายปริญญา ชำวารี นักวิชาการประมงปฏิบัติการ ณ. วันที่ 25 ตุลาคม 2562 ณ ห้องอาหารติ่งบางปู สมุทรปราการ โดยมีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่หรือตัวแทนเกษตรกรแปลงใหญ่สรุปสาระสำคัญดังนี้

กล่าวถึงความเป็นมาของแปลงใหญ่ ที่มีการร่วมมือกันของภาครัฐ เกษตรกร จุดมุ่งหมายของแปลงใหญ่ 5 ประการ คือ 1) การลดต้นทุนการผลิต ลดต้นทุนการผลิตได้ร้อยละ 20 2)การเพิ่มผลผลิต ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 3)การเพิ่มคุณภาพ สร้างมาตรฐานการผลิต 4)การตลาด เพิ่มช่องทางการจำหน่าย 5) การบริหารจัดการ ภายระยะเวลาใน 3 ปีนับจากการขึ้นทะเบียนแปลงใหญ่

พลาสติก บางบ่อเป็นที่นิยมของผู้บริโภค ผลผลิตที่ได้น้อยกว่าความต้องการของตลาด มีการนำพลาสติกนอกพื้นที่เข้ามาจำหน่ายและแปรรูปในพื้นที่ อนาคตพลาสติกบางบ่อยังเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค เกษตรแปลงใหญ่เป็นส่วนหนึ่งการปฏิรูปภาคเกษตรเข้าสู่เกษตร 4.0 ในขณะนี้เกษตรกรผู้เลี้ยงและผู้แปรรูปเป็นผู้สูงวัย ต้องมีการโน้มน้าวคนรุ่นใหม่ให้เข้ามาร่วมมือกับคนรุ่นเก่า เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิต เพราะคนรุ่นใหม่มีการเรียนรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยี ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเกษตรได้ มีการพัฒนาสินค้าโดยนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต มีการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในยุคที่ต้องการความรวดเร็ว เข้าถึงได้ง่าย จึงจะสามารถแข่งขันได้และขยายตลาด ในอนาคตมีการพัฒนาเป็น Smart Farmer ในขณะนี้แปลงใหญ่มีการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GDP เรียบร้อยแล้ว ขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการขอ GI : สิ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การขอเครื่องหมายรับรองฮาลาล เครื่องหมาย อ.ย. เพื่อให้ผู้บริโภค

ทราบว่าเป็นสินค้าที่ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด ขณะนี้มีความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ บริษัทประชารัฐ เกษตรกร และมีสถาบันการศึกษาเข้าช่วยเหลือด้วย การได้รับรองมาตรฐานจะทำให้ ผู้บริโภคทราบถึงแหล่งที่มาของ วัตถุดิบ กระบวนการผลิต เป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าด้วย

ในปีงบประมาณ 2562 นี้แปลงใหญ่อนุรักษ์พลาสติกบางบ่อ เข้าสู่ปีที่ 2 ของแปลงใหญ่ อยู่ในระหว่างการดำเนินการขอกู้เงิน เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนขงสมาชิกและการจัดสร้างห้องเย็น สำหรับหน่วยงานหลักคือประมงจังหวัดสมุทรปราการและกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ กำลังขับเคลื่อน เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของแปลงใหญ่ 5 ประการภายใน 3 ปีนี้

ประวัติย่อผู้วิจัย

คณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ-นามสกุล บรรเจิดศักดิ์ สันหมักดี
 ประวัติการศึกษา บช.บ(บัญชีการเงิน) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 บช.ม(การเงินการธนาคาร) มหาวิทยาลัยสยาม
 สถานที่ติดต่อ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 โทรศัพท์/โทรสาร 02-3126300 ต่อ 1523

ผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูติระ ระบอบ
 ประวัติการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต(MBA)มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
 วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (Management Information
 Technology) สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง
 ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (Vocational Education)
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 สถานที่ติดต่อ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 โทรศัพท์/โทรสาร 02-3126300 ต่อ 1544

ผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล บุญยาพร ภูทอง
 ประวัติการศึกษา ศบ. เศรษฐศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ศม. เศรษฐศาสตร์ธุรกิจมหาวิทยาลัยรามคำแหง
 สถานที่ติดต่อ วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
 โทรศัพท์ 098-8313609

ผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล ดร. พิษณุ วรรณกุล
 ประวัติการศึกษา วท.บ อิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา
 วท.ม การจัดการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
 คุณทหารลาดกระบัง

DB.A (Business Administration) Ateneo de Davao University
 สถานที่ติดต่อ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 โทรศัพท์/โทรสาร 02-3126300 ต่อ 1544

ผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล กันต์ติภมาฐ รัตนปริญญาณกุล
 ประวัติการศึกษา บช.บ.(การตลาด) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 บช.ม (การจัดการ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 สถานที่ติดต่อ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 โทรศัพท์/โทรสาร 02-3126300 ต่อ 1514

